

STORTINGET

Dokument 15:15

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 2101–2250

22.03. – 06.04.2026

Innhold

2101. Fra stortingsrepresentant Ole Herman Sveian, vedr. forbud i forskrift om fremmede organismer, besvart av klima- og miljøminister.....	11
2102. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. rettferdig fordeling av statlige kulturmidler, besvart av kultur- og likestillingsminister	12
2103. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. barn med mistanke om autisme, besvart av helse- og omsorgsminister.....	13
2104. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. manglande kapasitet, døgnplassar og oppfølging i psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsminister	15
2105. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. restansene av saker som ligger hos påtalejuristene, besvart av justis- og beredskapsminister	16
2106. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. nullvekstmålene, besvart av samferdselsminister	17
2107. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	18
2108. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. bistandsbudsjett, besvart av utviklingsminister.....	18
2109. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. bistandsmidler, besvart av utviklingsminister.....	20
2110. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. EFTAs rådgivende uttalelser, besvart av justis- og beredskapsminister.....	21
2111. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. fornybar kraft, besvart av energiminister	22
2112. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. prosjektet dobbeltspor Stokke-Sandefjord på Vestfoldbanen, besvart av samferdselsminister	22
2113. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. åpenhet rundt hendelser i oljebransjen, besvart av energiminister	23
2114. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. bruk av mobil i bil, besvart av samferdselsminister	24
2115. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. riksveg 15 Strynefjellet, besvart av samferdselsminister	25
2116. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. forslag til kompensasjonsordning for ofre og etterlatte etter Kielland-ulykken, besvart av energiminister	26
2117. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. at utbyggingen av dobbeltspor mellom Stange og Hamar fortsatt kan sies å gå «som planlagt», besvart av samferdselsminister.....	27
2118. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. å utstede eksportskilt ved eksport av kjøretøy, besvart av samferdselsminister.....	28
2119. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. endometriose, besvart av helse- og omsorgsminister	28
2120. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. Det internasjonale pengefondet, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	29
2121. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. meningsmåling om regiontilknytning for Gran kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	30
2122. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. grensehandelen, besvart av finansminister	30
2123. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. borettslagsloven § 8-11 fører til økt eller redusert konkurranse og kvalitet, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	31
2124. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. praktisering av aktivitetskravet for mor fra uke 7, besvart av barne- og familieminister	32
2125. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. havvindsubsidier, besvart av energiminister.....	33
2126. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. E6 gjennom Rosten, i Gudbrandsdalen, besvart av samferdselsminister.....	34
2127. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. ansvaret for å følge opp barn som pårørende, besvart av helse- og omsorgsminister.....	35
2128. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. høye dristoffpriser, besvart av justis- og beredskapsminister.....	36
2129. Fra stortingsrepresentant Helene Røsholt, vedr. lovendringer som gir politiet bedre handlingsrom, besvart av justis- og beredskapsminister	37
2130. Fra stortingsrepresentant Joakim Myklebost Tangen, vedr. yrkesbachlor og yrkesmaster, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	38
2131. Fra stortingsrepresentant Joakim Myklebost Tangen, vedr. opptrappingsplana for fagskular, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	39
2132. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. redde norske arbeidsplasser, besvart av næringsminister	39

2133. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. erstatte nasjonale prøver med læringsstøttende prøver, besvart av kunnskapsminister	40
2134. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. arbeidsplasser i Finnmark, besvart av energiminister	41
2135. Fra stortingsrepresentant Audun Hammer Hovda, vedr. styrking av kapasitet og tilbud i psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsminister	42
2136. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. styrke samiske og nordnorske kulturmiljøer, besvart av kultur- og likestillingsminister	43
2137. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. kriminalomsorgens kjøretøy, besvart av samferdselsminister.....	44
2138. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. opphold for personer fra utsatte minoritetsgrupper i Syria, besvart av justis- og beredskapsminister	45
2139. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. Fattigdomsbarometeret, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	46
2140. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. togtilbud på Jærbanen og Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	47
2141. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. formuesskatten, besvart av finansminister	48
2142. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. tiltak fra IEA for å redusere forbruket av olje og gass, besvart av energiminister	49
2143. Fra stortingsrepresentant Helene Røsholt, vedr. et uavhengig varslingsombud i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	49
2144. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. om barnehager på forsvarsbaser i Norge, besvart av forsvarsminister	50
2145. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. krav til kjøre- og hviletid og fartsskriver for kjøretøy mellom 2 500 kg og 3 500 kg, besvart av samferdselsminister	51
2146. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. hvorfor Siviltforsvaret har solgt aggregater og dieseldrivere på det åpne markedet samtidig som DSB har bedt kommuner og bedrifter om donere slikt materiell til Ukraina, besvart av justis- og beredskapsminister.....	52
2147. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. elever med dysleksi og andre lese- og skrivevansker, besvart av kunnskapsminister	53
2148. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. kartlegging av offentlige annonseutgifter, besvart av kultur- og likestillingsminister	54
2149. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. gjennomgang av hvilke vandelskrav som stilles for å få advokatbevilling, besvart av justis- og beredskapsminister.....	54
2150. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. tilfluktsrom, besvart av justis- og beredskapsminister	56
2151. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. selskaper knyttet til grove brudd på folkeretten og menneskerettighetene i tråd med FNs retningslinjer, besvart av finansminister	56
2152. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. selskaper som ble utelukket fra Statens Pensjonsfond Utland sin portefølje i februar 2026, besvart av finansminister	58
2153. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	59
2154. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. palestinere på Vestbredden, besvart av utenriksminister	60
2155. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. finansiering av individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) ved friskoler, besvart av kunnskapsminister	60
2156. Fra stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune, vedr. rehabiliteringstjenester, besvart av helse- og omsorgsminister.....	61
2157. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. landbruksvei i Østmarka, besvart av landbruks- og matminister	62
2158. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. ferdigstilte samferdselsprosjekt, besvart av samferdselsminister.....	63
2159. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. miljøgebyret knyttet til drift av MF Bodø, besvart av samferdselsminister.....	70
2160. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. ordinære ferger uten tilsyn som en del av skoleskyssen, besvart av kunnskapsminister	71
2161. Fra stortingsrepresentant Stian Storbukås, vedr. gjengangerkriminalitet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	71

2162. Fra stortingsrepresentant Stian Storbukås, vedr. tilfluktsrom, besvart av justis- og beredskapsminister.....	72
2163. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. den tekniske og bygningsmessige tilstanden ved UNN Harstad, besvart av helse- og omsorgsminister.....	73
2164. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. folkehelseaktør, besvart av helse- og omsorgsminister.....	74
2165. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. yrkesskadebegrepet, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	75
2166. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. tilskuddsordningen, besvart av kunnskapsminister ...	76
2167. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. tilskuddsordning, besvart av kunnskapsminister	77
2168. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. strømforbruk, besvart av energiminister	78
2169. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. reduksjon av veibruksavgiften og CO ₂ -avgiften, besvart av finansminister.....	78
2170. Fra stortingsrepresentant Harry Valderhaug, vedr. å sikre internett-tilkoblede kameraer og andre digitale systemer i og rundt norske havner mot utnyttelse fra fremmede etterretningstjenester, besvart av fiskeri- og havminister.....	79
2171. Fra stortingsrepresentant Simen Velle, vedr. ekstraordinære bevilgninger til lærebøker, besvart av kunnskapsminister.....	81
2172. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. at Den Nationale Scene (DNS) i Bergen nå endelig får nødvendig rehabilitering, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	81
2173. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. Riksantikvarens fredningsforslag av området rundt Bergenhus festning, besvart av fiskeri- og havminister	82
2174. Fra stortingsrepresentant Morten Kolbjørnsen, vedr. Forsvarsbygg, besvart av forsvarsminister	83
2175. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. status for IBU-midler og dreneringstilskudd i 2026, besvart av landbruks- og matminister	84
2176. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. tregrensa, besvart av landbruks- og matminister.....	85
2177. Fra stortingsrepresentant Morten Kolbjørnsen, vedr. at det blir bygget militære tilfluktsrom i allerede påbegynte byggeprosjekter som på Værnes og Krigsskolen, besvart av forsvarsminister.....	86
2178. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. innstilt en sak i forlikrådet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	87
2179. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. klimagassutslipp, besvart av finansminister	88
2180. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. tegnspråkmiljøet i Stavanger-regionen, besvart av kunnskapsminister.....	89
2181. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. arbeidet for å rekruttere og beholde flere jordmødre på fødeavdelingene, besvart av helse- og omsorgsminister	90
2182. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	91
2183. Fra stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen, vedr. barnetillegget, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	92
2184. Fra stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen, vedr. utbetalinger fra Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	95
2185. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. at stortingsrepresentanter ikke har tilgang til å besøke Tollvesenets lokasjoner, besvart av finansminister	96
2186. Fra stortingsrepresentant Morgan Langfeldt, vedr. DNS-blokkeringsvedtak rettet mot enkeltaktører innenfor EØS-området, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	96
2187. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. en samlet oversikt over hvordan midler til skredsikring på riksveinettet er fordelt på enkeltprosjekter i perioden 2023 og frem til i dag, samt en geografisk fordeling på fylkesnivå, besvart av samferdselsminister	97
2188. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. Norge skal bli et foregangsland når det gjelder rask innføring av nye behandlinger og medisiner, besvart av helse- og omsorgsminister	99
2189. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. avlyse rehabiliterings-anskaffelser i Helse Sør Øst og Helse Midt-Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	100
2190. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. tilleggsanskaffelse av kreftrehabilitering og døgnrehabilitering innen hjerneslag, besvart av helse- og omsorgsminister.....	104
2191. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. fartsskrivere på små varebilar fra 2 500- 3 500 kg, besvart av samferdselsminister.....	105

2192. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. antall årlige alvorlige ulykker og dødsulykker i trafikken, besvart av samferdselsminister	106
2193. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. landbasert oppdrettsanlegg på Tøfta på Averøya, besvart av klima- og miljøminister	107
2194. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. loitering på offentlige steder som togstasjoner, besvart av justis- og beredskapsminister	108
2195. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. kanselleringer av flyavganger på grunn av drivstoffpriser, besvart av samferdselsminister	109
2196. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. direktivetterslep, besvart av energiminister	110
2197. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. direktivetterslep, besvart av klima- og miljøminister	112
2198. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. et slitertillegg i pensjonssystemet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	112
2199. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. planlegging av ferjefri E-39 i Møre og Romsdal dei 12 siste åra, besvart av samferdselsminister	113
2200. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. barnetrygd, besvart av barne- og familieminister	115
2201. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. befolkningsveksten i regionene rundt Oslo, besvart av kultur- og likestillingsminister	116
2202. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. jerv, besvart av klima- og miljøminister	117
2203. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. makroalgenæringen, besvart av fiskeri- og havminister	118
2204. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. WWOOF Norway, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	119
2205. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. rederiskatteordningen, besvart av finansminister	121
2206. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. rehabiliteringsanskaffelser, besvart av helse- og omsorgsminister	122
2207. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. gjennomsnittlig utlignet skatt per person, besvart av finansminister	123
2208. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. en planprosess for ny løsning på strekningen Stange–Hamar, besvart av samferdselsminister	124
2209. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. om statsråden kan vise samferdselsdepartementets andel av statsbudsjettet fra 2005 til og med 2026, besvart av samferdselsminister	125
2210. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. bensinstasjonene, besvart av næringsminister	125
2211. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Stord sjukehus, besvart av helse- og omsorgsminister	127
2212. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. begrense publiseringen av årsverk i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	128
2213. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ei ny og offensiv satsing på arbeidsretta rehabilitering, besvart av helse- og omsorgsminister	129
2214. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ventelistene, besvart av helse- og omsorgsminister	129
2215. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. asfaltdekke, besvart av samferdselsminister	132
2216. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. veterinærdekning, besvart av landbruks- og matminister	133
2217. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. overføra ein norsk statsborgar som er pågripen etter ønske frå norsk politi, besvart av justis- og beredskapsminister	134
2218. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. redningsmannskap, besvart av klima- og miljøminister	135
2219. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. Merkur-butikkane, besvart av helse- og omsorgsminister	137
2220. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. å sikre at vedtaksfestede timer gjennomføres, besvart av kunnskapsminister	138
2221. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. salgsmeldinger, besvart av næringsminister	139
2222. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. den geografiske fordelingen av barneverninstitusjoner mellom fylkene, besvart av barne- og familieminister	140
2223. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. DEKSA for eksport, besvart av utenriksminister	141
2224. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. de vedtatte avgiftslettelsene for bensin og diesel til persontransport, besvart av finansminister	142
2225. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. rullebanen ved Bardufoss flystasjon, besvart av forsvarsminister	144

2226. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. dobbeltspor på Hovedbanen R13 mellom Lillestrøm og Jessheim, besvart av samferdselsminister	144
2227. Fra stortingsrepresentant Margit Bye, vedr. husleielov, besvart av kommunal- og distriktsminister	145
2228. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. de nylige truslene fra USAs president om en mulig intervensjon mot Cuba, besvart av utenriksminister	146
2229. Fra stortingsrepresentant Margit Bye, vedr. fartsgrenser, besvart av samferdselsminister	147
2230. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. hvilke tiltak og utgifter som skal kunne inngå i NATOs 1,5-prosentmål for forsvarsrelaterte formål, besvart av justis- og beredskapsminister	147
2231. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. psykisk helsevern blitt i varetatt i planleggingen av psykiatridelen, besvart av helse- og omsorgsminister	148
2232. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. en russebuss fyr i Raudhammartunnelen i Sørfold, besvart av samferdselsminister	149
2233. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. jærbanen, besvart av samferdselsminister	150
2234. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. forbod mot e-sigarettar, besvart av helse- og omsorgsminister	151
2235. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. besøkssenter, besvart av klima- og miljøminister	152
2236. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. å etablere en helsekatapult slik det ble varslet i veikartet for helsenæringen, besvart av næringsminister	153
2237. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. Barnehuset, besvart av justis- og beredskapsminister	153
2238. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. den økonomiske konsekvensen for den enkelte sin pensjon, besvart av forsvarsminister	154
2239. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. at innsatte i norske fengsler i praksis får begrenset sin ytringsfrihet, besvart av justis- og beredskapsminister	155
2240. Fra stortingsrepresentant Stian Storbukås, vedr. praksisen for utbetaling og innkreving av voldserstatning etter lovendringen 1. januar 2023, besvart av justis- og beredskapsminister	156
2241. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. rehabiliteringsanskaffelsen, besvart av helse- og omsorgsminister	158
2242. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. reguleringsplanen for Hordfast, besvart av kommunal- og distriktsminister	159
2243. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. Sykehuset Østfold, besvart av helse- og omsorgsminister	159
2244. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. fullt stoppmønster på Steinberg stasjon, besvart av samferdselsminister	160
2245. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. hjelp til å bu heime, besvart av helse- og omsorgsminister	161
2246. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. dagens bompengvekst, besvart av samferdselsminister	162
2247. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. plan- og bygningsrett, besvart av kommunal- og distriktsminister	163
2248. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. kreftpasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	164
2249. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. dieselmotorkraftverk, besvart av energiminister	165
2250. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. sammenhenger mellom kjemikalier og psykiske lidelser, besvart av helse- og omsorgsminister	165

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2101 - 2250) for sesjonen 2025-2026**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti

Almeland, Grunde (V)	2142, 2223
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2235
Andersen, Alf Erik (FrP)	2116, 2145, 2198
Bastholm, Une (MDG)	2157, 2175, 2201, 2203, 2204, 2205
Bentzen, Bent-Joachim (Sp)	2128, 2185
Bye, Margit (MDG)	2227, 2229
Eidsvoll, Sunniva Holmås (SV)	2166, 2167
Eilertsen, Kristian August (FrP)	2163, 2188
Elseth, Anette Carnarius (FrP)	2105
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	2212
Ervik, May Helen Hetland (FrP)	2233
Eskeland, Liv Kari (H)	2158, 2176
Fasteraune, Bengt (Sp)	2126
Fiskaa, Ingrid (SV)	2217
Fredlund, Anne Lise Gjerstad (SV)	2160
Gulati, Himanshu (FrP)	2108, 2109
Gunnufsen, Amalie (H)	2183, 2184
Gustavsen, Liv (FrP)	2231, 2237, 2239
Hagerup, Margret (H)	2119
Haltbrekken, Lars (SV)	2112, 2113, 2190, 2193, 2206, 2210
Hammer, Marthe (SV)	2152
Hauan, Anne Grethe (FrP)	2103, 2104, 2234, 2245, 2248
Hermstad, Arild (MDG)	2224, 2228
Hjemdal, Silje (FrP)	2127, 2164, 2218, 2221
Hoksrud, Bård (FrP)	2117, 2118, 2208, 2209
Hovda, Audun Hammer (SV)	2135
Hussein, Marian (SV)	2154
Høyer-Berntsen, Mirell (SV)	2102, 2148
Indgaard, Oda (MDG)	2106, 2107, 2250
Jensen, Siren Julianne (MDG)	2134, 2136
Johnsen, Tor André (FrP)	2132
Kolbjørnsen, Morten (FrP)	2174, 2177
Kristiansen, Jørgen H. (KrF)	2138, 2140, 2244
Krokeide, Finn (FrP)	2121, 2137
Langfeldt, Morgan (FrP)	2186
Larsen, Erlend (H)	2165
Linnestad, Anne Kristine (H)	2159, 2187
Lossius, Jorunn Gleditsch (KrF)	2124, 2139
Lønseth, Mari Holm (H)	2149, 2150
Marhaug, Sofie (R)	2125
Martinussen, Marie Sneve (R)	2179
Melby, Guri (V)	2180, 2181
Moxnes, Bjørnar (R)	2151

Nilsen, Marius Arion (FrP)	2247, 2249
Njåstad, Helge André (FrP)	2242, 2246
Nordtug, Julia Brännström (FrP)	2241, 2243
Nyholt, Hege Bae (R)	2144, 2220
Raja, Abid (V)	2172, 2182
Røsholt, Helene (H)	2129, 2143
Sandaune, Lill Harriet (FrP)	2156
Sande, Erling (Sp)	2216, 2219
Sayed, Jonas Andersen (KrF)	2225, 2230
Sivertsen, Kristoffer (FrP)	2110, 2111, 2194, 2195, 2196, 2197
Sjursæther, Frøya Skjold (MDG)	2168, 2169
Storbukås, Stian (FrP)	2161, 2162, 2240
Stuestøl, Julie E. (MDG)	2146, 2153
Staahle, Tom (FrP)	2120, 2226
Sve, Frank Edvard (FrP)	2114, 2115, 2191, 2192, 2199, 2202
Sveian, Ole Herman (Sp)	2101
Sølvberg, Remi (R)	2215, 2222
Tangen, Joakim Myklebost (FrP)	2130, 2131
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2141, 2232, 2236
Toppe, Kjersti (Sp)	2189, 2211, 2213, 2214
Trellevik, Ove (H)	2173, 2238
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	2133
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	2147, 2178
Valderhaug, Harry (KrF)	2170
Velle, Simen (FrP)	2171
Wiborg, Erlend (FrP)	2122, 2123, 2200, 2207
Ystebø, Joel (KrF)	2155

STORTINGET

Dokument 15:15

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2101

Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Ole Herman Sveian

Besvart 30. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil klima- og miljøministeren sørge for at forslaget til nye forbud i forskrift om fremmede organismer blir utredet på nytt i tråd med utredningsinstruksen, inkludert en dokumentert samfunnsøkonomisk analyse og en vurdering av konsekvensene for norsk planteproduksjon, før eventuelle nye forbud vedtas?

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratet har foreslått nye forbud mot en rekke plantearter i forskrift om fremmede organismer. Forslaget vil få betydelige konsekvenser for norsk planteskoleproduksjon.

Samtidig fremstår beslutningsgrunnlaget som mangelfullt. Det er svært viktig at slike forslag utredes grundig ettersom forbud i forskrift om fremmede organismer er egnet til å svekke norsk planteproduksjon.

Det foreligger ikke en dokumentert og etterprøvbar samfunnsøkonomisk analyse av kostnader og nytte. Blant annet er konsekvenser for planteskoler, produksjonstap, administrasjonskostnader og praktiske følger ikke utredet. Samtidig bygger den antatte samfunnsnytt i stor grad på forutsetninger om reduserte bekjempelseskostnader som ikke er dokumentert.

Direktoratet legger også til grunn at det finnes «alternativer» til arter som foreslås forbudt og at dette gjør tapet for næringen begrenset. Det uten at det er redegjort for hvilke arter dette er, om disse artene faktisk er i produksjon eller finnes i tilstrekkelige volum.

Norge har i dag bare rundt 37 planteskoler, og flere har varslet at de kan måtte avvikle driften dersom forslaget gjennomføres. Dette er dårlig næringspolitikk som også kan føre til økt import av planter, og dermed økt risiko for innførsel av skadelige organismer, nemlig det motsette av det naturforvaltningen ønsker å oppnå.

Svar:

Jeg viser til mitt svar til et tidligere spørsmål fra stortingsrepresentant Ole Herman Sveian, spørsmål nr. 2016. Her redegjorde jeg blant annet for at Miljødirektoratet, på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og på bakgrunn av naturmeldingen (Stortingsmelding 35 (2023-2024)), har gjennomført to høringer av forslag til endringer i forskrift om fremmede organismer. Direktoratet la frem sin endelige tilrådning 4. februar 2026, hvor det ble foreslått forbud mot 95 fremmede planter og sju krabbearter som kan skade norsk natur. Jeg oppfatter at det er denne tilrådingen stortingsrepresentant Sveian spør om skal utredes på nytt.

Jeg viser til at Miljødirektoratet har gjennomført en grundig vurdering av hvilke skadelige fremmede organismer som bør forbys, for å hindre negativ påvirkning på naturmangfoldet i Norge. Miljødirektoratet har unnlatt å foreslå forbud dersom en plante er av stor kommersiell interesse, og dersom planten har en funksjon som en alternativ plante ikke kan erstatte. De har vurdert at den samfunnsøkonomiske nytten ved foreslåtte forbud vil være større enn de samfunnsøkonomiske kostnadene for disse plantene. I Miljødirektoratets tilrådning er det trukket frem at næringslivet vil få bedriftsøkonomiske kostnad-

er som følge av forbudene mot flere karplanter. Det blir vurdert at spesialiserte næringsaktører kan bli hardere rammet enn for eksempel hagesentre med et bredere utvalg av planter. Hvor store konsekvenser det blir for den enkelte aktør avhenger dermed av hvor stor del av det økonomiske overskuddet de foreslåtte forbudte plantene bidrar med, og om det finnes alternativer. I tilrådingen er det foreslått en utsatt ikrafttredelse av forbudet mot arter hvor det er særlig behov for omstilling, for å hensynta næringslivet og aktører som blir berørt.

Å gjennomføre bekjempelsestiltak mot fremmede arter ettar at de har etablert seg i norsk natur, er ofte både svært vanskelig og kostbart. I tillegg kommer kostnader i form av tap av økosystemtjenester. Derfor er de samfunnsøkonomiske kostnadene ved forbud som hindrer

slik etablering ofte mindre enn de samfunnsøkonomiske kostnadene som følger av fortsatt innførsel og spredning av slike fremmede skadelige arter. Forskrift om fremmede organismer er i stor grad innrettet mot en tidlig innsats mot fremmede arter og har som formål å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet.

Vi arbeider nå med å vurdere Miljødirektoratets tilråding og høringsinnspillene som kom inn, både i forbindelse med forbudslisten og endring av forskrift. I denne vurderingen vil vi også se på høringsinnspill som har kommet fra aktører og organisasjoner innenfor norsk planteproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 2102

Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen

Besvart 7. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Vil kultur- og likestillingsministeren ta initiativ til tiltak som kan sikre en mer rettferdig fordeling av statlige kulturmidler, slik at lavinntektsfylker som Østfold ikke rammes dobbelt når kommuner må kutte i sine tilskudd, og dermed mister både egne og statlige midler i ordninger med krav om lokal medfinansiering?

BEGRUNNELSE:

Norsk kulturindeks viser at det er betydelige geografiske forskjeller i hvor mye kulturmidler som brukes per innbygger i Norge. Når økonomien er presset, er det ofte kunst- og kulturfeltet som rammes først. Dette skaper en situasjon der kommuner med svak økonomi ikke har mulighet til å opprettholde sin del av finansieringen i ordninger som krever lokal medfinansiering, for eksempel 70/30-modellen der staten forutsetter at kommunen bidrar med 30 prosent for å utløse statlige midler.

Når kommunens bidrag faller bort, faller også det statlige tilskuddet bort. Resultatet er en dobbelt negativ effekt for kommuner som allerede har minst å rutte med. Dette rammer ikke bare lokale kulturaktører, men også nasjonale og regionale institusjoner som er avhengige av stabile vertskommunetilskudd for å kunne opprettholde aktivitet, arbeidsplasser og publikumsrettede tilbud. Konsekvensen er at innbyggere i lavinntektsfylker får et

betydelig dårligere kulturtilbud enn innbyggere i fylker med sterkere økonomi, til tross for nasjonale mål om at kultur skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av bosted og levekår.

Under en nylig avholdt kulturkonferanse i Østfold ble denne problemstillingen løftet av både kulturarbeidere, kommunale representanter og regionale aktører. Det ble tydelig at dagens finansieringsmodeller forsterker forskjeller i stedet for å utjevne dem. Dersom staten ønsker et reelt likeverdig kulturliv i hele landet, må ordningene utformes slik at de ikke straffer kommuner og fylker med svak økonomi.

På denne bakgrunn ønsker jeg å spørre statsråden hvordan hun vil arbeide videre for å sikre en mer rettferdig og bærekraftig fordeling av kulturmidler, slik at kulturtilbudet ikke blir avhengig av mottakerstedets økonomiske situasjon.

Svar:

For regjeringen er det et mål at alle i hele landet skal ha mulighet til å delta og oppleve kunst og kultur av høy kvalitet, uavhengig av hvem vi er og hvor i landet vi bor. Et rikt og mangfoldig kulturliv må bygges med utgangspunkt i lokale forutsetninger og gjennom helhetlig prioriteringer mot dette overordnede målet.

Representanten peker på utfordringer med fordelingsnøkkelssystemet der staten og lokale og regionale myndigheter sammen bidrar med offentlige midler til kulturinstitusjoner. Det er Stortinget som vedtar at det ordinære offentlige driftstilskuddet til musikk- og scenekunstinstitusjoner på kap. 323, post 70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner, skal fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. Prop 1 S (2025-2026).

Ordningen med delt finansiering har eksistert siden midten av 1990-tallet, er godt innarbeidet landet over og understreker samarbeidet mellom de tre forvaltningsnivåene når det gjelder finansiering av institusjonene på musikk- og scenekunstheltet. Denne ordningen har bidratt til å sikre stabil finansiering av disse institusjonene, den har bidratt til lokal og regional forankring og den har ikke minst bidratt til å bygge opp under målet om et likeverdig kulturtilbud over hele landet.

Slik ordningen fungerer, er den et sterkt insitament til å investere i regions musikk- og scenekunstinstitusjoner, samtidig som den sikrer institusjonene nødvendig forutsigbarhet og muligheter for langtidsplanlegging. Jeg mener også det er i regionens interesse å ha sterke kulturinstitusjoner som har en sentral rolle i lokalt kulturliv, med kulturarbeidsplasser og tilbud til publikum.

Jeg har forståelse for at det er krevende når kommuneøkonomien er hardt presset, men jeg vil likevel understreke betydningen av avtalen om delt finansiering. Regional medfinansiering er et viktig prinsipp. Dette er et landsdekkende spleiselag, der staten tross alt tar på seg det største ansvaret ved å bidra med 70 prosent av det offentlige driftstilskuddet. Det er synd dersom kommunene velger å skjære ned på denne utgiften som i de fleste tilfeller er en relativt liten andel sett i forhold til kostnaden det er å drive en kulturinstitusjon og hva regionen får igjen for en slik investering. For å gi større forutsigbarhet i de kommunale og fylkeskommunale budsjettprosessene, har vi derfor fra 2025 presisert at forutsetningen om en 70/30-fordeling ikke gjelder økninger utover det forslåtte ordinære driftstilskuddet, enten ved Stortingets behandling eller ved tilleggsbevilgninger i løpet av året.

Kulturinstitusjonene er en viktig motor i lokalsamfunnene, og jeg tror at staten, fylkene og kommunene har en felles interesse i å sørge for at disse har økonomi til å drifte forsvarlig. Jeg vil ikke ta initiativ til å endre en vel fungerende politikk som har stått seg over tid, men jeg ønsker selvsagt å gå i dialog med partene dersom det oppstår konkrete krevende situasjoner. Et rikt og mangfoldig kulturliv over hele landet er det overordnede målet, og vi må alle strekke oss for å få det til.

SPØRSMÅL NR. 2103

Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan

Besvart 7. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Helsemyndigheter har lagt til grunn at barn med mistanke om autisme bør få starta utgreiing innan rundt 12 veker. Samtidig er det rapportert ventetider på opptil rundt 80 veker enkelte stader. Regjeringa har også avvikla fritt behandlingsval utan at kapasiteten fullt ut er erstatta.

Kva vil statsråden gjera for å få ned ventetidene og sikra at barn med autisme får hjelp til rett tid og på ein meir rettferdig måte?

GRUNNGJEVING:

Autisme gjeld mange barn og unge. Det blir anslått at om lag 1–2 prosent av barna har autisme. For desse barna er det svært viktig å få hjelp tidleg. Rask utgreiing og oppfølging kan ha mykje å seia for språk, læring, psykisk helse og korleis dei fungerer i kvardagen. Derfor har helse-

myndighetene lagt til grunn at utgreiing bør starta innan rundt 12 veker når det er mistanke om autisme.

Samtidig viser erfaringar frå helsetenesta at ventetida fleire stader er langt lengre enn dette. Det er rapportert om ventetider på opptil rundt 80 veker. Når barn må venta så lenge i ein periode der utviklinga går fort, kan det få konsekvensar for skulegang, trivsel og deltaking i kvardagslivet. Det kan også føra til at behovet for hjelp blir større seinare.

I denne situasjonen har regjeringa avvikla ordninga med fritt behandlingsval. Det reiser spørsmål om kapasiteten i helsetenesta er styrka nok til å ta unna behovet når private tilbod med offentleg finansiering fell bort. Når stadig fleire treng utgreiing og oppfølging, er det avgjerande at tenestene er organiserte slik at barn får hjelp raskt og på ein rettferdig måte.

På denne bakgrunnen er det behov for å få avklart kva konkrete tiltak regjeringa vil setja i verk for å få ned ventetidene og sikra at barn med autisme får hjelp til rett tid.

Svar:

Det er riktig at det har vært lange ventetider til utredning av autismespekterforstyrrelser. En årsak er en sterk økning i henvisninger om utredning av autisme. I mange sykehus har det vært en dobling, og i noen sykehus en tredobling av antall henvisninger siste ti år. Gjennom en stor og målrettet innsats har sykehusenes habiliteringssavdelinger og barne- og ungdomspsykiatriske avdelinger klart å øke behandlingsskapasiteten, og sykehusene har redusert ventetiden betraktelig.

Jeg er enig med representanten Hauan i at det er viktig å komme tidlig i gang med tiltak som kan bidra til en så god utvikling som mulig hos barn med autisme. Tiltakene bør bygge på en grundig utredning av barnets vansker. Derfor er det også nødvendig å ha korte ventetider til utredning i spesialisthelsetjenesten.

Helseregionene har fulgt opp kravet som er satt i oppdragsbrev om å styrke kapasiteten i habiliteringstjenestene. Jeg er glad for at helseforetakene har klart å øke kapasiteten og at alle er bevisste om betydningen av korte ventetider og høy kvalitet i utredningen av barn som kan ha en alvorlig diagnose.

For å besvare representantens spørsmål om ventetider, har departementet bedt de regionale helseforetakene om informasjon fra sykehusene. De fleste helseforetak klarer å holde ventetiden innenfor anbefalingene i Helsedirektoratets prioriteringsveileder. Alminnelig ventetid i sykehusene er ifølge helseregionene mellom 4 og 12 uker, og kortest for barn mellom 0 og 2 år. Det er ifølge helseregionene noen sykehus som fortsatt arbeider med å klare å holde ventetiden innenfor anbefalingene. Sørlandet sykehus HF har en ventetid på ca. 20 uker, og Nordlandssykehuset HF ca. 15 uker.

Ventetid er viktig. Samtidig er det viktig at sykehusene har kompetanse og kapasitet til en grundig og god faglig utredning av barn eller ungdom hvor det er mistanke om autisme eller annen utviklingsforstyrrelse. Utredningen kan være omfattende og noen ganger ta flere måneder. Mange mennesker med autisme vil ha behov for tett oppfølging gjennom hele livet. Det er derfor nødvendig at utredningen er nøye, slik at tiltakene i barnehage, skole og i familien er adekvate og virkningsfulle.

Det pågår flere nasjonale prosjekter for å møte økende behov for kapasitet innen habiliteringsområdet, og for barn med autismespekterforstyrrelser spesielt. Helsedirektoratet har nedsatt en arbeidsgruppe som skal utarbeide nasjonal faglig retningslinje for autismespekterforstyrrelser. Helse- og omsorgsdepartementet har også gitt direktoratet i oppdrag å gjennomgå og frem-

skrive det samlede tilbudet om rehabiliterings- og habiliteringstjenester.

Det er riktig at lang ventetid kan føre til økt behov for hjelp senere. Men betydningen av faglig kvalitet på utredning og oppfølging, og å bruke tid med familiene det gjelder, kommer tydelig fram i informasjon fra Helse Vest RHF når de viser til den omfattende tverrfaglige innsatsen i et pasientforløp hvor de bruker mer enn 11 timer på utredning av barn under 6 år:

«Utredning av så små barn er komplisert, ikke minst fordi autismespekterforstyrrelser er utviklingsforstyrrelser, som innebærer at en ser etter avvik fra normalutvikling i en livsfase der det skjer svært mye utvikling på mange områder, samtidig. Det er stor variasjon i hvordan små barn utvikler ferdigheter, og i hvilket tempo. Autismen er også en diagnose som kan innebære store livslange funksjonsutfordringer, og det er en krevende og mangefasettert prosess å få vite at ens barn har denne diagnosen - eller ei. En slik diagnoseprosess innebærer altså både lettelse og sorg, og ofte en grunnleggende reorientering i livet. Fagfolka i tjenesten vil være trygge på at de har vurdert nøye og riktig når en setter en slik diagnose, og slike utredninger bør ikke forhastes. Det rapporteres også hyppig at selve utredningen er en nyttig modningsprosess for mange, der en gradvis får venne seg til tanken om å ha et barn med omfattende livslange utfordringer».

Det legges videre vekt på at utredninger skjer i tråd med nasjonale pasientforløp, uten unødige opphold underveis. En annen faktor er at det er svært stor variasjon i foreldrefungering i de yngste pasientgruppene med autismespekterlidelser. FHI har vist at en stor andel av familien rundt disse barna har utenlandsk opprinnelse. Det må brukes tolk, og det legges vekt på å gi foreldrene kunnskap og forståelse for implikasjonene av diagnosen som settes. Den transkulturelle dimensjonen i mange av disse utredningssakene krever arbeid over tid. Det er glidende overgang fra utredning til den oppfølging og tilrettelegging som danner grunnmuren i behandlingstilbudet for denne tilstanden. Opplæring og tilrettelegging ivaretas hos både kommunale tjenester og spesialisthelsetjenesten.

Helse Vest RHF opplyser at de har etablert egne spesialiserte team eller kompetansenettverk med ressurspersoner som arbeider med å gi opplæring til både barn, foreldre og barnehager. Tilsvarende team og nettverk er også opprettet i flere av landets store kommuner. Det rapporteres fra tjenestene at en har kapasitet til å gi god og sammenhengende hjelp til den aktuelle pasientgruppen i overgangen fra diagnose til veiledning, tilrettelegging og opplæring. Men økningen i insidens en har sett de siste årene har gitt kapasitetsutfordringer en del steder, ikke minst i kommunene, som har gjort det nødvendig å justere innretting av tilbudet. Oppfølging av disse barna i kommunene krever mye ressurser for hvert enkelt barn. Samarbeidet mellom de ulike kommunale tjenestene – der tilretteleggingen skal skje, og spesialisthelsetjenesten beskrives som godt, preget av pragmatisme og felles eierskap til barna det gjelder.

SPØRSMÅL NR. 2104**Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan****Besvart 7. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden ta ansvar for at alvorleg psykisk sjuke ikkje blir fanga opp i tide dersom manglande kapasitet, døgnplassar og oppfølging i psykisk helsevern kan føra til alvorlege valdshendingar eller drap, og kva konkrete tiltak vil statsråden setja inn no for å styrkja behandlingstilbodet og den førebyggjande innsatsen?

GRUNNGJEVING:

Den siste tida har nyhetsbildet vore prega av alvorlege valdshendingar og drap som har skapt sterk uro og utryggleik hos mange. Fleire opplever at tryggleiken dei før tok for gitt, ikkje lenger kjennest like sjølvsagt. Samstundes har fagmiljø i fleire år åtvåra om at kapasiteten i psykisk helsevern er for pressa, og at menneske med alvorleg psykisk sjukdom kan få hjelp for seint eller miste oppfølginga dei treng.

Dei fleste som slit psykisk er ikkje farlege for andre. Nettopp derfor er det avgjerande at dei som har dei mest alvorlege lidingane får stabil og god behandling.

Når pasientar blir skrivne ut før dei er godt nok stabile, eller ikkje får tett nok oppfølging etterpå, kan situasjonar utvikla seg i feil retning. Det går først og fremst utover pasienten sjølv, men kan også få svært alvorlege konsekvensar for andre.

Fagpersonar har peika på behov for fleire døgnplassar og meir langsiktig behandling for dei sjukaste pasientane. Når uroa aukar samstundes som det blir reist tvil om kapasiteten i psykiatrien, er det grunn til å spørja om behandlingstilbodet er godt nok rusta. Staten har ansvar for å sørgja for at helsetenesta klarer å gi hjelp i tide og fanga opp alvorlege tilfelle før det går gale.

Svar:

Vi må gjøre det vi kan for å forebygge vold. Overordnet vil jeg presisere, som også representanten gjør, at de aller fleste mennesker med psykiske lidelser ikke utgjør noen fare verken for seg selv eller andre. Men for et fåtall som er i kontakt med psykisk helsevern er det å fange opp voldsrisiko viktig både som ledd i samfunnsvernet og for å beskytte mennesker som står i fare for å utøve vold som følge av sykdom.

Psykisk helse er ett av regjeringens viktigste satsingsområder. Derfor la vi i 2023 fram en tiårig opptrappingsplan som skal styrke feltet med 3 milliarder kroner. I tråd med planen er det iverksatt tiltak for å styrke samar-

beidet mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene, slik at personer med alvorlige psykiske lidelser får gode og helhetlige tilbud. Denne pasientgruppen må følges opp på tvers av tjenestene for å gi god oppfølging og hjelp og redusere risiko for svikt og alvorlige hendelser.

I opptrappingsplanen legger vi vekt på både å gi tidlig hjelp og å styrke tilbudet til de mest alvorlig psykisk syke. Det er viktig at det kan gis et døgntilbud når det er nødvendig. Vi har stoppet nedgangen i antall døgnplasser og gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å øke døgnkapasiteten i psykisk helsevern, i tråd med regionale planer og framskrivning.

En særlig utfordring for tilbudet til de mest alvorlig psykisk syke er den økningen vi har hatt i antallet dømte til psykisk helsevern de siste årene. Dette legger ekstra press på kapasiteten.

For pasienter som kan utgjøre en voldsrisiko er det sikkerhetspsykiatriske tilbudet viktig slik at pasientene får god behandling og at vi sikrer samfunnsvernet. I 2023 utarbeidet de regionale helseforetakene en felles overordnet plan for sikkerhetspsykiatri som ble fulgt opp med oppdrag i oppdragsdokumentet for 2024, med vekt på blant annet tiltak for å redusere risiko og svikt og alvorlige hendelser. Ambulante sikkerhetsteam og overgangsboliger er en viktig del av satsningen. Oppfølging av planen er støttet gjennom ekstra budsjettbevilgninger både i 2024, 2025 og 2026.

Nasjonale faglige anbefalinger utarbeidet av Helsedirektoratet beskriver rutiner for risikovurdering og risikohåndtering i psykisk helsevern. Faglig ansvarlig skal gjennomføre en strukturert voldsrisikovurdering, spesielt ved alvorlig psykisk lidelse, og utarbeide en individuell risikohåndteringsplan ved behov. Anbefalingene beskriver også ansvar og roller for samarbeid med kommunale tjenester før og etter utskrivelse fra spesialisthelsetjenesten.

Gjennom Prop. 31 L (2024–2025), Innst. 168 L (2024–2025) ble det besluttet å gjøre endringer i vilkår for bruk av tvang i psykisk helsevern. Lovendringene skal blant annet bidra til bedre balanse mellom pasientens selvbestemmelse og pasientens og andres rett til liv og helse.

Vi trenger et godt samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og kommunale tjenester for å sikre forebygging, god behandling og oppfølging for pasienter med alvorlig psykisk lidelse. Derfor har vi initiert et arbeid med helsereform for å skape mer helhetlige tjenester.

Også mellom politi og helse er det viktig med samarbeid for å forebygge og håndtere voldsrisiko. Etter gjennomgang av flere alvorlige hendelser har det vært uttalt behov for å gjøre det enklere å utveksle informasjon mellom helsetjenesten og politiet. Jeg har derfor, i samarbeid med justisministeren, hatt på høring forslag til endringer i psykisk helsevernloven og politiloven om

utveksling av informasjon mellom helsetjenesten, politiet og PST om personer med psykiske lidelser og antatt voldsrisiko. Formålet med forslagene er å ivareta samfunnsvernet. Helse- og omsorgsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet gjennomgår nå innspillene fra høringen.

SPØRSMÅL NR. 2105

Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth

Besvart 27. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil justisministeren og regjeringen jobbe for å få ned restansene av saker som ligger hos påtalejuristene i Norge, i så fall hvordan, og hvor mye ressurser vil det være behov for?

BEGRUNNELSE:

Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 6 sier bl.a. at enhver har rett til å få avgjort en sak om straff eller borgerlige rettigheter innen rimelig tid. Også etter den norske grunnloven §95 har enhver rett til å få sin sak avgjort av en uavhengig domstol «innen rimelig tid»

Sannsynligvis ligger ca. 20 000 ferdig etterforskede saker og venter på påtaleavgjørelse. I dag har hver jurist i snitt 300–340 saker. Dette tyder på et betydelig strukturelt underbemanningsproblem.

I statsbudsjettet for 2026 ble ikke påtalemyndigheten i politiet styrket nok til å gi noen reell økning i antall påtalejurister. Tvert imot blir den lille økningen i praksis spist opp av lønns- og prisvekst, og det er en reell risiko for nedgang eller stillstand i bemanningen.

Gapet mellom bevilgning og behov fører til økte restanser, flere henleggelse og lengre saksbehandlingstid. Denne situasjonen er en kapasitetskrise i påtaleledet som kan medføre mindre tillit i befolkningen til hele rettssystemet.

Siden denne situasjonen har vart over lengre tid, har det fått bygget seg opp en betydelig restanse av saker som vil kreve ekstra ressurser over tid å få ned.

Svar:

Regjeringen har over tid jobbet for å få ned restanser i politiet og holde saksbehandlingstiden på et akseptabelt nivå. Dette har vi gjort blant annet gjennom de siste års økte bevilgninger til politiet og påtalemyndigheten.

Siden påtalemyndigheten i politiet fikk sitt eget kappittel i budsjettet fra 2023, er budsjettet økt med 308 mill. kroner. Dette inkluderer midler til å styrke arbeidet mot kriminelle nettverk og arbeidet mot hvitvasking og korrupsjon. Fra 2023 til 2026 har antall påtaleårsverk i politiet økt fra 987 til 1105, en økning på 118 årsverk.

I politiets årsrapport for 2025, som snart publiseres, fremgår det at det fattes omtrent det samme antall påtaleavgjørelser som nye anmeldelser. Likevel er det en økning av restanser av de eldste sakene. Saksbehandlingstiden er lavere enn den var i perioden 2019–2024, men det er for 2025 en økning sammenlignet med 2024.

Dette er utfordringer regjeringen tar på alvor. Samtidig erkjenner vi at svaret ikke kun er økte bevilgninger. Vi må også se på hvordan politiet og påtalemyndigheten kan få mer ut av de tildelte ressursene. Det er i de siste års budsjett og i styringslinjen, gitt klare føringer fra regjeringen om et styrket samarbeidet mellom politiet og Den høyre påtalemyndighet slik at årsaker til manglende resultatoppgjørelse kan avdekkes og målrettede tiltak settes inn.

Politidirektoratet og Riksadvokaten påpeker at det er store variasjoner i restanser og saksbehandlingstiden mellom politidistriktene. De viser for eksempel til at politidistriktene Oslo og Øst har de laveste restansene. Begge distrikter har over tid jobbet aktivt med god porteføljestyring. Det vises også til distrikter der situasjonen er bekymringsfull, og der Politidirektoratet tar initiativ til særskilt oppfølging.

Ved utgangen av 2025 var det på straffesaksfeltet 250 flere årsverk enn ved inngangen til året. Likevel er det utfordringer med forholdsvis høy turnover og med å rekruttere og beholde erfarne etterforskere og påtalejurister. Politidirektoratet har gitt utvalgte distrikter i oppdrag å kartlegge årsaker til turnover for etterforskere og påtalejurister, samt foreslå kompenserende tiltak. Po-

litidirektoratet vil iverksette tiltak basert på resultatet av kartleggingen.

Jeg vil følge utviklingen på straffesaksfeltet nøye, og har forventinger til det styrkede samarbeidet mellom politiet og Den høyere påtalemyndighet for å få bedre måloppnåelse innenfor de tildelte budsjettammer.

SPØRSMÅL NR. 2106

Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Oda Indgaard

Besvart 26. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Henviser til spørsmål 1098 om byvekstavgiftene. Nullvekstmålene ligger dårlig an i alle de store byene. Som en del av byvekstavgifter ligger det til grunn at deler av de statlige midlene kun blir utløst dersom byområdene oppnår nullvekstmålene.

Kan statsråden bekrefte at staten vil følge opp avtalene og at byer som ikke oppfyller nullvekstmålene heller ikke vil få tildelt belønningsmidler?

BEGRUNNELSE:

I spørsmål 1098 om byvekstavgiftene spør jeg statsråden om hva konsekvenser for utbetalinger vil bli dersom Trondheim ikke oppnår nullvekstmålene. Dette gjelder altså belønningsmidlene i byvekstavgiftene.

Svar:

Som jeg har redegjort for i svar på spørsmål nr. 1098, ligger det til grunn for byvekstavgiftene at nullvekstmålet skal nås ved utgangen av avtaleperioden, som for de fire største byområdene er 2029. Dette har bl.a. sammenheng med at det er behov for en bred virkemiddelbruk for å nå målet, og at effekten av en del tiltak og virkemidler først vil komme et stykke frem i tid. I avtalene er det ikke knyttet konkrete krav til at målet må nås fortløpende for å få utbetalt belønningsmidler. Vi følger likevel tett med på måloppnåelsen, og vi forventer at partene vurderer endringer i virkemiddelbruken hvis utviklingen innenfor avtaleperioden ikke går riktig vei.

Vi har for kort tid siden invitert Oslo-området, Trondheims-området og Nord-Jæren til reforhandlinger av byvekstavgiftene, og det vil være aktuelt å invitere Bergens-området når lokale avklaringer knyttet til Bybanen

er på plass. Et sentralt tema i reforhandlingene vil bli å sette sammen en virkemiddelpakke for hvert av byområdene som gjør det mulig å nå nullvekstmålet innenfor den nye avtaleperioden. Byutredningene blir et viktig faglig grunnlag for å vurdere hvilke tiltak som er nødvendige for å nå målet. Når vi går inn med statlige midler i nye byvekstavgifter, vil det være med en klar forventning om at alle partene bidrar til at målet nås, og at virkemiddelbruken justeres underveis i avtaleperioden hvis utviklingen ikke går riktig vei.

SPØRSMÅL NR. 2107**Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Oda Indgaard****Besvart 25. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Statsråden svarte under den ordinære spørretimen 18.03 at det kommer 85 tog de nærmeste årene som vil bedre situasjonen for Sørlandsbanen. I Prop 1S 2025-2026 fremkommer det at det kun er bestilt 17 nye fjerntog, og at disse er forsinket med forventet levering 2028-2030.

Hvilke tog er det samferdselsministeren tenker vil redde situasjonen for reisende på sørlandsbanen de nærmeste årene, og er statsråden trygg på at eksisterende bestilling er nok til å dekke behovene på alle banene?

BEGRUNNELSE:

I Prop 1S 2025-2026 står det følgende om Nye fjerntog (langdistansetog):

I mars 2023 inngikk Norske tog avtale med Stadler om å kjøpe 17 nye fjerntog som etter planen skulle leveres i perioden 2027–2029. Forsinkelser har imidlertid med-

ført at togene ventes å bli levert mellom januar 2028 og februar 2030.

Svar:

Nye fjerntog blant annet til Sørlandsbanen er forsinket og det vil ikke være mulig å kjøpe flere fjerntog nå og få disse levert til Norge før togene som allerede er bestilt. Togtilbudet de nærmeste årene må baseres på dagens tog. Derfor følger staten ved Jernbanedirektoratet tett opp avtalepart Go-Aheads tiltaksplan for å få flere tog i trafikk på Sørlandsbanen. Jeg viser ellers til mine svar på tidligere spørsmål nr. 1996, nr. 1782, nr. 1457 og nr. 1112.

Det er mange forhold som påvirker om antallet tog som er bestilt dekker behovene på alle baner. Jeg viser i den forbindelse til regjeringens redegjørelse i Prop. 1 S (2025-2026) for plan for togmateriell. Norske tog AS har på vegne av staten inngått kontrakter som åpner for at staten kan kjøpe flere tog og dette vil vurderes i forbindelse med statsbudsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 2108**Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 23. mars 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Kan statsråden fremskaffe meg en oversikt over mye av det aktuelle årets bistandsbudsjett (både i kroner og som andel av det aktuelle årets totale bistandsbudsjett) som er utbetalt i henholdsvis årets siste måned og siste kvartal de siste 20 årene?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til den pågående debatten om norsk bistandspolitikk og utformingen av fremtidens utviklingspolitikk.

Svar:

Vedlagt følger en oversikt over utbetalt bistand i årets siste kvartal og siste måned for perioden 2009-2025. Utbetalingenes andel av det aktuelle årets totale bistandsbudsjett er beregnet basert på bokført beløp for bistandsbudsjettet hentet fra de årlige stortingsmeldingene om statsregnskapet (Meld. St. 3), og inkluderer i hovedsak kun offisiell godkjent bistand (ODA). Oversikten viser kun utbetalinger under Utenriksdepartementets (UDs) del av bistandsbudsjettet. Spørsmål om bistandsutbetalinger under andre departement må rettes til disse.

For perioden 2014-2025 er oversikten basert på de månedlige statsregnskapsrapportene fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) som er publisert på dfo.no. DFØs publiserte månedlige rapporter går kun til-

bake til 2014. For perioden 2009–2013 er oversikten basert på uttrekk fra UD og Norads økonomisystemer. Disse tallene inkluderer derfor ikke avgitte belastningsfullmakter, og det tas forbehold om eventuelle mangler.

For perioden 2005–2008 benyttet UD og utenriksstasjonene flere økonomisystemer, og kan derfor ikke utarbeide komplette oversikter over alle bistandsutbetalinger fordelt pr. måned. Statistikkbasen «Bistand i tall» kan heller ikke brukes ettersom OECD-statistikken kun rapporterer samlet ut-/innbetaling per år. Det har derfor ikke vært mulig å utarbeide et svar for perioden 2005–2008.

Som oversikten viser, blir en større andel av bistanden utbetalt mot slutten av året enn det en jevn utbetalingstakt skulle tilsi. Bistandsbudsjettet vil imidlertid aldri ha en jevn utbetalingstakt gjennom året. Det er flere grunner til dette. Stortinget behandler neste års budsjett i desember, og nye avtaler kan ikke inngås før budsjettet er vedtatt. Før bistandsmidler kan utbetales skal det gjøres et grundig arbeid med å utlyse, vurdere og behandle nye søknader om støtte til prosjekter/programmer.

Mange bistandsprosjekter er flerårige, og utbetalingstakt gjennom prosjektperioden vil variere etter prosjektets framdrift, og det kan forekomme forsinkelser som forskyver planlagte utbetalinger. Tilskuddsmidler til prosjekter og programmer utbetales som hovedregel to ganger i året, ettersom de i henhold til regelverket ikke skal dekke kostnader for mer enn seks måneder fram i tid. Det betyr at andre utbetaling i året til mottakerne ofte vil komme i siste kvartal.

Bistandsbudsjettet må også ta høyde for at det kan komme uforutsette kriser som medfører behov for justeringer av planer gjennom året, som igjen kan forklare at deler av budsjettet utbetales på slutten av året. Slike uforutsette utbetalinger til f.eks. humanitær bistand gjøres gjennom seriøse og godt kjente organisasjoner som UD og Norad allerede har tilskuddsavtaler med.

Det kommer også endringer i revidert nasjonalbudsjett og egne proposisjoner i løpet av året, som f.eks. Nansen-programmet for Ukraina, som fører til at utbetaling av midler skjer senere på året.

Det er også noen spesifikke årsaker til at en del midler utbetales i desember. UD refunderer andre departement for flyktningutgifter som kan dekkes av bistandsbudsjettet. Anslagene for årets flyktningutgifter justeres og vedtas av Stortinget i nysalderingen hvert år. UD kan derfor ikke utbetale disse midlene før etter at nysalderingen er vedtatt i desember. Flere år i perioden har flyktningutgiftene vært svært store, f.eks. var de på nesten 3,7 mrd. kroner i 2015 og 6,7 mrd. kroner i 2016 pga. asylsøkere fra bl.a. Syria og mellom 3 og 5 mrd. kroner fra 2022 pga. ukrainske flyktninger. Andre økninger i nysalderingen kan heller ikke utbetales før de er vedtatt av Stortinget i desember. Dette gjelder både endringer UD selv har foreslått og økte midler etter forhandlinger på Stortinget. For 2025 ble f.eks. bistandsbudsjettet økt med 2,75 mrd. kroner av Stortinget i tillegg til UD sine egne forslag.

UD, Norad og Norec er opptatt av god bistandsforvaltning og styring av bistandsbudsjettet, slik at norsk bistand går til gode og effektive tiltak og benyttes i tråd med Stortingets vedtak.

Vedlegg til svar:

Årstall	Bokført beløp bistand	Utbetalt i siste kvartal	Utbetalt i siste kvartal som andel av total bi- stand	Utbetalt i desember	Utbetalt i desember som andel av total bistand
2009	26 015	11 227	43,2 %	6 456	24,8 %
2010	27 651	13 206	47,8 %	9 045	32,7 %
2011	27 049	12 789	47,3 %	9 514	35,2 %
2012	27 760	11 137	40,1 %	7 804	28,1 %
2013	30 219	12 428	41,1 %	8 324	27,5 %
2014	32 136	11 432	35,6 %	7 780	24,2 %
2015	34 657	13 544	39,1 %	7 178	20,7 %
2016	36 738	16 478	44,9 %	10 560	28,7 %
2017	34 262	13 287	38,8 %	9 269	27,1 %
2018	34 768	11 199	32,2 %	6 658	19,1 %
2019	37 984	12 907	34,0 %	7 888	20,8 %
2020	39 844	14 585	36,6 %	8 611	21,6 %
2021	39 972	13 248	33,1 %	9 549	23,9 %
2022	49 693	19 746	39,7 %	12 401	25,0 %
2023	58 757	22 562	38,4 %	15 130	25,8 %
2024	56 040	19 502	34,8 %	13 124	23,4 %
2025	59 276	18 883	31,9 %	12 274	20,7 %

SPØRSMÅL NR. 2109**Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 23. mars 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Hvor mange saker med økonomisk mislighold, og hvor mange varsler om økonomisk mislighold, har vært knyttet til norske bistandsmidler de siste 20 årene (Det anmodes om en helhetlig og sammenstilt oversikt over utviklingen i økonomisk mislighold knyttet til bistandsmidler over tid. Oversikten bes om å inkludere alle relevante saker og varsler registrert av departementet og underliggende etater, uavhengig av publiseringsformat)?

BEGRUNNELSE:

Utenriksdepartementet publiserer jevnlig rapporter om økonomiske misligholdssaker i bistanden/utviklingsstøtte, blant annet gjennom kvartalsvis oversikter fra sentral kontrollenhet, hvor det redegjøres for varsler, saker, og tilbakebetalinger.

Det anmodes i spørsmålet om en oversikt over utviklingen i økonomisk mislighold over tid.

Det bes videre om at den årlige oversikten (2005–2025) inkluderer:

- antall registrerte saker om økonomisk mislighold
- antall varsler om mulig mislighold
- samlet beløp som er vurdert misligholdt (oppgitt i faste 2025-kroner)
- samlet beløp som er krevd tilbakebetalt (oppgitt i faste 2025-kroner)
- samlet beløp som faktisk er tilbakebetalt (alle beløp oppgitt i faste 2025-kroner)

Det bes om at tabellen også gjøres tilgjengelig i excel-format.

Svar:

Utenriksdepartementet har nulltoleranse for økonomisk misligheter og annen misbruk av departementets midler – både drifts- og tilskuddsmidler. Prinsippet om nulltoleranse gjelder i hele tilskuddskjeden, fra midler blir bevilget og ut til endelig mottaker eller målgruppe.

Tilskuddsmottaker er ansvarlig for å utøve nulltoleranse for misbruk av midler i egen organisasjon og hos underliggende samarbeidspartnere. Prinsippet om nulltoleranse for økonomiske misligheter gjelder også for bruk og forvaltning av midler som Utenriksdepartementet har delegert gjennom tildelingsbrev eller på annen måte til andre aktører, for eksempel til underliggende etater som Norad og Norec, og tilskudd som Norfund har gitt. Ansvar for å gjennomføre nulltoleranseprinsippet

hviler på det forvaltningsorgan eller særlovsselskap som har budsjettansvaret for midlene.

I 2007 ble Sentral kontrollenhet opprettet. I perioden 2007 - 2024 har Sentral kontrollenhet registrert 1717 mislighetssaker og avsluttet 1557. Dette inkluderer saker fra Norad og Norec. Av disse er 763 saker avsluttet med reaksjon, i all hovedsak med krav om tilbakebetaling. Før 2007, fantes det ikke denne type sentralisert registreringssystem for misligheter som vi kan trekke ut tall fra.

Årsrapport for 2025 er ennå ikke ferdigstilt, men vedlagte tabell i Excel-format inneholder saker som er avsluttet med reaksjon tilbake til 2008, og innbefatter følgende også reaksjoner i saker som startet før dette tidspunkt. Beløp som er tilbakebetalt i sakene er oppgitt i opprinnelig beløp og også beløp justert til faste 2025-kroner. Det er for perioden tilbakebetalt over 260 millioner kroner i disse sakene.

Spørsmålene om antall varsler om mulig mislighold og registrerte saker om økonomisk mislighold, er ikke av en slik art at Utenriksdepartementet kan svare basert på uttrekk fra egne systemer. «Økonomiske misligheter» brukes i våre retningslinjer, som er offentlige, som et samlebegrep for økonomiske forhold som er ulovlige eller som innebærer misbruk av departementets midler. Disse sakene ofte er sammensatte, og kan dreie seg om mer enn korrupsjon, for eksempel manglende rapportering, udokumenterte kostnader, brudd på reglene om anskaffelser og også mistanke om seksuell utnyttning, misbruk og trakassering (SEAH-saker). Vår politikk er at det er lav terskel for åpne sak ved mistanke, og at det kan ta lang tid før en sak lukkes. Sentral kontrollenhet har anledning til å beslutte frys i videre utbetalinger som skadebegrensende tiltak mens undersøkelser pågår. Dersom det konkluderes med at det foreligger mislighold, kan flere ulike reaksjonsformer være aktuelle, for eksempel tilbakebetaling, erstatningskrav og eventuelt rettslige skritt, herunder strafferettslig forfølgning. I noen tilfeller vil mislighold lede til konsekvenser for samarbeidsforholdet, uten at en sak om mislighold automatisk utelukker ethvert videre samarbeid med den berørte partner.

Oversikten over avsluttede saker som føres av Utenriksdepartementet er imidlertid ikke uttømmende. Eksempelvis behandler Norad også noen saker under Klima- og miljødepartementet. Disse tallene er ikke med i tallmaterialet. Det er heller ikke saker som behandles direkte av Klima- og miljødepartementet. Videre kommer mislighetssaker knyttet til midler som forvaltes av multilaterale organisasjoner. FN, utviklingsbankene og andre

multilaterale organisasjoner og fond som Norge støtter. Ansvar for å forebygge, avdekke og håndtere økonomiske misligheter og rapportere ligger hos de multilaterale organisasjonene selv. Dette innebærer blant annet at de multilaterale organisasjonene er forventet å ha – eller være tilknyttet – en uavhengig internrevisjons- og granskingsfunksjon med tilstrekkelig mandat og kapasitet til å føre tilsyn med virksomhetene og til å foreta en gransking

ved mistanke om økonomiske misligheter internt eller hos eksterne partnere. De multilaterale organisasjonene behandler flere tusen saker årlig, hver sak finansiert fra en eller mange kilder, og publiserer rapporter om mislighets-sakene de har behandlet.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202526-2109-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 2110

Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 27. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om hvor mange ganger norsk Høyesterett, lagmannsretter og tingretter ikke har fulgt EFTAs rådgivende uttalelser, og når det i så fall ikke er fulgt?

BEGRUNNELSE:

Ønsker statistikk fra domstolene om spørsmålet.

Svar:

Det finnes ikke statistikk over hvor mange ganger domstolene ikke har fulgt EFTA-domstolens rådgivende uttalelser.

Det følger av domstoloven § 51 a at når en norsk domstol må ta stilling til tolkningen av en EØS-rettslig bestemmelse i en sak, kan den forelegge tolkningsspørsmålet for EFTA-domstolen. Det følger av avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol (ODA) artikkel 34 første ledd at uttalelser fra EFTA-domstolen bare er rådgivende. Det betyr at nasjonale domstoler må ta selvstendig stilling til hvordan EØS-retten skal forstås og anvendes, se HR-2016-2554-P Holship avsnitt 76. Høyesterett har samtidig lagt til grunn at EFTA-domstolens rådgivende uttalelser må tillegges «vesentlig» eller «stor» vekt, se henholdsvis Rt. 2000 s. 1811 og HR-2021-1453-S.

Det er den forberedende dommeren som treffer beslutning om å forelegge et tolkningsspørsmål for EFTA-domstolen. Foreleggelsen skjer som et ledd i saksbehandlingen, og registreres ikke som et nytt krav, og dermed ikke som en ny sak, i domstolenes saksbehandlingssystem. Domstoladministrasjonen har derfor ikke

mulighet til å hente ut statistikk som viser antall foreleggelser domstolene har hatt for EFTA-domstolen. Domstoladministrasjonen har følgelig heller ikke tilgang til statistikk som viser i hvilken grad EFTA-domstolens rådgivende uttalelser er fulgt i den enkelte sak.

Høyesterett har de senere årene publisert alle sine foreleggelser for EFTA-domstolen i form av nyhetssaker på Høyesteretts nettsider. Nyhetssakene finnes lettest gjennom bruk av søkeordet «EFTA» i søkefeltet på nettsidene. I nyhetssakene er det også opplyst hva som er Høyesteretts eget saksnummer i de aktuelle sakene, slik at det er mulig å følge saken videre etter at uttalelsen er avgitt.

Underinstansene foretar ikke tilsvarende publisering, og det lages ingen sammenstilling av saker der Høyesterett har forelagt tolkningsspørsmål for EFTA-domstolen. EFTA-domstolen har imidlertid en søkefunksjon på sine hjemmesider, som gir mulighet for å krysse av for foreleggende domstol og få en oversikt over domstolens foreleggelser.

SPØRSMÅL NR. 2111**Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 27. mars 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor mye ny fornybar kraft blir det produsert eller vil det bli produsert (godkjente konsesjoner) i følgende år i Finnmark 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029 og 2030?

BEGRUNNELSE:

Viser til VGs artikkel av 11. august 2023 hvor det fremgår at:

“Støre lover videre at elektrifiseringen av Melkøya ikke vil gi nordlendinger «søringpriser» på strøm.

– Det var derfor det var uaktuelt for regjeringen å kun gå inn for elektrifisering av Melkøya alene. Derfor har vi sagt at det skal produseres minst like mye ny fornybar kraft i Finnmark som det Melkøya trenger innen 2030, sier han.”

Svar:

Jeg viser til at en konsesjon til å bygge et kraftverk gir en rett for konsesjonæren, men ikke en plikt, til å bygge kraftverket. Konsesjonen innebærer slik sett en opsjon til å bygge kraftverket dersom tiltakshaver finner grunnlag for å investere. Hvor mye kraft som blir og kan bli produsert hvert år avhenger også av flere andre faktorer, både naturgitte, tekniske og markedsmessige forhold spiller inn.

Det er gitt konsesjon til to vindkraftanlegg i Øst-Finnmark som ikke er idriftsatt, med til sammen 171 MW installert effekt. Disse to prosjektene har frist for å sette i gang byggearbeid 1. juli 2030. De to prosjektene er avhengige av nettførsterkinger for å kunne realiseres. Det ble gitt konsesjon til ny 420 kV-ledning Skaidi-Lebesby 15. august 2025. Det er behov for ytterligere planlagte nettiltak i Øst-Finnmark før prosjektene kan realiseres. Konsesjonsbehandling av nytt nett i Finnmark har høy prioritet.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har fastsatt konsekvensutredningsprogram for 11 vindkraftsaker i Finnmark. Etter det departementet kjenner til, er 10 av disse i gang med utredningsarbeidet. Frist for å sende inn konsesjonssøknader og konsekvensutredninger er 1. november 2026. NVE vil deretter ferdigbehandle de innkomne konsesjonssøknadene. Tidligste tidspunkt for idriftsettelse, forutsatt konsesjon, avhenger blant annet av hvor i nettet det enkelte vindkraftanlegget kan tilknyttes.

NVE har videre Statkrafts søknad om installasjon av et tredje aggregat (A3) i Alta vannkraftverk til behandling. Dette prosjektet kan gi 130 GWh årlig ny kraftproduksjon.

Mot 2030 forventer NVE i sin langsiktige kraftmarkedsanalyse fra 2025 at NO4, som Finnmark er en del av, vil ha et kraftoverskudd på 6 TWh. NVE forventer at prisene i NO4 fortsatt vil ligge på et lavere nivå enn resten av landet mot 2030.

SPØRSMÅL NR. 2112**Innlevert 9. mars 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 26. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden avkrefte at prosjektet dobbeltspor Stokke-Sandefjord på Vestfoldbanen legges bort, og orientere om status for prosjektet i tråd med statsbudsjettet vedtatt for 2026, inkludert hvor mye midler som er satt av

i effektpakken «Flere og raskere tog på Vestfoldbanen» for 2026 til prosjektet dobbeltspor Stokke-Sandefjord?

BEGRUNNELSE:

Det har den siste tiden blitt skapt stor forvirring rundt flere jernbaneprosjekter, bl.a. av dobbeltspor på

strekningen Stokke-Torp-Sandefjord. Til NRK 3. mars opplyste BaneNor at prosjektet legges helt bort.

SV sikret gjennom budsjettforhandlingene med regjeringen at det i statsbudsjettet 2025 ble bevilget 30 millioner til arbeidet med videre planlegging av dobbeltspor på strekningen Stokke-Torp-Sandefjord. I statsbudsjettet 2026 går det frem at:

“I effektpakken Flere og raskere tog på Vestfoldbanen (Oslo–Skien) er prosjektorganisasjon etablert og arbeid med bl.a. planlegging av dobbelt spor Stokke–Sandefjord er satt i gang. Bane NOR samarbeider med Sandefjord kommune om planoppstart og behandling av planprogram for reguleringssplanen, med sikte på offentlig høring i første halvår 2026.”

Svar:

Tilbudsforbedringen som gir to tog i timen til Skien og som omfatter blant annet nytt dobbeltspor på strekningen Stokke-Sandefjord, er prioritert i første seksårsperiode i oppfølgingen av NTP. Den videre fremdriften for planlegging og prioritering av prosjektet vurderes i de årlige budsjettprosessene. Eventuelle vesentlige endringer knyttet til prosjektet, vil fremmes for Stortinget på ordinær måte i budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 2113

Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 7. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

På spørsmål om det blir mindre åpenhet rundt hendelser i oljebransjen fra BT svarer direktør i havindustriilsynet, ja.

Av sikkerhetshensyn kan det være nødvendig å holde noe hemmelig, men hvor mener statsråden at grensen går?

BEGRUNNELSE:

Det har den siste tiden blitt avslørt flere saker hvor årsak til uhell og ulykker har vært holdt hemmelig i oljebransjen. Tidligere i år kunne BT fortelle at et livsfarlig utslipp ved Mongstad i 2021 skyldtes en feil som hadde vært kjent i 30 år. Det kan neppe være noen god grunn til å holde slikt hemmelig.

Svar:

Offentlighetsprinsippet er en bærebjelke i norsk forvaltning. Spørsmål om åpenhet eller hemmelighold vurderes alltid konkret for den enkelte sak. I dagens geopolitiske situasjon kommer dette spørsmålet oftere enn før på spissen. Utgangspunktet er likevel klart - alle dokumenter hos det offentlige skal være tilgjengelige for allmenheten dersom det ikke foreligger reelle og saklige grunner som gjør at det er behov for å unnta opplysninger eller dokumentet.

Avveining av relevante hensyn kan være vanskelig, særlig når det kommer til uhell og ulykker. Hensynet til klarhet og åpenhet om slike hendelser vil alltid veie tungt. Samtidig har trusselvurderinger fra PST og NSM de siste årene pekt på energisektoren som særlig utsatt for blant annet fremmed etterretning.

Det forsterkede trusselbildet mot olje- og gassnæringen gjør at myndighetene i enkelte tilfeller må legge mer vekt på sikkerhetshensyn enn hensynet til åpenhet, slik at konklusjonen blir at innsynet må begrenses.

SPØRSMÅL NR. 2114**Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 7. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren forklare kvifor bruk av mobil i bil har så høge gebyr, som åpenbart ikkje kan være i takt med overtredelsens karakter?

GRUNNGJEVING:

Bøtesatsane for ulike overtredelser for bilbruk har foke til himmels med dagens regjering, og har tydeligvis ikkje virka då ulykkestalla og antall drepte i trafikken har auka siste året.

Politiet og ulike bilorganisasjoner har advart om dei svært høge bøtesatsane som mange meiner slett ikkje virkar men kun er gjenstand for å berike statskassa, ei kasse som renner over av pengar frå før.

I alle nye biler er der store skjermer som betjener det meste for bilens driftssystem, likevel er gebyret for håndholdt eller all bruk av mobiltlf. i bil heile 10500 kr. Eit gebyrnivå for ein overtredelse som slett ikkje står i stil med overtredelsens karakter.

Til sammenlikning er gebyret for ikkje å bruke bilbelte, som åpenbart er eit svært viktig virkemiddel for å redde liv, 1 500 kr.

Svar:

Vala som trafikantane tek er avgjerande for trafiktryggleiken til alle som bruker vegane, og førarfeil er årsak til sær mange av dei mest alvorlege trafikkulukkene. Fartsbrot, manglande merksemd og risikoåtfærd drep og skadar altfor mange menneske årleg. Dette er tragisk og heilt unødvendig. Kontroll, handheving og straffereaksjonar skal bidra til å redusere omfanget av slik uønskt åtfærd.

Bruk av handhalden mobiltelefon under køyring, særleg det å taste eller lese, inneber sær høg risiko. Ein analyse gjennomført at TØI syner at manglande merksemd hos førarar av motorkøyretøy bidrog til omtrent kvar tredje dødsulukke i trafikken i perioden 2016-2020. I tillegg er manglande merksemd årsak til mange ulukker med skadde. Mykje av den manglande merksemda er knytt til ulovleg mobilbruk.

Dei siste åra har bøtesatsane for forenkla førelegg i vegtrafikksaker vore auka i samsvar med utviklinga av konsumprisindeksen, for å oppretthalde bøtenes preventive effekt.

Satsane har tidlegare blitt auka både under Solberg-regjeringa og nåverande regjering. Berre ein gong dei siste åra – i 2023 – vart satsane auka generelt ut over

konsumprisindeksen. Bakgrunnen var mellom anna den sterke auken i talet på trafikkdrepne i 2022. Solberg-regjeringa hadde ei kraftig auke i 2017.

I tillegg har satsane for ulovleg bruk av mobiltelefon blitt særleg auka i 2021 og 2022. I 2021 blei satsen auka betydeleg frå 1 700 kr til 5 000 kr. Auken var særleg grunngjeve med at bøtesatsen ved brot på forbodet mot bruk av handhalden mobiltelefon under køyring har vore for låg, sett hen til både skadepotensialet og bøtenivået for samanliknbare lovbro. Skal reaksjonen stå i forhold til kor alvorleg regelbroet er, var det behov for ei monalega auke i satsane. Samstundes blei også talet på prikkar for ulovleg mobilbruk auka. Auken var støtta av dei fleste høyringsinstansane.

I 2022 var auken grunngjeve med behov for å få fleire til å fylgje forbodet. Forslaget blei støtta av de fleste høyringsinstansane, og en auke frå 5 000 til 7 450 kr blei sett på som passande, sett hen både til risikoen ved lovbroet og bøtenivået for samanliknbare lovbro.

Politiets undersøkingar av ulovleg mobilbruk viser ein nedgang i ulovleg bruk av mobiltelefon frå 2019-2024. Dette indikerer at auke i satsen kan bidra til redusert bruk.

SPØRSMÅL NR. 2115**Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 7. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren sette opp eit grundig oppsett, som syner kva samferdselsprosjekt som ligg inne i gjeldande NTP frå regjeringa dei 6 fyrste åra i planen og i dei 6 siste åra i planen, for heile Møre og Romsdal og for prosjekt som er i samarbeid med andre fylket, slik som til dømes RV 15 Strynefjellet, og kva planstatus disse ulike prosjekta har?

BEGRUNNELSE:

I fleier innlegg for tida vrimlar det med påstandar om ulike samferdselsprosjekt i Møre og Romsdal og i regionen, som slett ikkje er i tråd med virkeligheita.

Møreaksen sympatisører snakkar ned det meste av andre prosjekt i sin iver for dette, “tidenes sløseriprojektet Møreaksen”, eit prosjekt som samferdselsministeren også no har tenkt å sløse enda meir av skattebetalarane sine pengar på.

Når ein høyrer på finansminister Stoltenberg, er det åpenbart at Møreaksen del 1 i lang tunell bak Molde

og Julsundbrua, til vanvittig mange milliard kr, overhode verken har positiv samfunnsnytte, eller på nokon som helst måte er strekning som er sterkt ulykkesutsatt med mange alvorlige ulykker eller dødsulykker.

Einaste uhellet over Romsdalsfjorden er sikkert nokon som har klamra fingrane i ei bildør på ferja.

Derfor er det nødvendig med ein grundig status for dei prosjekt som er nevnt eller ligg inne i dagens 12 års NTP, og eg tenker då sjølvsagt ikkje på dei som er heilt ute av NTP en eller ligg i den såkalla “avviklingsporteføljen”.

Svar:

Statens vegvesen si planportefølje følgjer av Stortinget si behandling av Nasjonal transportplan 2025–2036. For dei særskilt prioriterte prosjekta gjeld føringa i Nasjonal transportplan 2025–2036 om at dersom prosjekta ikkje blir endra, gjennom optimalisering eller annan ny informasjon, skal dei gjennomførast først.

Prosjekt i Møre og Romsdal i Statens vegvesens planportefølje:

Prosjekt	Planstatus	Særskilt prioritert
E39 Bjerkeset–Astad	Forslag til reguleringsplan har vært på høyring.	X
Rv. 15 Strynefjellet	Arbeidet med kommunedelplan er satt i gong.	X
E39 Volda–Furene	Reguleringsplanen for strekninga er vedtatt.	

I Nasjonal transportplan er det prioritert enkelte store prosjekt utanfor Statens vegvesens planportefølje. Eit av disse er prosjektet rv. 70 Vikansvingen–Kontrollplassen i Møre og Romsdal. Prosjektet er føresett 100 pst bompengefinansiert som ein del av Bypakke Kristiansund, jf. Prop. 87 S (2024–2025). Førebuande arbeid er sette i gong med sikte på anleggsstart i 2027. Prosjektet er venta opna for trafikk i 2029.

I Nasjonal transportplan er det òg nemnt nokre prosjekt med kostnadsanslag under 1 mrd. kroner som er aktuelle for oppstart i første seksårsperiode. I Møre og Romsdal er E39 Veibustkrysset og to bruer på rv. 70 nemnt. Anleggsarbeida på E39 Veibustkrysset blei sette i gang i november 2025 medan ny Fale bru på rv. 70 i Sundal kommune er lyst ut i marknaden og det er venta anleggsstart hausten 2026.

Statens vegvesen si gjennomføringsplan er ei konkretisering av korleis etaten vil følgje opp Nasjonal transportplan. Dei har nyleg publisert [Gjennomføringsplan 2026–2031](#), som ligg offentleg på nettstaden deira. I kartløysinga ligg aktuelle tiltak for seksårsperioden. Det er òg mogleg å sortere på fylke.

At eit prosjekt ikkje ligg i gjennomføringsplanen betyr ikkje at det ikkje kan bli aktuelt i løpet av perioden. Prosjekt kan bli billegare eller dyrare, og dei økonomiske rammene er avhengige av dei årlege statsbudsjetta. Det blir derfor understreka at gjennomføringsplanen til Statens vegvesen ikkje er bindande, og at han vil bli oppdatert kvart år.

I porteføljen til Nye Veier ligg deler av strekninga E6/E136 Otta–Dombås–Vestnes i Møre og Romsdal. På strekninga er det inngått vegutbyggingsavtale mellom

Samferdselsdepartementet og Nye Veier for framkomsttiltak forbi Veblungsnes og på strekninga Stuguflåten–Raudstøl. Arbeida på tiltaka blei sette i gang hausten

2025. Vidare har forslag til reguleringsplan for strekninga Flatmark–Monge–Marstein vore på høyring, og Nye Veier arbeider no med å vurdere innkomne innspel.

SPØRSMÅL NR. 2116

Innlevert 18. mars 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 7. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden innfri Stortingets vedtak fra trontaledebatten om at Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til kompensasjonsordning for ofre og etterlatte etter Kielland-ulykken, i tråd med vedtak 917 (2024-2025), innen mars 2026?

BEGRUNNELSE:

Under stortingets behandling 17.3.26 i saken fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens rapport om Aleksander Kielland ulykken uttalte statsråd Åsland på oppfordring fra representanten Pollestad at det i revidert eventuelt ville fremkomme en kompensasjonsordning til overlevende og etterlatte etter ulykken og at et lovforslag ville bli sendt på høring i etterkant. Dersom det stemmer oppfyller ikke regjeringen vedtak fra Stortingets trontaledebatt der løst forslag 27 er tydelig. Forslaget lyder: Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til kompensasjonsordning for ofre og etterlatte etter Kielland-ulykken, i tråd med vedtak 917 (2024-2025), innen mars 2026. Det er svært alvorlig dersom dette vedtaket ikke effektueres. Kielland nettverket har i årevis jobbet for en rettferdig ordning for sine medlemmer og undertegnede mener regjeringens bevisste trenering av saken er et svært dårlig signal til de som har bidratt til den formuen landet har i dag. Ofret sitt liv, helse og de etterlate som satt igjen uten en pappa, uten et håp og med store utfordringer resten av livet.

Svar:

Regjeringen har i oppfølgingen av Stortingets vedtak ferdigstilt de delene av arbeidet som er mulig å ferdigstille innen mars. Regjeringen har lagt til grunn at en kompensasjonsordning bør etableres gjennom en egen særlov, etter modell fra ordningen for oljepionerene.

Arbeidet med ordningen krever juridiske, administrative og budsjettmessige avklaringer. Stortinget har

ikke avsatt budsjettmidler til oppfølging av vedtaket i budsjettet for 2026. Regjeringen vil i forbindelse med fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett 2026 redegjøre nærmere for hvordan en kompensasjonsordning kan utformes og anslag for budsjettmessige konsekvenser. Deretter er det opp til Stortinget å bevilge midler til kompensasjonsordningen i budsjettbehandlingen.

Regjeringen vil dersom Stortinget bevilger midler til en slik kompensasjonsordning, raskt kunne sende et forslag til særlov på høring.

SPØRSMÅL NR. 2117**Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 24. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Mener statsråden at utbyggingen av dobbeltspor mellom Stange og Hamar fortsatt kan sies å gå «som planlagt», når Bane NOR har varslet åpning først i 2032, satt arbeid nord for Ottestad på vent og samtidig legger opp til å prosjektere en løsning med hevet trasé og bruk av eksisterende trasé, samt om statsråden kan garantere at Indre Inter City ferdigstilles med dobbeltspor helt inn til Hamar stasjon, senest innen 2032?

BEGRUNNELSE:

Utbyggingen av dobbeltsporet mellom Stange og Hamar er et viktig samferdselsprosjekt for både Innlandet og jernbanetrafikken på Østlandet. Samtidig preges prosjektet nå av forsinkelser, endringer og betydelig usikkerhet knyttet til videre framdrift.

Bane NOR opplyste 15. januar 2026 at åpningen av dobbeltsporet mot Hamar er utsatt til 2032, og at arbeid nord for Ottestad stasjon settes på vent i påvente av avklaringer knyttet til løsningene i Åkersvika. 18. mars 2026 varsler Bane Nor at de vil vurdere å vrake regulert trasé nord for Ottestad og bygge langs eksisterende jernbanetrasé. Det har samtidig kommet frem opplysninger om at de vil vurdere ikke å bygge dobbeltspor over selve Åkersvika. Planleggingen av traseen nord for Ottestad, med grunnundersøkelser, kommunedelplan og flere reguleringsplaner, har pågått i 15 år, kostet enorme summer, og lagt beslag på store ressurser. De økonomiske og personlige omkostningene for berørte eiendomsbesittere har også vært store.

Når dobbeltsporet om kort tid står ferdig til Ottestad stasjon, er 52 av de 62 kilometerne fra Eidsvoll til Hamar stasjon ferdig bygget. Erfaringen har vist at ny prosjektering, ny kommunedelplan og nye reguleringsplaner er svært tidkrevende. At Bane Nor samtidig sår tvil om dobbeltsporet gjennom Åkersvika i det hele tatt skal bygges, bidrar ikke til å styrke tilliten. Det framstår ikke som at prosjektet går videre etter den planen innbyggere, berørte kommuner og Stortinget tidligere har fått inntrykk av.

I tolvte time av valgkampen, meldte Samferdselsminister Nygård sin ankomst på Hamar stasjon den 4. september 2025. Til Hamar Arbeiderblad uttalte Nygård at «for regjeringen er det viktig å ferdigstille Indre Inter City, og at vi får dobbeltspor helt inn til Hamar. Dette er en del av godspakken, som kan øke godstransporten med

40 prosent. Det betyr mye for hele landet. Dette er et «go» for prosjektet.».

Når sentrale forutsetninger endres, arbeid settes på vent og åpningstidspunktet skyves flere år fram i tid, er det rimelig å stille spørsmål ved om statsråden mener prosjektet faktisk går som planlagt, eller om regjeringen bruker et uttrykk som ikke lenger dekker realitetene i saken.

Svar:

Realiseringen av tilbudsforbedringen på Indre InterCity til Hamar fra ett til to tog i timen i grunnrute, er som representanten sier forsinket. Forsinkelsen er knyttet til bygging av nytt dobbeltspor nord for Ottestad, nærmere bestemt over Åkersvika. Øvrig byggeaktivitet gjennom Stange kommune går som planlagt.

I januar 2026 ble jeg og departementet orientert om at Bane NOR har landet på en oppdatert prognose for ferdigstilling av dobbeltsporutbyggingen, som dessverre peker på 2032.

Bane NOR er i full gang med å finne en ny og sikker løsning for infrastrukturen over Åkersvika. Jeg har uttrykt klare forventninger om at Jernbanedirektoratet og Bane NOR må vurdere alle muligheter for å redusere forsinkelsen. Videre har jeg også satt i gang en ekstern gjennomgang av hendelsesforløpet og hva som må til for å sikre at vi får bedre kontroll på kostnader, risiko og fremdrift knyttet til investeringsprosjektene på jernbanen fremover. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med nærmere informasjon om framdriften og kostnadene i prosjektet i budsjettprosessen så snart det foreligger et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag.

SPØRSMÅL NR. 2118**Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 7. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan Statsråden redegjøre for hvilken myndighet som nå har ansvaret for å utstede eksportskilt ved eksport av kjøretøy?

Svar:

Det er politiet (politidistriktene) som har ansvar for registrering og utstedelse av eksportskilt (kjennemerker) og vognkort. Eksportskilt kan kun utstedes til fabrikknye kjøretøy.

Dette følger av kapittel II i forskrift 28. mars 1967 nr. 9350 om bruk av utenlandsk motorvogn i riket og om særskilt registrering av motorvogn for midlertidig bruk, som forvaltes av Samferdselsdepartementet. Kjennermerker produseres av den produsent Statens vegvesen har avtale med.

Samferdselsdepartementet har gitt Statens vegvesen i oppdrag å utrede muligheten for å overta denne oppgaven, samt å revidere forskriften, blant annet med tanke på å gjøre den mer i tråd med gjeldende samfunnsforhold. Statens vegvesen opplyser at de planlegger å sende forslag på høring i løpet av 2026.

SPØRSMÅL NR. 2119**Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 7. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for fremdriften og konkret tidsplan for både publisering av nasjonale faglige retningslinjer for endometriose og oppfølgingen av Stortingets vedtak 687 (mai 2024) om en særskilt oppdatering av retningslinjer for typiske kvinnesykdommer?

BEGRUNNELSE:

Statsråden viser i sitt svarbrev på sak 80 S om kvinnehelse og overgangsalder til at Helsedirektoratet arbeider med nasjonale faglige retningslinjer innen kvinnehelse, herunder for endometriose. Samtidig fremgår det av skriftlig innspill fra Norske Kvinners Sanitetsforening at det er begrenset synlig fremdrift i arbeidet med å følge opp Stortingets vedtak 687 fra mai 2024, hvor regjeringen ble bedt om å foreta en særskilt oppdatering av retningslinjene for typiske kvinnesykdommer. Videre vises det til at forslag til retningslinjer for endometriose etter det opplyste har ligget hos Helsedirektoratet siden april 2025 uten å være publisert. Dette skaper usikkerhet om status og prioritering av arbeidet, og gjør det nødvendig å få avklart fremdrift og forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Svar:

Regjeringen prioriterer kvinnehelse for å sikre likeverdige helsetjenester, og vi har arbeidet målrettet og systematisk for å styrke kvinners helse. I mitt svar på representantforslaget (Dokument 8:80 S (2025-2026)) redegjør jeg for mye av det viktige arbeidet som skjer på kvinnehelseområdet.

Representanten Hagerup etterspør status på oppfølgingen av anmodningsvedtak 687. Det er Helsedirektoratet som følger opp vedtaket på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Helsedirektoratet opplyser at arbeidet med de nasjonale faglige retningslinjene for hhv. osteoporose og for angst og depresjon er påstartet og planlagt ferdigstilt i løpet av 2027. Prioriteringsveilederen for 33 fagområder, inkludert kvinnesykdommer, har blitt revidert og er nå på ekstern høring.

Når det gjelder utkast til nasjonal faglig retningslinje for endometriose og adenomyose er prosessen nå i slutfasen. Retningslinjen blir etter planen klar for ekstern høring i begynnelsen av mai.

Direktoratet opplyser også at Sanitetskvinnene er med som en viktig bidragsyter i retningslinjearbeidet. Parallelt med arbeidet med retningslinjen er det, som

tidligere opplyst, utarbeidet ny informasjon om endometriose på helsenorge.no og det er opprettet en egen kvin-

nehelseside slik at kvinner lettere skal finne informasjon som særlig angår kvinnehelserelaterte spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 2120

Innlevert 23. mars 2026 av stortingsrepresentant Tom Staahle

Besvart 7. april 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

I en analyse fra Det internasjonale pengefondet fra 2025 framkommer det i en simulering av KI-drevet produktivitsvekst at Norge løftes fram som et land hvor estimert produktivitsgevinst kan bli høyere enn i mange andre land. Norge ligger i gruppen av land med relativt høyt gevinstpotensial, men også med høy usikkerhet.

Hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette for at Norge skal hente ut dette potensialet og redusere usikkerheten?

Svar:

Kunstig intelligens (KI) gir Norge nye muligheter til å styrke konkurransekraften, løse store samfunnsutfordringer og forbedre offentlige tjenester. Som representanten helt riktig påpeker, bekrefter Det internasjonale pengefondet (IMF) at Norge har særlig høyt gevinstpotensial, noe regjeringen følger opp ved å skape trygge rammer og utnytte mulighetene KI gir i arbeids- og næringslivet gjennom vår plan for Norge.

Vi har en befolkning med høy digital kompetanse, et digitalt modent næringsliv og offentlig sektor, høy tillit i samfunnet og vi er gode på samarbeid. Dette er gode forutsetninger for å hente ut gevinster ved bruk av KI. Det er også noe av grunnen til at IMF peker på Norge som et land med særlig høyt gevinstpotensial. Samtidig står vi overfor store utfordringer. En aldrende befolkning og lavere vekst i arbeidsstyrken setter velferden under press. Den økende geopolitiske uroen og KI-kappløpet mellom stormakter og globale teknologiselskaper påvirker også Norges digitale handlingsrom. Samtidig vet vi at gevinstene av KI avhenger av vår evne til omstilling, gode prioriteringer og faktisk bruk av teknologien der behovene er størst. For å lykkes må vi derfor utvikle nye måter å organisere arbeid og tjenester på, slik at både KI og andre muliggjørende teknologier kan tas i bruk på en effektiv og ansvarlig måte.

Selv om bruken av KI øker raskt i store deler av staten, kommunene og næringslivet, er mange virksomheter

i en tidlig fase, og usikkerhet om hvordan teknologien kan skape verdi er fortsatt en sentral barriere. Dette viser at Norge fortsatt har et betydelig uutnyttet potensial for verdiskaping gjennom mer målrettet og moden bruk av KI.

Regjeringen har derfor iverksatt en bred tiltakspakke for å nå målsettingen om økt verdiskaping med KI. For det første, bygger vi nå en sterkere nasjonal KI infrastruktur med språkmodeller, tungregnekraft og nye datasentre som skal sikre norske virksomheter tilgang til kritiske digitale ressurser. For det andre, etablerer vi KI Norge for å akselerere bruken av KI i offentlig og privat sektor, og for å bidra til bedre veiledning og deling av kunnskap og erfaringer mellom næringsliv, forvaltning og academia. I tråd med regjeringens Plan for Norge har vi satt et konkret mål om at 80 prosent av offentlige virksomheter skal bruke KI allerede i 2026. For det tredje, er vi i gang med innføringen av EUs KI forordning i norsk rett og skal etablere en nasjonal tilsynsstruktur som skal sikre trygg, etisk og ansvarlig bruk av KI i Norge. Dette vil redusere risiko, gi virksomheter bedre forutsigbarhet og sikre like konkurransevilkår med resten av EU. Vi styrker også kompetansen gjennom flere IKT studieplasser og har en omfattende satsing på forskning og innovasjon, inkludert en milliardinvestering i KI forskning. Som et steg mot full innføring i offentlig sektor innen 2030, har vi satt det konkrete delmålet for 2026. I år vil vi lansere både en handlingsplan for KI i offentlig sektor og en for kompetanse i digital omstilling. Dette vil bli to sentrale virkemidler for å øke takten i innføringen av KI og raskere gevinstrealisering. Til sist, ivaretar regjeringen norske interesser og bidrar til felles løsninger og internasjonale rammeverk for en demokratisk og ansvarlig KI-utvikling gjennom tett samarbeid våre nordiske og baltiske naboer, EU og andre samarbeidspartnere og organisasjoner som OECD og FN.

Jeg mener derfor at regjeringen tar målrettede og nødvendige grep for å utnytte Norges sterke utgangspunkt, redusere usikkerheten og realisere det store verdiskapingspotensialet som ligger i KI. Vi vil fortsette å styre, slik at bruk av KI kommer innbyggerne, arbeidslivet og samfunnet som helhet til gode.

SPØRSMÅL NR. 2121**Innlevert 23. mars 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide****Besvart 27. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

På hvilket eksakte tidspunkt ble det besluttet at Sentios meningsmåling om regiontilknytning for Gran kommune fra mars 2022 skulle suppleres med et ekstra valg, i hvilken utstrekning var politisk ledelse i Gran kommune kjent med resultatene fra hovedutvalget i denne meningsmålingen på det tidspunktet beslutningen om å opprette et ekstra valg ble tatt, og ble denne beslutningen fattet ved vedtak i formannskap eller kommunestyre?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller har over de siste ukene forsøkt å få konkrete svar fra statsråden på en tall bruk i Prop 34 LS som i beste fall er elendig håndverk og manglende forståelse for statistisk metode og bruk av tall – i verste fall er det noe langt mer graverende.

Det vises herunder til mine skriftlige spørsmål nr. 1534, nr. 1545, nr. 1691, nr. 1697, nr. 1797, nr. 1798, nr. 1887, nr. 1888, nr. 2039 og nr. 2083. Det vises videre også til mine spørsmål til statsråden om tematikken endret fylkestilhørighet for Gran kommune i stortingets spørretime den 14.01.26 og den 28.01.26.

Tematikken har til nå handlet mest om statsrådens tallbruk og omgang med faktum i beslutningsgrunnlaget som er fremlagt for Stortinget i den hensikt å få endret fylkesgrensene og valgkretsene. Statsråden har gjennomgående utvist en manglende vilje til å gi konkrete svar på de spørsmål han har blitt stilt om dette temaet.

Ser man på den oppsiktsvekkende store forskjellen i besvarelsene i henholdsvis hovedutvalget og ekstra-

valget, er det all grunn til å stille spørsmål for å bringe klarhet i hvordan dette selvrekrutterte ekstra utvalget ble realisert. Ekstra utvalget favoriserer et fylkesbytte for Gran kommune til Akershus i veldig stor grad – derimot foretrekker hovedutvalget klart at Gran blir værende i Innlandet fylke. Sammenblendingen av de to utvalgene – som er måten statsråden har valgt å bruke tallene på – vokter derfor klart ned den klare oppslutningen blant innbyggerne i Gran om å bli værende i Innlandet som hovedutvalget viser. Men det skal understrekes at selv med statsrådens sammenblanding mellom tallene Sentio har kvalitetssikret og tallene ingen egentlig vet hvor kommer fra, så viser meningsmålingen et flertall blant innbyggerne om å forbli i Innlandet.

Som det ble vist til innledningsvis er dette i beste fall elendig håndverk og manglende forståelse for statistisk metode og bruk av tall. Dersom det er noe langt mer graverende enn det, så vil dette ha sin opprinnelse i Gran kommune ved gjennomføringen av undersøkelsen. Noe som da senere har fått godkjentstempel både av Statsforvalteren i Innlandet og av statsråden. Det bes derfor nå redegjort for hvordan prosessen med opprettelsen av ekstra utvalget foregikk i Gran kommune tilbake i 2022.

Svar:

Jeg viser til skriftlig spørsmål fra representanten nr. 15:1534 (2025-2026), og mitt svar på dette 17. februar om utvalgene i innbyggerundersøkelsen.

Spørsmål som gjelder Gran kommunes prosess, må rettes til kommunen.

SPØRSMÅL NR. 2122**Innlevert 23. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 31. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Tror finansministeren at grensehandelen vil øke eller reduseres som følge av at Sverige halverer matmomsen?

BEGRUNNELSE:

Sverige har allerede betydelig rimeligere matpriser enn Norge, bl.a. grunnet lavere avgifter. Sverige har allerede lavere matmoms enn i Norge, og 1. april vil matmoms

sen halveres i Sverige noe som vil føre til ytterligere reduserte priser. FrP har lenge ønsket det samme i Norge slik at folk flest får lavere matpriser, noe Ap-regjeringen ikke ønsker.

Svar:

Ifølge Statistisk sentralbyrås (SSB) grensehandelsundersøkelse brukte nordmenn 11,3 mrd. kroner på grensehandel i 2025. Dette er en økning på 2,2 pst. fra 2024, målt i nominelle kroner. Til sammenligning var den gjennomsnittlige norske prisveksten på 3,0 pst. i 2025. Samtidig finner SSB at antall dagsturer til utlandet trolig har gått noe ned i 2025. Samlet tyder dette på at grensehandelen reelt sett har vært om lag uendret fra 2024 til 2025. Grensehandelsundersøkelsen er en utvalgsundersøkelse, noe som medfører at det er usikkerhet knyttet til de publiserte tallene. Omsetningen i detaljhandelen (utenom motorvogner) endte ifølge SSB på 650 mrd. kroner (ekskl. merverdiavgift) i 2024. Nivået på grensehandel utgjør med andre ord under 2 pst. av detaljhandelen i Norge.

Sverige senker merverdiavgiften på næringsmidler midlertidig fra 12 pst. til 6 pst. i perioden 1. april 2026 – 31. desember 2027. Dersom reduksjonen veltes fullt over i prisene, vil avgiftsreduksjonen gi 5,4 pst. lavere priser på berørte varer. Lavere priser trekker isolert sett i retning av økt handel. Hvilken effekt denne endringen vil ha på grensehandelen, er likevel usikkert. Årsakene til grensehandel er sammensatte og påvirkes av langt mer enn avgiftsforskjeller mellom Norge og Sverige. Andre faktorer er generelt høyere kostnadsnivå i Norge, det norske tollvernet, butikkenes tilgjengelighet, vareutvalg og at butikker i Sverige kan ha åpent på søndager. Konkurransesituasjonen og prissettingen i norsk dagligvarebransje er også en faktor.

En reduksjon i norsk merverdiavgift på næringsmidler til 6 pst. ville gi et årlig provenytap på i størrelsesorden 19 mrd. kroner. Selv med en slik reduksjon i merverdiavgift er det grunn til å tro at mye av grensehandelen vil bestå. For det første vil prisene på mange varer være betydelig høyere i Norge enn i Sverige, selv med likt nivå på merverdiavgiften. Ifølge Statistisk sentralbyrås (SSB) prisnivåindeks lå norske priser på matvarer og alkoholfrie drikkevarer 24 pst. over prisene i Sverige i 2024. Justert for forskjeller i merverdiavgift lå norske priser fremdeles 21 pst. over de svenske. For det andre anslår SSB at kjøp av varer med redusert merverdiavgift i Norge utgjorde om lag halvparten av nordmenns totale grensehandel i 2025. En stor del av grensehandelen berøres med andre ord ikke direkte av redusert merverdiavgift på næringsmidler.

Reduksjoner i merverdiavgiften på næringsmidler er et kostbart og lite målrettet tiltak for å støtte husholdninger som sliter med høye matpriser. Det er personer med de høyeste inntektene som bruker mest på mat, og som får mest i kronemessig støtte ved redusert merverdiavgift. Det er også usikkert hvor mye av reduksjonen i merverdiavgift som kommer forbrukeren til gode. Det avhenger av graden av overvelting i prisene til forbrukerne. For en teoretisk gjennomgang av overvelting ved avgiftsendringer, viser jeg til Prop. 1 LS (2025–2026) Skatter og avgifter 2026, boks 27.1.

Regjeringen tar utfordringer med grensehandel på alvor. Ett tiltak har vært å styrke konkurransen i dagligvaremarkedet. Konkurransetilsynet fikk sommeren 2025 et nytt verktøy kalt markedsetterforskning. Tilsynet kan nå ta tak i konkurranseproblemer i en tidligere fase, noe som kan bidra til at konkurransesituasjonen forbedres. God konkurranse i dagligvaremarkedet kan begrense grensehandelen gjennom økt innovasjon, lavere priser og større utvalg for forbrukerne innenlands.

SPØRSMÅL NR. 2123

Innlevert 23. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 27. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Mener regjeringen at borettslagsloven § 8-11 fører til økt eller redusert konkurranse og kvalitet?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:1955 (2025-2026) der statsråden ikke besvarer mitt spørsmål, kun ramser opp begrunnelsen tilbake i tid. Jeg ber derfor statsråden bes-

vare spørsmålet om regjeringen mener at denne loven fører til økt eller redusert konkurranse og kvalitet.

Svar:

Departementet har ikke et kunnskapsgrunnlag som konkret sier noe om hvordan borettslagsloven § 8-11 fungerer i markedet for tilbydere av forretningsførselstjenester. Jeg kan derfor ikke svare konkret på om bestemmelsen fører til økt eller redusert konkurranse og kvalitet på tjenestene som ytes. Som nevnt i mitt forrige svar, er det en viss historikk og bakgrunn som ligger til grunn for at bestemmelsen er som den er. På generelt grunnlag er det rimelig å anta at konkurransen reduseres noe som

følge av bindingstiden som bestemmelsen åpner for, men hvor mye det eventuelt er snakk om, kan jeg ikke si noe om. Det skyldes også at det ikke er noe i veien for at det avtales lempeligere vilkår i forretningsføreravtalen mellom boligbyggelaget og det tilknyttede borettslaget enn det som fremgår av bestemmelsen, for eksempel at det avtales kortere bindingstid enn ti år. Det kan imidlertid ikke avtales strengere vilkår.

Samtidig vil jeg peke på at boligbyggelagene har et insentiv til å yte forretningsførsel av høy kvalitet og prise sine tjenester på en konkurransedyktig måte, slik at tilknyttede borettslag vil fortsette å bruke dem som forretningsfører etter at bindingstiden har utløpt.

SPØRSMÅL NR. 2124

Innlevert 23. mars 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 7. april 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Mener statsråden at Nav praktiserer aktivitetskravet for mor fra uke 7 og vilkårene for fars utsettelse av foreldrepenger i tråd med gjeldende lovverk og politikk, og vil statsråden sørge for at praksisen endres dersom den ikke er det?

BEGRUNNELSE:

I en kronikk i Aftenposten 22. mars 2026 viser professor emeritus Aslak Syse til at Nav praktiserer et aktivitetskrav som innebærer at mor må være i aktivitet fra uke 7 dersom far ønsker å utsette sitt uttak av foreldrepenger mens han er i arbeid. Dersom mor ikke oppfyller kravet, mister far stønadsdager han etter loven har opptjent.

Syse peker på at dette skjer til tross for at Stortinget i 2021 vedtok fri utsettelse av foreldrepenger. I både lovtekst og forarbeider ble det tydelig slått fast at utsettelse skal kunne gis uten krav til aktivitet. Han viser også til at Høyesterett i 2023 og Trygderetten i flere avgjørelser i 2024 har slått fast at slike vilkår mangler hjemmel i loven.

Om lag 700 fedre fått avkortet sine rettigheter som følge av denne praksisen. Kronikkforfatteren omtaler dette som en ny fedrekvotefelle, hvor lovfestede rettigheter reelt settes til side gjennom vilkår som ikke følger av verken lov eller forarbeider. Han problematiserer også at staten har valgt å gå til søksmål mot familier som har fått medhold i Trygderetten, og at praksisen kan være i strid

med Grunnlovens krav om at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn. På denne bakgrunn er det behov for at statsråden klargjør om dagens praksis er i samsvar med gjeldende lovverk og politiske føringer, og om departementet vil ta nødvendige grep dersom den ikke er det.

Svar:

Navs praksis skal samsvare med gjeldende lovverk. I den grad det ikke er det skal praksis rettes opp i. Kravet som er omtalt, om at mor må være i aktivitet også i perioder far vil utsette sitt uttak, har Trygderetten støttet helt frem til mer nylige kjennelser. Når Trygderetten nå mener praktiseringen til Nav ikke kan opprettholdes, er det viktig å få klargjort hvordan regelverket skal forstås og praktiseres. Kjennelsene fra Trygderetten etterlater en uklar rettstilstand, fordi retten har ulike begrunnelser for sitt resultat. Derfor er det nødvendig å prøve få en nærmere avklaring gjennom rettsapparatet av hva som er riktig forståelse av regelverket. På den bakgrunn deler jeg Arbeids- og velferdsdirektoratets vurdering av at det er behov for å løfte problemstillingene som Trygderettens kjennelser reiser til lagmannsretten. Når lagmannsretten har gitt sin vurdering, så må det tas stilling til hvordan den følges opp. Vi vil sørge for at praktiseringen av regelverket er i tråd med loven.

SPØRSMÅL NR. 2125**Innlevert 23. mars 2026 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 27. mars 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvilke budsjettår regjeringens havvinds subsidier forventes å belaste, hvordan utbetalingene er planlagt fordelt over tid, og hvilke forutsetninger som ligger til grunn for tempoet i disse utbetalingene?

BEGRUNNELSE:

Det er vedtatt betydelige statlige subsidier til havvindprosjektene Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord, med anslåtte kostnadsrammer på henholdsvis 23 milliarder kroner og 35 milliarder kroner. Det er lagt til grunn at subsidiene til havvindprosjektet Sørliche Nordsjø II skal inflasjonsjusteres, med første kvartal 2023 som utgangspunkt. Dette innebærer at de faktiske utbetalingene over tid kan bli betydelig høyere enn det opprinnelige anslaget på 23 milliarder kroner, avhengig av inflasjonsutviklingen. For å gi Stortinget et mest mulig korrekt og oppdatert beslutningsgrunnlag, er det derfor viktig å få klarhet i hvordan denne inflasjonsjusteringen vil påvirke de årlige utbetalingene, samt den samlede kostnadsrammen over tid. Det bes om at statsråden i sitt svar synliggjør hvordan inflasjonsjusteringen er innarbeidet i anslagene, og hvilke konsekvenser dette har for belastningen på statsbudsjettet i de ulike budsjettårene.

Svar:

Stortinget har gitt Energidepartementet fullmakt til å inngå forpliktelser om å støtte to konkrete havvindprosjekter i norske havområder.

I 2024 tildelte Energidepartementet gjennom en auksjon et prosjektområde i Sørliche Nordsjø II til Ventyr SNII AS. Energidepartementet har inngått en differansekontrakt med Ventyr. Under differansekontrakten er staten forpliktet til å støtte kraftproduksjonen, men slik at de samlede forpliktelsene ikke overstiger en kostnadsramme på 23 mrd. 2023-kroner. Beløpene i differansekontrakten, herunder kostnadsrammen, skal inflasjonsjusteres én gang ved ferdigstillelse av anlegget. Endringene skal baseres på KPI fra første kvartal 2023 til det kvartalet anlegget ferdigstilles. Statsstøtte betales ikke ut før anlegget er i drift.

Regjeringen legger til grunn at teknikken for OPS-prosjekt (offentlig-privat samarbeid) skal brukes når det i statsbudsjettet skal avsettes bevilgninger til støtte til havvind i Sørliche Nordsjø II, jf. Energidepartementets

Prop. 1 S (2025-2026). Dette innebærer at bevilgningene skal om lag følge aktiviteten i prosjektene. Det betyr at majoriteten av statsstøtten settes av på statsbudsjettet under investeringsfasen av prosjektene. For Sørliche Nordsjø II er investeringsperioden anslått til å vare i tre år. En andel av bevilgningen som sjablongmessig tilsvarer anslåtte kostnader til drift, vedlikehold, fjerning og opprydning, skal bevilges i driftsfasen. For Sørliche Nordsjø II er denne andelen anslått til 20 pst. av statens samlede utgifter. Denne andelen skal bevilges de tre første årene av driftsfasen.. Når statsstøtten skal settes av avhenger dermed av den videre framdriften i prosjektet og når det fattes investeringsbeslutning. Ventyr SNII AS har frist til å sende inn konsesjonssøknad i oktober 2026. Etter dette skal konsesjonssøknaden behandles i tillegg til at det skal utarbeides en detaljplan som må behandles før investeringsbeslutning kan fattes. Det er i dag usikkert når Ventyr vil fatte investeringsbeslutning for Sørliche Nordsjø II. I Energidepartementets Prop. 1 S (2025-2026) og Prop. 1 S (2025-2026) Gul bok 2026 er det lagt til grunn at investeringsbeslutning fattes i 2028 og at første bevilgning kommer samme år. Basert på denne forutsetningen anslås det en bevilgningsprofil på anslagsvis 6,9 mrd. 2026-kroner i 2028, 2029 og 2030. Gjenstående 20 pst. tilsvarende til sammen 5,1 mrd. 2026-kroner bevilges over tre år fra og med 2031 basert på samme forventninger om fremdrift i prosjektet.

Stortinget har også gitt Energidepartementet fullmakt til å inngå forpliktelser om støtte til flytende havvind i Vestavind F (inkl. Utsira Nord) og Vestavind B, men slik at de samlede statlige forpliktelsene ikke overstiger en kostnadsramme på 35 mrd. 2025-kroner. Utsira Nord Havvind DA og Harald Hårfagre AS ble tildelt hvert sitt prosjektområde i Utsira Nord i februar 2026. Selskapene som er tildelt prosjektområde, skal gjennomføre prosjektspesifikk konsekvensutredning og sende inn konsesjonssøknad. Dersom begge selskap sender inn konsesjonssøknad vil det gjennomføres en støttekonkurranse. Iht. havenergilovforskrifta § 7 har konsortiene inntil to år på seg til å sende inn konsesjonssøknad etter at programmet for konsekvensutredningen er fastsatt. Støttekonkurransen vil bli gjennomført så snart som mulig etter at begge selskap har sendt inn konsesjonssøknad. Selskapet som byr minst statsstøtte per MW vil vinne konkurransen, og departementet vil inngå statsstøtteavtale med vinneren av støttekonkurransen. Statsstøtte vil bli gitt som investeringsstøtte, der 10 pst. blir utbetalt etter at investeringsbeslutning er fattet. Resten av støtten vil ut-

betales når anlegget er ferdigstilt. Rammen og utbetalingen skal inflasjonsjusteres basert på endringene i KPI.

Departementet legger til grunn teknikken i OPS-rammeverket også for bevilgningene til Utsira Nord. Ettersom støtten skal utbetales som investeringsstøtte med siste utbetaling når anlegget er ferdigstilt, vil bevilgningen gjennomføres i investeringsfasen av prosjektet

(anslagsvis over tre til fire år). Bevilgningsprofilen for Utsira Nord vil dermed avhenge av videre framdrift i prosjektene. Dette er i dag usikkert. Basert på den informasjonen departementet har i dag vil en investeringsbeslutning kunne fattes tidligst i 2030. Hvor mye som skal settes av vil være avhengig av utfallet av støttekonkurransen, men kan ikke overstige kostnadsrammen på 35 mrd. 2025-kroner.

SPØRSMÅL NR. 2126

Innlevert 23. mars 2026 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 1. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden orientere om hva Statens vegvesen har foretatt seg etter at denne rapporten var ferdigstilt, og vil statsråden sørge for å få fortgang i arbeidet med å gjennomføre sikringen av E6 gjennom Rosten og ser statsråden behov for å gripe inn overfor Nye veier AS for å få sørga for ei rask realisering av ny E6 gjennom Rosten?

BEGRUNNELSE:

E6 gjennom Rosten, i Gudbrandsdalen er utsatt for skred. Natt til 19. mars gikk det et nytt ras som stengte E6. Et kjøretøy ble også truffet av skredet, men heldigvis uten personskade. I september i fjor høst gikk det også et større skred i Rosten og E6 var stengt i flere dager. E6 er hovedferdselsåren gjennom Norge og er selvfølgelig avgjørende for beredskap, persontrafikk og næringstransporten. E6 gjennom Rosten har heller ingen alternativer for omkjøring så når E6 er stengt her er Norge i realiteten delt i to. For lokalbefolkningen er stenging gjennom Rosten kritisk for syketransport, brann, skoleveg og arbeidsveg. Etter raset Rosten høsten 2025 satte Vegdirektøren ned en uavhengig ekspertgruppe som skulle finne årsaken til raset.

Svar:

Natt til 31. mars 2025 gikk det et skred på E6 ved Rosten, som førte til at E6 var stengt for trafikk i fire dager, deretter åpnet ett felt. Trafikken gikk som normalt fra 11. april. Statens vegvesen nedsatt den 2. april 2025 en uavhengig ekspertgruppe for å kartlegge årsaksforhold og vurdere risiko og behov for videre tiltak. Ekspertutvalgets rapport ble publisert i september 2025, og den anbefaler bl.a. å styrke kartlegging, analyse og overvåking av skredutsatt sideterreng langs vei. Statens vegvesen arbei-

der nå med å videreutvikle teknologi for bedre overvåking av slikt terreng, bl.a. gjennom ulike typer instrumentering og bruk av fiberteknologi som kan registrere bevegelser i terrenget og dermed detektere skred.

I etterkant av skredet i mars 2025 har Statens vegvesen gjennomført flere sikringstiltak i Rosten-området. Det er etablert isnett, en steinblokk er fjernet og et mindre fjellparti er boltet. Ekspertutvalget vurderte også at et riktig plassert og dimensjonert fanggjerde kunne ha stoppet skredmassene før de nådde E6. Et slikt fanggjerde skal settes opp til sommeren. Det vurderes samtidig om ytterligere partier i området bør sikres når arbeid først gjennomføres. I tillegg vurderes tiltak som fjellrensk, det vil si å fjerne løst fjell og stein som kan falle ned. Til tross for tiltakene som er gjennomført så langt så gikk det, som representanten skriver, likevel et nytt skred i området onsdag kveld den 19. mars i år. Veien ble åpnet for trafikk ved 12.30-tiden dagen etter.

Rosten omfatter store terrengområder, som må vurderes og sikres så godt det lar seg gjøre. Det finnes mange tilsvarende skredutsatte områder i Norge og Statens vegvesen jobber kontinuerlig og risikobasert for å sikre vegnettet, og prioriterer innsatsen der risikoen er størst.

SPØRSMÅL NR. 2127**Innlevert 23. mars 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 30. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil barne- og familieministeren avklare om det er Barne- og familiedepartementet eller Helse- og omsorgsdepartementet som har det overordnede ansvaret for å følge opp barn som pårørende, og hvilke konkrete tiltak og måltall regjeringen vil bruke for å sikre at målet om at ingen barn skal måtte ta omsorgsansvar for familie eller andre faktisk nås, når Helsedirektoratets evaluering av pårørendestrategien viser at måloppnåelsen er utilstrekkelig?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens pårørendestrategi 2021–2025 var et av hovedmålene at «ingen barn skal måtte ta omsorgsansvar for familie eller andre». Strategien ble utarbeidet av Helse- og omsorgsdepartementet i samarbeid med blant annet Barne- og familiedepartementet, og det ble varslet at helse- og omsorgsministeren og barne- og familieministeren skulle invitere barn og unge til årlige møter om deres erfaringer.

Helsedirektoratets evaluering av strategien viser imidlertid at måloppnåelsen er utilstrekkelig. Selv om det har vært økt oppmerksomhet og enkelte tiltak i kommunene, beskrives ivaretagelsen av barn som pårørende fortsatt som et utfordrende område. Mange barn har fremdeles betydelige omsorgsbelastninger, og bare om lag halvparten av kommunene rapporterer at de har tiltak for å identifisere og følge opp disse barna. Evalueringen peker på manglende systematikk, svikt i koordinering og svak implementering av tiltak som årsaker til at barn ikke blir godt nok fanget opp og fulgt opp. Samtidig viser Pårørendealliansens rapport, utarbeidet av Menon Economics, at rundt 30 000 barn og unge kan stå i fare for varig utenfor-skap som følge av sin pårørendesituasjon.

Når barne- og familieministeren har ansvar for barns oppvekst- og levekår, er det derfor behov for å få avklart hva departementet konkret har gjort for denne gruppen, hvilke resultater som er oppnådd, og hvordan ansvaret er fordelt mellom Barne- og familiedepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har ansvaret for lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, lov om spesialisthelsetjenester, pasient- og brukerrettighetslov-

en og helsepersonelloven. Disse lovene omhandler behandling av pårørende.

Barn som pårørende defineres som barn under 18 år som har nærstående som er syke, har funksjonsnedsettelser, psykiske helseutfordringer eller rusmiddelproblemer. Det kan være foreldre (inkl. steforeldre) eller søsken.

Helsepersonelloven § 10a pålegger helsepersonell i både spesialisthelsetjenesten og i den kommunale helse- og omsorgstjenesten å bidra til å ivareta mindreårige barns behov for informasjon og oppfølging som pårørende. Helseinstitusjoner i spesialisthelsetjenesten skal i nødvendig utstrekning ha barneansvarlig personell som skal ha ansvar for å fremme og koordinere helsepersonells oppfølging av mindreårige barn som er pårørende.

Helsedirektoratet har utformet en pårørendeveileder med et eget kapittel om informasjon og støtte til barn som er pårørende. Dette er et verktøy for å ivareta pasientens mindreårige barn eller søsken. Veilederen tar for seg temaer bl.a. knyttet til avklaring av omsorgssituasjonen for barn som pårørende, deres behov for informasjon og oppfølging, veiledning for familien som helhet, støtte og tilbud for at barn som pårørende, opplysningssplikt til barnevernet og samarbeid og oppfølging. Helsedirektoratet har i år fått oppdrag om å revidere og oppdatere Pårørendeveilederen med formål om å oppdatere veilederen med ny kunnskap. Videre er direktoratet gitt i oppdrag å gjennomgå pårørendesidene på Helsenorger med formål om å videreutvikle den slik at den blir lett tilgjengelig, og at informasjonen blir relevant for alle aldre og pårørendesituasjoner – særlig rettet mot unge pårørende.

Ved bekymring for barnas omsorgssituasjon har helsepersonell opplysningsplikt til barnevernet. Barnevernet, under Barne- og familiedepartementet, har ikke et selvstendig ansvar for pårørendeoppfølging, men skal alltid kartlegge og vurdere barnets situasjon når det er bekymring for omsorgen. Barnevernet skal sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid, jf. barnevernsloven § 1-1. Når foreldre eller andre omsorgspersoner har rusmiddelproblemer eller psykiske helseutfordringer, må barnevernet vurdere hvilke konsekvenser dette har for barnets omsorgssituasjon og utviklingsbehov.

Stortingsrepresentanten viser til Helsedirektoratets oppsummering og vurdering av erfaringene med pårørendestrategien. Der skriver de at flere rapporter viser at ivaretagelse av barn og unge pårørende (og etterlatte) fortsatt er et utfordrende område. I Helsedirek-

toratets oppsummering viser de til at flere helseforetak har implementert “Barn under radaren”, en metode for tidlig avdekking av omsorgssvikt og barnemishandling. Direktoratet melder om at helsepersonell opplever økt oppmerksomhet mot området og at sjekklisten gir trygghet i vurderingen rundt opplysningsplikten jf. Helsepersonelloven § 33 om opplysningsplikt til barnevernet. Kurset “Barn som pårørende” er flyttet til KS-læring og har en gjestetilgang som gjør at kurset er åpent for alle. Jeg er også kjent med Menon Economics’ rapport om de samfunnsøkonomiske kostnadene av pårørendeinnstas i Norge.

Det er opprettet et nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende gjennom et eget oppdrag til Helse Sør-Øst RHF i 2007 kalt BarnsBeste. Helse Sør-Øst drifter nettverket og leder styringsgruppen som består av alle fire regionale helseforetak, brukerrepresentanter, kommunesektorens organisasjon og Kristiansand kommune. Sørlandet sykehus HF har ansvar for å lede og koordinere kompetansenettverket på nasjonalt nivå. BarnsBeste har bla. utviklet en ressurspakke for kommunenes arbeid med barn som pårørende. Initiativet er basert på et økende be-

hov for tydeligere retningslinjer og verktøy som kommuner kan bruke for å identifisere og ivareta barn som lever med sykdom, rusproblematikk eller andre utfordringer i familien. Prosjektet er et samarbeid mellom kommuner, helsepersonell og fagpersoner fra BarnsBeste, med mål om å skape et fleksibelt og brukervennlig verktøy som kan tilpasses lokale behov.

Det er viktig å unngå at barn og unge ikke faller ut av skole og arbeidsliv som følge av deres pårørende-rolle. Dette er et felles ansvar og krever innsats i både i helse- og omsorgstjeneste, utdanningsinstitusjonene og barnevernet, ved behov. Vi har nå gjennomført en nasjonal pårørendeundersøkelse om barn og unges erfaringer som pårørende. Den vil snart publiseres og gi oss innsikt i hvordan unge pårørende vurderer sin egen livssituasjon. Denne vil jeg ta med meg videre i arbeidet for å at denne gruppen får en helhetlig oppfølging.

Til slutt vil jeg trekke frem at Helsereformutvalget som en del av sitt beslutningsgrunnlag skal legge frem tiltak som understøtter pårørendes rolle. Videre har referansegruppen et medlem fra Pårørendealliansen Ung. Utvalget har frist til 1.11.26.

SPØRSMÅL NR. 2128

Innlevert 23. mars 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen

Besvart 27. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Senterpartiet er opptatt av å innføre tiltak som reduserer belastningen i Norge med høye drivstoffpriser.

Vil justisministeren sørge for at det ikke sies opp polititjenestepersoner eller at beredskapen reduseres i Politiet som følge av de høye drivstoffprisene, i så fall hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette og når?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak i Avisa Nordland 23.03.2026 og Politi-forum 18.03.2026, hvor politiet opplyser om at de høye drivstoffprisene vil sannsynligvis kunne føre til at Politiet må kutte årsverk for å dekke kostnadsveksten. Bare i Sør-Øst regner man med en økt kostnad på 2,4 millioner i 2026 sammenlignet med 2025 om dagens priser vedvarer. Dette treffer Politiet i hele Norge. 23.03.2026 var diesel-prisen på Ørnes i Nordland på over 30 kr literen.

Svar:

Regjeringen har prioritert politiet i hele regjeringssperioden, og budsjettet til politiet og påtalemyndigheten er økt med 6,5 mrd. kroner siden 2021. I budsjettet for 2026 har politiet i tillegg økt handlingsrommet i budsjettet med 117 mill. kroner ved bl.a. å redusere reise- og møtevirksomhet. Til sammen gjør dette at politiet bør kunne håndtere uforutsette hendelser uten at det går på bekostning av andre oppgaver eller beredskap.

Jeg har god dialog med politiet og vil følge opp hvordan dette treffer politiet i tiden fremover. Dersom det er behov for å iverksette konkrete tiltak, vil jeg komme tilbake til dette på et senere tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2129**Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Helene Røsholt****Besvart 7. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Deler statsråden bekymringen fra politiet, og hva er justisministerens vurdering av om dagens hjemler er tilstrekkelige, og vil eventuelt regjeringen vurdere lovendringer som gir politiet bedre handlingsrom i den innledende fasen av savnetsaker, ved å endre lovverket slik at politiet i slike saker får utvidet adgang til for eksempel ransaking og beslag i savnedes eiendeler, før det foreligger konkret mistanke om straffbart forhold, for å hindre at kritiske spor går tapt?

BEGRUNNELSE:

I Telemark peker politiet på at i enkelte savnetsaker i dag arbeider man med «håndbrekket på» som følge av begrensninger i lovverket. Særlig gjelder dette adgangen til å ransake bolig, innhente teledata og sikre overvåkingmateriale i den tidlige fasen, før det er avklart om det foreligger en straffbar handling. Politiet er i stor grad avhengig av samtykke eller å kunne påberope seg nødrett, noe som kan forsinke kritiske undersøkelser.

Erfaringer fra politiet viser at de første timene og dagene i en savnetsak er avgjørende. Samtidig vet vi at enkelte savnetsaker senere viser seg å være alvorlige straffesaker, hvor tidlig sikring av spor kan være helt avgjørende for oppklaring. Politiets egne retningslinjer understreker også risikoen for at viktige spor går tapt dersom undersøkelser ikke iverksettes raskt nok.

I Sør-Øst politidistrikt er det fortsatt et betydelig antall personer som er savnet, og flere saker har tilknytning til Telemark. For de pårørende innebærer dette langvarig uvisshet, og for samfunnet reiser det spørsmål om hvorvidt dagens regelverk gir politiet tilstrekkelige verktøy til å ivareta både liv og rettssikkerhet.

Samtidig er det avgjørende å balansere behovet for effektive etterforskningsverktøy med hensynet til personvern og rettssikkerhet. Eventuelle lovendringer må derfor vurderes nøye, men det er grunn til å stille spørsmål ved om dagens regelverk i tilstrekkelig grad er tilpasset realitetene i moderne savnetsaker.

På denne bakgrunn bes det om justisministerens vurdering av om dagens hjemler er tilstrekkelige, og om regjeringen vil vurdere lovendringer som gir politiet bedre handlingsrom i den innledende fasen av savnetsaker.

Svar:

Det er en kjent problemstilling at usikkerhet om hjemmelsgrunnlag kan føre til at det går lengre tid enn det bør før undersøkelser iverksettes i savnetsaker. I politiets nasjonale retningslinje for melding om savnet person fra desember 2024 er derfor nødrett som hjemmelsgrunnlag særskilt behandlet i punktene om ransaking, digitale sporkilder og kommunikasjonskontroll og teledata. Etter det jeg har fått opplyst er Politidirektoratet ikke kjent med at politidistriktene har løftet behov for lovendringer etter at retningslinjen kom. For så vidt gjelder bruk av nødrett under etterforskning veiledes politidistriktene av retningslinjer fra Riksadvokaten.

Det kan være krevende å utforme lovbestemmelser som dekker alle realiteter i moderne savnetsaker. Som representanten Røsholt har vist til må dessuten hjemler for politiet til å gripe inn i rettigheter og friheter, balanseres mot hensyn til personvern og rettssikkerhet. I disse sakene vil Politidirektoratet og riksadvokaten være nærmest til å vurdere behovet for lovendringer for å gi politiet nødvendig handlingsrom i savnetsaker. Justis- og beredskapsdepartementet vil vurdere og utrede eventuelle regelverksforslag på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 2130**Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Joakim Myklebost Tangen****Besvart 27. mars 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre greie for sitt syn på innføringa av ein yrkesbachlor og yrkesmaster?

GRUNNGJEVING:

Det har over lang tid vore ein stor debatt om fagskulane skal få bruke titlane yrkesbachlor og yrkesmaster. Ein samla fagskulesektor meiner dette er riktig, då dette er vanleg praksis utanfor landets grenser. Dette også gjere det enklare for norske fagskulestudentar som ønskjer å ta utdanning i utlandet, då Noreg manglar kopling til ECTS slik det praktiserast i dag.

Svar:

Mangel på kompetanse kommer til å være en definerende samfunnsutfordring i Norge i årene og tiårene vi har foran oss. Flere må lære gjennom hele yrkeslivet, og vi må utruste dagens fagarbeidere med flere lærings- og karrieremuligheter.

Fagskolene tilbyr praksisnære, korte og arbeidslivsrettede utdanningsløp som kan gi påfyll gjennom et helt yrkesliv. Jeg er opptatt av at vi må ivareta og styrke egenarten til fagskolene, samtidig som vi må gi dem handlingsrom til å svare på økende og skiftende kompetansebehov i samfunnet.

Med økende kompetansekrav i arbeidslivet er det avgjørende at fagskolene kan utvikle enda mer avanserte utdanninger – der det er behov for det. Regjeringen har derfor i Meld. St. 11 (2024–2025) Fagfolk for en ny tid – med høyere yrkesfaglig utdanning foreslått å innføre en yrkesfaglig søyle i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) og åpne for at fagskoleutdanning kan tilbys med et læringsutbytte på NKR-nivå 6 og 7, i tillegg til dagens utdanninger på NKR-nivå 5. Innføring av en yrkesfaglig søyle skal skape en mer synlig karrierevei, særlig for fagarbeidere, og gi flere muligheter for spesialisering og faglig fordypning gjennom hele yrkeslivet. Jeg er veldig glad for at Stortinget har gitt bred støtte til regjeringens forslag om at fagskoleutdanningene i fremtiden skal kunne tilby utdanninger med mer komplekst læringsutbytte.

Arbeidet med å utvikle denne yrkesfaglige søylen i NKR er godt i gang, med bred involvering av utdanningsinstitusjoner, studentorganisasjoner, partene i arbeidslivet og andre interessenter. Jeg mener at det er viktig å komme lengre i arbeidet med å fylle den yrkesfaglige

søylen med innhold, før vi foreslår hva fagskoleutdanning med et læringsutbytte på NKR-nivå 6 og 7 skal hete. Når Kunnskapsdepartementet sender forslaget til nye og reviderte nivåbeskrivelser i NKR på høring, vil også forslag til nye benevnelser for fagskoleutdanning på NKR-nivå 6 og 7 høres.

Jeg er kjent med at ulike titler er i bruk for høyere yrkesfaglig utdanning på tvers av våre europeiske naboland. Benevnelsene «bachelor-», «master-» og «doktorgrad» brukes i hovedsak for høyere utdanning gjennom Bologna-prosessen, og i Norge er disse benevnelsene beskyttet gjennom universitets- og høyskolelovens § 3-10.

Det varierer fra land til land i hvilken grad høyere yrkesfaglig utdanning har utviklet seg med en sterk forankring i fagopplæringen og arbeidslivet. Her har Fafo nylig kommet med en sammenligning av høyere yrkesfaglig utdanning i Skandinavia (Fafo-rapport 2026:12). Det varierer også mellom landene om yrkesfaglig utdanning har blitt integrert i landets universitets- og høyskolesektor. Dette vil jeg ha i mente når jeg skal foreslå benevnelser for fagskoleutdanning.

Jeg jobber med å følge opp Stortingets vedtak som ble fattet i behandlingen av meldingen om høyere yrkesfaglig utdanning (Meld. St. 11 (2024–2025)), og vil komme tilbake til Stortinget på egnet vis.

SPØRSMÅL NR. 2131**Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Joakim Myklebost Tangen****Besvart 27. mars 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for status på oppfølging av opptrappingsplana for fagskular som blei vedtatt av Stortinget i 2020?

GRUNNGJEVING:

I Innst. 370 S (2019-2020) - Kompetansereformen – Lære hele livet, gikk eit fleirtal, bestående av medlemene frå Arbeidarpartiet, Framstegspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, inn for følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprette inntil 1 000 nye studieplasser innen høyere yrkesfaglig utdanning fra høsten 2020,

i tillegg til at de 1 000 studieplassene som regjeringen varslet i Prop. 117 S (2019–2020), skal bli permanente, og at det videre utarbeides en forpliktende opptrappingsplan med 1 000 nye studieplasser årlig over fem år.»

Svar:

Stortinget har i perioden 2020-2026 bevilget midler til totalt 5 000 nye studieplasser i fagskolene. Dette er den største kapasitetsveksten i høyere yrkesfaglig utdanning noen gang. Jeg viser til omtale i Prop. 1 S (2025-2026), der det går fram at departementet legger til grunn at vedtaket er fulgt opp, og Stortingets behandling av dette.

SPØRSMÅL NR. 2132**Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 8. april 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Ser ministeren at situasjonen i bygg og anleggsbransjen nå er meget alvorlig og at myndighetene må ta mer aktive grep for å bidra til å redde norske arbeidsplasser, hvilke konkrete grep vil i så fall ministeren gjennomføre, og kan et alternativ være å kopiere suksessen fra krigen i tidligere Jugoslavia og kjøpe vedovner inkludert røpipe og donere til Ukraina gjerne i samarbeid med Moelven Byggmodul, slik at ukrainske befolkningen kan få oppvarma midlertidig boliger til vinteren 2026/2027?

BEGRUNNELSE:

Det er krise i bygg- og anleggsbransjen. Dette er ikke en krise som har kommet plutselig, men en varslet krise som har pågått over flere år. Helt siden dagens regjering kom til makta, så har bla høye strømpriser ført til økte kostnader og økt inflasjon.

Høye kostnader og høy rente har resultert i bråstopp i bygge markedet. Bedrift etter bedrift har enten gått konkurs eller blitt tvunget til å permittere hele eller store deler av arbeidsstokken. Det er ikke unaturlig

at noen bedrifter går konkurs og at noen må permittere. Men når en hel næring sliter og kjente og tradisjonsrike bedrifter, store giganter som Moelven Byggmodul har måtte permittere halve staben, Norges største hytteprodusent, Saltdalshytta, har blitt tvunget til å permittere alle ansatte, Jøtul har måtte permittere alle ansatte, Norges største boligprodusent, BoligPartner gikk konkurs, flere leverandører av byggevarer enten har gått konkurs eller permittert og lagt ned produksjonslinjer, så MÅ myndighetene reagere og handle. Nylig kom også den triste nyheten om at over 100 års industrihistorie på Romerike, dessverre blir historie, siden Asak Miljøstein legger ned på Fetsund. Ansvarlig politikere kan ikke sitte stille og se på at en hel næring er i krise. Vi trenger ikke flere eksempler og triste nyhetsoppslag om bedrifter som må permittere eller går konkurs, vi trenger handling og en regjering som sørger for at aktivitetsnivået øker.

Forenklinger i plan og bygningsloven, enklere byggeforskrifter og skatte og avgiftslettelser vil bidra til økt aktivitet i næringa. Et annet alternativ er at staten, basert på klassisk Keynes økonomi, målrettet og aktivt bruker mer penger på enkelte sektorer for å holde aktiviteten oppe.

Et alternativ er å bruke Ukraina midlene mer målrettet ovenfor norsk byggenæring. Et bedre samarbeid på bygg og anlegg mellom Norge og Ukraina er uten tvil en win-win situasjon. Modulboliger med oppvarming med vedovner er et slikt alternativ. Vi ser dessverre hvor krevende det er for ukrainere å overleve når både boliger og strømforsyninger blir bombet. Det er mulig for norske myndigheter å bidra positivt på det området. Det ble f.eks. gjort under krigen i Jugoslavia hvor Norske myndigheter kjøpte 15 000 ovner fra Jøtul og donerte til en kald befolkning i krigsherja Jugoslavia.

Svar:

Bygg- og anleggsnæringen er konjunktursensitiv og har hatt noen år med krevende markedsforhold, særlig byggebransjen. Det har vært økende kostnader når det gjelder innsatsfaktorer og styringsrenten har i en periode vært høyere enn det vi har vært vant til. Samlet har disse faktorene trolig bidratt til en lavere igangsetting av bygging av nye boliger. Konsekvensene av lav aktivitet har vært oppsigelser og permitteringer som jeg forstår er krevende for de som blir berørt.

Med dette som bakteppe er det gledelig å se flere signaler om at næringen kanskje kan se mot lysere tider. Rapporten til NAV fra mars om arbeidsmarkedet er den niende på rad med nedgang i bruttoledigheten i bygg- og anleggsbransjen. Den siste rapporten fra Norges Banks

regionale nettverk viser at virksomhetene selv forventer vekst de to første kvartalene i år. Den 26. januar i år meddelte Moelven Byggmodul at de henter tilbake alle permitterte, nå i høst, etter solid ordrevest. Dette er gode nyheter.

Hva fremtiden bringer av utfordringer og muligheter vet ingen. Næringen må hele tiden tilpasse seg den situasjonen de ser i dag og forventer fremover. Utfordrende tider kan være tider hvor slik tilpasning skjer.

I regjeringens plan for Norge vil regjeringen legge til rette for at det kan settes i gang bygging av 130 000 nye boliger innen 2030. Det er allerede gjort en rekke grep for å bidra til dette og det arbeides med andre tiltak som skal gjøre det enklere å bygge boliger. Kommunal- og distriktsdepartementet jobber med og koordinerer tiltak for raskere planprosesser og raskere byggesaksprosesser. Det arbeides også med å forenkle og modernisere byggereglene og tekniske krav for å få ned byggekostnader og øke produktiviteten i næringen.

I tillegg vil den planlagte styrkingen av Forsvaret gi behov for betydelige investeringer innenfor eiendom, bygg og anlegg, og tilhørende behov for arbeidskraft. Fremover vil også energieffektivisering trolig øke oppdragsmengden for byggenæringen.

I møte med dette vil vi fortsatt trenge en kompetent og omstillingsdyktig byggenæring, noe regjeringens politikk skal støtte oppunder.

SPØRSMÅL NR. 2133

Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 27. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvilke føringer har statsråden gitt i det videre arbeidet med å erstatte nasjonale prøver med læringsstøttende prøver, og har statsråden bedt Utdanningsdirektoratet sikre at de nye prøvene gir sammenlignbar styringsinformasjon om elevenes lese- og regneferdigheter på skolenivå - og muligheten til å følge utviklingen over tid?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1960 (2025-2026), der jeg ikke fikk svar på mine to spørsmål.

Statsråden skriver at «scenarioene som skisseres i oppdragets første delleveranse er kun foreløpige vurderinger, og direktoratet arbeider nå videre med ulike alternativer for hvordan de nye prøvene kan utformes.»

Jeg legger imidlertid til grunn at statsråden i etterkant av direktoratets delleveranse 1 har gitt føringer for det videre arbeidet med utgangspunkt i scenarioene som ble presentert.

Statsråden bes redegjøre for hvilke føringer hun har gitt til det videre arbeidet, når dette er gitt og hvorvidt dette har skjedd muntlig eller skriftlig. Undertegnede vil særlig ha svar på om statsråden har bedt Utdanningsdirektoratet utarbeide prøver som gjør det mulig å ha sammenlignbart styringsinformasjon om elevenes lese- og

regneferdigheter på skolenivå, eller om statsråden har bedt Utdanningsdirektoratet jobbe videre med å utarbeide prøver som ikke gir slik informasjon.

Svar:

Kunnskapsdepartementet har i oppdragsbrevet til Utdanningsdirektoratet gitt en rekke føringer for arbeidet med å utvikle læringsstøttende prøver. Innenfor disse rammene er det avgjørende at direktoratet får anledning til å arbeide faglig med utredningsarbeidet som nå pågår. Jeg har ikke gitt noen ytterligere føringer i arbeidet med å utvikle læringsstøttende prøver i etterkant av direktoratets første delleveranse. Scenarioene som skisseres i oppdragets delleveranse 1 er foreløpige vurderinger og ikke noe Kunnskapsdepartementet har tatt stilling til. Slike delleveranser er like fullt nyttig for at sektor, departementet og offentligheten for øvrig skal ha mulighet til å være orientert om direktoratets vurderinger underveis i arbeidet med oppdraget.

Som jeg opplyste om i mitt forrige svar vedrørende samme tema, inngår det i oppdraget å utrede hvilken informasjon lokale skolemyndigheter og forskere kan få fra et nytt kvalitetsutviklingssystem og nye prøver.

Som jeg belyste i Meld. St. 34 (2023–2024) En mer praktisk skole, viser et solid kunnskapsgrunnlag at dagens nasjonale prøver ikke svarer godt nok til behovene i skolen og ikke godt nok oppfyller sitt doble formål – både informasjon til lærere og myndigheter. Derfor konsentrerer dette oppdraget seg om å utvikle nye læringsstøttende prøver som skal være gode verktøy i lærerens faglig-pedagogiske arbeid med å støtte elevenes læring. I hvilken grad det er mulig å forene læringsstøttene prøvers formative formål med andre hensyn – som behovet for informasjon til forskning og myndigheter – er noe utredningsarbeidet skal belyse nærmere.

Etter planen skal Utdanningsdirektoratet levere delleveranse 2 innen 1. juni 2026, og der beskrive alternative løsninger.

SPØRSMÅL NR. 2134

Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen

Besvart 10. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden legge fram tall for hvor mange ansatte i olje- og gassrelaterte virksomheter som pendler inn til Finnmark fra andre fylker, fordelt på bostedsfylke og arbeidssted, og redegjøre for hvordan regjeringen vurderer at en slik innpendling påvirker bosetting, lokal rekruttering av arbeidskraft og muligheten for å utvikle grønne og stedbundne arbeidsplasser i Finnmark?

BEGRUNNELSE:

Olje- og gassnæringen har betydelig aktivitet i og rundt Finnmark, men store deler av arbeidskraften pendler inn fra andre deler av landet. Dette påvirker både bosettingsmønster, rekrutteringssituasjonen og mulighetene for å bygge grønne og lokalt forankrede arbeidsplasser i nord. For å sikre en kunnskapsbasert politikk for bærekraftig utvikling og levende lokalsamfunn er det nødvendig å få fram hvordan dagens pendlingsstrukturer fordeler seg, og hvilke konsekvenser dette har for verdiskaping, infrastruktur og samfunnsutvikling i Finnmark. Tallmateriale og en vurdering fra regjeringen vil gi Stortin-

get et bedre grunnlag for å følge opp distriktspolitiske mål og omstillingen til et lavutslippssamfunn.

Svar:

Kunnskapsparken i Bodø har i flere år gjennomført en analyse av ringvirkningene av petroleumsaktiviteten i Nord-Norge. Den siste analysen (Levert 2024) viser at petroleumsnæringen er en viktig drivkraft for arbeidsplasser, verdiskaping og lokale inntekter i store deler av Nord-Norge.

Aktiviteten bidrar til sysselsetting i 56 av 80 kommuner i Nord-Norge, i form av direkte ansatte i petroleumssektoren og leverandørindustrien. I 2024 bidro næringen til 4 561 årsverk i landsdelen, hvorav 2 421 kan knyttes til feltene utenfor kysten av Nord-Norge. Av disse var i overkant av 1 900 årsverk direkte sysselsatt enten i olje- og gasselskapene eller i leverandørindustrien. Øvrige årsverk kan knyttes til blant annet offshoreansatte og sysselsatte i leverandørindustrien som pendler til andre deler av Norge.

Olje- og gassaktiviteten i Finnmark har over tid vært preget av variasjon i aktivitetsnivået. Når prosjektporteføljen svinger, blir mobil arbeidskraft - innpendling - et nødvendig verktøy for å dekke midlertidige behov. Effekten har først og fremst vist seg i Hammerfest, blant annet ved brann på Melkøya i 2020, Snøhvit Future-prosjektet, samt oppstart og ferdigstillelse av Johan Castberg-feltet.

Levert-rapporten anslår at den petroleumsrelaterte sysselsettingen i 51 leverandørbedrifter i Finnmark utgjorde 1 155 årsverk i 2024. Av disse utgjorde 51 pst. innpendling, med halvparten fra utlandet, om lag 13 pst. fra andre deler av landsdelen og om lag tilsvarende fra resten av landet.

Levert-rapporten gir imidlertid ikke noen vurderinger av pendlerstrømmene for sysselsatte i operatørselskapene i Finnmark. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at i 2025 var 599 personer sysselsatt hos operatører

med arbeidssted i Finnmark. Kombinasjonen av ulike tabeller fra Statistisk sentralbyrå indikerer at om lag 4 av 5 er lokalt sysselsatte hos operatørene i Finnmark. Det er her tatt hensyn til utpendling fra Finnmark til operatører i resten av landet.

Castberg-feltet, det tredje feltet i drift i Barentshavet, og øvrige felt med lang produksjonshorison, vil sammen med økt leteaktivitet i havområdene utenfor Finnmark bidra til mer stabil etterspørsel etter arbeidskraft. Dette kan styrke den lokale kompetansebasen, der som fylket klarer å omsette aktivitetsøkningen i varige arbeidsplasser fremfor midlertidig innpendling.

Påvisning og utvikling av lønnsomme olje- og gassfelt vil gi fylket gode kompetansearbeidsplasser, ikke minst med fagarbeidertung kompetanse. Dette vil gi positive effekter inn i øvrig næringsliv og bidra til robuste lokalsamfunn.

SPØRSMÅL NR. 2135

Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Audun Hammer Hovda

Besvart 9. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden at de planlagte kuttene i psykisk helsevern ved Oslo universitetssykehus, inkludert betydelige nedtrekk i døgntilbud for barn, unge og pasienter med spiseforstyrrelser, er forenlige med Stortingets tydelige føringer om stans i nedbygging og en kraftig styrking av kapasitet og tilbud i psykisk helsevern?

BEGRUNNELSE:

Oslo universitetssykehus (OUS) gjennomfører nå en rekke omstillinger som innebærer omfattende reduksjoner i bemanning og endringer i behandlingstilbudet. For tilbudet til barn og unge foreslås det betydelige kutt i årsverk på tvers av flere enheter. Endringene forventes å gi økt belastning på gjenværende ansatte og større press på poliklinikkene.

Også i behandlingen av pasienter med spiseforstyrrelser foreslås det en markant reduksjon i bemanning. Dette vil medføre stor usikkerhet innen kapasitet, arbeidsmiljø, kompetanse, forskning og pasientsikkerhet.

Stortinget har på sin side uttrykt klare føringer om at nedbyggingen av psykisk helsevern skal stanse, og at det skal gjennomføres en kraftig styrking av behandlingsskapasiteten, inkludert flere døgnplasser, økt ressursbruk

og bedre tilbud til pasienter med spiseforstyrrelser. Det er derfor nødvendig å få avklart om de omfattende nedtrekkene ved OUS er i tråd med Stortingets intensjoner, og hvilke virkemidler regjeringen vil ta i bruk for å sikre at helseforetakene faktisk følger opp nasjonale politiske mål om styrking og ikke svekking av psykisk helsevern.

Svar:

For å besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF, som opplyser:

«Helse Sør-Øst RHF har innhentet følgende opplysninger fra Oslo universitetssykehus HF. Regional seksjon for spiseforstyrrelser (RASP) og områdeseksjonen for barne- og ungdomspsykiatri (BUPA) ved Oslo universitetssykehus HF gjennomfører omstillinger for å sikre sterke og bærekraftige behandlingstilbud fremover. Endringene innebærer ikke reduksjon i antall døgnplasser, verken for barn/unge eller voksne.

Forut for endringene er det gjort detaljerte analyser av aktivitet, bemanningsnivå og kapasitetsutnyttelse. Omstillingene innebærer krevende endringer, men vil sikre opprettholdt kvalitet, kapasitet og pasientsikkerhet og en mer hensiktsmessig bruk av spesialisert personell. For RASP innføres en ny organisasjonsmodell fra våren 2026 med to døgnenheter, én for barn/unge og én for voksne. Kapasiteten i døgntilbud opprettholdes, samtidig som tilbudet moderniseres gjennom

en kombinasjon av døgnplasser, hjemmesykehustjenester og brukerstyrte plasser.

Innen områdeseksjonen BUPA (som dekker Oslos befolkning innen dette fagområdet) innebærer omstillingen et moderat nedtrekk i årsverk fordelt på alle enheter, unntatt enhet for spiseforstyrrelser, gjennom justering av arbeidsform. Nevropsykiatrisk enhet styrkes med psykoedukative foreldrekurs og sosial-ferdighetstreningsgrupper for barn med autismespekterforstyrrelser. For Enhet B samles det terapeutiske tilbudet på dagtid. Pasientene vil motta tilbud som kombinerer strukturert poliklinisk dagopphold med digital oppfølging og hjemmebesøk. Samtidig arbeides det med en styrking av de polikliniske tilbudene ved BUP Syd og BUP Nord.

Det er gjennomført risikovurderinger som identifiserer behov for tiltak innen områdene arbeidsmiljø, kompetanse og pasientsikkerhet, og det er iverksatt eller planlagt konkrete tiltak. Dette omfatter tett oppfølging, styrket lederstøtte og monitorering av hvordan endringene påvirker pasientbehandlingen. Oslo universitetssykehus HF følger opp Stortingets mål om å styrke psykisk helsevern. Døgnplassene opprettholdes, og

styrking av tilbudet med nye og fleksible behandlingsformer vil ivareta tilgjengelighet og kontinuitet i behandlingstilbudene. Fagmiljøene ved RASP og BUPA videreføres og risiko i endringssprosessen håndteres aktivt».

Regjeringen følger opp Opptrappingsplan for psykisk helse (2023-2033) blant annet gjennom økte bevilgninger i de årlige budsjettene og ved oppdrag til de regionale helseforetakene. Gjennom Oppdragsdokumentet har jeg stilt krav om en årlig økning i døgnkapasitet i psykisk helsevern for voksne i tråd med framskrivningsmodellen og egne regionale planer. Etter mange år med nedgang i antall døgnplasser, ser vi nå at utviklingen er snudd. Helse Sør-Øst RHF har ansvar for å sikre gode og tilstrekkelige tjenester i sin region, og å følge opp regionale planer for økt døgnkapasitet fram mot 2030. Innenfor denne målsettingen må helseforetakene ha mulighet til å gjennomføre endringer slik de ser er tjenlig for best mulig ressursutnyttelse og pasienttilbud lokalt.

SPØRSMÅL NR. 2136

Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen

Besvart 9. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for hvordan regjeringen følger opp den tredje pilaren i Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport – kultur – som Stortinget pekte på som et prioritert område i 2026, og hvilke tiltak statsråden ser for seg for å styrke samiske og nordnorske kulturmiljøer framover, slik at de får den satsingen kommisjonen anbefalte?

BEGRUNNELSE:

Sannhets- og forsoningskommisjonen løftet kultur som en av hovedpilarene i arbeidet med å rette opp historiske urett og styrke grunnlaget for forsoning. Kontroll- og konstitusjonskomiteen pekte i sin innstilling på at denne pilaren burde prioriteres i statsbudsjettet for 2026. I årets budsjett er det imidlertid vanskelig å gjenfinne en tydelig satsing på dette området. For samiske og nordnorske kulturmiljøer, som i mange år har arbeidet under stramme rammer og samtidig bærer en stor del av forsoningsoppdraget, er forutsigbarhet og oppfølging avgjørende. En redegjørelse fra statsråden vil gi Stortinget et bedre grunnlag for å forstå regjeringens plan for dette viktige arbeidet

og hvordan kulturfeltet i nord skal ivaretas i årene som kommer.

Svar:

I Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport under pilar 3, foreslår kommisjonen blant annet en omfattende og langsiktig nasjonal satsing på samisk, kvensk/norskfinsk og skogfinsk kultur som en del av forsoningsarbeidet, herunder blant annet å styrke samiske, kvenske og skogfinske kulturnæringer og -institusjoner og det grenseoverskridende samarbeidet om deres kultur.

Dette arbeidet er omfattende, og forsoning er en prosess som må skje over tid. Den kan ikke alene gjennomføres gjennom vedtak. Det er også en prosess som skal foregå i nært samarbeid med de gruppenes egne institusjoner og organisasjoner, og bør følges opp av flere aktører både nasjonalt og regionalt.

I 2026 har regjeringen prioritert å gi Internasjonalt samisk filminstitutt (ISFI) et nasjonalt mandat for samisk film i Norge, og i den forbindelse økt tilskuddet til ISFI. Regjeringen har også støttet driften av et nytt samiskdrevet eksportkontor for samisk kunst, NANU – Sámi Arts International.

Videre har regjeringen forlenget prosjektet Dávvi-rat Duiskkas – Gjenstander i Tyskland – med to år fra 2026. Formålet er å få oversikt over samiske samlinger i tyske museer og gi det samiske folk tilgang til egen kulturarv. Prosjektet skal også bidra til kunnskapsbasert formidling av samisk kultur nasjonalt og internasjonalt.

Disse satsningene vil på ulike måter styrke samiske kulturnæringer og kunstnere, og videre bidra til økt samarbeid over landegrensene og til internasjonal formidling av samisk kunst og kultur.

I januar 2026 trådte en ny forskrift om tilskudd til samiske nyhets- og aktualitetsmedier i kraft, som erstatter dagens forskrift om tilskudd til samiske aviser. De foreslåtte forskriftsendringene er i tråd med kommisjonens forslag under pilar 3 om å utvikle medietilbudet til urfolk og nasjonale minoriteter, og å sikre tilgangen på viktig informasjon på deres morsmål. Regjeringen satser også på samiske språkmodeller som skal brukes i utviklingen av KI-baserte verktøy og tjenester. Vi ønsker at samiske

språk skal være levende og samfunnsbærende språk, og da må vi også legge til rette for digital bruk av samisk.

Samiske og nasjonale minoriteters perspektiver er en naturlig del av kultur- og likestillingsdepartementets arbeid, blant annet i politikkutforming og i utforming av regelverk. Videre mottar kvenske, samiske og skogfinske kulturaktører faste årlige tilskudd over departementets budsjett. Gjennom flere tiår er det gjort store statlige investeringer i bygg og annen infrastruktur for samisk og nasjonale minoriteters kultur. Aktuelt nå er å sikre god fremdrift i prosjektet om nye lokaler for det samiske museet RidduDuottarMuseat i Karasjok. Kultur- og likestillingsdepartementet jobber kontinuerlig med å styrke samisk og nasjonale minoriteters kultur og språk. Statlige virksomheter og nasjonale institusjoner er også avgjørende i dette arbeidet.

Regjeringen vil redegjøre for status og videre oppfølging av pilar 3 i stortingsmeldingen om forsoningspolitikken som skal legges fram for Stortinget i 2027 jf. anmodningsvedtak 31, 12. november 2024.

SPØRSMÅL NR. 2137

Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 8. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere om kriminalomsorgens kjøretøy skal ha rett til å parkere på parkeringsplasser/oppstillingsplasser for utrykningskjøretøy?

BEGRUNNELSE:

Parkeringsplass for utrykningskjøretøy er områder reservert for blålysetater, ofte skiltet med "Parkering forbudt - Oppstillingsplass for utrykningskjøretøy". Slike parkeringsplasser/oppstillingsplasser vil typisk være plassert i nærheten av inngangen til eksempelvis tinghus og sykehus. En av kriminalomsorgens arbeidsoppgaver er å fremstille innsatte til avtaler utenfor fengselet, herunder til sykehusbehandling og til rettsmøter. Det er derfor et viktig sikkerhetsaspekt ved at kriminalomsorgens kjøretøy da kan parkere så tett opptil stedet for fremstillingen som mulig, slik at det unngås lange strekninger til fots eller at mannskapet må deles fordi en må parkere kjøretøyet etter at den fremstilte er sluppet av. Det bes på denne bakgrunn besvart om statsråden vil vurdere om kriminalomsorgens kjøretøy skal ha rett til å parkere på

parkeringsplasser/oppstillingsplasser for utrykningskjøretøy.

Svar:

Jeg har forståelse for at det i enkelte situasjoner kan være ønskelig for ansatte i kriminalomsorgen å kunne parkere i umiddelbar nærhet til bestemmelsesstedet. Jeg anser det likevel ikke hensiktsmessig å gi kriminalomsorgens kjøretøy en generell adgang til å parkere på områder som er reservert for utrykningskjøretøy.

Gjeldende regelverk åpner allerede for å reservere parkeringsplasser for bestemte kjøretøy eller kjøretøygrupper, også der disse ikke er utrykningskjøretøy. Slik reservering forutsetter imidlertid en konkret behovsvurdering på det aktuelle stedet, og må besluttet av ansvarlig skiltmyndighet eller grunneier/parkeringstilbyder, i samsvar med regelverket.

Adgangen til å reservere parkeringsplasser for utrykningskjøretøy er først og fremst begrunnet i hensynet til trafiksikkerhet og fremkommelighet for samfunnets mest kritiske tjenester. Disse kjøretøyene er i tillegg

klart definert i eget regelverk og samtidig lett gjenkjennelige. Skiltreguleringer bør være tydelige og etterprøvbare, både for publikum og håndhevingspersonell. Det er derfor viktig at det ikke hersker tvil om hvilke kjøretøy skiltet gjelder for. Skulle begrepet «utrykningskjøretøy» utvides til å omfatte mer ordinære kjøretøy slik det bes om av spørsmålsstilleren, ville det kunne skape betydelige håndhevingsutfordringer og vanskelige grensedragninger.

Utgangspunktet etter parkeringsforskriften § 27 er at parkering på offentlig vei skal være tilgjengelig for allmennheten. Adgangen til å reservere plasser er derfor begrenset, og forutsetter et særlig behov. Ved vurderingen av om reservering av plass bør foretas, skal hensynet til likebehandling og ensartet skiltpraksis tillegges vekt. Skiltforskriften og vegnormal N300 Trafikkskilt regulerer i all hovedsak hvilke skilt og underskilt som kan benyt-

tes. På private områder står man noe friere til å reservere plasser. Reguleringen på slike områder må likevel være i tråd med de samme reglene som nevnt over.

Behovet som er beskrevet i grunnlaget for spørsmålet kan også gjelde andre ambulerende offentlige tjenester, som legevakt eller hjemmetjeneste. Det er likevel ikke gitt en generell adgang for kjøretøy tilhørende disse tjenestene til å parkere på områder som er reservert for utrykningskjøretøy. Eventuelle særlige behov for reservering av plass til en spesifikk kjøretøygruppe, bør derfor vurderes konkret for hvert enkelt tilfelle, og løses innenfor gjeldende parkeringsregelverk.

Jeg vil til slutt påpeke at plasser reservert for utrykningskjøretøy ikke finnes overalt. En eventuell generell adgang til å parkere på slike plasser ville derfor uansett ikke være egnet for å løse de beskrevne utfordringene.

SPØRSMÅL NR. 2138

Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen

Besvart 27. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva er årsaken til at søknader om opphold for personer fra utsatte minoritetsgrupper i Syria har lang saksbehandlingstid, og hvilke tiltak vurderes for å sikre at slike saker behandles på en måte som ivaretar søkerens sikkerhetssituasjon?

BEGRUNNELSE:

Det er meldt om en forverret sikkerhetssituasjon i deler av Syria, og flere internasjonale aktører beskriver situasjonen for ulike minoritetsgrupper som alvorlig. I denne sammenhengen har det kommet inn henvendelser om lang saksbehandlingstid i enkelte familiegjenforeningssaker. Det er derfor ønskelig å få en redegjørelse for hvordan slike saker blir prioritert, og hvordan myndighetene vurderer sikkerhetssituasjonen i de landene hvor søkerne oppholder seg.

Svar:

Behandlingen av søknader om beskyttelse fra personer fra Syria ble av Justis- og beredskapsdepartementet stilt i bero fra 24. juni 2025 til 24. desember s.å. Bakgrunnen for berostillelsen var den uavklarte situasjonen i landet etter Assad-regimets fall.

Som justis- og beredskapsminister er jeg opptatt av at det gjøres gode vurderinger i enhver asylsak, og at det treffes riktige avgjørelser med hensyn til den enkeltes beskyttelsesbehov. Situasjonen i Syria har endret seg betraktelig siden Assad-regimets fall, noe som betyr at det er behov for å etablere ny asylpraksis, også for minoritetsgrupper. Dette er et arbeid som tar tid, men som er viktig for å ivareta den enkelte asylsøkers rettssikkerhet.

Som nevnt i mitt svar 25. mars d.å. på spørsmål nr. 2098 fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, er utlendingsforvaltningen under et stort press på grunn av flere ekstraordinære hendelser de senere årene. Dette har ført til høyere restanser og lengre saksbehandlingstid enn det som er ønskelig i en del saker.

Jeg har tillit til at utlendingsmyndighetene, herunder Utlendingsdirektoratet (UDI), jobber for å finne de beste tiltakene for mest mulig effektiv saksbehandling samlet sett, innenfor de rammene og prioriteringene som er gitt av Stortinget og departementet. Justis- og beredskapsdepartementet vil i styringsdialogen vi har med UDI fortsette å ha oppmerksomhet på saksbehandlingstider, herunder i asylsaker.

SPØRSMÅL NR. 2139**Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius****Besvart 7. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

En ny Fafo-rapport viser at matutdeling nå er et etablert og varig innslag i velferdssamfunnet, og Fattigdomsbarometeret viser at presset på familier øker, at nivået av økonomisk sårbarhet er uendret fra i fjor, og at rundt 200 000 husholdninger ikke har nok økonomi til å dekke vanlige levekostnader.

Hvorfor har ikke statsråden gjort mer for disse familiene?

BEGRUNNELSE:

Fafo kom i februar med rapporten Matutdeling – et etablert tilbud i velferdssamfunnet. Den viste at tilbudet om matutdeling i Norge har stabilisert seg på et høyt nivå de siste årene, og dermed ikke fremstår som et midlertidig krisetiltak, men som et institusjonalisert og varig innslag i det norske velferdssamfunnet.

Med utgangspunkt i at det ifølge SSB er omtrent 2,6 millioner husstander i Norge, tilsvarer dette rundt 200 000 husstander. Tallene er på samme nivå som på samme tid i fjor, da seks prosent oppga det samme.

Ifølge Fattigdomsbarometeret har én av seks (16 prosent) nordmenn fått regninger den siste måneden som de ikke har kunnet betale i tide fordi de manglet penger. Blant de som har utfordrende økonomi oppgir over halvparten (53 prosent) det samme. I tillegg oppgir totalt 12 prosent av husstandene at de har bedt om økonomisk hjelp fra familie og venner for å dekke nødvendige utgifter de siste seks månedene. Det er høyere andel (24 prosent) blant de under 30 år enn i andre aldersgrupper.

Svar:

Regjeringen har et tydelig mål om flere i arbeid, mindre forskjeller, og trygghet for alle. Dette er særlig viktig for familier som står i en krevende økonomisk situasjon, og for dem som trenger velferdsstaten mest. I møte med høye levekostnader og usikkerhet er vårt viktigste tiltak ansvarlig økonomisk styring, kombinert med sterke, universelle ordninger og målrettet støtte til dem som har minst.

Arbeid er den viktigste kilden til økonomisk trygghet. Alle som kan og vil jobbe, skal få mulighet til det. Arbeid gir selvstendighet, frihet og en lønn å leve av. Tall fra SSB viser at husholdninger uten sysselsatte medlemmer hadde over ni ganger så høy risiko for lavinntekt som hushold med minst én sysselsatt. Derfor er det viktigste vi

gjør å få flere i arbeid. Regjeringens jobbpakke og forsterkede innsats for å få flere i jobb er sentrale tiltak. I 2026 er budsjettet styrket med 550 millioner kroner til ulike arbeidsrettede tiltak. Siden vi kom i regjeringen har nesten 170 000 flere kommet i arbeid.

Regjeringen har, sammen med budsjettpartnere, styrket det universelle velferdstilbudet for barn og unge gjennom billigere velferd. Vi har gjort store grep for å utjevne forskjeller, og bedret familieøkonomien. Barnetrygden er økt betydelig, og utgjør nå over 2 000 kroner i måneden for alle barn under 18 år. Ifølge SSB har økt barnetrygd bidratt til å motvirke lavinntekt blant barnefamilier. Maksprisen i barnehagen er også redusert fra 3 315 kroner i 2022 til 1 200 kroner per måned i 2025. Vi har også innført gratis barnehage for det tredje barnet når barna i familien går i barnehagen samtidig. Det er innført 12 timer gratis SFO fra første til tredje trinn, samt for fjerde trinn i levekårsutsatte områder. Vi har også en god strøm-støtteordning og Norgespris på strøm som sikrer husholdningene mer stabile strømkostnader.

Regjeringen og flertallet på Stortinget har også tatt flere viktige grep for å styrke økonomien til dem som merker prisveksten sterkest. Det har vært gjort blant annet gjennom høyere minste-satser i AAP, uføretrygd og kvalifiseringsstønad, og de veiledende satsene for sosialhjelp ble økt ekstraordinært med 10 prosent i 2023, og justeres opp årlig i henhold til prisveksten.

Det økte tilbudet av matutdelingen viser at frivillige organisasjoner gjør en uvurderlig jobb for vanskeligstilte. Det er positivt at vi har et samfunn hvor frivilligheten stiller opp. Det skal likevel ikke være sånn at man er nødt til å gå til frivillige organisasjoner for å få mat. Personer som ikke har nødvendige midler til mat, bør kontakte Nav-kontoret. Nav-kontoret skal gi råd og veiledning til personer som befinner seg i en vanskelig situasjon, og kan foreta en konkret vurdering av hjelpebehovet i det enkelte tilfellet. En person som mangler det helt nødvendige og som befinner seg i en nødssituasjon kan ikke avvises, og en søknad kan ikke avslås med den begrunnelse at vedkommende kan henvende seg til familie, venner, veldedighetstilbud eller lignende. Jeg vil også vise til at nyankomne flyktninger utgjør over halvparten av de som står i matkø, og tre fjerdedeler av mottakerne er født utenfor Norge. Mottakere med bakgrunn fra Ukraina er den største enkeltgruppen på 40 prosent av utvalget. Det er også rundt tre av fire som mottar en eller flere inntektssikringsytelser fra det offentlige, men kun rundt en tredjedel som mottar folketrygdytelser.

Mange av mottakerne av mathjelp står følgende utenfor arbeidslivet. Derfor er det viktigste regjeringen

gjør å få flere i arbeid. Det er viktig for å sikre varig trygg økonomi også for denne gruppa.

SPØRSMÅL NR. 2140

Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen

Besvart 8. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil samferdselsministeren gjøre for å sikre at Go-Ahead oppfyller sine forpliktelser og leverer et stabilt togtilbud på Jærbanen og Sørlandsbanen, i lys av de svært høye tallene for innstilte avganger og de alvorlige funnene som nylig er avdekket i vedlikeholdet?

BEGRUNNELSE:

I løpet av det siste halve året er det registrert hele 1024 innstilte togavganger på Jærbanen og Sørlandsbanen som følge av feil på togene. Dette kommer i tillegg til over 400 innstillinger i fjor sommer, noe som viser en langvarig og alvorlig svekkelse av regulariteten. En inspeksjon i november avdekket mer enn 2000 avvik i vedlikeholdet av togene, hvor 83 av funnene ble vurdert som alvorlige, inkludert improviserte reparasjoner. Den samlede statistikken for siste halvår viser 1901 innstillinger når alle årsaker tas med, og passasjerene har i lange perioder opplevd buss for tog, fulle vogner og uforutsigbar transporthverdag. Go-Ahead har beklaget situasjonen og viser til kapasitetsproblemer og vedlikeholdsutfordringer, samtidig som selskapet hevder at dagens problemer skyldes et vedlikeholdsetterslep de mener ble overtatt fra forrige leverandør. Tidligere vedlikeholdsleverandør Mantena avviser dette og peker på at punktlighet og regularitet først falt etter Go-Ahead selv tok over ansvaret. Jernbanedirektoratet har på sin side slått fast at tilbudet som er levert ikke er i tråd med avtalen. Dette er en situasjon som skaper stor belastning for pendlere og reisende som er avhengige av et grunnleggende stabilt togtilbud. Det pågår arbeid for å styrke vedlikeholdet, og det er bestilt nye fjerntog som skal fases inn fra 2028, men dette løser ikke de akutte utfordringene nå. Det er derfor nødvendig med en tydelig avklaring om hvilke konkrete tiltak departementet vil iverksette for å sikre at operatøren leverer et tilfredsstillende og avtalt tjenestetilbud.

Svar:

Som jeg har vist til i tidligere svar, følges togtilbudet på Sørlandsbanen opp tett fra statens side. Driftsstabiliteten, særlig på Sørlandsbanen, er vesentlig under kravene i trafikkavtalen med Go-Ahead Norge (GAN). Jernbanedirektoratet har derfor styrket oppfølgingen gjennom fast rapportering og regelmessige statusmøter, for å få bedre innsikt i utfordringene og kunne vurdere nødvendige tiltak.

Driftsstabiliteten har bedret seg de siste ukene, og seks av sju togsett er nå i operativ drift. Det syvende togsettet forventes klart i april, noe som forventes å gi nødvendig robusthet i tilbudet.

Jernbanedirektoratet vil videreføre den tette oppfølging gjennom rapportering og statusmøter, inkludert vurdering av teknisk status for hvert togsett og tiltak GAN iverksetter. I tillegg vil det tas initiativ til samarbeid mellom flere operatører for å sikre bedre tilgang på komponenter, blant annet gjennom felles utveksling av deler som ikke lenger produseres.

Jeg viser ellers til mine svar på tidligere spørsmål nr. 2107, nr. 1996, nr. 1782, nr. 1457 og nr. 1112.

SPØRSMÅL NR. 2141**Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 7. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Finansministeren uttaler i et intervju med danske Politiken at det er «en myte» at formuesskatten fører til utflytting av kapitalsterke eiere.

Mener finansministeren med dette at det ikke er noen sammenheng mellom formuesskatten og utflytting av norske eiere, og kan han begrunne den påstanden?

Svar:

I intervjuet med Politiken 12. mars sa jeg at det er en myte at alle de mest formuende har flyttet ut, og at den økte utflyttingen noen år tilbake kan skyldes flere forskjellige forhold. Jeg pekte også på at det tidligere fantes et hull i skattesystemet som gjorde det mulig å flytte ut uten å betale skatt på aksjegevinster, og at utflyttingen ikke nødvendigvis handler om formuesskatt.

Nivået på kapitalbeskatningen for personer bosatt i Norge kan være en medvirkende årsak til at formuende personer flytter ut. Kapitalbeskatningen er imidlertid viktig for å redusere ulikhet. Det vil ikke være mulig å hindre all skattemotivert utflytting uten å redusere skatten så mye at den er konkurransedyktig med lavskattelend. Det er selvfølgelig ikke ønskelig. Utflytting har dessuten mindre konsekvenser for de samlede investeringene dersom kapitalmarkedene fungerer godt. Det gjør de i Norge. Selv om personer flytter ut, vil oftest virksomhetene de eier, bli i Norge.

De tidligere reglene for utflyttingsskatt innebar at utflyttingsskatten på urealiserte aksjegevinster bortfalt fem år etter at skatteplikten til Norge opphørte (femårsregelen). Slik kunne personer som flyttet ut, unngå å betale norsk skatt på aksjegevinster opptjent mens de var bosatt i Norge. I en SSB-rapport fra 2025 estimerer forfatterne Grindaker og Vestad latente eierinntekter og skatteforpliktelser i årene 2011–2022. Resultatene tyder på at opptjente urealiserte aksjegevinster er og har vært store i denne perioden.¹ Uten en effektiv utflyttingsskatt ville det derfor ha vært mye å spare på å flytte til et land med lav aksjonærbeskatning.

I rapporten beregnes den samlede beholdningen av latente eierinntekter (tilbakeholdte overskudd) og skatteforpliktelser blant personlige eiere av norske aksjeselskaper. I 2022 (siste beregningsår), anslås de latente eierinntektene til om lag 1 750 mrd. kroner (målt

i 2021-kroner) når aksjene verdsettes til ligningsverdi, og til om lag 4 200 mrd. kroner når aksjene estimeres til markedsverdi. Dette utgjorde latente skatteforpliktelser på mellom 700 og 1 600 mrd. kroner, gitt skattesatsen for utbytte i 2022. Den latente eierinntekten er målt ved å ta verdien av aksjene, på de to nevnte måtene, og trekke fra inngangsverdiene og ubenyttede skjermingsfradrag. Anslagene er usikre ettersom aksjeverdiene må estimeres enten ved bruk av skattemessige ligningsverdier eller prediksjon.

For at gevinster som er opptjent mens skattyter har vært bosatt i Norge, også blir skattlagt her, var det nødvendig å endre reglene for utflyttingsskatt. I budsjettforliket om 2023-budsjettet ble femårsregelen opphevet med virkning fra og med 29. november 2022. I samme budsjettforlik ble det også enighet om følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå en utflyttingsskatt som sikrer at urealiserte gevinster opparbeidet i Norge frem til utflyttingstidspunktet, faktisk skattlegges her.»

Anmodningsvedtaket ble fulgt opp med videre innstramminger i utflyttingsskattereglene i 2024. Blant annet ble det innført en frist på 12 år for betaling av fastsatt utflyttingsskatt på urealiserte aksjegevinster. I perioden etter disse regelendringene er antallet skattemessige utflyttinger av aksjonærer med høye urealiserte gevinster redusert. Det kan tyde på at utflyttinger kan ha vært motivert av muligheten for redusert gevinstbeskatning på aksjer. Det finnes også andre årsaker til utflytting, som f.eks. arbeid, studier og familiære forhold.

¹ Grindaker, M. og Vestad, O. L. (2025): Latente eierinntekter og skatteforpliktelser på unoterte aksjer i perioden 2011–2022. Rapport 2025/21. Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 2142**Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 13. april 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan tenker regjeringen å følge opp forslag til tiltak fra IEA for å redusere forbruket av olje og gass i lys av produksjonsfallet?

BEGRUNNELSE:

Den globale situasjonen har ført til et produksjonsfall av olje og gass på 10-20 prosent. Flere land setter nå inn tiltak for å redusere olje- og gassetterspørselen. IEA har kommet med flere forslag til tiltak som kan være med på å dempe etterspørselen, som igjen vil dempe prisveksten. Et eksempel på ett av de enklere forslagene, er å oppfordre til å jobbe hjemmefra. Å kreve at offentlige etater gir ansatte lov til å ha mer hjemmekontor fremstår som relativt enkelt, og kan bidra noe.

Når det er 10-20 % mindre produksjon globalt, må også forbruket ned 10-20 %. Andre land tar allerede grep, det burde Norge også. Da er det verdt å stille seg spørsmålet om det bare er verdens fattigste som gjør noe for å redusere forbruk.

Selv om vi har råd til å kjøpe oss ut av det.

Svar:

Krigen i Midtøsten har ført til store forstyrrelser i de globale olje- og gassmarkedene. Dette skyldes hovedsakelig at skipstrafikken gjennom Hormuzstredet har blitt rammet. Dermed har eksport – og tilhørende produksjon – av LNG, råolje og oljeprodukter fra Gulflandene blitt redusert. Prisene på LNG, råolje og oljeprodukter har

som konsekvens av dette økt etter krigen startet. Jo lenger bortfallet av eksport fra Gulflandene vedvarer, jo større konsekvenser får det i markedene for råolje, oljeprodukter og gass. Regjeringen følger situasjonen i energimarkedene tett.

Norge er største produsent og eneste relevante nettoeksportør av olje og gass i Europa. Selskapene på kontinentalsokkelen leverer 30 pst. av gassforbruket og 14 pst. av oljeforbruket til EU og Storbritannia. Det viktigste Norge kan bidra med i dagens situasjon er å legge til rette for at selskapene kan opprettholde høy produksjon av olje og gass hver dag. Slik selskapene på kontinentalsokkelen gjør.

I regi av Det internasjonale energibyrået (IEA) har landene, inkludert Norge, blitt enige om å frigjøre 400 mill. fat råolje/oljeprodukter fra sine lagre fremover, for å bidra til å kompensere for bortfallet av global produksjon. Sammen med høyere priser på LNG, råolje og oljeprodukter, med tilhørende tilpasninger i verdikjedene for LNG og olje, vil dette tiltaket bidra til at tilbud og etterspørsel balanseres på en effektiv måte, uten at prisene blir for høye.

Næringsministeren har ansvaret for forvaltningen av drivstofforsyningen i Norge. Jeg har derfor konferert med næringsministeren rundt dette. Forsyningssituasjonen for drivstoff i Norge vurderes foreløpig som uendret fra før krigen startet. Vi overvåker imidlertid utviklingen tett i samarbeid med næringslivet og i dialog med IEA. IEAs forslag til tiltak for å regulere forbruket er blant virkemidlene som fortløpende vil vurderes ut ifra den konkrete situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 2143**Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Helene Røsholt****Besvart 7. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva er status for arbeidet med et uavhengig varslingsombud i politiet, og hvilke konkrete tiltak er gjenn-

nomført for å sikre trygge varslingsrutiner, hindre gjengjeldelse og motvirke fryktkultur i etaten?

BEGRUNNELSE:

Det er stilt flere skriftlige spørsmål fra ulike representanter og partier om varsling i politiet, fryktkultur og behovet for et uavhengig varslingsombud. Bakgrunnen er vedvarende bekymringer knyttet til ytringsklima, håndtering av varslingssaker og manglende tillit til systemene internt i etaten.

Allerede i 2016 vedtok Politiets Fellesforbund å fraråde sine medlemmer å varsle om kritikkverdige forhold. Senere undersøkelser, blant annet omtalt i Politiforum, viser at et betydelig antall ansatte fortsatt opplever frykt for negative konsekvenser ved å si ifra. Flere peker på manglende ytringsrom og en kultur hvor varsling kan få karrieremessige konsekvenser.

I tillegg har medieoppslag og enkeltsaker avdekket utfordringer knyttet til oppfølging av varslere, herunder risiko for gjengjeldelse og manglende uavhengighet i behandlingen av sakene. Dette reiser spørsmål om hvorvidt dagens systemer i tilstrekkelig grad ivaretar både varslernes vern og behovet for objektiv og tillitvekkende saksbehandling.

Statsråden har tidligere varslet at arbeidet med å forbedre varslingsrutinene og etablere et uavhengig varslingsombud er igangsatt.

På bakgrunn av de gjentatte spørsmålene og den samlede bekymringen som er uttrykt fra både ansatte, fagforeninger og fagmiljøer, er det behov for en oppdatert redegjørelse for status. Det er særlig viktig å få klarhet i

hvilke konkrete tiltak som er gjennomført, og hvordan regjeringen vil sikre reell uavhengighet, trygge varslingsprosesser og nødvendig tillit i politiet fremover.

Svar:

Det skal være trygt å varsle om kritikkverdige forhold i politiet, og varslingssaker skal undersøkes på en tillitvekkende måte. Når det ikke oppleves tilstrekkelig trygt å si fra, er det alvorlig. Politiets uavhengige varslingsombud ble derfor etablert 1. juli 2024. Ombudet er godt i gang med arbeidet sitt, og inntrykket så langt er at sakene behandles på en profesjonell og tillitvekkende måte. I enkelte tilfeller er det noe lang saksbehandlingstid, og av den grunn er det satt på en ekstra ressurs i sekretariatet. Ordningen er for tiden under evaluering, og de politiansattes organisasjoner og vernetjenesten har blitt involvert. En kort rapport vil offentliggjøres når den foreligger.

Politiets varslingsrutiner ble endret i 2025, og er et resultat av et godt samarbeid mellom partene. Politiet ønsker at ansatte skal melde inn forbedringsforslag og si ifra om uønskede hendelser eller kritikkverdige forhold, slik at etaten kan forbedre og utvikle seg. Det skal være lav terskel for å anse en ytring fra en ansatt til en representant for arbeidsgiver for å være et varsel om kritikkverdig forhold, og rutinene inneholder viktige punkter for god håndtering av varslingssaker. Det ble høsten 2025 holdt en felles opplæring om rutinene.

SPØRSMÅL NR. 2144

Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 9. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

NTB viser i sin sak om barnehager på forsvarsbaser at Norge kan være skyld i brudd på Folkeretten.

Hvordan vil forsvarsministeren forsikre seg om at Norge ikke kan anklages for å bruke barn og sivile som skjold i fremtida hvis det kan åpnes for å etablere barnehager på forsvarsbaser i fremtida hvis det oppstår mangel på barnehageplasser i Bergen og at forsvaret samtidig har egnede lokaler som ikke trengs til alternativt bruk?

BEGRUNNELSE:

Vi lever i et stadig mer skjerpa trusselbilde og i forbindelse med fremleggelse av Nasjonal sikkerhetsstrategi i mai 2025 ba statsministeren nordmenn forberede seg på at krig kan ramme Norge. Folkerettsekspert og assisterende direktør ved Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) Gro Nystuen sier i NTB-saken fra 19. mars 2026 at: "I en krigssituasjon vil skoler eller barnehager ved militære mål kunne oppfattes som at barn og sivile brukes som skjold. Og det er ikke lov" og videre "første angrep kommer ofte overraskende på. Jeg ville ikke hatt mine barn i de barnehagene, for å si det sannn.". Talsperson for Forsvaret Brage Steinson Wiik-Hansen sier at årsaken

til at barnehagene ligger på militære områder er at det var mangel på barnehageplasser i Bergen på tidspunktet for etableringen. Forsvarsministeren forteller i saken at begge barnehagene skal legges ned fordi byggene trengs til «alternativ bruk».

Svar:

Dersom den sikkerhetspolitiske situasjonen tilsier at det kan oppstå en risiko for væpnet konflikt, vil

barnehagedrift på militært område bli avviklet. Barn skal selvfølgelig ikke utsettes for fare. Spørsmålet om bruk av barn og sivile som skjold, bygger på en forutsetning om at barnehagedrift blir opprettholdt etter at væpnet konflikt har brutt ut. Dette vil ikke være tilfelle. Jeg mener derfor at våre forpliktelser etter krigens folkerett til å sikre beskyttelse av barn og sivile mot skadevirkninger av militære angrep, er ivarettatt.

SPØRSMÅL NR. 2145

Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 9. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Betyr denne forskriften at håndverkere som må bruke tilhenger til sikker kjøring og tilstrekkelig plass av nødvendig utstyr og materialer og som skal kjøre mer enn 100 kilometer må installere fartsskriver i bilen?

BEGRUNNELSE:

Viser til høring om krav til kjøre- og hviletid og fartsskriver for kjøretøy mellom 2 500 kg og 3 500 kg. I vedlegget til høringen henvises det til at verken Sverige, Finland eller Danmark har per i dag innført krav om kjøre og hviletid i denne kategorien. Det samme gjelder for Nederland, Belgia og Storbritannia. Videre kan man lese unntakene i art. 3 og art. 13 som er gjeldende for gods-transport med tyngre kjøretøy, vil også være gjeldende for de lettere kjøretøyene, da det eksisterende regelverket gjelder på lik linje for både tyngre og lettere kjøretøy. Blant annet vil håndverkere som kjører kjøretøy over 2,5 tonn, og frakter materialer og verktøy til egen arbeidsutførelse, være unntatt kjøre og hviletid innenfor en radius på 100 km, jf. forordning 561/2006 art. 3 bokstav aa). Dette kan da leses som at en håndverker som velger å bruke tilhenger for å få med seg alt av materialer og utstyr på en trygg måte, fremfor å laste uhensiktsmessig i bare bilen vil bli rammet av forskriften om å installere fartsskriver dersom håndverkeren skal kjøre lengre enn 100 km. Noe som i praksis betyr at alle håndverkere må installere fartsskrivere i sine biler til en kostnad av rundt 50 000,- pr. bil.

Svar:

Forslaget som har vært på høring gjelder krav til kjøre- og hviletid og fartsskriver for kjøretøy eller kjøretøy med tilhenger med største tillatte totalvekt mellom 2,5 tonn og 3,5 tonn i nasjonal transport. Forslaget er et særnorsk tiltak som følger av Regjeringens handlingsplan mot sosial dumping i transportsektoren og skal styrke sjåførenes arbeidsvilkår, bidra til mer rettferdig konkurranse i bransjen og bedre trafikksikkerhet. Det er allerede vedtatt gjennom EUs Mobilitetspakke som er tatt inn i EØS-avtalen at krav om kjøre- og hviletid og fartsskriver skal gjelde for denne kjøretøygruppen i internasjonal transport fra 1. juli 2026. Høringen gjelder forslag om å utvide dette kravet til også å gjelde i nasjonal transport. I de ovennevnte harmoniserte kravene til kjøre- og hviletid og fartsskriver for kjøretøy med største tillatt totalvekt mellom 2,5 og 3,5 tonn i internasjonal trafikk er det unntak som gjelder der transporten ikke utføres for en annens regning, men for foretakets eller førerens egen regning, og kjøringen ikke er førerens hovedaktivitet, jf. forordning (EU) 561/2006 art. 3 ha). Unntaket har ingen radiusbegrensning. Unntaket vil også omfatte håndverkere så fremt vilkårene er oppfylt, altså at kjøringen ikke er førerens hovedaktivitet og utføres for egen regning. Dette unntaket er foreslått å gjelde tilsvarende for nasjonal transport i forslaget som har vært på høring. For håndverkere som bruker kjøretøy eller kjøretøy med tilhenger med samlet tillatt totalvekt på over 3,5 tonn, kan det såkalte 'håndverkerunntaket' i kjøre- og hviletidsforordningen komme til anvendelse. Dette unntaket gjelder for kjøretøy og vogntog inntil 7,5 tonn som brukes til

å frakte materialer og verktøy til eget arbeid, når kjøring ikke er førerens hovedaktivitet og transporten utføres for egen regning. Unntaket har en radiusbegrensning på 100 km fra foretakets hjemsted, jf. forordning (EU) 561/2006

art. 3 aa). Samferdselsdepartementet har mottatt høring-soppsummeringen fra Statens vegvesen, og vil nå gå grundig gjennom vurderingene før departementet tar stilling til den videre oppfølgingen av forslaget.

SPØRSMÅL NR. 2146

Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl

Besvart 7. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor Sivilforsvaret har solgt aggregater og dieselvarmere på det åpne markedet samtidig som DSB har bedt kommuner og bedrifter om å donere slikt materiell til Ukraina, og vil statsråden sørge for tydeligere styring og koordinering slik at dette ikke skjer igjen?

BEGRUNNELSE:

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) gikk i januar ut og etterlyste strømaggregater som kunne doneres til Ukraina, med henvisning til det akutte behovet for strømkapasitet i landet som følge av omfattende angrep mot energiinfrastrukturen. Budskapet fra DSB var som følger:

“Behovet for strømkapasitet i Ukraina er nå akutt. Alle robuste og fungerende aggregater, både store og små, kan utgjøre en reell forskjell for liv og helse. Vi ber alle som har mulighet om å bistå.”

Samtidig har Sivilforsvaret, ifølge Aftenposten, i samme periode solgt egne aggregater og dieselvarmere på det åpne markedet. Sivilforsvaret hadde ifølge Aftenpostens sak fått beskjed fra DSB om at aggregatene de skulle kvitte seg med “ikke faller inn under den kategorien av aggregater som det er anmodet om”. Men dette er ikke i tråd med budskapet i pressemeldingen fra DSB. Andre aktører, som Næringsforeningen i Stavanger, har donert aggregater av samme størrelse som de Sivilforsvaret har solgt på det åpne markedet.

Jeg finner det også merkelig at dieselvarmere med en kapasitet på opp mot 20 kW, som har som hovedfunksjon å varme opp større bygg, ikke skulle være av interesse for Ukraina under en ekstrem kald vinter med ustabil strømforsyning.

Svar:

Norge gir omfattende bistand til Ukraina, både i form av sivil og militær støtte gjennom Nansen-programmet. Totalt har Norge per 18. mars 2026 levert over 2700 tonn bistandsmateriell til energisektoren i Ukraina siden krigsutbruddet. Russlands målrettede angrep mot Ukrainas energi-infrastruktur gjør at behovene for materiell er store. Derfor gikk Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) ut 16. januar med en anmodning om flere aggregater til Ukraina. Responsen har vært svært god fra offentlige virksomheter og privat næringsliv.

DSB jobber fortløpende med vurdering og kvalitetssikring av tilbudene, samt dialog med mottakersiden. Det er viktig at utstyret er i god stand, så Ukraina kan nyttiggjøre seg utstyret umiddelbart og ikke belastes med reparasjoner. Det er også viktig at mottaker er i stand til å ta imot materiellet som sendes. Av de 113 aggregatene DSB har fått tilbud om siden januar, er 84 tilbudt Ukraina så langt. Materiellet som Sivilforsvaret har solgt, faller ikke inn under den kategorien av aggregater som det er anmodet om fra Ukraina.

Jeg er opptatt av at arbeidet med leveranser av utstyr til Ukraina skal gå raskt og at dialogen på mottakssiden fungerer godt. DSB vil derfor styrke sin tilstedeværelse i Ukraina. Dette vil styrke oppfølging av norske donasjoner, spesielt i energisektoren, og være et viktig bidrag til læring og kompetansebygging for beredskap og totalforsvar i begge land.

SPØRSMÅL NR. 2147**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 8. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Mener statsråden at en bevilgning på 10 millioner kroner er tilstrekkelig for å sikre tidlig innsats og tilpasset opplæring for elever med dysleksi og andre lese- og skrivevansker i hele landet, og hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette for å styrke oppfølgingen av disse elevene?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2026 ble det bevilget 10 millioner kroner til arbeid for elever med særskilte behov, herunder lese- og skrivevansker. Samtidig vet vi at mange elever med dysleksi ikke får den tidlige innsatsen og tilpassede opplæringen de har krav på, og at forskjellene mellom kommuner er betydelige.

Lesing er en grunnleggende ferdighet og en forutsetning for læring i alle fag. Elever med dysleksi og andre lese- og skrivevansker er avhengige av tidlig innsats, systematisk oppfølging og kompetanse i skolen for å få et likeverdig opplæringstilbud. Likevel viser både forskning og erfaringer fra feltet at mange elever ikke fanges opp tidlig nok, og at kvaliteten på oppfølgingen varierer betydelig mellom kommuner og skoler.

Bevilgningen på 10 millioner kroner fremstår som begrenset sett opp mot omfanget av behovet. Det er derfor grunn til å stille spørsmål ved om midlene er tilstrekkelige til å sikre reell styrking av tilbudet.

Det er videre viktig at tiltakene som utvikles er kunnskapsbaserte og treffer behovene i praksisfeltet. Organisasjoner som Dysleksi Norge besitter betydelig kompetanse og erfaring, og det er avgjørende at disse involveres i arbeidet med å utvikle og følge opp tiltakene.

Svar:

Jeg vil takke representanten for å løfte et tema som jeg er svært opptatt av. Lesing er helt grunnleggende for alle barn og det er viktig å legge til rette for barn med lesevansker fanges opp tidlig og får den hjelpen de trenger.

Det er kommunene som har ansvar for å gi alle elever tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging for de som trenger det. Jeg vil nevne bare noen av initiativene fra departementet for å støtte kommunene. Kunnskapsdepartementet har blant annet et omfattende system for kompetanse- og karriereutvikling for ansatte i barnehager og skoler. Siden skoleåret 2021-2022 har over 5600 lærere tatt videreutdanning i spesialpedagogikk via den nasjo-

nale ordningen. I det nye systemet som nylig ble innført, inngår også det som tidligere het kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, som skal bidra til bedre spesialpedagogisk kompetanse hos de som jobber tett på barna og elevene.

Det er en kommunal oppgave å sørge for at skolene har nødvendige læremidler og utstyr, også for elever som har behov for særskilt tilrettelegging. For å bidra til at kommunene prioriterer trykte læremidler, har regjeringen gjennom budsjettsamarbeid på Stortinget øremerket godt over en halv milliard kroner de siste årene, til innkjøp av trykte lærebøker. I 2026 har vi lyst ut 140 millioner kroner til kommunene til innkjøp av fysiske læremidler. I denne utlysningen inngår 8 av de 10 millionene til elever med særskilte behov, herunder elever med dysleksi og lesevansker. De resterende to millioner kronene går til veilednings- og støtteressurser knyttet til opplæringen for elever med særskilte behov for tilrettelegging. Selv om utlysningen på 140 mill. kroner er ment å stimulere til innkjøp av fysiske læremidler, kan kommunene benytte inntil 10 prosent av de tildelte midlene til å kjøpe inn digitale versjoner av de læremidlene de kjøper inn. Bakgrunnen for dette er at elever med dysleksi eller lesevansker ofte trenger digitale versjoner av lærebøkene, slik at tekstene kan leses opp.

I 2025 har regjeringen styrket kommunesektorens frie inntekter med om lag 15 milliarder kroner, og i år styrkes dette med en vekst på 4,2 milliarder kroner. Øremerkede tilskudd vil kunne bidra til å støtte kommunale prioriteringer, men hovedansvaret for en god opplæring for alle elever ligger til kommunene og er finansiert gjennom kommunenes ordinære rammer.

SPØRSMÅL NR. 2148**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen****Besvart 9. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til en kartlegging av offentlige annonseutgifter?

BEGRUNNELSE:

Det offentlige bruker hvert år betydelige summer på annonsering, men i dag finnes det ingen samlet oversikt over hvor disse midlene faktisk havner. I en kronikk publisert i Dagens Næringsliv 24. mars i år, fremhever Annonseforeningen, Mediebedriftenes Landsforening og Norsk Journalistlag at mangelen på innsyn i offentlige annonseutgifter utgjør et demokratisk problem, særlig når det norske annonsemarkedet er i kraftig vekst og forventes å nærme seg 30 milliarder kroner i år.

Anslag viser at fire internasjonale teknologiplattformer alene vil hente ut rundt 14,5 milliarder kroner fra det norske markedet, nærmest uten å betale skatt til Norge. Når over halvparten av annonsekronene allerede går til globale plattformer uten redaksjonelt ansvar, innebærer dette at betydelige midler trekkes ut av landet og bort fra norske redaktørstyrte medier. Disse mediene er avgjørende for demokrati, ytringsfrihet og motstandskraft mot desinformasjon.

Dette er særlig relevant i lys av kulturministerens eget initiativ til dialogmøte om desinformasjon og ytringskultur 24. mars. Når det offentlige ikke vet hvor egne annonsekroner ender, kan staten utilsiktet bidra til å forsterke strukturer som undergraver redaktørstyrt journalistikk og dermed svekke demokratiets informasjonsberedskap.

For å sikre et kunnskapsgrunnlag for fremtidig mediepolitikk og forhindre uønsket markedsvridning, bør regjeringen derfor kartlegge hvordan offentlige annonsemidler faktisk fordeles mellom globale teknologiplattformer og norske redaktørstyrte medier.

Svar:

Det er et betydelig problem at en økende andel av norske annonsekroner går til globale plattformer uten redaksjonelt ansvar. Denne utviklingen truer den norske medieøkonomien, noe som igjen kan svekke mediemangfoldet vårt. Dette er alvorlig, fordi et bredt mangfold av redaktørstyrte medier er avgjørende for å sikre et velfungerende demokrati og styrke befolkningens motstandskraft mot desinformasjon.

Derfor er det positivt at EUs mediefrihetsforordning, som for tiden er under vurdering for innlemmelse i EØS-avtalen, inneholder bestemmelser om åpenhet knyttet til offentlige utgifter til statlig annonsering. Forordningen oppstiller bl.a. et krav om at offentlige myndigheter eller enheter hvert år skal offentliggjøre informasjon om utgifter til statlig annonsering. Slik informasjon skal bl.a. omfatte navnet på medieforetaket eller internettplattformen som det ble kjøpt tjenester fra, og samlet årlig utbetalt beløp til disse aktørene.

Kultur- og likestillingsdepartementet arbeider for tiden med et høringsnotat med forslag til gjennomføring av mediefrihetsforordningen i norsk rett, og spørsmålet som representanten stiller vil dermed bli behandlet der.

SPØRSMÅL NR. 2149**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 13. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Vil justisministeren ta initiativ til en gjennomgang av hvilke vandelskrav som stilles for å få advokatbevilling?

BEGRUNNELSE:

Viser til TV2s avsløringer fra 22. mars 2026: <https://www.tv2.no/spesialer/nyheter/begikk-overgrep-ble-top-padvokat>

Saken viser at en person dømt for grov kriminalitet har fått advokatbevilling. Jeg har forståelse for at justisministeren ikke kan gå inn i den konkrete saken, men jeg mener at denne saken viser et behov for en gjennomgang av hvilke vandelskrav som stilles til advokater. Det stilles krav om hederligandel for å få advokatbevilling. Jeg mener det er grunn til å vurdere en skjerping av vandelskravet dersom en kan regnes å ha hederligandel etter å ha begått så grov kriminalitet. Den nye advokatloven har nå virket en periode, og det bør vurderes om erfaringene av loven til nå bør føre til endringer.

Svar:

Advokatloven trådte i kraft 1. januar 2025. Vilklårene for å få advokatbevilling er regulert i advokatloven § 4. I bestemmelsen er kravet om «hederligandel» videreført, jf. § 4 første ledd bokstav d. Av samme bestemmelse følger det videre at det skal legges frem utvidet ordinær politiattest etter politiregisterloven § 40 og § 41 nr. 2. Kravet om at det skal legges frem utvidet ordinær politiattest etter politiregisterloven § 41 nr. 2 er et nytt krav som kom inn ved advokatloven, og som innebærer at også verserende saker (siktelsler og tiltaler) skal omfattes.

Advokatlovutvalget foreslo ikke et krav om uttømmende politiattest for alle bevillingssøkere, jf. NOU 2015: 3 side 133 til 134 og side 489. Utvalget foreslo imidlertid å stille krav om ordinær politiattest, men med en mulighet til å kreve uttømmende politiattest dersom innholdet i den ordinære politiattesten skulle gi grunn til det. Denne løsningen ble vurdert av departementet. I Prop. 214 L (2020–2021) punkt 8.4.3, uttales det imidlertid at en slik løsning ikke er i samsvar med systemet etter politiregisterloven, som stiller krav om at det skal fremgå klart av hjemmelen for å kreve politiattest hva slags attest som kreves. Departementet uttalte videre at et krav om uttømmende politiattest er den mest inngripende form for vandelskontroll, og at departementet ikke kunne se at det hadde fremkommet opplysninger som nødvendiggjorde en slik løsning. På denne bakgrunn ble det ikke forslått krav om uttømmende politiattest.

I Prop. 214 L (2020–2021) punkt 8.4.3 ble det også vurdert om det i stedet for ordinær politiattest skulle stilles krav om begrenset uttømmende politiattest. På ordinære politiattester vises de fleste straffereaksjoner, men her er det etablert ulike tidsbegrensninger avhengig av hvor alvorlig reaksjonen er, jf. politiregisterloven § 40. Begrenset uttømmende politiattest viser bare strafferettslige reaksjoner for utvalgte straffebud, men er uten begrensning tilbake i tid, jf. politiregisterloven § 41 nr. 1. Departementet uttalte i proposisjonen at bredden i vurderingsgrunnlaget for advokater burde beholdes. Det ble vist til at begrenset uttømmende attester egner seg bedre for yrkesgrupper der det er lett å identifisere straffebud som er relevante for den aktuelle yrkesgruppen, som for eks-

empel personer som arbeider i finanssektoren, eller som arbeider med barn.

Advokatloven stiller også andre krav til bevillingssøker enn hederligandel. Blant annet stiller advokatloven § 4 første ledd bokstav e et krav om at bevillingssøker ikke må anses uskikket til å utøve advokatvirksomhet, jf. advokatloven § 15. Kravet er hovedsakelig begrunnet i samfunnets behov for at borgerne skal kunne ha tillit til advokatstanden, jf. Prop. 214 L (2020–2020) side 245 og 246. Bestemmelsen er ikke begrenset til visse typer handlinger, men omfatter enhver adferd som etter en konkret vurdering gjør personen uskikket. Begrepet uskikket er ment å omfatte enhver situasjon der det ikke er tilrådelig at vedkommende praktiserer som advokat. Advokattilsynet har adgang til å pålegge søkeren å redegjøre for forhold av betydning for om vilklåret i § 4 første ledd bokstav e er oppfylt, jf. Prop. 214 L (2020–2021) side 240.

Det er Advokattilsynet som utsteder advokatbevilling, og som dermed vurderer om vilklårene for å få advokatbevilling er oppfylt, jf. advokatloven § 4. Både vandelsvurderingen og uskikkethetsvurderingen er skjønnsmessige vurderinger som Advokattilsynet skal gjøre i denne forbindelse. Advokattilsynet er et uavhengig forvaltningsorgan og kan ikke instrueres i utøvelsen av sin myndighet, jf. advokatloven § 43 første ledd. Dette innebærer at departementet ikke kan instruere Advokattilsynet om behandlingen av enkeltsaker eller om den faglige virksomheten for øvrig, jf. Prop. 214 L (2020–2021) side 265. At instruksjonsmyndigheten er avskåret i enkeltsaker gjelder både saksbehandling, lovforståelse og skjønnsutøving. Departementet kan heller ikke omgjøre Advokattilsynets vedtak.

Jeg er glad for at vi har fått på plass et nytt profesjonsregelverk for advokatene. Det er litt over et år siden advokatloven trådte i kraft, og jeg er opptatt av å følge med på hvordan det nye regelverket virker i samfunnet. Dette gjelder også vandelskravet som stilles for å få advokatbevilling. Det er viktig at advokatregelverket bidrar til å sikre advokatenes tillit i samfunnet. Erfaringene med det nye regelverket følges fortløpende, men en evaluering vil først være aktuelt når advokatloven har virket i noe lengre tid.

SPØRSMÅL NR. 2150**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 7. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Når skal regjeringen sende på høring forslag om tilfluktsrom?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen varslet Totalberedskapsmeldingen som ble fremlagt i januar 2025 at de «snarlig» ville sende forslag på høring om forskriftsregulering av krav til tilfluktsrom. Det har gått langt over et år, noe som ikke kan regnes som «snarlig». Den sikkerhetspolitiske situasjonen er spent, og det er nødvendig å gjøre tiltak for å sikre befolkningen trygge oppholdssteder og tilfluktsrom. Særlig

anlegg av sikkerhetspolitisk betydning må ha tilstrekkelig kapasitet til å gi beskyttelse til personell som ikke kan flyttes.

Svar:

Beskyttelse av sivilbefolkningen er sentralt, og Norge har flere virkemidler for dette. Tilfluktssteder er ett av virkemidlene. Derfor går vi igjennom og oppdaterer regelverket så vi treffer dagens sikkerhetsbehov.

Vi jobber målrettet for å ferdigstille et høringsutkast, som vil sendes på høring så snart det er klart.

SPØRSMÅL NR. 2151**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 8. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Kommer regjeringen til å ta oppfordringen fra FNs menneskerettighetsråds arbeidsgruppe angående Oljefondet til følge, ved å innføre en mekanisme for uttrekk av selskaper knyttet til grove brudd på folkeretten og menneskerettighetene i tråd med FNs retningslinjer?

BEGRUNNELSE:

I mandat for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (Oljefondet), fastsatt av Finansdepartementet 7. november 2025, er det bestemt at prinsippene for ansvarlig forvaltningsvirksomhet som Norges Bank fastsetter for fondet skal være i tråd med FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP).

Som omtalt av Aftenposten sendte FNs menneskerettsråd sin arbeidsgruppe for transnasjonale selskaper en bekymringsmelding om Oljefondet til Finansdepartementet den 18. mars i år. I brevet uttrykker arbeidsgruppen bekymring for regjeringens beslutning, som stortingsflertallet mot bla. Rødts stemmer sluttet seg til, om å

sette mekanismen for observasjon og utelukkelse av selskaper fra fondet på pause.

Arbeidsgruppen påpeker at UNGP eksplisitt sier at selskaper må ha mulighet til å deinvestere seg fra virksomhet som bryter menneskerettighetene, dersom andre virkemidler ikke fører fram. Gruppen skriver videre at retningslinjene ikke åpner for å bruke selskapsdialog som en erstatning for uttrekk når alvorlige menneskerettsbrudd vedvarer og avbøtende tiltak ikke fører fram.

Nå som Etikkrådet ikke kan gi tilrådinger om uttrekk og Norges Bank ikke kan vedta dem, er mulighetene for deinvestering sterkt begrensede. Norges Bank har etter mandatet ikke lov til å avvike vesentlig fra referanseindeksen. Det betyr i praksis at banken kan kvitte seg med små investeringer i små selskaper, mens store investeringer i store selskaper må beholdes samme hvor alvorlige rettighetsbrudd selskapet medvirker til – fordi et uttrekk ville skapt større avvik fra referanseindeksen enn det Finansdepartementet tillater. Tidligere ble etisk utelukkede selskaper også fjernet fra referanseindeksen, men denne mekanismen eksisterer ikke lenger.

FNs arbeidsgruppe ber regjeringen, både i framtidige retningslinjer og før disse er på plass, «sikre at Oljefondet beholder hele rekkevidden av tiltak som UNGP forespeiler, inkludert uttrekk som en siste utvei der risiko for menneskerettsbrudd ikke kan bli redusert på en tilstrekkelig måte». Det regjeringsnedsatte Gjødremutvalget skal levere forslag til nye retningslinjer for Oljefondet innen 15. oktober 2026. Finansministeren har tidligere ikke utelukket å gjøre nødvendige endringer før utvalgets arbeid er ferdig.

Svar:

Stortinget fattet 4. november 2025 følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Statens pensjonsfond utland fortsatt skal være et bredt diversifisert, globalt fond. Formålet skal fortsatt være å oppnå høyest mulig avkastning til akseptabel risiko, for å legge til rette for at formuen vokser og varer, Stortinget ber regjeringen gjennomgå det etiske rammeverket og andre deler av den ansvarlige forvaltningen av Statens pensjonsfond utland, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at Etikkrådet stiller i bero tilrådinger om observasjon og utelukkelse, og at Norges Bank ikke tar beslutninger etter «retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland», inntil et nytt etisk rammeverk er besluttet. Oppfølging av selskaper vil skje gjennom Norges Banks ordinære eierskapsutøvelse, innenfor mandatet fra Finansdepartementet. I påvente av nytt rammeverk bes regjeringen sørge for styrket aktsomhet og raskere reaksjon i situasjoner der forutsetningene for fondets investeringer i et land endres vesentlig i løpet av kort tid, for eksempel som følge av krig.

Stortinget ber regjeringen fortsatt sikre at Norge gjennom investeringene i Statens pensjonsfond utland ikke bryter med sine folkerettslige forpliktelser.»

Regjeringen fulgte opp Stortingets vedtak den 7. november 2025 ved å sette ned et utvalg som skal gjennomgå det etiske rammeverket for pensjonsfondet. Det ble videre fastsatt midlertidige etiske retningslinjer som skal gjelde inntil et nytt etisk rammeverk er på plass.

Etter Finansdepartementets vurdering, er det midlertidige etiske rammeverket i tråd med anerkjente prinsipper og standarder for næringsliv og menneskerettigheter, slik som FN's veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. I perioden frem til nytt etisk rammeverk er på plass, skal Etikkrådet fortsatt identifisere selskaper som bidrar til eller er ansvarlige for produksjon eller atferd som er i strid med kriteriene som er fastsatt i retningslinjene. Etikkrådet skal informere Norges Bank om selskaper som identifiseres, og Norges Bank skal følge opp selskapene i henhold til forvaltningsmandatet. Det omfatter blant annet å ha dialog med selskapene, stemme på generalforsamlinger eller eventuelle nedslag. UNGP, OECDs retningslinjer og andre anerk-

jente standarder for ansvarlig næringsliv utgjør et sentralt grunnlag for både Etikkrådets og Norges Banks arbeid.

Norge skal etterleve sine folkerettslige forpliktelser. Risikoen for at fondets investeringer medfører brudd på folkeretten, er lav. Norges Bank skal likevel forsikre seg om at investeringene i pensjonsfondet ikke bryter med Norges folkerettslige forpliktelser. Dersom banken er i tvil, skal den innhente råd og veiledning og ved behov selge seg ut. Om nødvendig må referanseindeksen justeres. Det er etablert dialog mellom Utenriksdepartementet, Finansdepartementet, Norges Bank og Etikkrådet for dette formålet. Bankens skal utøve skjerpet aktsomhet dersom forutsetningene for fondets investeringer i et land endres vesentlig på kort tid, for eksempel i situasjoner med krig og konflikt.

Norges Bank har styrket prosesser og styringsdokumenter med ytterligere krav til forvaltningen i situasjoner med krig og konflikt. Oppfølgingen av interne og eksterne forvaltere er ifølge banken styrket, og dialogen med Etikkrådet er tettere. Krig og konflikt er et prioritert område også for Etikkrådet.

Utvalget som skal vurdere det etiske rammeverket for fondet, er bedt om å se på om organisering, retningslinjer eller mandat bør endres slik at det kan handles raskere i situasjoner der omstendighetene endres raskt. Internasjonale standarder, slik som UNGP og OECDs retningslinjer, er viktige for utvalgets pågående arbeid. Utvalget vil levere sin rapport innen 15. oktober 2026 og vil deretter bli sendt på bred høring. Departementet vil komme tilbake til Stortinget på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2152**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer****Besvart 10. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Fem selskaper ble utelukket fra Statens Pensjonsfond Utland sin portefølje i februar 2026.

Vil finansministeren sørge for at begrunnelsen for utelukkelsen av disse selskapene blir offentliggjort slik at den etiske forvaltningen av verdens største suverene fond forblir åpen?

BEGRUNNELSE:

Ifølge nettsidene til Norges Bank Investment Management ble fem selskaper utelukket fra Statens Pensjonsfond Utland i februar 2026. Finansministeren satte Etikkrådet på pause og stanset utelukkelsesmekanismen i november 2025 og de nye utelukkelsene blir begrunnet med at beslutningen ble fattet før vedtaket i Stortinget. Brudd på de etiske retningslinjene om kull, korrupsjon og menneskerettigheter ligger til grunn for utelukkelsene, men det foreligger ikke ytterligere begrunnelse slik det er gjort for andre utelukkelse tidligere.

Svar:

Stortinget fattet 4. november 2025 følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Statens pensjonsfond utland fortsatt skal være et bredt diversifisert, globalt fond. Formålet skal fortsatt være å oppnå høyest mulig avkastning til akseptabel risiko, for å legge til rette for at formuen vokser og varer. Stortinget ber regjeringen gjennomgå det etiske rammeverket og andre deler av den ansvarlige forvaltningen av Statens pensjonsfond utland, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at Etikkrådet stiller i bero tilrådingen om observasjon og utelukkelse, og at Norges Bank ikke tar beslutninger etter «retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland», inntil et nytt etisk rammeverk er besluttet. Oppfølging av selskaper vil skje gjennom Norges Banks ordinære eierskapsutøvelse, innenfor mandatet fra Finansdepartementet. I påvente av nytt rammeverk ber regjeringen sørge for styrket aktsomhet og raskere reaksjon i situasjoner der forutsetningene for fondets investeringer i et land endres vesentlig i løpet av kort tid, for eksempel som følge av krig.

Stortinget ber regjeringen fortsatt sikre at Norge gjennom investeringene i Statens pensjonsfond utland ikke bryter med sine folkerettslige forpliktelser.»

Regjeringen fulgte opp Stortingets vedtak den 7. november 2025 ved å sette ned et utvalg som skal gjennomgå det etiske rammeverket for pensjonsfondet. Det

ble videre fastsatt midlertidige etiske retningslinjer som skal gjelde inntil et nytt etisk rammeverk er på plass.

De midlertidige retningslinjene innebærer at Etikkrådet ikke skal avgi tilrådingen om observasjon eller utelukkelse, kun tilrådingen om opphevelse. Det er tilsiktet i de midlertidige retningslinjene at rådet ikke skal offentliggjøre tilrådingen om utelukkelse eller observasjon, noe som må ses i sammenheng med at utvalget som skal vurdere det etiske rammeverket, er bedt om å vurdere om det bør gjøres endringer i dagens praksis for offentliggjøring av tilrådingen og beslutninger.

Norges Bank skal etter de midlertidige retningslinjene holde en oppdatert liste over selskaper som er utelukket fra fondet. Det er opp til banken når oppdateringen gjøres. Norges Bank la frem sin årlige rapport om den ansvarlige forvaltningen av Statens pensjonsfond utland torsdag 26. februar. Samtidig med fremleggelsen ble listen over utelukkede selskaper etter de etiske retningslinjene oppdatert.

Listen viser at fem nye selskaper er blitt utelukket. Dette var beslutninger som var foretatt før de midlertidige etiske retningslinjene ble fastsatt 7. november 2025, men hvor nedslag ikke var gjennomført. For to av de fem selskapene ble tilrådingene offentliggjort i 2024. Norges Bank besluttet da å utøve eierskapsutøvelse fremfor å utelukke dem. Etter å ha utøvd eierskapsutøvelse en periode, besluttet hovedstyret i 2025 å utelukke selskapene. Det vil i tråd med de midlertidige retningslinjene ikke publiseres tilrådingen for de tre resterende selskapene. Det ligger til Etikkrådet og Norges Bank å vurdere innsyn i medhold av offentleglova.

Utvalget som skal vurdere det etiske rammeverket, skal levere sin utredning innen 15. oktober 2026. Rapporten vil deretter bli sendt på bred høring i Stortinget.

Departementet vil komme tilbake til Stortinget på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2153**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl****Besvart 27. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvor mange år mener statsråden det er akseptabelt å vente på en langtidsplan, gitt dagens trusselbilde og politiets stadig mer krevende og uforutsigbare ressursituasjon?

BEGRUNNELSE:

Sommeren 2024 vedtok et samlet storting at regjeringen skal legge frem en langtidsplan for politiet. Nesten to år senere er ingen plan på plass - og regjeringen sier nå at de lover at den skal komme i løpet av denne stortingsperioden, som i ytterste tilfelle kan bety 2028-2029, 4-5 år etter Stortingets vedtak.

Mange peker på at politiet er førstelinjen ved hybride angrep mot Norge og andre vestlige land. Likevel er politiet langt mindre prioritert enn Forsvaret, og stadig flere i etaten varsler om en kritisk ressursituasjon i lys av det skjerpede sikkerhetsbildet.

Politiet melder selv om at fagfolk slutter på grunn av høyt arbeidspress og for få ansatte, og at økt aktivitet og oppgaver knyttet til den sikkerhetspolitiske situasjonen går ut over kapasiteten til å håndtere "hverdagskriminalitet".

Det er gjentatte ganger pekt på behovet for en langtidsplan, for en mer forutsigbar og langsiktig økonomistyring av politiet. Fagforeningene mener dette haster.

Svar:

Regjeringen har påbegynt arbeidet med å utvikle en langsiktig plan for politiet. For å bevare det som er bra med norsk politi, og for å sette politiet i stand til å utvikle seg videre i tråd med samfunnets behov, må politiet ha de rette forutsetningene for å løse sitt samfunnsoppdrag. Den langsiktige planen for politiet skal bidra til en politisk styring av politiet som er fundert på et godt beslutningsgrunnlag og som sikrer at virksomheten har de rette forutsetningene for å utvikle seg i møte med de behovene som følger av kriminalitetsutviklingen, den forverrede sikkerhetspolitiske situasjonen og den raske teknologiutviklingen.

Politiet er en stor virksomhet som løser et omfattende og komplekst samfunnsoppdrag i en urolig tid. Det er avgjørende at en politisk behandling av hovedlinjene i utviklingen av politiet bygger på et godt faglig grunnlag. Her inngår også de kommende anbefalingene til Politirolleutvalget, som var etterspurt av en samlet justiskomite.

Politirolleutvalget skal levere sin rapport innen 15. februar 2027.

Regjeringen er godt i gang med den første fasen i det langsiktige planarbeidet, hvor vi utreder sentrale problemstillinger og tiltak som er nødvendige for å få en handlekraftig plan. Det er utarbeidet et eget styringsdokument for planarbeidet, som er vedlegg til årets tildelingsbrev til Politidirektoratet. Flere av tiltakene som vurderes er en oppfølging av innspill fra både Politidirektoratet og arbeidstakerorganisasjonene i politiet.

Samtidig som det langsiktige planarbeidet pågår, styrker regjeringen politiet. Grunnfinansieringen av politiet økte med 196 millioner kroner i årets budsjett. I tillegg kommer budsjettavtalen hvor det ble tilført ytterligere 70 mill. kroner. Videre tar vi andre grep slik at politiets handlingsrom totalt styrkes med 474 millioner kroner. Med denne regjeringens budsjett har politiet et totalt driftsbudsjett på om lag 27 milliarder kroner, en økning på om lag 6,5 milliarder kroner siden 2021. Det er en økning på 31 prosent. Dette skal bidra til å trygge Norge, trygge folk og bekjempe kriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 2154**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 9. april 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

FNs Høykommissær for Menneskerettigheter kom nylig med en rapport som viser fordrivelsen av palestinere på Vestbredden er verre enn noen sinne. Samtidig fortsetter utbyggingen av ulovlige bosettinger med full styrke. FN roper varsko om etnisk rensning. Under forhandlingene om statsbudsjett i høst ble vi enige om at Norge skal arbeide for å holde Israel folkerettslig ansvarlig i å forhindre overgrep fra og straffeforfølge overtredelser begått av voldelige bosettere.

Hva gjør utenriksministeren for å følge opp statsbudsjettavtalen?

Svar:

Den nylig utgitte rapporten fra FNs Høykommissær for Menneskerettigheter om fordrivelse av palestinere på Vestbredden er svært urovekkende. Rapporten dokumenterer gjentatte og systematiske israelske brudd på humanitærretten.

I rapporten, som dekker perioden fra oktober 2024 til oktober 2025, gir Høykommissæren uttrykk for at tvangsfordrivelsen av palestinere på Vestbredden er en villet og planlagt israelsk politikk, som har ført til over 36

000 internt fordrevne på Vestbredden. Rapporten viser til en sterk økning i vold begått både av bosettere og israelske sikkerhetsstyrker. Bosetterervolden har blitt enda mer omfattende de siste månedene, og særlig etter konflikten mellom Israel, USA og Iran brøt ut.

Norge støtter kravet til FNs Høykommissær for menneskerettigheter om å stanse og reversere utvidelsene av bosetningene og gjøre slutt på okkupasjonen. Palestiner som er tvangsfordrevet må få komme hjem.

Israels folkerettslige ansvar, som okkupasjonsmakt, for å sørge for beskyttelse av palestinske borgere mot vold fra israelske bosettere og israelske sikkerhetsstyrker er noe Norge har tatt opp både i FNs sikkerhetsråd og FNs Menneskerettighetsråd. Regjeringen er svært tydelige på at vold mot og drap av sivile må få konsekvenser for dem som har begått overgrepene. Dette budskapet gjenntas også i en rekke bilaterale samtaler, inkludert med Israel og USA.

I tillegg har innsats for forebygging og rettsforfølging av bosetterervold blitt styrket gjennom øremerket bevilgning i statsbudsjettet. Inneværende år er det satt av 10 millioner kroner til i tilskudd til organisasjoner som jobber med å motvirke bosetterervold og annen bosetterervold-problematikk.

SPØRSMÅL NR. 2155**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø****Besvart 8. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å gjennomgå dagens modell for finansiering av individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) ved friskoler, og vurdere å gjøre ordningen statlig for å sikre en mer rettferdig, forutsigbar og lik finansiering uavhengig av lokale forhold?

BEGRUNNELSE:

Individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), tidligere kalt spesialundervisning, er en lovfestet rettighet for

elever som ikke har tilfredsstillende utbytte av ordinær undervisning. Etter dagens finansieringsmodell trekkes kommunenes kostnader til ITO ut av tilskuddsgrunnlaget for friskoler, og friskolene skal deretter få refusjon fra kommunene. Flere rapporter viser at dette i praksis gir store ulikheter og betydelig underfinansiering.

En gjennomgang fra Agenda Kaupang viser blant annet at friskoler i gjennomsnitt trekkes for langt høyere kostnader per ITO-time enn det de faktisk får refundert av kommunene. Tall viser at friskoler trekkes for ca. 1 871 kroner per time, mens refusjonen ofte ligger vesentlig

lavere, rundt 1 274 kroner eller mindre. Dette skaper en systematisk ubalanse som særlig rammer friskoler med elever som har store behov for individuell tilrettelegging.

I tillegg viser analyser at dagens ordning – hvor hver kommune og hvert fylke kan utforme egne modeller for refusjon – fører til store geografiske forskjeller og uforutsigbarhet i økonomien til friskolene.

Dette problematiseres i gjennomgangen av finansierungsordningen, som viser at modellen skaper «store forskjeller og underfinansiering av friskoler».

Når kommunale prioriteringer og økonomi varierer kraftig, innebærer dagens modell at elever får svært ulikt finansiert opplæring avhengig av hvilken kommune de bor i. Dette strider mot prinsippet om likebehandling og lik rett til opplæring, uavhengig av skoleeierskap.

Flere aktører i sektoren har derfor foreslått å gjøre finansieringen av ITO statlig for å sikre en rettferdig, forutsigbar og likeverdig ordning på tvers av landet.

Svar:

Elever i godkjente private skoler har de samme rettighetene til individuelt tilrettelagt opplæring som elever i offentlige skoler. Det er elevens hjemkommune eller -fylke som treffer vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring, og som skal dekke privatskolens utgifter til dette.

Etter en lovendring fra høsten 2017 er det presisert i loven at elevens hjemkommune eller -fylke skal likebehandle private skoler og offentlige skoler ved dekning av utgifter til individuelt tilrettelagt opplæring, jf. pri-

vatskoleloven § 3-6. Dette innebærer at kommunene og fylkeskommunene skal benytte de samme kriterier for tildeling av midler eller på annen måte sikre at de private skolene ikke får dårligere utgiftsdekning enn de offentlige skolene. Det følger av dette at en privat skole skal tildeles minst det samme tilskuddsnivået som en offentlig skole ville mottatt under tilsvarende forhold. Kommunen og fylkeskommunen er likevel ikke forpliktet til å gi private skoler bedre finansierungsordninger enn de offentlige skolene. Se nærmere omtale i Prop. 78 L (2016–2017) punkt 13.1.

Departementet ga i 2021 en veileder (tolkingsuttalelse) om regelverket for dekning av utgifter til individuell tilrettelegging i private skoler. Etter innspill fra de private skolenes organisasjoner og KS fastsatte departementet 3. desember 2024 en revidert versjon. Her ble det blant annet tydeliggjort at reglene om utgiftsdekning omfatter alle de tre formene for individuell tilrettelegging (tidligere spesialundervisning) – individuelt tilrettelagt opplæring, fysisk tilrettelegging og personlig assistanse.

Loven slår fast et klart likebehandlingsprinsipp. Når elevens hjemkommune eller -fylke fatter vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring for elever ved private skoler, mener jeg at det samme forvaltningsnivået bør beholde finansierungsansvaret. Dette er i tråd med det finansielle ansvarsprinsippet som er lagt til grunn i statlig styring av kommuner og fylkeskommuner. Jeg ser derfor ingen grunn til å utrede en statlig finansierungsordning for slike utgifter.

SPØRSMÅL NR. 2156

Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Lill Harriet Sandaune

Besvart 7. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvorfor følger ikke statsråden opp Stortingets vedtak fra 10. februar 2026 om straks å stanse pågående anbudsprosesser for rehabiliteringstjenester i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge?

BEGRUNNELSE:

Det er nå gått seks uker siden Stortinget fattet sitt vedtak, likevel har statsråden fremdeles ikke gitt de to regionale helseforetakene oppdrag om å følge opp. Dette til tross for at Stortingets vedtak ikke kan misforstås. Stor-

tingets vedtak er tydelig: anbudskonkurransen skal analyseres og dagens avtaler skal videreføres inntil vi har bedre kunnskap, tydelige kvalitetskrav og en helhetlig plan for rehabilitering. Til tross for denne tydeligheten har statsråden fremdeles behov for å «vurdere» hvordan vedtaket skal følges opp, og kontraktsforlengelsene som har skjedd bidrar ikke til forutsigbarhet og avklaringer.

Vedtaket er et uttrykk for en dyp bekymring for rehabiliteringstilbudet i de to regionene. Statsrådets manglende oppfølging av Stortingets vedtak forsterker en usikkerhet som har store konsekvenser. Institusjonene som leverer rehabiliteringstjenester, står i en krevende

situasjon når de ikke vet hvilke rammer de skal planlegge etter. Ansatte som ikke vet om de har en jobb å gå til, søker seg bort. Risikoen er at når statsråden endelig får gitt sitt oppdrag, så har fagmiljøene forvitret, institusjonene måtte legge ned og pasientene blir stående uten et tilbud om nødvendig rehabilitering.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 2014 fra representanten Margret Hagerup, som ble besvart 26. mars, og hvor jeg redegjør for videre oppfølging av denne saken: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qnid=118286>

SPØRSMÅL NR. 2157

Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 13. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Sivilombudets avgjørelse i saken om en landbruksvei i Østmarka viser at det i flere tiår har vært en systemsvikt i landbruksforvaltningen i behandling av saker etter landbruksveiforskriften. Sivilombudet fastslår at regelverket har blitt tolket feil, og at kommunestyret var i sin fulle rett til å avslå veisøknaden av hensyn til natur- og friluftslivsverdiene.

Hva vil landbruks- og matministeren gjøre for å rette opp i denne systemsvikten, slik at dette ikke gjentar seg og at Statsforvalteren opphever eget vedtak om Dammyrveien?

BEGRUNNELSE:

Det har i lengre tid vært strid om bygging av omfattende landbruksvei i Østmarka, Dammyrveien i Lørenskog kommune. Veien ligger i et område med verdifull natur og av som er viktig for friluftsliv og naturopplevelse. Kommunestyret i Lørenskog avslo søknaden fra grunneieren, Losby Bruk, om å få bygge veien. Etter klage fra grunneieren behandlet kommunestyret saken på nytt med samme resultat. Saken gikk deretter til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, som omgjorde kommunestyrets vedtak og ga tillatelse til bygging av veien. Etter klage fra Østmarkas Venner og Naturvernforbundet uttalte Sivilombudet seg i saken 4. mars i år og ber om at Statsforvalteren behandler saken på nytt.

Sivilombudet fastslår at kommunestyret var i sin fulle rett til å avslå veisøknaden av hensyn til natur- og friluftslivsverdiene. Sivilombudet påpeker at en slik søknad om bygging av landbruksvei etter landbruksforskriften skal avgjøres ved bruk av forvaltningsskjønn. Det innebærer at statlige klageinstanser – som statsforvalteren – må

legge stor vekt på hensynet til det lokale selvstyret ved prøvingen. Statsforvalterens overkjøring av kommunestyrets vedtak er ikke i tråd med dette.

Sivilombudets uttalelse viser at landbruksmyndighetene har tatt altfor lite hensyn til naturmangfold, landskap og friluftsliv i slike saker. Fordi landbruksmyndighetene har tolket lovverket feil, er disse verdiene blitt nedprioritert. Dette er alvorlig fordi det faktisk bryter med intensjonene i lovverket. I tillegg har feilen satt lokaldemokratiet ut av spill: Lokalpolitikerne har ikke fått vite hvor mye makt de egentlig har til å si nei eller stille krav når det skal bygges landbruksveier.

Videre er det verd å påpeke at reguleringsplanplikten for landbruksveier i kommunene i mange tilfeller ikke håndheves, noe som også har vært tilfelle i denne saken. Dette til tross for at LMD og KDD har slått fast at reguleringsplanplikten i plan- og bygningsloven også gjelder for landbruksveier.

Bygging av landbruksveier har betydelige negative konsekvenser for natur og miljø landet rundt, og det er viktig at pågående og nye saker behandles på riktig måte.

Svar:

I utdypingen av spørsmålet er det vist til Sivilombudets avgjørelse av en klage som gjaldt Dammyrveien, en landbruksvei i Østmarka. Representanten mener at avgjørelsen viser at det over lang tid har vært en systemsvikt i forvaltningens behandling av saker etter landbruksveiforskriften. Videre står det at kommunestyret var i sin fulle rett til å avslå søknaden ut fra hensynet til natur- og friluftslivsverdiene. Representanten reiser ut over dette spørsmål ved hva jeg ønsker å gjøre for å rette opp feilene ved lovtolkningen slik at det ikke gjentar seg. Videre

reises spørsmål ved hva jeg vil gjøre for at Statsforvalteren opphever eget vedtak om Dammyrveien.

Jeg har, som representanten Bastholm, merket meg uttalelsen fra Sivilombudet. Uttalelsen gjelder et vedtak i klagesak der Statsforvalteren etter forvaltningsloven har plikt til å avgjøre saken, og prøve alle sider ved den. Jeg har videre merket meg at uttalelsen ikke gjelder gyldigheten av kommunens vedtak i den aktuelle saken. I sin uttalelse ber Sivilombudet Statsforvalteren om å behandle saken på nytt som følge av feil som er gjort i klagevedtaket. Ombudet overlater videre til Statsforvalteren selv å ta stilling til om saken også bør underlegges en ny behandling i kommunen. Feilen Sivilombudet har påvist er at hensynet

til det kommunale selvstyre ikke er vurdert i tilstrekkelig grad i det aktuelle vedtaket.

Avgjørelsen av om det skal bygges skogsbilvei, som denne saken gjelder, forutsetter at forvaltningen gjennomfører balanserte avveininger av ulike og til dels motstridende hensyn. Næringsutøvelse og friluftsliv er blant disse. I avgjørelsen skal også vekten av de aktuelle hensynene beskrives. Det gjelder hensyn som er begrunnet i nasjonale føringer og interesser, herunder næringsinteresser og hensyn som er viktige i et lokalt perspektiv.

Statsforvalteren skal gjøre de nødvendige vurderingene i klagesaken som ligger til behandling i embetet, og jeg avventer nå Statsforvalterens avgjørelse.

SPØRSMÅL NR. 2158

Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 15. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden fremlegger en fullstendig oversikt over alle samferdselsprosjekter innen vei (Statens vegvesen og Nye Veier), kyst og jernbane med en samlet kostnadsramme på over én milliard kroner, som er igangsatt eller ferdigstilt i perioden 2014–2025?

BEGRUNNELSE:

Det verserer mange forskjellige tall og estimat på igangsatte og ferdigstilte samferdselsprosjekt, alt etter om prosjektene blir oppgitt i budsjettkrone eller som ferdigstilte prosjekt med evt. kostnadsøkninger. Det er derfor av interesse å få en oppklaring av disse tallene.

Oversikten bes oppgitt med følgende informasjon per prosjekt:

- Prosjektnavn og strekning
- Etat/selskap (Statens vegvesen, Nye Veier, Kystverket, Bane NOR)
- Vedtatt kostnadsramme
- Faktisk kostnad (der prosjektet er ferdigstilt med årstall)
- Status (under bygging, ferdigstilt)
- Fordeling mellom statlige bidrag og egenfinansiering/bompenger
- Landsdel

I tillegg bes det om en sammenstilling der de samlede bevilgningene fordeles på følgende landsdeler:

- Østlandet (Telemark, Vestfold, Buskerud, Oslo, Østfold, Innlandet)
- Sørlandet (Agder)
- Vestlandet (Rogaland, Vestland, Møre og Romsdal)
- Trøndelag
- Nord-Norge (Nordland, Troms og Finnmark)

Svar:

Oversikten nedenfor inkluderer alle prosjekter som er ferdigstilt etter 1. januar 2014. Disse er oppgitt under status «Ferdig». Videre er det listet opp alle prosjekter som p.t. har anleggsdrift eller hvor kontrakter er inngått, listet opp under status «Under bygging». Prosjektene er gruppert under utøvende virksomhet som har ansvar for prosjektet.

Tabellen er så langt det har vært mulig oppgitt i mill. 2026-kroner. Enkelte jernbaneprosjekter er oppgitt i mill. 2019-kroner, som er angitt for det enkelte prosjekt i tabellen. Ved årlig indeksregulering av kostnadsrammen til et prosjekt er det kun beregnet restverdi som justeres til et nytt prisnivå. Restverdi er differanse mellom kostnadsrammen og påløpte kostnader per utgangen av året det indeksreguleres for. Dette innebærer at indeksregulert kostnadsramme består av en kombinasjon av påløpte kostnader i nominell kroneverdi for det enkelte avsluttede regnskapsåret – og en indeksregulert restverdi som er oppjustert til 2026-verdi. Dette innebærer at kostnadsrammene for de enkelte prosjektene ikke er helt sammen-

lignbare, og vil avhenge av når prosjektene hadde høyeste pådrag i aktivitet.

Samferdselsdepartementet får fullmakt av Stortinget til å gjennomføre prosjektet innenfor kostnadsrammen. For mange av prosjektene er det i løpet av anleggsperioden lagt fram forslag om endrede kostnadsrammer for Stortinget. Dette er ikke vist eller kommentert ek-splisitt i tabellen.

Kystprosjekter

Nærings- og fiskeridepartementet opplyser at det ikke har vært igangsatt eller ferdigstilt kystprosjekter i pe-rioden 2014–2025 med en samlet kostnadsramme på over 1 mrd. kroner.

Veiprosjekter

Oversikten er i utgangspunktet avgrenset til pros-jekter med sluttkostnad/prognose for sluttkostnad på over 1 mrd. kroner. Et unntak er prosjektet E16 Dalevåg-, Dalseid-, Trollkone-, Hernes- og Hyvingtunnelene på Vestlandet, der prognosen for sluttkostnad nå er lavere enn det som er oppgitt i Prop. 1 S (2025–2026) for Sam-ferdselsdepartementet.

For OPS-prosjektene rv. 555 Sotrasambandet og E10/rv. 85 Tjeldsund–Gullesfjordbotn–Langvassbukta er det oppgitt vedtatt øvre ramme for investeringer, drift og vedlikehold av OPS-prosjektet.

For Nye Veier AS' prosjekter er det oppgitt avtalt vederlag mellom selskapet og Samferdselsdepartement-et. For Nye Veiers strekninger vedtar Stortinget normalt finansieringsopplegg for en strekning, som består av flere prosjekter. Finansieringsopplegget definerer et maksi-malt bompengebidrag for hele strekningen. Eksakt for-delning mellom stat og bompengefinansiering er derfor først klart når hele strekningen er ferdigstilt. For ferdige strekninger er det oppgitt faktisk bompengebidrag, mens det for prosjekter under utbygging er oppgitt maksimalt bompengebidrag.

Fordelingen mellom statlige midler og annen fi-nansiering/bompenger er for veiprosjektene basert på sluttkostnad eller prognose for sluttkostnad.

Jernbaneprosjekter

Oversikten inkluderer ikke dobbeltsporet mellom Sandnes og Stavanger. Det ble ferdigstilt og tatt i bruk i 2009, med et midlertidig signal- og sikringsanlegg. Nytt signalanlegg ble satt i drift sommeren 2015.

Lufthavnprosjekter

For å gi et mer fullstendig bilde over store samferd-selsinvesteringer i ulike deler av landet, inkluderer over-sikten også bygging av to nye lufthavner i Nordland, som bygges med statlig tilskudd.

Store kollektivprosjekter

Staten har i perioden 2015–2026 gitt tilskudd til bygging av store kollektivprosjekter i de fire største byområdene; Oslo-området (Fornebubanen), Trond-heims-området (Metrobuss), på Nord-Jæren (Bussveien) og i Bergens-området (Bybanen). Disse prosjektene gjen-nomføres med delvis statlig finansiering, men med fylke-skommunene som byggherre og ansvarlig for kostnadene, og er derfor ikke inkludert i oversikten.

Samlede bevilgninger

I begrunnelsen for spørsmålet bes det om at de samlede bevilgningene fordeles på landsdelene. Sam-ferdselsdepartementets virksomheter fører ikke regnskap basert på geografi, og denne delen av spørsmålet er der-for ikke mulig å svare på innenfor rammen av frister for å svare Stortinget på skriftlige spørsmål.

Mill. 2026-kroner							Landsdel/-er
Prosjektnavn/strekning	Kostnads-ramme	Årstill ferdig	Sluttkostnad	Stat	Annen finansiering		
Statens vegvesen							
<i>Status. Ferdig</i>							
E39 Hjartåberga	1 031	2014	1 018	1 018	-		Vestlandet
Rv. 70 Oppdølstranda	1 807	2014	1 574	1 574	-		Vestlandet
E18 Melleby–Momarken	1 907	2014	2 078	1 746	333		Østlandet
Rv. 7 Sokna–Ørgenvika	3 213	2014	2 736	1 296	1 440		Østlandet
Rv. 2 Kongsvinger–Slomarka	3 539	2014	3 893	1 635	2 258		Østlandet
E18 Gulli–Langåker	5 221	2014	5 172	1 545	3 627		Østlandet
E16 Smedalsosen–Maristova–Borlaug	1 681	2014	1 167	1 167	-		Vestlandet/ Østlandet
E10 Solbjørnneset–Hamnøy	1 106	2014	1 347	1 347	-		Nord-Norge
E18 Bjørvika	10 408	2015	11 609	4 556	7 053		Østlandet
E6 Minnesund–Skaberud	9 785	2015	10 051	2 779	7 272		Østlandet
E18 Sydhavna	1 047	2015	1 064	250	814		Østlandet
E136 Tresfjordbrua og Vågstrandstunnelen	2 531	2015	2 731	1 393	1 338		Vestlandet
E6 Halselv–Møllnes	1 622	2016	1 380	1 380	-		Nord-Norge
E18 Knapstad–Retvet	2 391	2016	2 460	1 308	1 152		Østlandet
E6 Frya–Sjøa (Ringebu–Otta)	8 216	2016	10 043	5 737	4 306		Østlandet
Rv. 4 Lunner grense–Jaren og Lynga sør	3 531	2017	4 558	2 287	2 271		Østlandet
E18 Riksgrensen–Ørje	1 289	2017	1 468	847	621		Østlandet
E39 Hove–Sandved	-898	2017	1 145	450	694		Vestlandet
E16 Varpe bru–Otrøsosen–Smedalsosen	2 779	2017	2 220	2 220	-		Østlandet
E6 Indre Nordnes–Skardalen	1 924	2017	1 609	1 609	-		Nord-Norge
E105 Elvenes–Hesseng	1 099	2017	1 099	1 099	0		Nord-Norge
E6 Sørkjøsfjellet	1 538	2018	1 430	1 430	0		Nord-Norge

Mill. 2026-kroner

Prosjektnavn/strekning	Kostnads-ramme	Årstall ferdig	Sluttkostnad	Stat	Annen finansiering	Landsdel/-er
E6 Hålogalandsbrua inkl Trældal–Leirvik	5 349	2018	5 874	4 226	1 648	Nord-Norge
E18 Bommestad–Sky	7 774	2018	7 044	1 795	5 248	Østlandet
Rv. 36 Skyggstein–Skjelbredstrand	943	2018	1 034	1 034	-	Østlandet
Rv. 110 Simo–Ørebekk	1 182	2019	1 476	915	561	Østlandet
E134 Gvammen–Århus	3 578	2019	3 310	3 310	-	Østlandet
E6 Helgeland nord	2 892	2019	3 293	2 684	608	Nord-Norge
E6 Jaktøya–Klett–Sentervegen	4 332	2019	3 839	1 427	2 412	Trøndelag
Rv. 80 Hunstadmoen–Thallekrysset	3 802	2019	3 577	923	2 654	Nord-Norge
E39 Bjørset–Skei	1 263	2019	1 053	1 053	-	Vestlandet
E6 Tømmernes-, Forså-, Fagernes-, Larsberg-, Skardal- og Isfjelltunnelene	1 272	2019	1 167	1 167	-	Nord-Norge
E6 Ekeberg- og Svardalstunnelene	991	2019	1 085	1 085	-	Østlandet
E16 Bagn–Bjørø	2 467	2019	2 080	1 310	770	Østlandet
E16 Sandvika–Wøyen	6 680	2019	5 468	1 356	4 111	Østlandet
E16 Øye–Eidsbru	1 142	2020	1 181	1 181	-	Østlandet
Rv. 13 Ryfast	11 342	2020	11 709	2 653	9 056	Vestlandet
E134 Damåsen–Saggrenda	7 457	2020	6 674	2 870	3 803	Østlandet
E6 Vindåsliene–Korporalsbrua	2 728	2020	2 244	1 225	1 019	Trøndelag
E39 Eiganestunnelen	3 695	2020	5 553	3 917	1 636	Vestlandet
E18 Varoddbrua	1 559	2021	1 419	1 419	-	Sørlandet
E69 Skarvberg tunnelen	1 302	2022	1 777	1 777	-	Nord-Norge
E39 Sveгатjørn–Rådal	11 185	2022	12 177	7 772	4 405	Vestlandet
E16 Eggemoen–Jevnaker–Olum	4 363	2022	3 822	1 618	2 204	Østlandet
E6 Bognes–Skarberget og rv. 827 Drag–Kjøpsvik	1 280	2022	1 052	1 052	-	Nord-Norge
Rv. 3/rv. 25 Ommangsvollen–Grundset/Basthjørnet		2022	7 689	2 637	5 052	Østlandet
Rv. 5 Kjøernesfjorden	1 844	2022	1 307	1 307	-	Vestlandet

Mill. 2026-kroner						
Prosjektnavn/strekning	Kostnads-ramme	Årstall ferdig	Sluttkostnad	Stat	Annen finansiering	Landsdel/-er
E16 Gudvanga- og Flenjatunnelene	1 318	2023	1 281	1 281	-	Vestlandet
Rv. 706 Nydalsbrua med tilknyttingar	1 903	2023	1 880	855	1 025	Trøndelag
E39 Kristianborg–Bergen sentrum (Sykkeltamveien)	1 413	2024	1 417	1 417	-	Vestlandet
E39 Sykkeltamveien, Sørmarka–Smeaheia	1 607	2024	1 184	1 184		Vestlandet
E39 Lønset–Hjelset	1 957	2024	1 749	780	969	Vestlandet
E16 Bjørum–Skaret	6 886	2025	6 331	3 356	2 975	Østlandet
Rv. 4 Roa–Gran, inkl. Jaren–Amundrund/Almenningseidet–Lygnebakken	2 950	2025	2 681	950	1 730	Østlandet
E16 Dalevåg-, Dalseid-, Trollkone-, Hernes- og Hyvingtunnelene	1 272	2025	838	837	-	Vestlandet
E6 Helgeland sør	6 807	2025	7 742	6 849	893	Nord-Norge
<i>Status: Under bygging</i>						
E39 Betna–Vinjeøra–Stormyra	3 404	2026		3 242	-	Trøndelag
E8 Sørbotn–Laukslett	3 999			3 718	-	Nord-Norge
E136 Breivika–Lerstad	3 186			617	2 168	Vestlandet
Ring 1 Hammersborgtunnelen ¹	3 666			3 492	-	Østlandet
Rv. 555 Sotrasambandet (OPS)	24 110			16 093	8 017	Vestlandet
E18/E39 Gartnerløkka–Kolsdalen	6 128			2 620	2 826	Sørlandet
E18 Lysaker–Ramstadsletta	24 123			6 527	14 973	Østlandet
E10/rv. 85 Tjeldsund–Gullesfjordbotn–Langvassbukt (OPS)	23 498			21 893	1 605	Nord-Norge
Rv. 555 Damsgård/Nygårdtunnelene	1 304			1 215	-	Vestlandet
Rv. 70 Vikansvingen–Kontrollplassen	1 457			22	1 229	Vestlandet
Rv. 13 Lovraeidet–Rødsliane	1 608			1 506	-	Vestlandet
E45 Kløfta	2 103			1 874	-	Nord-Norge

Mill. 2026-kroner

Prosjektnavn/strekning	Kostnads- ramme	Årstall ferdig	Sluttkostnad	Stat	Annen finansiering	Landsdel/-er
E134 Røldal–Seljestad	5 018			4 140	703	Vestlandet
E16 Lærdalstunnelen	2 958			2 671	-	Vestlandet
E6 Megården–Sommerset	7 421			7 205	-	Nord-Norge
E39 Rogfast	28 171			11 334	16 965	Vestlandet
E134 Oslofjordforbindelsen, trinn 2	8 104			2 713	5 374	Østlandet
Fellesprosjektet Vossebanen/E16 Arna– Stanghelle	50 373			37 749	4 303	Vestlandet
Nye Veier AS						
<i>Status: Ferdig</i>						
E18 Tvedestrand–Arendal	8 942	2019	-	-	2 709	Sørlandet
E6 Kolomoen–Moelv	14 468	2020	-	-	5 784	Østlandet
E6 Kvænanangsfjellet	2 735	2024	-	-	-	Nord-Norge
<i>Status: Under bygging</i>						
E18 Langangen–Bamble	9 546			-	4 420	Sørlandet
E39 Kristiansand vest–Lyngdal vest	33 581			-	11 291	Sørlandet
E6 Moelv–Øyer	24 607			-	8 428	Østlandet
E6 Nedgård (Ulsberg)–Melhus	23 807			-	8 825	Trøndelag
E6 Ranheim–Åsen	19 268			-	9 539	Trøndelag
Bane NOR SF						
<i>Status: Ferdig</i>						
Dobbeltspor Langset–Kleverud	5 406 (2019-kroner)	2015	4 219 (2019-kroner)			Østlandet
Holm–Holmestrand–Nykirke	6 663 (2019-kroner)	2016	6 443 (2019-kroner)			Østlandet
Dobbeltspor Farriseidet–Porsgrunn	7 575 (2019-kroner)	2018	7 448 (2019-kroner)			Østlandet
Follobanen	37 535	2023	37 470			Østlandet

Mill. 2026-kroner						
Prosjektnavn/strekning	Kostnads-ramme	Årstell ferdig	Sluttkostnad	Stat	Annen finansiering	Landsdel/-er
Venjar–Eidsvoll–Langset	7 898	2024	6 202			Østlandet
Arna–Fløen	5 018	2024	4 744			Vestlandet
Fløen–Bergen/Nygårdstangen	4 910	2024	3 136			Vestlandet
Delelektrifisering Trønder- og Meråkerbanen	2 727	2025	2 394			Trøndelag
Drammen–Kobbervikdalen	18 087	2025	13 095			Østlandet
Status: Under bygging						
ERTMS	38 220					Hele landet
Kolbotn stasjon	1 600 ²					Østlandet
Sandbukta–Moss–Såstad	28 519					Østlandet
Kleverud–Sørli	11 190					Østlandet
Sørli–Åkersvika	9 659					Østlandet
Barkåker–Tønsberg	1 984					Østlandet
Nykirke–Barkåker	9 069					Østlandet
Avinor AS						
Status: Under bygging						
Ny lufthavn ved Mo i Rana	5 112			3 902	1 210	Nord-Norge
Flytting av Bodø lufthavn	8 108			4 917	3 191	Nord-Norge

¹ Prosjektet Ring 1 (Hammersborgtunnelen og deler av Vaterlandstunnelen) gjennomføres i regi av Statens vegvesen i nært samarbeid med Statsbygg som en del av arbeidet med nytt regjeringskvartal og finansieres over Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett.

² I Stortingets behandling av Prop. 17 S (2025–2026) Endringer i statsbudsjettet 2025 under Samferdselsdepartementet, jf. Innst. 75 S (2025–2026), ble kostnadsrammen økt til 1 550 mill. 2025-kroner. Det utgjør om lag 1 600 mill. 2026-kroner.

SPØRSMÅL NR. 2159**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 10. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at miljøgebyret knyttet til drift av MF Bodø fjernes, slik at en driftssikker ferje kan benyttes uten økonomisk straff, inntil et fullverdig og teknologisk modent alternativ er på plass på sambandet Bodø–Moskenes?

BEGRUNNELSE:

Ferjesambandet Bodø–Moskenes er Lofotens livsnerve og av avgjørende betydning for næringsliv, reiseliv og lokalbefolkning i regionen. MF Bodø er en driftssikker dieseldrevet ferje som er godkjent for bølgehøyder over 4 meter i det som regnes som Norges tøffeste fjordkryssing.

Situasjonen er nå bekymringsfull av flere årsaker:

MF Landego, som skulle gå på gass, er under ombygging til biodiesel Reserveferjen MF Lødingen mangler stabilisator og kjøler, har svært begrenset operativ kapasitet ved bølgehøyder over 2 meter, og gir passasjerene et uakseptabelt tilbud på en reise som tar 3,5 timer. Planlagte hydrogenferjer er forsinket da teknologien ikke er ferdig utviklet. MF Bodø ilegges miljøgebyr fra staten ved bruk, til tross for at den er den eneste driftssikre ferjen på sambandet. Denne usikkerheten rundt ferjedriften kan føre til at hoteller og reiselivsnæringen i Lofoten taper inntekter og gjester i tillegg til at innbyggerne opplever en usikker transporthverdag.

Svar:

Som nevnt i mitt svar på spørsmål nr. 1910 signerte Statens vegvesen 20. januar 2022 en kontrakt med Torghatten Nord for drift av ferjesambandet Rv. 80 Bodø–Røst–Værøy–Moskenes. Kontrakten løper i 15 år med opsjon på forlengelse i inntil ett år. Den omfatter drift med totalt fire fartøy: To hovedferjer (som skal driftes 85 pst. med hydrogen) og to supplerings-/reservefartøy. Kontrakten startet opp 1. oktober 2025. De nye hybride hydrogenferjene er under bygging og forventes satt i trafikk rundt årsskifte 2026/2027.

Ved kjøp av ferjetjenester er det ønskelig å bidra til et transportsystem som er stabilt, forutsigbart og sikkert og som samtidig fremmer verdiskaping og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet. Kontrakten stiller tydelige krav til fartøy, energibærere og miljøytelser, og disse kravene ligger til grunn for prising av tilbudet fra operatøren sin side. Det er derfor viktig å understreke at det som representanten kaller «miljøgebyret» ikke er en

straff. Gebyret en del av avtalen som skal sikre at kontraktens krav etterleves gjennom hele kontraktsperioden.

Det er beklagelig at operatøren ikke har levert hovedferjene til kontraktsoppstart. De nye hydrogenfartøyene skal levere ruteproduksjon i samsvar med kontrakten, både med bruk av hydrogensystemet og eventuelt alternativ energibærer. Statens vegvesen følger opp med tett dialog med Torghatten Nord. Avvik fra kontrakten, enten det gjelder leveranse av fartøy, miljøytelser eller regularitet, vil bli fulgt opp i tråd med kontraktens bestemmelser, slik at operatøren ikke oppnår en gevinst av å ikke levere etter kontrakt.

Videre kan jeg bekrefte at MF Lødingen er utstyrt med stabilisatortank. MF Lødingen oppfyller forskriftskravene for å operere passasjerfartøy i farvannsområdet som sambandet er lokalisert i, på samme måte som MF Landegode og MF Værøy. Videre avkrefter Torghatten Nord påstanden om at fartøyene har begrenset operativ kapasitet ved bølgehøyder over to meter.

Regularitet og operasjon på sambandet under krevende værforhold vil i stor grad avhenge av vindretning og lokale forhold, ikke kun bølgehøyde. De utfordrende værforholdene som har vært den siste tiden har ført til innstillinger i både A-rute med MF Lødingen og B-rute med MF Landegode. Forholdene i denne perioden ville også vært krevende for MF Bodø.

Jeg har stor forståelse for at innstillinger i ferjedriften i sambandet påvirker både næringsliv, reiseliv og innbyggere. Statens vegvesen forsikrer meg om at de har som mål å sikre et godt tilbud til de reisende, også i perioden fram til de nye fartøyene er på plass. Dette innebærer tett og systematisk oppfølging av operatøren.

På denne bakgrunn vil jeg ikke gå inn for å fjerne «miljøgebyret». Ordningen er en del av det avtalte rammeverket som skal sikre at leverandører faktisk leverer på miljøkravene og øvrige krav som ligger til grunn for kontrakten. Samtidig skal Statens vegvesen fortsatt jobbe innenfor kontraktens rammer for å sikre mest mulig stabil og forutsigbar drift for reisende, næringsliv og lokalsamfunn.

SPØRSMÅL NR. 2160**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund****Besvart 9. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Mener statsråden at dagens praksis, hvor barn helt ned i 5-6 årsalderen benytter ordinære ferger uten tilsyn som en del av skoleskyssen, er forsvarlig, og vil statsråden ta grep for å sikre et tydeligere regelverk og tryggere ordning for skoleskyss til sjøs?

BEGRUNNELSE:

I flere kyst og øysamfunn, blant annet i Loppa kommune, er båt og ferge en nødvendig del av skolehverdagen for barn helt ned i 5-6 årsalderen. Disse barna må daglig benytte ordinære ferger, ofte uten særskilt tilrettelagt for barn, og i noen tilfeller med tilgang til åpne dekk og uten tilstrekkelig tilsyn.

Dagens regelverk fremstår uklart når det gjelder krav til sikkerhet, tilsyn og organisering av skoleskyss til sjøs. Dette skaper usikkerhet både for foreldre, kommuner og fylkeskommuner, og det er uklart hvor ansvaret for å sikre en forsvarlig ordning ligger.

Opplæringsloven gir elever rett til gratis skoleskyss når avstanden er lang eller skoleskyss er særlig farlig. Likevel er det grunn til å stille spørsmål ved dagens praksis for skoleskyss til sjøs oppfyller kravene til trygghet og barnas beste.

Det er derfor behov for en gjennomgang av regelverket og en tydelig avklaring av ansvar, samt vurdering av om det bør stilles strengere krav til sikkerhet og oppfølging for barn som benytter båt og ferge som skoleskyss.

Svar:

Organisering av skoleskyss er regulert i opplæringsloven, og ligger under mitt ansvarsområde som kunnskapsminister. Det er derfor jeg som svarer på spørsmålet fra representanten.

Retten til gratis skyss er en grunnleggende forutsetning for å sikre at alle barn i Norge får grunnskoleopplæring uavhengig av bosted. Det følger av opplæringslova § 4-1 at elever som trenger båttransport, har rett til slik transport gratis. Elever har rett til reisefølge dersom de trenger det, det følger av § 4-2. Om en elev trenger reisefølge må vurderes konkret, og det er særlig de yngste elevene og elever med nedsatt funksjonsevne, skade eller sykdom som kan trenge reisefølge. Kommunen må i slike tilfeller sørge for nødvendig reisefølge og dekke skysskostnader og andre utgifter knyttet til reisefølget.

Jeg viser også til at det følger av § 4-3 at den daglige skyssen i grunnskolen må være forsvarlig. I vurderingen av hva som er forsvarlig særlig skal det legges vekt på forhold som gjelder den enkelte, som alder, funksjonsevne, reisetid og trygghet. Det er også et krav om at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i vedtak som gjelder skoleskyss.

Det er fylkeskommunen som har ansvar for å oppfylle retten til skoleskyss for elever i grunnskolen. Jeg har tillit at fylkeskommunen gjør gode vurderinger og sikrer oppfyllelse av reglene i opplæringslova om skoleskyss.

SPØRSMÅL NR. 2161**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Stian Storbukås****Besvart 7. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre hva som konkret gjøres for å forhindre gjengangerkriminalitet blant mindreårige, spesielt i lys av at handlingene blir grovere, og gjerningspersonene yngre?

BEGRUNNELSE:

Ifølge politiet er det om lag 200 barn og unge nasjonalt som begår svært mye kriminalitet, og som er definert som særlig bekymringsfulle gjengangere.

Nylig la politiet i Kristiansand som viser at 15 gjengangere i alderen 10-17 år står for hele 30 prosent av kriminaliteten i denne aldersgruppen. Og ifølge politiet er det vold og trusler dominerer ungdomssakene.

Mange unge rekrutteres av kriminelle nettverk. Dette er ikke lenger bare fra kriminelle nettverk på Østlandet eller i Sverige, men nå brukes også de samme metodene lokalt.

Gjengangere betyr at ungdommene er anmeldt for ti forhold eller mer.

Det mangler ikke mulige virkemidler mot problemet: Bruk av fotlenker for ungdom som begår gjentatte alvorlige kriminelle handlinger, tvangsflytting i samarbeid med barnevern, skole og politi. Område- og oppholdsforbud som håndheves med GPS-teknologi kan også være aktuelle virkemidler, men synes benyttet i liten grad.

Svar:

De aller fleste barn og unge begår ikke lovbrudd. Tall fra Oslo politidistrikt tyder også på at den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten generelt har gått ned fra 2024 til 2025, særlig i gruppen under 15 år. Også antall gjengangere har gått ned: Det er en liten gruppe som står for mye av kriminaliteten blant mindreårige. Det er likevel grunn til å være bekymret for denne gruppen. De skaper stor utrygghet i lokalmiljøene og er til fare for seg selv og andre.

Bekjempelse av barne- og ungdomskriminalitet er en av prioriteringene i regjeringens Plan for Norge. Det siste året har vi også sett eksempler på at barn og unge er særlig sårbare for å bli utnyttet og rekruttert av kriminelle nettverk. Barn som begår gjentatt og alvorlig kriminalitet er ofte selv utsatt for vold og overgrep. Regjeringens tiltak

for å bekjempe kriminelle nettverk og å forebygge vold og overgrep har derfor også betydning for å forebygge barne- og ungdomskriminalitet.

Det er viktig at barn og unge som begår lovbrudd blir møtt med en rask og treffsikker reaksjon. Derfor har vi etablert hurtigspor for raskere behandling av straffesaker med gjerningspersoner under 18 år i syv av landets tolv politidistrikt. Målet er at dette også skal utvides til de øvrige politidistriktene. Vi har også etablert en-til-en-oppfølgning av barn og unge i ti av kommunene med særlige utfordringer med barne- og ungdomskriminalitet. I Oslo omfatter både hurtigsporet og den tette individuelle oppfølgingen også de som er under 15 år. Vi tester videre ut et nytt forsterket institusjonstilbud, og vi vil vurdere om det er behov for flere hjemler som sikrer et nødvendig beskyttelses- og sikkerhetsnivå for å ivareta de barna som er til fare for seg selv og andre.

Regjeringen har i tillegg prioritert å øke kapasiteten i de tilrettelagte ungdomsenhetene, slik at barn ikke skal fengsles sammen med voksne, med mindre det er til barnets beste. Det er mulig å ilegge elektronisk kontroll av besøksforbud og kontaktforbud også for personer i aldersgruppen 15–18 år, blant annet for å beskytte trusselutsatte fra en trusselutøver.

Samlet sett mener vi at dette er tiltak som vil bidra til både å hjelpe barna det gjelder og beskytte samfunnet. Vi vurderer fortløpende om det er behov for ytterligere tiltak. Vi har varslet flere nye grep, blant annet strengere straffer for ulovlig befatning med våpen, en ny straffebestemmelse som rammer involvering av mindreårige i kriminalitet og flere tiltak som øker politiets og barnevernets handlingsrom i møte med barn som begår kriminalitet eller er i faresonen for det.

SPØRSMÅL NR. 2162

Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Stian Storbukås

Besvart 15. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Statssekretær Kristine Kalseth uttalte nylig i en debatt i Dagsnytt 18 at bygging av tilfluktsrom først og fremst skal knyttes til militære og samfunnskritiske installasjoner. Sivil beskyttelse er åpenbart nedprioritert. Samtidig kan man i Aftenposten lese at nytt regjeringskvartal er

bygd uten tilfluktsrom. I tillegg føres nybygg på militære områder opp uten tilfluktsrom.

Hva mener egentlig regjeringen skal prioriteres, om noe i det hele tatt?

BEGRUNNELSE:

Tirsdag 17. mars stilte undertegnede i debatt med statssekretær Kristine Kalset på Dagsnytt 18 om tilfluktsrom, hvor premisset var at Norge er på jumboplass i Norden med dekningsgrad, samt at regjeringen enda ikke har fremmet konkrete saker til Stortinget om temaet.

Det har forsvunnet 160 000 tilfluktsromplasser i dette landet siden den barbariske invasjonen av Ukraina startet. For å forklare dette mente statssekretæren at «vi må se på det trusselbildet vi lever i», og vurdere ut fra dette.

Har statsråden kjennskap til krigens hverdag i Ukraina? Det sendes ukentlig tusenvis av droner inn i Ukraina med enorm rekkevidde, og i stor grad mot sivil bebyggelse og infrastruktur. Krever ikke slike angrep tilfluktsrom? Det ble også sagt at «det kan hende store byer er et av de områdene som krever beskyttelse». Representanten vil hevde at dette er en særskilt svak situasjonsforståelse, og forteller at regjeringen knapt står i startblokken i denne saken.

Statssekretæren sa videre at i nærheten av militære installasjoner og kritisk infrastruktur, er tilfluktsrom relevant.

I senere tid har vi sett at:

1. Regjeringen rustet opp eget tilfluktsrom, til ukjent pris.
2. Nytt regjeringskvartal (kritisk infrastruktur) er bygd uten bomberom.
3. Nybygg på militære baser oppføres uten tilfluktsrom.
4. 8 av 20 sivilforsvarsdistrikt har ikke ført tilsyn av tilfluktsrom, grunnet ressursmangel.

Så er jeg avslutningsvis glad og takknemlig for at statsråden i spørretimen var enig i at ingen kan definere hvilken type krig og trussel som kommer til å bli ført mot

Norge. Dette syntes nemlig statssekretæren i nevnte debatt å vite, sammen med et lite knippe samfunnsdebattanter i landets avisspalter.

Det er selvsagt ingen som vet hvordan en fiende vil angripe.

Regjeringen har til nå bare levert ord. Og ordene slår hverandre i hjel. Dette er alvorlig.

Svar:

Regjeringen er i full gang med å styrke beredskapen i Norge. Beskyttelse av sivilbefolkningen er sentralt, og Norge har flere virkemidler for dette. Tilfluktssteder er ett av virkemidlene. Derfor går vi igjennom og oppdaterer regelverket så vi treffer dagens sikkerhetsbehov.

Det pågår et arbeid for å oppgradere eksisterende tilfluktsrom og vi skal kartlegge eksisterende infrastruktur som kan brukes som tilfluktssteder.

Vi vil blant annet innføre en ny kategori av beskyttende tiltak for sivilbefolkningen, som vi har kalt «Dekningsrom». Det gir god beskyttelse, men er mindre komplisert og kostnadskrevende enn dagens tilfluktsrom. I mange tilfeller er det dette som er riktig å etablere. Dette vil typisk være arealer under bakken som parkeringskjellere eller lignende, som gir et godt tilfluktssted.

Vi planlegger ikke for at alle nye bygg i hele landet skal ha tilfluktsrom eller dekningsrom. Men vi må ha tilgang til beskyttelse i utsatte områder basert på dagens trusselbilde, som steder med mye kritisk infrastruktur. For eksempel i de større byene og områder i nærheten av militære anlegg.

SPØRSMÅL NR. 2163

Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 7. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre hvordan den svært dårlige tekniske tilstanden som er dokumentert ved UNN Harstad, er tenkt fulgt opp og utbedret med konkrete tiltak og tilstrekkelige investeringer, slik at både pasientsikkerheten, arbeidsmiljøet for de ansatte og forsvarlig sykehusdrift for befolkningen i Sør-Troms sikres for fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Den tekniske og bygningsmessige tilstanden ved UNN Harstad er en sak som opptar alle innbyggere i Sør-Troms og de ansatte ved sykehuset. Støtteforeningen for Harstad sykehus har gjort en svært god jobb med å sette søkelyset på denne saken.

Det er offentlig kjent at bygningsmassen ved UNN Harstad er i kritisk forfall. En betydelig del av sykehuset

ligger i tilstandsgrad 3, noe som det vil si dårlig teknisk tilstand med behov for omfattende utbedringer.

Analysen som er utført av tilstanden ved UNN Harstad viser alvorlig forfall knyttet til ventilasjon, avløpssystemer, fasader og øvrig teknisk infrastruktur. Dette gjelder også det nyere psykiatribygget, som nå rapporteres å vise liknende utvikling.

Sykehuset ble tatt i bruk i 1975/1976, og er ikke dimensjonert for dagens aktivitet. Vedlikeholdsetterslepet beskrives som betydelig, og dagens budsjettammer for vedlikehold og oppgraderinger er ikke tilstrekkelig for hverken å opprettholde dagens tilstand eller å oppgradere til et nødvendig minimumsnivå.

Tilstanden på bygningsmassen skaper økende risiko for driftsavbrudd, HMS-brudd og svekket pasientsikkerhet for befolkningen i Sør-Troms.

Regjeringen må derfor redegjøre for hvilke tiltak som planlegges, hvilke investeringsrammer som avsettes og hvilken tidsplan som legges til grunn for å bringe bygningsmassen opp på et forsvarlig nivå. Dersom nybygg vurderes, bes statsråden redegjøre for dette samt eventuell tidsplan.

Svar:

De regionale helseforetakene, i dette tilfellet Helse Nord RHF, skal sørge for gode og likeverdige tjenester til befolkningen i sin helseregion. Bygg og teknisk infrastruktur er en viktig innsatsfaktor for å kunne levere gode helsetjenester. Helseforetakene har et helhetlig ansvar for både investeringer og drift. Midler til bygg og utstyr må derfor prioriteres opp mot den generelle driften, og

helseforetakene har ansvar for at dette gjennomføres innenfor Stortingets årlige bevilgninger. For større investeringsplaner må de regionale helseforetakene prioritere mellom ulike behov og prosjekter i regionen.

Helseforetakene gjennomfører hvert fjerde år en tilstandsvurdering av sine sykehusbygg. Den siste kartleggingen ble gjennomført i 2024. Kartleggingen i Helse Nord viser at det til tross for store investeringer i nye bygg de siste årene, gjenstår fremdeles et stort utbedringsbehov ved enkelte av sykehusene. Dette gjelder også sykehuset i Harstad som representanten Eilertsen viser til.

Saken om tilstandsanalyse av sykehusbyggene ble behandlet av styret i Helse Nord RHF den 27. mai 2025 (jf. styresak 56-2025). I samme møte ble regional eiendomsutviklingsplan behandlet, og styret vedtok at planene skal følges opp med å utarbeide foretaksvisse eiendomsplaner med konkrete tiltak i hvert helseforetak (jf. styresak 57-2025). Med bakgrunn i Helse Nord RHF sin økonomiske langtidsplan som ble behandlet i styremøte i juni i år, framkommer det ingen konkrete planer for en større oppgradering ved sykehuset i Harstad.

Regjeringen er opptatt av å sikre sykehusene gode budsjetter som både tar hensyn til drift og investeringer. I 2026 styrket vi sykehusenes budsjettammer. Regjeringen har tidligere også lagt til rette for økt investeringsnivå gjennom å gi helseforetakene økte lånerammer til sine prosjekter og bedre rentebetingelser enn tidligere. Det er imidlertid de regionale helseforetakene som må gjøre de konkrete prioriteringene i sin region, innenfor de budsjettammene som Stortinget vedtar.

SPØRSMÅL NR. 2164

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 13. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan kan regjeringen forsvare at frivilligheten og kanskje spesielt Norges største og mest omfattende folkehelseaktør – den organiserte idretten – ikke er representert i det folkehelsepolitiske rådet, når rådet skal gi innspill til regjeringens folkehelsepolitikk for de kommende årene, og er det slik at Rådet ikke kan revurdere sammensetningen før det har gått to år slik statssekretær Renate Tårnes hevdet i Dax 18-sendingen?

BEGRUNNELSE:

En av vår tids aller største folkehelseutfordring er inaktivitet.

Frivilligheten og ikke minst idretten bidrar daglig til bedre folkehelse gjennom sin kjerneaktivitet: fysisk aktivitet for mennesker i alle aldre og livssituasjoner. Idretten organiserer aktivitet i hele landet, inkluderer barn, unge, voksne og eldre, og har tilbud rettet mot blant annet personer med funksjonsnedsettelse, rusavhengige og

eldre gjennom tiltak som paraidrett, gatelag og «Aktiv på dagtid».

I folkehelsepolitikken legges det stor vekt på forebygging, samtidig som helsemyndighetene selv peker på at over 60 prosent av helsebudsjettet går til spesialisthelsetjenesten. Det finnes ingen entydig definert andel som viser hva som går til forebygging, men nettopp derfor er det avgjørende å involvere aktører som faktisk leverer forebygging i praksis – hver dag, over hele landet.

Idretten treffer flere mennesker enn noen annen frivillig aktør, representerer både aktive og frivillige, og har førstehåndskunnskap om utfordringer knyttet til økonomi, anlegg, frivillighet og livslang deltakelse i fysisk aktivitet. Disse perspektivene mangler når verken idretten eller frivilligheten er representert i rådet.

Skal Norge lykkes med en helhetlig og treffsikker folkehelsepolitikk, skulle man tro at også ap regjeringen også så verdien av at de som faktisk skaper aktivitet og forebygger sykdom, burde være med rundt bordet.

Jeg tillater meg også å minne om hva som står i Folkehelsemeldingen 9.1.5:

“Formålet med rådet er å skape ein arena der den politiske leiinga og representantar frå breie samfunnsinteresser som næringsliv, arbeidsmarknad, frivillig sektor og kommunal sektor kan møtast for å drøfte folkehelsepolitikk. Rådet skal bidra til å synleggjere folkehelse som ei sentral samfunnsutfordring og bidra til nyskaping og til å utvikle eigarskap til mål og verkemiddel i folkehelsepolitikken. Arenaen vil bli viktig for samarbeid og partnerskap og for å få innspel til framtidig folkehelsepolitikk.”

Svar:

Vi har etablert Folkehelsepolitisk råd som en strategisk arena for å drøfte folkehelsepolitikk, og bidra til nyskaping og utvikling av folkehelsepolitikken, samt skape offentlig oppmerksomhet om betydningen av folkehelse. Tidligere helse- og omsorgsminister Dagfinn Høybråten leder en bredt sammensatt gruppe. De er der med sin erfaring og kompetanse, uten å representere en bestemt interesse.

Folkehelsepolitikken skal møte et bredt sett av utfordringer, også omkring stillesitting, overvekt og lav fysisk aktivitet i ulike aldersgrupper. Idretten har mye kompetanse om tiltak for å fremme fysisk aktivitet, og det er derfor viktig for meg å ha god dialog med Norges idrettsforbund. Jeg opplever denne dialogen som god.

Rådet skal gi råd til Helse- og omsorgsdepartementet innenfor vårt ansvarsområde. Når det gjelder spørsmål om idrettens rammebetingelser, herunder om økonomi og anlegg, så er dette problemstillinger som sonderer under kultur- og likestillingsministerens ansvarsområde, og som det er mer naturlig at adresseres direkte dit.

Selv om det ikke vil være plass til alle saksfelt på folkehelseområdet i det folkehelsepolitiske rådet, så mener jeg at rådet har en bred sammensetning. Rådet er oppnevnt for to år, og jeg vil i løpet av denne perioden vurdere erfaringene. Det vil da være aktuelt å se på sammensetningen på nytt, og det kan være aktuelt med medlemmer med bakgrunn fra idretten eller andre sektorer og frivillighet som har påvirkning på folkehelsen.

SPØRSMÅL NR. 2165

Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 13. april 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvordan mener digitaliserings- og forvaltningssministeren at praksisen der Statens pensjonskasse foretar en selvstendig vurdering av yrkesskadebegrepet i kompensasjonsordningen for veteraner, uavhengig av NAVs vedtak etter folketrygdloven, er forenlig med statens arbeidsgiveransvar og tariffsystemet i staten, særlig Hovedtariffavtalen i staten og INTOPS-særvtalen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt tidligere spørsmål Dokument 15:339 (2025–2026), hvor det ble lagt til grunn at NAV og SPK opererer i to ulike rettighetsspor.

Svar:

Som forsvarsministeren viser til i Dokument 15:339 (2025–2026) er ivaretagelse av veteraner et samfunnsansvar regjeringen er meget opptatt av. Som ansvarlig for den sektorovergripende arbeidsgiverpolitikken i staten er jeg opptatt av at personer som utfører arbeid for stat-

en blir ivaretatt ved at saker som gjelder skader som følge av slik tjeneste blir behandlet og avgjort i henhold til det regelverket som er gitt, av de organene som er gitt i oppdrag å praktisere reglene. Kompensasjonsordningen ved skade eller sykdom etter tjenestegjøring i internasjonale operasjoner hjemlet i forsvarsloven hører under forsvarsministerens ansvar.

Vi har to samvirkende ordninger på yrkesskadeområdet; trygdeytelser etter folketrygdloven og erstatning etter yrkesskadeforsikringsloven. For ansatte i staten er det i tillegg regler om yrkesskadeerstatning i hovedtariffavtalen i staten, og i særavtale om forsikringsordninger ved tjenestegjøring i internasjonale operasjoner (INTOPS) for de som omfattes av denne.

NAV avgjør hvorvidt det foreligger en yrkesskade som gir yrkesskadefordeler etter folketrygdloven. Erstatning etter yrkesskadeforsikringsloven håndteres av arbeidsgivers forsikringsselskap. Siden staten er sel-

vassurandør behandles krav om yrkesskadeerstatning fra statlige ansatte, etter yrkesskadeforsikringsloven og de tariffbaserte ordningene, i stedet av Statens pensjonskasse.

NAV og Statens pensjonskasse er to ulike forvaltningsorganer som behandler saker om yrkesskade etter ulike regelverk, uavhengig av hverandre. Jeg viser til Prop. 152 L (2020-2021) fra Justis- og beredskapsdepartementet, punkt 3.1.1, der det heter:

«Om en skade skal anses oppstått som følge av en arbeidsulykke beror på en konkret vurdering. NAV og SPK behandler saker om yrkesskadedekning uavhengig av hverandre. Selv om vurderingstemaet «arbeidsulykke» er det samme, kan NAV og SPK komme til ulik konklusjon om samme skade. NAV sine avgjørelser binder ikke forsikringsselskaper, jf. Rt. 1999 side 1473. Ved vurderingen av vilkårene for erstatning (ansvarsgrunnlag, årsakssammenheng og økonomisk tap), foretar SPK en selvstendig vurdering.»

SPØRSMÅL NR. 2166

Innlevert 23. mars 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 9. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan det bes om departementets vurdering av muligheten for å opprette en tilskuddsordning for økt bemanning i SFO, med særlig fokus på å gi skoleassistenter utvidet stilling til å jobbe i SFO-tiden og/eller styrke bemanningen knyttet til barn med spesielle behov, og kan det bes om at departementet vurderer størrelsen en sånn tilskuddsordning ev. burde være på, f.eks. 100, 500 eller 1000 millioner kroner, og mulig kapittel/post for en sånn ordning?

BEGRUNNELSE:

Målet med tilskuddsordningen er også å fortrinnsvis kunne øke bemanningen i SFO gjennom å tilby deltidsansatte i skolen høyere stillingsprosent.

Svar:

Ved vurderingen av et eventuelt tiltak for økt bemanning i SFO, med særlig vekt på å gi skoleassistenter utvidet stilling i SFO-tiden og/eller styrke bemanningen

knyttet til barn med spesielle behov, er det flere forhold som må tas i betraktning.

For det første er det ikke en nasjonal bemanningsnorm for SFO, slik det er i barnehage. Hva som er riktig bemanning i SFO, må derfor vurderes lokalt ut fra behovene i barnegruppen. Det kan også variere i hvilken grad det er hensiktsmessig eller praktisk mulig å utvide arbeidstiden for en assistent som allerede jobber i skolen, til SFO. Mange ansatte har allerede full arbeidsdag og jobber allerede både på skole og SFO. Dette varierer fra skole til skole og kommune til kommune. Det er derfor vanskelig å si hvor mange et slikt tilskudd ville truffet.

Videre vil behovet for oppfølging være ulik mellom undervisningstiden og SFO. Jeg har i tidligere svar til Stortinget pekt på at det i opplæringsloven er tre separate rettigheter knyttet til elever med behov for særskilt tilrettelegging i skolen, nemlig individuelt tilrettelagt opplæring, personlig assistanse og fysisk tilrettelegging (inkludert tekniske hjelpemidler). Alle disse tre rettighetene er knyttet til at elevene skal kunne delta i, og få tilstrekkelig utbytte av, opplæringen. Det vil være forskjell på hva som skal til av tilretteleggingstiltak for å kunne delta i henholdsvis opplæringen i skolen og i aktivitetene i SFO.

Barnet er det samme, men behovene vil kunne være ulike. Noen barn vil kunne ha store tilretteleggingsbehov i skolen, men mindre i SFO og omvendt.

Reglene om skolefritidsordningen i opplæringsloven § 4-5 slår fast at «Kommunen skal legge til rette for lek og kultur- og fritidsaktiviteter i skolefritidsordninga. Aktivitetane skal vere tilpassa alderen, funksjonsevna og interessene til barna. I skolefritidsordninga skal barna få omsorg og bli passa godt på, og barn med nedsett funksjonsevne skal få gode utviklingsvilkår». Det er altså allerede krav til kommunen om at SFO skal tilrettelegges for barn som har behov for det. Det vil være svært vanskelig å tallfeste hva behovet vil være for å styrke bemanningen, eller hva som skal være målet for en slik tilskuddsordning, gitt at kommunen allerede skal ha forsvarlig bemanning.

På denne bakgrunn vurderer departementet at en eventuell tilskuddsordning i utgangspunktet ikke bør avgrenses for snevert, men heller innrettes mot styrket be-

mannning i SFO generelt, fremfor å knyttes til eksisterende assistentstillinger eller bestemte stillingskategorier.

Et slikt tilskudd kan innrettes på ulike måter. Det kan for eksempel deles ut flatt til kommunene etter en fordelingsnøkkel, eller deles ut etter søknad basert på behov. Dersom en søkbar tilskuddsordning skal opprettes, må det etableres retningslinjer som gjør det mulig å vurdere hvilke kommuner som skal få og hvilke som ikke skal få tilskudd, og hvordan tilskuddet skal fordeles blant kommunene som søker. Den totale størrelsen på tilskuddet og rammene retningslinjene vil til sammen avgjøre hvor mye tilskudd den enkelte kommune får. Det er dermed vanskelig å gjøre en overordnet vurdering av hva som er behovet i sektoren

Opprettelse av et slikt tilskudd vil høre hjemme på en 60-post siden det er tilskudd til kommunene, mest sannsynlig under kap. 225 for tiltak i grunnopplæringen.

SPØRSMÅL NR. 2167

Innlevert 23. mars 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 9. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Er det mulig å opprette en tilskuddsordning for gratis SFO for 4. klasse, der kommuner kan søke på penger til å gi gratis halvdagsplass også for 4. klasse?

BEGRUNNELSE:

Foreslår en tilskuddsordning på eksempelvis 500 millioner som kan skaleres opp. Ber om forslag til kapittel og post for en sann tilskuddsordning.

Svar:

Det er mulig å opprette en slik tilskuddsordning, og det bør i så fall sees i sammenheng med tilskuddsordningen til 12 timer gratis SFO på 4. trinn i levekårsutsatte områder som er opprettet i 2026 og som ligger på kap. 225, post 62. Samtidig er min vurdering at et eventuelt tilbud om gratis halvdagsplass/12 timer gratis SFO for alle elever på 4. trinn bør finansieres og reguleres på samme vis som 12 timer gratis SFO for de lavere trinnene, altså at det finansieres gjennom frie midler til kommunene og ikke som en tilskuddsordning.

I dag er det kun 39 prosent av elevene på 4. trinn som går på SFO. Dersom deltagelsen går opp til 88 prosent, som nå er dekningsgraden på SFO for elever på 3. trinn, vil det kreve vesentlig økt bemanning og en betydelig oppskalering av tilbudet i mange kommuner. Dette medfører også store kostnader. Det er estimert at kostnaden ved å tilby 12 timer gratis SFO til alle elever på 4. trinn vil være over 2 milliarder kroner årlig.

SFO-tilbudet er kommunenes ansvar. Innføring av 12 timer gratis SFO for 4. trinn medfører behov for oppskalering av eksisterende tilbud og flere ansettelser. Å finansiere et slikt tilbud som en tilskuddsordning vil gi uforutsigbarhet rundt hvor mye midler som tildeles hvert år. Avhengig av hvordan en eventuell søknadsbasert tilskuddsordning innrettes, vil det og medføre administrativt arbeid både i kommunene som vil søke og i Utdanningsdirektoratet som tilskuddsforvalter. Dersom tilskuddet er på eksempelvis 500 mill. kroner betyr det at ikke alle kommuner kan få nok til å gi et tilbud til alle 4. klassinger, som igjen betyr at det må settes noen kriterier i retningslinjene for ordningen for hvilke kommuner/områder/skoler som skal prioriteres mm.

Dersom det opprettes en slik tilskuddsordning for 12 timer gratis SFO for 4. trinn bør den ligge på en 60-post under kapittel 225.

SPØRSMÅL NR. 2168

Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 31. mars 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Har Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) beregnet status ved utgangen av 2025 for måloppnåelse når det gjelder redusert strømforbruk i bygg med 10 TWh og forbedring av energiintensiteten med 30 prosent innen 2030?

BEGRUNNELSE:

Målet om å redusere strømforbruket i den norske bygningsmassen med 10 TWh innen 2030, med 2015 som referanseår, ble formelt vedtatt av Stortinget i juni 2024. Statusrapportering lagt frem i forbindelse med statsbudsjettet for 2026 viser at Norge ved utgangen av 2024 hadde oppnådd en reduksjon på 1 TWh.

Norge forpliktet seg ved innføringen av energieffektiviseringsdirektivet fra 2018 til et nasjonalt mål om å forbedre energiintensiteten i økonomien med 30 prosent innen 2030, sammenlignet med 2015-nivå. Statusrapportering lagt frem i forbindelse med statsbudsjettet for 2026 viser at Norge ved utgangen av 2024 hadde oppnådd en forbedring på 13 prosent.

Svar:

Energidepartementet rapporterer på status for energieffektiviseringsmålene i de årlige budsjettproposisjonene. Det er ikke gjort oppdaterte beregninger av status for måloppnåelse siden Prop. 1 S (2025-2026) ble lagt fram 15. oktober 2025. Energidepartementet vil be NVE utarbeide oppdaterte beregninger i forbindelse med rapporteringen i statsbudsjettet for 2027.

SPØRSMÅL NR. 2169

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 9. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva ville klimaeffekten vært av å redusere veibruksavgiften og CO₂-avgiften, slik flere partier har foreslått på Stortinget, i perioden 1. april til 1. september?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om å få opplyst den forventede klimaeffekten av at veibruksavgiften på bensin, autodiesel, naturgass, LPG, bioetanol, og biodiesel settes til 0 kr i perioden 1. april til 1. september. Dette er foreslått av Høyre på Stortinget. Jeg ber også om å få opplyst klimaeffekten av Senterpartiets forslag på Stortinget, som er å endre CO₂-avgiften i perioden 1. april til 1. september til følgende satser:

- fiske og fangst i fjerne farvann: kr 0 per liter
 - fiske og fangst i nære og fjerne farvann: kr 0 per liter
 - fiske og fangst i nære farvann: kr 0 per liter
 - autodiesel: kr 3,09 per liter
 - anleggsdiesel: kr 1,92 per liter
 - innenriks kvotepliktig sjøfart: kr 0,90 per liter.
 - innenriks sjøfart: kr 3,17 per liter.
 Jeg ber om å få opplyst klimaeffekten av forslagene her for seg og samlet.

Svar:

Å sette satsene i veibruksavgiften på drivstoff til null innebærer at avgiftene på bensin reduseres med 4,41 kroner per liter (inkludert merverdiavgift), mens avgiftene på diesel reduseres med 2,85 kroner per liter (inkludert merverdiavgift). Det vises til pressemelding 30. mars om Oppfølging av Stortingets vedtak om reduksjon i avgifter på drivstoff - regjeringen.no for mer informasjon om de ulike satsene i veibruksavgiften.

CO₂-avgiften på mineralske produkter til bruk i fiske og fangst i fjerne farvann utgjør 1,11 kr/liter, mens CO₂-avgiften på mineralske produkter til bruk i fiske og fangst i nære og fjerne farvann utgjør 2,76 kr/liter.

De øvrige avgiftsendringene reiser avgiftstekniske og statsstøtterettslige problemstillinger som må avklares før de kan iverksettes.

Effektene avgiftsendringene vil ha på utslipp av klimagasser, er usikre. Finansdepartementet benytter normalt den generelle likevektsmodellen SNOW til å beregne utslippseffekter av avgiftsendringer. Modellen er best egnet til å gi anslag på effekter av mer varige endringer i for eksempel avgiftsnivå eller globale oljepriser.

Isolert sett vil en reduksjon i avgiftene kunne øke utslippene av klimagasser. Samtidig ser vi at prisene på drivstoff, som følger utviklingen i prisen på olje, går opp. Økte bensin- og dieselpriiser vil isolert sett føre til mindre bruk av drivstoff og lavere utslipp. Sammenlignet med utslippsfremskrivningene i Nasjonalbudsjettet 2026 vil de to effektene til dels utligne hverandre. Den samlede utslippseffekten avhenger av hvor mye høyere eller lavere pumpeprisen blir, og varigheten av endringene. I tillegg bestemmes effektene av forbrukernes forventninger og tilpasningsmuligheter, øvrig økonomisk utvikling og andre forhold.

Departementet har ikke verktøy for å kunne anslå isolerte og kortsiktige utslippseffekter av de svingende globale oljeprisene eller de midlertidige avgiftslettelsene. Departementet legger imidlertid til grunn at utslippseffektene samlet sett er beskjedne på kort sikt sammenlignet med utslippsfremskrivningene i Nasjonalbudsjettet 2026.

SPØRSMÅL NR. 2170

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Harry Valderhaug

Besvart 13. april 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hvilke tiltak har regjeringen iverksatt eller planlegger å iverksette for å sikre internett-tilkoblede kameraer og andre digitale systemer i og rundt norske havner mot utnyttelse fra fremmede etterretningstjenester?

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv omtalte nylig Norma Cybers ferske trusselvurdering for 2025, som viser at den russiske hackergruppen Fancy Bear i 2025 gjennomførte storskala utnyttelse av IP-kameraer nær europeiske havner, grenseoverganger og jernbaneknutepunkter for å overvåke fartøysankomster, lastehandtering og bevegelsesmønstre. Norma Cybers egen analyse fra mai 2025 avdekket over

tusen sårbare kameraer i Norge som kunne utnyttes via svake eller standardiserte passord.

Rapporten beskriver dette som en dreining mot tettere integrasjon mellom cybertilgang og fysisk etterretning. Norske havner spiller en sentral rolle i NATO-logistikk, energitransport og nasjonal forsyningssikkerhet, og er derfor særlig utsatt.

Digitaliseringsloven og -forskriften trådte i kraft 1. oktober 2025. Det er derfor relevant å få belyst hvordan regjeringen følger opp cybersikkerheten i havner, og om det foreligger konkrete planer for å adressere sårbarheten i perifere digitale systemer som overvåkingskameraer.

Svar:

Havner spiller en viktig rolle for nasjonal sikkerhet og beredskap, både for forsyningssikkerhet og mottak av alliert forsterkning i krise og krig. Forverringen av den sikkerhetspolitiske situasjonen har medført at det maritime trusselbildet er skjerpet.

En robust og pålitelig digital infrastruktur er viktig for å opprettholde gode havnetjenester. Samtidig vet vi at havner kan bli utsatt for digitale angrep som vi i størst mulig grad må beskytte oss mot.

Først og fremst vil jeg vise til ansvarsprinsippet, som er en av grunnpilarene i norsk beredskapsarbeid. Virksomheter som har ansvaret i en normalsituasjon, har også ansvaret for nødvendige beredskapsforberedelser og for å håndtere ekstraordinære hendelser på området. Dette betyr at hver enkelt havnevirkksomhet må ha et bevisst forhold til egenbeskyttelse mot digitale angrep. God egenbeskyttelse oppnås gjennom helhetlig sikkerhetsstyring, planer, rutiner, øvelser og systemforståelse.

Digitalsikkerhetsforskriften trådte i kraft 1. oktober 2025 og stiller krav til digital sikkerhet. Kystverket er utpekt som tilsynsmyndighet for å følge opp havnene som omfattes av den nye forskriften. Det maritime sikringsregelverket stiller krav til havneanlegg som betjener skip i internasjonal fart, og krav om gjennomføring av sikringsrisikoanalyse. Tiltak skal gjennomføres dersom risiko avdekkes.

Det vil likevel være behov for støtte og veiledning, og derfor er det i Kystverket i samarbeid med Sjøfartsdirektoratet etablert et sektorvist responsmiljø i maritim sektor for å bidra til å avdekke og håndtere digitale angrep i sektoren. Responsmiljøet inngikk i februar 2024 et samarbeid med NORMA Cyber, som vil bidra med støtte i håndtering av digitale hendelser. Samarbeidet er viktig for å beskytte maritim kritisk infrastruktur, styrke cybersikkerheten og bidra til effektiv respons på IKT-hendelser. Det er betryggende at trusselinformasjon om utnyttelse av IP-kameraer kommer fra en aktør som vi allerede har etablert et samarbeid med.

Jeg har også bedt Kystverket om å utrede digitale avhengigheter, risiko og sårbarheter som kan påvirke havnesektorens evne til understøttelse av sjøtransport og andre viktige samfunnsområder, samt fremme forslag til tiltak for å redusere eventuell risiko og sårbarhet. Videre planlegges det en øvelse i løpet av våren for å øve cyberangrep i en større norsk havn, som sprer seg til en strategisk viktig del av flåten.

Det er viktig at alle havner har nødvendig grunnsikring på plass, og dette inkluderer sikring mot digitale angrep. Så er det slik at enkelte havner kan ha en særskilt betydning for Norge, og disse må beskyttes ekstra etter sikkerhetsloven. Departementet foretar en fortløpende kartlegging av aktuelle havner, i tråd med mitt ansvar for den grunnleggende nasjonale funksjonen

sjøtransport, og vurderer om det er behov for å iverksette ekstra beskyttelsestiltak.

Havner kan også være viktige for at andre sektorer skal lykkes i sitt arbeid med å ivareta nasjonal sikkerhet. Som representanten nevner kan dette være NATO-logistikk, energitransport og nasjonal forsyningssikkerhet. I henhold til ansvarsprinsippet er det den sektoransvarlige som vurderer behov for ekstra sikringstiltak, med havnefaglig bistand fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Forsvarets behov for havneinfrastruktur og -tjenester er høyt prioritert, og det arbeides godt på flere områder. Havner av særlig forsvarsmessig betydning er identifisert i havneberedskapsforskriften. I tillegg pågår det flere prosesser for å kartlegge militære infrastrukturbehov. Jeg viser her til arbeidet med NATOs nye vertslandsstøttekonsept og «Rammeverk for samhandling om militære behov for transportinfrastruktur». I henhold til ansvarsprinsippet er det Forsvarsdepartementet som vurderer behov for ekstrabeskyttelse for å ivareta nasjonale forsvarsinteresser. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som identifiserer behov for særskilte beskyttelsestiltak i aktuelle havner.

Det foregår et kontinuerlig arbeid med å vurdere behov for eventuelle ekstra beskyttelsestiltak etter sikkerhetsloven, og tiltak vurderes fortløpende i lys av det gjeldende sikkerhetsbildet. Informasjon om økt etterretningsaktivitet mot europeisk maritim sektor og transportinfrastruktur er en viktig del av denne løpende vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 2171**Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Simen Velle****Besvart 7. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Finner statsråden det fornuftig at Regjeringens forslag om ekstraordinære bevilgninger til lærebøker på flere hundre millioner kroner har bidratt til å finansiere at samvirket Biblioteksentralen, offentlig eid av norske kommuner og fylker, konkurrerer mot kommersielle aktører innen transport og logistikk?

BEGRUNNELSE:

Stortingets ekstraordinære bevilgninger til lærebøker på flere hundre millioner kroner de senere årene har ikke gitt forventet økning i salget av lærebøker[1], Riksrevisjon la høsten 2025 frem en rapport som avdekket at så få som 12 prosent av lærere oppgir å ha oppdaterte, trykte læremidler i alle fagene de underviser i, bare tre av ti opplever i stor grad å ha de læremidlene de trenger, så mange som fire av ti grunnskolelærere oppgir at læremidelmangelen fører til unødvendig tidsbruk.

Dagens Næringsliv har i en rekke artikler avdekket hvordan Biblioteksentralen, et samvirke eid av 353 kommuner og ni fylkeskommuner har bygget et nasjonalt nettverk av transport og logistiktjenester i konkurranse med kommersielle aktører.

Biblioteksentralens datterselskap Norsk Bibliotekstransport havnet i en likviditetskrise etter å ha gått tungt inn i markedet for næringseiendom og logistikkbygg, og Biblioteksentralen er også klaget inn for det europeiske klageorganet ESA for å ha gitt ulovlig statsstøtte. Biblioteksentralens datterselskap for transport fikk i fjor et driftsunderskudd på 63 millioner kroner og har nå negativ egenkapital.

DN opplyser samtidig at Biblioteksentralens datterselskap som selger lærebøker til offentlige skoler har hatt overskudd på flere hundre millioner kroner de siste årene. Kunnskapsdepartementets politiske ledelse uttalte i fjor at regjeringen de siste to årene har øremerket totalt 415 millioner til fysiske lærebøker, men at kommunene selv må vurdere hva de har behov for av læremidler.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Silje Hjemdal for under et år siden, jf. Dokument nr. 15:2775 (2024-2025) innlevert 01.08.2025 og besvart 08.08.2025.

I dette svaret pekte jeg på at å holde elevene med nødvendige læremidler er kommunenes ansvar. Innkjøp av skolebøker i kommunene er en prosess som involverer både pedagogiske vurderinger, økonomiske vurderinger og administrativ koordinering. Norske kommuner er ulike, og jeg legger til grunn at hver enkelt kommune velger det systemet for innkjøp og distribusjon av bøker til skolene de vurderer som mest hensiktsmessig og effektivt, herunder om de benytter Biblioteksentralen. Biblioteksentralen er et samvirkeforetak som eies av norske fylkeskommuner, kommuner, KS og Norsk bibliotekforening.

De 120 millionene som er bevilget fra Stortinget til innkjøp av trykte læremidler for 2026, er nylig lyst ut som et søkbart øremerket tilskudd til kommunene. Når de søker må kommunene bekrefte til Utdanningsdirektoratet at tildelingen vil komme i tillegg til allerede planlagte innkjøp. Direktoratet kan gjennomføre stikkprøvekontroll på bruken av midlene.

SPØRSMÅL NR. 2172**Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 10. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at staten raskt tar tilleggsregningen, slik at det viktige rehabiliteringsarbeidet ved

DNS kan holde frem uten at teatrets egenkapital utfordres?

BEGRUNNELSE:

Staten tar regningen når Den Nationale Scene (DNS) i Bergen nå endelig får nødvendig rehabilitering. Rehabiliteringsarbeidet får stor ros for prosjektering og gjennomføring.

DNS leverte i januar en søknad til Kultur- og likestillingsdepartementet om tilleggsbevilgning til moderniseringsprosjektet ved teaterbygget på Engen. Bakgrunnen er forhold som først ble avdekket etter at bygget ble tømt og rivningsarbeidet startet – blant annet omfattende fukt-skader, større forekomster av asbest enn tidligere kartlagt, uforutsette grunnforhold og nødvendige tiltak knyttet til byggets fredningsstatus. Dette er skjulte forhold som ikke kunne identifiseres i forprosjektfasen, og som samlet har økt prosjektets kostnader. De samlede funnene innebærer en økning i prosjektets kostnader, foreløpig anslått til 61,52 MNOK eks. mva.

Etter det opplyste er dette forhold som DNS opplyste staten om i januar. I forbindelse med departementets behandling av DNS' årsrapport for 2025 er det blitt reist spørsmål fra dept. om teatrets egenkapital. DNS har redegjort for at egenkapitalen kan fremstå nominelt relativt høy, men en betydelig del består av pensjonsmidler og bokførte eiendeler som ikke representerer fri kapital. Den reelt disponible egenkapitalen er derfor langt lavere og

må samtidig fungere som økonomisk buffer i en periode der teatret driver uten eget hus.

Styret i DNS har anført at egenkapitalen ikke kan brukes til å finansiere uforutsette bygningsmessige forhold i et statlig finansiert moderniseringsprosjekt.

Vestland fylkesting har på Venstres forslag enstemmig vedtatt at staten må ta denne tilleggsregningen.

Svar:

Jeg har notert meg søknaden fra Den Nationale Scene og har god dialog med teatret om rehabiliteringsprosjektet. Dette er et prosjekt som staten til nå har fullfinansiert. Det har også tidligere oppstått uforutsette kostnader i prosessen, og senest i fjor bevilget vi ytterligere 100 mill. kroner til prosjektet, slik at totalen nå er på 809,4 mill. kroner. Det er derfor overraskende at DNS allerede et halvt år senere søker om ytterligere 77 mill. kroner, og det ville være uansvarlig av meg å ikke gå nærmere inn i saken for å se på mulighetene for innsparinger eller alternative finansieringsmåter, samt å være trygg på at DNS har gjort alt de kan for å sikre at det ikke kommer ytterligere tilleggsregninger i dette prosjektet.

Jeg merker meg innspillet fra spørsmålsstilleren, Vestland fylkesting samt styret i DNS, og tar dette med i vurderingen av søknaden i det videre arbeidet med statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 2173

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 10. april 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Er fiskeriministeren bekymret for at Riksantikvarens fredningsforslag av området rundt Bergenhus festning kan skape utfordringer lokalitetene for Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet som etter en lang prosess er vedtatt bygget?

BEGRUNNELSE:

Lokaliseringen av Havforskningsinstituttet har vært en lang prosess, og mange av oss er svært fornøyd med at Statsbygg har levert planforslag for nytt bygg på Dokken, der både Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet skal inn.

Samtidig har Riksantikvaren startet en prosess rundt områdefredning rundt Bergenhus festning. Flere aktører har pekt på at dette kan skape utfordringer for byutviklingen på Dokken, fordi det vil skape et ytterlige belastning på Dokken/ Jekteviken som etter planen heller skal flytte sine aktiviteter til andre kaier.

Det er svært positivt at Fiskeriministeren har engasjert seg i saken om nye lokaler for Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet, og vi har med glede registrert at hun uttaler til BT at planforslaget er en milepæl for Norge som havnasjon og Bergen som havby. Rundt 1000 ansatte skal inn i det sårt tiltrengte bygget som både Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet skal inn i.

Den foreslåtte fredningen fremstår som et uforholdsmessig inngrep uten tilstrekkelig kunnskapsgrun-

nlag, og mange av oss lurer på om det er grunn til å være bekymret for om denne fredningen også kan få konsekvensene for framdriften for nytt bygg for Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet.

Svar:

En samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet gjør at vi får samlet kompetansen i to av våre viktigste forvaltningsinstitusjoner i ett bygg, og virksomhetene får mer hensiktsmessige lokaler. Prosjektet for samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet er i forprosjektfasen. Et ev. vedtak om byggebevilgning vil bli gjort etter at forprosjektet er avsluttet og eksternt kvalitetssikret.

Forslaget om områdefredning rundt Bergenshus festning påvirker ikke samlokaliseringsprosjektet direkte. Jeg oppfatter det slik at spørsmålet er knyttet til om prosjektet blir berørt indirekte, ved at mer av skipstrafikken

eventuelt må flyttes til Dokken som følge av fredningsforslaget.

Statsbygg og Bergen kommune har fremforhandlet en betinget kjøpsavtale for tomten på Dokken Sør der det planlegges å bygge nytt bygg for Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet. Ett av flere viktige tema i forhandlingene om avtalen var spørsmålet om utflytting av havnevirksomhet fra Dokken Sør. Bystyret i Bergen behandlet 18. juni 2025 en sak om havnevirksomhet og byutvikling på Dokken. Bystyrets vedtak innebærer at Havnelagspiren skal være flyttet opp til Jektevikens tverrende innen 2035, slik at bl.a. cruisetrafikken kan flyttes ut av Dokken Sør.

Jeg legger til grunn at bystyrets vedtak fra 18. juni 2025 om havnevirksomhet og byutvikling på Dokken fortsatt gjelder. På denne bakgrunn er jeg ikke bekymret for at fredningsforslaget vil få negative konsekvenser for prosjektet for samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2174

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Morten Kolbjørnsen

Besvart 10. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Det følger av forskrift om brannforebygging paragraf 10 at Forsvarsbygg som eier til enhver tid skal kunne dokumentere oppfyllelse av eiers ufravikelige plikter etter forskriftens kapittel 2. Det vil være alvorlig dersom Forsvarsbygg ikke oppfyller disse eierpliktene.

Kan statsråden forsikre at staten som eier av festningene fullt ut ivaretar sitt lovpålagte eieransvar etter brannlovgivningen med tilhørende forskriftsverk, og at dette til enhver tid kan dokumenteres i tråd med forskriftens krav?

BEGRUNNELSE:

Det har den senere tiden kommet meldinger om utfordringer med Forsvarsbyggs forvaltning. Det er blant annet pekt på at Forsvarsbygg ikke kan dokumentere oppfyllelse av sitt lovpålagte eieransvar etter brannvernlovgivningen. Forsvarsbygg forvalter på vegne av Forsvarsdepartementet blant annet nasjonens festninger, herunder Akershus festning. Eiendommene er nasjonale monumenter med svært høy kulturhistorisk verdi. På

mange av festningene leies bygninger og lokaler ut til sivile formål.

Svar:

Forsvarsbygg forvalter forsvarssektorens infrastruktur på vegne av Forsvarsdepartementet. Forskrift om brannforebygging stiller tydelige krav til bygningseier om å etablere, gjennomføre og dokumentere et systematisk brannforebyggende arbeid. For å svare på spørsmålet har Forsvarsdepartementet innhentet informasjon og vurderinger fra Forsvarsbygg.

Forsvarsbygg har etablert prosesser og rutiner som skal sikre at disse eierpliktene oppfylles. Dette skal omfatte planlagt og dokumentert kontroll, vedlikehold og ettersyn av branntekniske installasjoner og bygningsdeler, gjennomført av egne driftsteknikere og eksternt kvalifisert personell der dette er nødvendig. Den etablerte driftsprosessen, som omfatter risikovurdering, planlegging, gjennomføring og dokumentasjon, skal slik Forsvarsbygg oppgir, sørge for sporbarhet og etterprøvbarehet i tråd med forskriftens krav. Det er videre etablert system for gjennomføring av etterlevelseskontroller.

Etterlevelseskontroller viser slik Forsvarsbygg beskriver det at det fremkommer variasjoner i konsekvent etterlevelse av prosesser og rutiner, og at det i enkelte driftsenheter mangler tilstrekkelig kapasitet og nødvendige verktøy for enkelte typer branntekniske kontroller. Forsvarsbygg beskriver at det allerede er identifisert forbedringstiltak for å styrke den samlede etterlevelsen av brannlovgivningen. Dette inkluderer tettere samhandling mellom involverte fagmiljøer, tydeligere prosesser for oppfølging av plikter og ansvar, styrking av gjennomføringsevnen på planlagt drift, og ytterligere tiltak for å sikre en fullstendig og etterprøvbart dokumentasjon. Målet er å sørge for at eierpliktene ikke bare er definert i prosesser og rutiner, men også gjennomføres konsistent i hele organisasjonen.

I tillegg har Forsvarsbygg et etablert avvikssystem som benyttes til å registrere, følge opp og lukke forhold

som avdekkes. Forsvarsbygg beskriver at avvikssystemet skal sikre sporbarhet, prioritering og systematisk håndtering av branntekniske avvik, og fungerer som et sentralt styringsverktøy for kontinuerlig forbedring og etterlevelse av eierpliktene. Dette skal gjøre det mulig å dokumentere ikke bare at avvik identifiseres, men også at nødvendige tiltak gjennomføres og verifiseres på en enhetlig måte i hele organisasjonen.

Forsvarsbygg har opplyst at de har etablert et system som ivaretar de lovpålagte eierpliktene etter brannlovgivningen, og som muliggjør dokumentasjon av dette til enhver tid. Samtidig er det avdekket forbedringsområder knyttet til praktisk gjennomføring og oppfølging, og arbeid med dette er igangsatt. De identifiserte tiltakene skal bidra til å styrke brannsikkerhet, etterlevelse av forskriften og den samlede kvaliteten på forvaltningen av sektorens eiendommer.

SPØRSMÅL NR. 2175

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 13. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Investerings- og bedriftsutviklingsmidlene (IBU) og dreneringstilskudd er sentrale virkemidler for å modernisere norsk landbruk, styrke matproduksjonen, bedre dyrevelferden og bidra til klimatilpasning.

Kan statsråden gi en oversikt over status for IBU-midler og dreneringstilskudd i 2026, og hva vil statsråden gjøre dersom midlene ikke dekker behovet for nødvendige investeringer i landbruket, herunder omstilling til løsdrift, økt kornberedskap og klimatilpasning?

BEGRUNNELSE:

Det er meldt fra næringen at de regionale IBU-midlene i enkelte fylker, blant annet Østfold og Akershus, i stor grad allerede er disponert tidlig i 2026. Dersom dette stemmer, kan det føre til at bønder må utsette eller avlyse nødvendige investeringer resten av året. Dette gjelder blant annet ombygging fra båsfjøs til løsdrift innen fristen i 2034, samt investeringer i tørke- og lagerkapasitet for korn, som er viktig for økt norsk matkornproduksjon og styrket matberedskap.

Drenering er samtidig et av de mest effektive tiltakene for å sikre stabile avlinger og god jordhelse. Mange grøftesystemer er gamle og har behov for oppgradering.

God drenering gir bedre jordstruktur, reduserer jordpakking og bidrar til bedre utnyttelse av næringsstoffer. Det kan også redusere klimagassutslipp fra jord og avrenning til vassdrag, og er dermed viktig både for klima og vannmiljø.

Med mer ekstremvær og økt nedbør er behovet for klimatilpasning i landbruket økende. Tilstrekkelige investeringsmidler og dreneringstilskudd er derfor avgjørende for å sikre både produksjon, beredskap og miljøhensyn.

På denne bakgrunn er det behov for en samlet vurdering av om dagens rammer er tilstrekkelige, og om midlene i alle fylker står i forhold til det faktiske behovet i 2026.

Svar:

Innovasjon Norge opplever stor etterspørsel etter investerings- og bedriftsutviklingsmidler (IBU-midler) i landbruket. Det er positivt at det er stor interesse for ordningen, og for å investere i jordbruket.

Rammen til virkemiddelet vil bli brukt opp tidlig på året i flere fylker, slik representanten viser til. Det er satt av ca. 1153 mill. kroner i total ramme for fordeling mellom fylkene for 2026. I tillegg er det satt av 200 mill. kroner i nasjonal pott for omlegging til løsdriftsfjøs. Denne kan

fylkene benytte seg av i henhold til kriterier blant annet om at en viss andel av fylkesrammen skal være brukt opp.

Det var per 30. mars innvilget 556 prosjekter med bruk av fylkesrammene, med et samlet tildelingsbeløp på i overkant av 726 mill. kroner. Dette tilsvarer om lag 63 pst. av den totale rammen for fordelingen mellom fylkene. I tillegg var det innvilget 10 prosjekter av løsdriftspoten, med samlet tildeling på 41,8 mill. kroner.

IBU-ordningen er viktig. Den muliggjør blant annet landbruk i hele landet. Jeg er opptatt av at ordningen skal være innrettet på en god måte. Det er nylig gjennomført en evaluering av IBU-ordningen. Jeg er glad for at det konkluderes med at ordningen er et målrettet og effektivt virkemiddel som bidrar til å utløse investeringsprosjekter som ellers ikke ville funnet sted. Ikke minst gjelder dette for bønder som må tilpasse seg løsdriftskravet fra 2034.

For å modernisere mindre og mellomstore kornbruk ble partene i jordbruksforhandlingene i fjor enige om å prioritere investeringstilskudd til tørke og lager. Partene ble også enige om at infrastruktur på gårder med økologisk kornproduksjon skal prioriteres.

Drenering av jordbruksjord er et viktig ledd i tilpassingen til et endret klima med mer nedbør. God drenering kan redusere faren for erosjon i form av overflateavrenning som fører til tap av jord og fosfor, og på den måten også bidra til bedre vannkvalitet. Godt drenert mineraljord er også et klimatiltak som kan gi mindre dannelse av lystgass enn dårlig drenert mineraljord. Dette er avhengig av god gjødslingsplanlegging.

Det ble i 2025 gitt tilsagn om 239 mill. kroner til 3 482 nye dreneringsprosjekter, som vil bidra til å drenere nær 59 400 dekar jordbruksareal. Siden ordningen ble innført i 2013, er det innvilget tilskudd til drenering av nær 629 000 dekar jordbruksareal. Det er fortsatt stort behov for å drenere jordbruksarealer, og det ser ut til å være stor interesse for å søke tilskudd til drenering også i 2026. Rammen for ordningen er for 2026 på 151 mill. kroner.

Bevilgning til begge ordningene har økt vesentlig de siste årene. Føringer og ramme for både IBU-midlene og dreneringstilskudd er en del av forhandlingene i de årlige jordbruksoppgjørene. Det samme vil gjelde i år.

SPØRSMÅL NR. 2176

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 13. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kan det bes om ei grov oversikt over kor mange kvm skog vi har fått grunna heving av tregrensa dei siste 50/100 åra, og kor mange kvm. meir skog som er etablert grunna gjengroing av beitemark, også dette sett i eit 50/100 års perspektiv, om det er mogleg å seie noko om kva ein antar vil bli svara også om ein legg på dei neste 50 åra, er det fint?

GRUNNGJEVING:

Det er stor fokus på natur som må vike, mellom anna ved bygging av nye vegar og industriområde for å sikre verdiskaping i åra som kjem. Samstundes registrerer vi at tregrensa i enkelte delar av landet har dekkja større delar av våre fjellområde, og at opne område der det før gjekk beitedyr, no er gjenstand for gjengroing.

Svar:

Noreg har gjennom Landsskogtakseringa gjennomført detaljerte registreringar av skogen sidan 1919. SSB og Kartverket har òg samla inn arealinformasjon over lang tid. Det er likevel vanskeleg å seie noko heilt sikkert om utviklinga i skogarealet over tid. Det kjem dels av at skog blir definert på ulike vis i ulike samanhengar. Til dømes har Noreg store areal med glissen skog og lav tresetting, men vi har òg produktiv skog der tilveksten gir grunnlag for lønsam drift (skog som i gjennomsnitt kan produsere minst ein kubikkmeter trevirke inkludert bark per hektar/år).

I tabellen nedanfor er hovudtal Norsk institutt for bioøkonomi har stilt saman for åra 1927 og 2022:

	1927	2022
Total skogareal (mill. ha)	10,9	12,1
Produktivt skogareal (mill. ha)	7,7	8,2

Ut frå dei tilgjengelege tala kan det synast som om skogarealet har auka noko sett i eit 100-års perspektiv, men for det tidsperspektivet er det ikkje mogleg ut frå talgrunnlaget å skilje mellom tilførsel av skog på grunn av heving av skoggrensa og gjengroing av beitemark. Vi har heller ikkje i det tidsperspektivet tal for kor mykje som har gått ut (avskoging) og kor mykje som har kome til. Det er grunn til å tru at auken i skogarealet frå 1927 for det meste skuldast gjengroing og tilplanting av tidlegare hagemark og beite. Klimaendringane har hittil hatt mindre å seie for auken i skogarealet.

Omkring 1990 etablerte Landsskogtakseringa eit permanent prøveflatenett, og for åra etter dette har vi mykje betre statistikk. Ser ein på utviklinga i skogarealet for perioden etter 1990, har det vært noko reduksjon i totalt skogareal, og det er mest uttalt for produktiv skog. Frå

1990 til 2022 har produktivt skogareal minka med 93 000 ha, mens det uproduktive arealet har auka med 21 000 ha. Totalt har det vore ein reduksjon på om lag 72 000 ha skog.

Arealet som har gått frå skog til annan arealbruk har vore større enn arealet som har gått frå annan arealbruk til skog.

Eg vil ikkje spå om utviklinga dei neste 50 åra. Etter dei tala Norsk institutt for bioøkonomi har stilt saman, er det grunn til å merke seg at det er ein vesentleg forskjell i skogareala som går tapt samanlikna med dei som kjem til når det gjeld til dømes tømmerproduksjon, CO₂-opptak og biotopar for naturmangfald. Det tek òg lang tid (100 år og meir) før «ny skog» blir skogmark med ei naturleg arts-samansetjing, og enda lenger tid før karbonbehaldninga er bygd opp slik som i ein opphavleg skog.

SPØRSMÅL NR. 2177

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Morten Kolbjørnsen

Besvart 10. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Vil statsråden gripe inn og påse at det blir bygget militære tilfluktsrom i allerede påbegynte byggeprosjekter som på Værnes og Krigsskolen, og vil statsråden påse at personellens sikkerhet får større fokus i fremtidige byggeprosjekter enn miljøkrav?

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten kan man 24. mars 26 lese at Forsvarsbygg dropper bomberom i nye militære anlegg på Værnes og Krigsskolen. Dette skjer samtidig som den sikkerhetsspolitiske situasjonen er den verste siden annen verdenskrig. Det bygges tydeligvis militære nybygg uten tilfluktsrom. Forsvarsbygg søkte Sivildforsvaret om fritak og fikk til alt overmål dette innvilget.

Luftforsvarets nybygg i Værnes garnison får kontorplasser, undervisningslokaler og hangarer, men ikke tilfluktsrom. Fra Forsvarsbygg uttales det at klima- og miljøarbeid er en sentral del av forsvarssektorens samfunnsansvar, og bygget er derfor svanemerket, men personellens sikkerhet i tilfelle krig er tydeligvis ikke vektlagt.

Ved Krigsskolen på Linderud skal det også bygges nytt og her er det heller ikke planlagt med tilfluktsrom, men det fremholdes i pressemeldingen at miljøvennlige løsninger er vektlagt. Personellens sikkerhet står det deri-

mot ingenting om. Forsvarsbygg svarer Aftenposten at de må forholde seg til oppdragsgiver (FD eller FST) og uttaler at de til nå ikke har fått oppdrag om å bygge tilfluktsrom. Det er urovekkende å lese at en spesialrådgiver henviser til at det nå utvikles nye konsepter utenat det tas tak i den umiddelbare problemstillingen.

Svar:

Personellens sikkerhet har høy prioritet i Forsvaret. Forsvarsdepartementet ga ut nye retningslinjer for eiendom, bygg og anlegg med virkning fra 1. juli 2025. Retningslinjene stadfester at forsvarssektoren skal inneha god beredskap som sikrer at eiendom, bygg og anlegg gir styrket evne til avskrekking og forsvar også i krise og krig. Samtidig er også miljøkrav betydningsfulle, og det stilles krav om energieffektive løsninger og miljøvennlige byggematerialer.

Forsvarsdepartementet har innhentet opplysninger fra Forsvarsbygg i saken. Forsvarsbygg opplyser at miljøkrav som inngår i byggeprosjektene påvirker valg av materialer og energiløsninger. De oppgir at Forsvaret ikke planlegger beskyttelse bygg for bygg, men som en samlet beskyttelsesløsning på leir og basenivå. Beskyttelsestiltak vurderes helhetlig og dimensjoneres etter Forsvarets operasjonskonsepter, trusselvurderinger og personellens

oppgaver i krig. Forsvarsbygg utreder faglige råd og konsepter for helhetlig beskyttelsestiltak i samråd med Forsvaret.

Forsvarets beskyttelseskonsept skal ivaretas gjennom tiltak som fungerer i en militær kontekst, blant annet militære dekningsrom, fortifikatoriske løsninger, evakuerings- og varslingsplaner, spredning av funksjoner og øvrige tiltak i Forsvarets beredskapssystem. Forsvarsbygg oppgir at de nå arbeider med å utvikle helhetlige beskyttelseskonsepter for militære baser og anlegg. Dette arbeidet skal sikre at tiltak iverksettes der Forsvaret har

operative behov, og at beskyttelsen av Forsvarets personell er tilpasset den dimensjonerende trussel og Forsvarets oppdrag i krise og krig.

Prioritering av miljøvennlige løsninger i et prosjekt går ikke på bekostning av hvilke ev. beskyttelsestiltak som skal inkluderes i prosjektet.

Basert på dette ser jeg ikke at det er behov for å endre innretting i foreliggende løsninger i byggeprosjektene på Værnes og Linderud, eller i prosjekter på øvrige baser i Forsvarets struktur.

SPØRSMÅL NR. 2178

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 9. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Mener statsråden at regelen i tvisteloven § 6-11 fjerde ledd, som gir en part rett til å få innstilt en sak i forliksrådet dersom den ikke er avsluttet innen tre måneder, fungerer etter hensikten i situasjoner der lang saksbehandlingstid i forliksrådet gjør at saker ikke blir behandlet, og motparten bruker regelen til å unngå realitetsbehandling uten å bringe saken videre til tingretten?

BEGRUNNELSE:

Forliksrådet er ment å være en lavterskelordning der sivile tvister kan løses enkelt, raskt og rimelig.

Etter tvisteloven § 6-11 fjerde ledd kan imidlertid en part kreve at saken innstilles dersom den ikke er avsluttet innen tre måneder etter forkynnelse.

I praksis kan denne bestemmelsen få uheldige utslag. Jeg er blitt kontaktet av en som opplevde at saken hennes ble innstilt etter krav fra motparten, til tross for at det allerede var berammet møte i forliksrådet. Årsaken var at forliksrådet ikke hadde kapasitet til å behandle saken innen tremånedersfristen. Resultatet ble at saken aldri ble realitetsbehandlet og vedkommende måtte betale gebyr for en sak som aldri ble behandlet.

Dette samsvarer med kritikk som er reist i juridiske fagmiljøer. Det er pekt på at regelen åpner for at en ressurssterk part kan trenere eller unngå behandling i forliksrådet, og dermed presse den andre parten over i domstolsbehandling, som har høyere kostnader og terskler.

Videre viser erfaringer at mange saker ikke blir behandlet innen tremånedersfristen, blant annet på grunn

av kapasitetsutfordringer og rettsferier, noe som gjør regelen lite treffsikker i praksis.

Dette kan føre til at privatpersoner i realiteten mister muligheten til å få prøvd sin sak, fordi terskelen for å gå til tingretten oppleves som for høy og kostbar.

Etter mitt syn svekker dette rettssikkerheten og bryter med intensjonen om at forliksrådet skal være en enkel og tilgjengelig tvisteløsningsmekanisme.

Det er derfor behov for å vurdere om regelverket bør endres, for eksempel ved å begrense adgangen til å kreve innstilling til tilfeller der saken faktisk bringes videre til tingretten, slik det opprinnelig ble foreslått i NOU 2001:32.

Svar:

Tremånedersfristen for gjennomføring av saksbehandling i forliksrådet var ment å sikre konsentrasjon og hurtig saksbehandling i forliksrådene. Mitt overordnede inntrykk er at fristen på tre måneder normalt lar seg overholde, men jeg er kjent med at det forekommer at saker blir krevd innstilt fordi behandlingen ikke er avsluttet innen fristen. Forliksrådenes rolle som en enkel, hurtig og billig arena for konfliktløsning taler for at flest mulig egnede saker bør avgjøres der. Jeg er derfor enig med stortingsrepresentant Sjalg Unneland i at det bør vurderes endringer i tvisteloven for å redusere de uheldige utslagene dagens regel kan gi, samtidig som formålet om konsentrasjon og hurtig saksbehandling i forliksrådene ivaretas.

Stortinget har bedt regjeringen vurdere endringer i tremånedersfristen i tvisteloven § 6-11 fjerde ledd, se

anmodningsvedtak nr. 445 (2022–2023) og nr. 616 (2022–2023). Departementet arbeider med å utrede og utarbeide

et forslag til lovendringer, og jeg vil prioritere å sende på høring et slikt forslag så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2179

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 10. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva er anslått effekt på klimagassutslipp for 2026 på en økt gjennomsnittlig pris på hhv. diesel og bensin med hhv. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 eller 12 kr fra 2025 til 2026?

BEGRUNNELSE:

Drivstoffprisene har økt mye. Jeg vil vite hva regjeringen, som gjør anslag på utviklingen i klimagassutslipp i Grønn bok, mener effekten på klimagassutslipp gjennom året vil være av hver krone snittprisen på drivstoff kan øke med fra 2025 til 2026.

Svar:

Finansdepartementet benytter normalt den generelle likevektsmodellen SNOW til å beregne utslippse-

ffekter. Modellen er en langsiktig modell og er dermed best egnet til å gi anslag på effekter av varige endringer i for eksempel avgiftsnivå eller globale oljepriser. For å besvare spørsmålet er det derfor lagt til grunn at økningen i de gjennomsnittlige drivstoffprisene fra 2025 til 2026 er varige. Tabell 1 viser anslag på utslippseffekter i 2030 og 2035 for to ulike prisøkninger i spørsmålet. Utslippseffektene er beregnet sammenlignet med utslippsfremskrivingene slik de er presentert i Nasjonalbudsjettet 2026. Virkningene avtar fra 2030 til 2035 fordi andelen fossile kjøretøy avtar i referansebanen og erstattes med nye, mindre utslippsintensive kjøretøy.

Tabell 1. Endring i utslipp i mill. tonn i 2030 og 2035 sammenlignet med fremskrivingene i Nasjonalbudsjettet 2026 ved ulike varige endringer i pumpeprisen fra 20 kroner/liter, beregnet på likevektsmodellen SNOW

	2030	2035
6 kroner	-0,5	-0,4
12 kroner	-0,9	-0,7

For å rendyrke utslippsvirkningene økte priser på bensin og diesel har på utslipp, ser analysen bort fra ev. andre virkninger en økning i oljeprisen vil kunne ha på norsk økonomi. Det er en forenkling. Endringer i olje- og gasspriser påvirker norsk økonomi og husholdninger gjennom mange kanaler, som kan ha ulike utslippseffekter. For eksempel kan endrede petroleumspriser påvirke valutakurser, priser og lønninger, petroleumsinntekter, offentlige inntekter og utgifter, næringsstruktur mv.

Resultater fra SNOW-modellen må tolkes som hva som vil skje etter at alle tilpasninger til økt drivstoffpris er gjennomført av aktørene i økonomien, inkludert for eksempel at personer bytter fra fossil til elektrisk kjøretøy, noe som vil ta tid. Siden modellen er kalibrert på historiske data for norsk økonomi, er den også best egnet til å gi anslag på endringer innenfor erfaringsgrunnlaget i mod-

ellen. Store endringer, og svært høye (eller lave) drivstoffpriser, gjør utslippseffektene mer usikre. Høye priser kan også gjøre det lønnsomt å ta i bruk dyre og lite utbredte teknologier som ikke er modellert i SNOW, samt føre til økt satsing på utvikling av ny teknologi som øker sannsynligheten for teknologiske gjennombrudd. Siden slike effekter ikke fanges opp i modellen, kan SNOW underestimere utslippsvirkningene av svært høye drivstoffpriser. Alt i alt er derfor usikkerheten i beregningene betydelig.

Departementet har ikke verktøy for å kunne anslå isolerte og kortsiktige utslippseffekter av de svingende globale oljeprisene eller de midlertidige avgiftslettelserne. Departementet legger imidlertid til grunn at utslippseffektene samlet sett er beskjedne på kort sikt, sammenlignet med utslippsfremskrivingene i Nasjonalbudsjettet 2026.

SPØRSMÅL NR. 2180**Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 13. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at tegnspråkmiljøet i Stavanger-regionen generelt, og kompetansen innen tegnspråk på Auglend skole spesielt, blir bevart og videreutviklet når Statped flytter til Bergen?

BEGRUNNELSE:

Statped avd. Stavanger har over lang tid vært viktig for familier i Stavanger-regionen som har barn med neddatt hørsel. Kontoret har blant annet organisert tilbudet «Se mitt barn», hvor foreldre lærer tegnspråk for å kunne kommunisere med barna sine. Det skal i dag være over 60 foreldre som deltar på kurset i Stavanger. Familier som disse blir nå fratatt dette tilbudet i Stavanger-regionen. Foreldrene blir fortalt at de kan reise til Bergen for å ta tegnspråkkurs, men det forutsetter at man har tid, ressurser og anledning til å reise. I praksis vil flyttingen føre til et mindre tilgjengelig tilbud til familier med barn med neddatt hørsel i Stavanger og området rundt.

En annen viktig kilde til kompetanse og fellesskap for de samme barna og deres familie i samme region, er Auglend skole og deres tilbud for elever med nedsatt hørsel. Når Statpeds kontorer flyttes er det viktig at dette miljøet blir bevart og styrket, ikke svekkes.

Svar:

Jeg takker for spørsmålet fra stortingsrepresentant Melby. Det er viktig at hørselshemmede barn og elever får et godt tilbud – uansett hvor i landet de bor. Det er kommunen som har ansvar for at barn og elever får et godt barnehagetilbud og opplæringstilbud, og at de får den tilretteleggingen de har behov for. Elever i grunnskolen med hørselshemming har rett til opplæring i og på norsk tegnspråk. Foreldrene velger om de skal ha opplæring i og på norsk tegnspråk, og elever på 8.-10. trinn velger selv om de skal ha en slik opplæring.

Det er viktig for meg å understreke at Statped fortsatt vil tilby tjenester på hørselsfeltet og innen tegnspråk, både i Stavanger og i resten av Norge. Foreldrene i Stavanger vil i fortsettelsen kunne delta på kurs innen «Se mitt språk» i Bergen. Tilbudet om kurs blir derfor ikke borte, men vil kunne gjennomføres i et større tegnspråkmiljø i Bergen, som en del av et mer helhetlig opplegg. Jeg forstår at foreldrene i Stavanger har vært fornøyde med kurstilbudet, og jeg har derfor bedt Statped om å videreføre kursene

i Stavanger i en overgangsperiode. Jeg forventer at Statped finner gode løsninger for det videre arbeidet.

Statped er et direktorat som tilbyr tjenester og kompetanse til kommunene på områder der vi ikke kan forvente at kommunene har egen kompetanse. Målgruppen er barn og elever med varige og omfattende behov for tilrettelegging i barnehagen og opplæringen. Hørsel og tegnspråk er blant Statpeds fagområder. Statped har et landsdekkende oppdrag og skal gi tjenester og kompetanse med lik kvalitet og lik tilgang til alle kommuner og fylkeskommuner.

Statped tilbyr deltidsopplæring i og på tegnspråk i Trondheim, Bergen og Oslo. Det er kommunen v/pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) som søker om at elevene deltar på deltidsopplæring som en alternativ tegnspråklig opplæringsarena i inntil 12 uker per skoleår. Elevene reiser da til de stedene hvor Statped tilbyr deltidsopplæring. I tilknytning til deltidsopplæringen, tilbyr Statped kurset «Se mitt språk» med tegnspråkopplæring for foreldre, og de har et tilbud for søsken av tegnspråklige barn og elever, slik at hele familien kan ha en mulighet til å lære tegnspråk og bruke det hjemme. Dette skal bidra til å støtte språkutviklingen hos barna og elevene.

Statped har meldt om at det er vanskelig å rekruttere fagpersoner med tegnspråkkompetanse og pedagogisk kompetanse, også i de store byene. Det er behov for å samle og styrke fagmiljøene, slik at dagens tegnspråklige opplæringstilbud og andre tegnspråklige tjenester kan samordnes bedre. Dette er også i tråd med kunnskapsgrunnlaget fra NOU 2023:20 Tegnspråk for livet – forslag til en helhetlig politikk for norsk tegnspråk.

Det er faglige og økonomiske hensyn som ligger til grunn for beslutningen om at Statpeds Stavanger-kontor legges ned. Siden Stavanger kommune tilbyr opplæring i og på tegnspråk på Auglend skole, har Statpeds tilbud i Stavanger har vært begrenset til foreldrekurs, og har ikke vært en del av det mer helhetlige tilbudet som gis i Trondheim, Bergen og Oslo. De siste årene har antallet ansatte på Stavanger-kontoret gått fra seks til kun to medarbeidere. Det har vært vanskelig å rekruttere personer med både tegnspråkkompetanse og pedagogisk kompetanse til kontoret. De to gjenværende ansatte i Stavanger skal fortsatt ha arbeidssted Stavanger, men slik kompetansesituasjonen er i dag, ville det være krevende å bygge opp et statlig fagmiljø innen tegnspråk i Stavanger.

Auglend skole er en kommunal skole i Stavanger, og departementet kan ikke svare for hvordan driften ved denne skolen vil være i fremtiden. Jeg kjenner til et leven-

de tegnspråkmiljø rundt skolen i Stavanger. Når vi legger ned Statped-kontoret i Stavanger, skal ikke dette ha noen direkte betydning for den kommunale skolen som sådan.

Jeg er opptatt av at vi må bruke ressursene på en måte som gir best mulig tilbud til barn og elever. Ved å leg-

ge ned Stavanger som kontorsted, kan Statped finne mer ressurseffektive måter å tilby kontorløsninger til de ansatte, framfor å ha store lokaler. Midlene Statped sparer inn i drift, vil kunne frigjøres til å gi tjenester til kommunene, med barn og elever som målgruppe.

SPØRSMÅL NR. 2181

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 13. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er status på statsrådens arbeid for å rekruttere og beholde flere jordmødre på fødeavdelingene i Norge - knyttet til de to konkrete grepene om "mer individuell turnus, heltid og kompetanseutvikling for alle yrkesgrupper i Svangerskap, føde og barsel" og "bedre oppgavedeling i svangerskaps-, føde- og barselomsorgen og fjerne tidstyver"?

BEGRUNNELSE:

Alle kvinner fortjener en trygg fødselsomsorg, og alle jordmødre fortjener en bærekraftig og faglig forsvarlig arbeidshverdag.

Den siste tiden har VG kommet med flere viktige avsløringer om tilstanden i norsk fødselsomsorg. Det mest alvorlige er kanskje at mange alvorlige fødselsskader og dødsfall ikke varsles til Helsetilsynet. Dette må tas tak i, fordi helsetjenesten spesielt og samfunnet generelt plikter å lære av alvorlige feil for å unngå at de skjer igjen.

Undertegnede er kjent med at statsråden til sommeren ønsker å innføre en ny meldeordning for avvik og feil. Det er bra at Varselutvalgets anbefalinger følges opp. Samtidig er undertegnede sterkt mistanke at mangelfull rapportering av alvorlige fødselsskader og dødsfall på norske fødesteder ikke skyldes dårlige system, men er en følgefeil av den pressede ressursituasjonen som mange av fødeavdelingene i Norge er i.

Om å skrive avvik sier blant annet Norsk sykepleierforbundet at det er noe «man ofte ikke har tid til.» VGs gjennomgang viser at de fleste avvikene ved norske fødeavdelinger er knyttet til mangel på ressurser, høy arbeidsbelastning, kommunikasjonsutfordringer, travle vakter, forsinket behandling og for mange oppgaver på en gang.

Sommeren 2025 lanserte statsråden ti grep som skulle bedre fødselsomsorgen i Norge. Det er nyttig med

en oppdatering på status på arbeidet med disse to av disse grepene, nemlig «mer individuell turnus, heltid og kompetanseutvikling for alle yrkesgrupper i Svangerskap, føde og barsel» og «bedre oppgavedeling i svangerskaps-, føde- og barselomsorgen og fjerne tidstyver», hvis formål var å rekruttere og beholde flere jordmødre, spesielt de erfarne.

Svar:

Vårt hovedmål er at kvinner i større grad skal oppleve et sammenhengende tilbud i svangerskaps-, fødsel- og barselstiden. Et tilbud som er faglig solid og oppleves trygt og omsorgsfullt.

Resultatene fra brukerundersøkelsen om svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen, sammen med kunnskap fra nasjonale kvalitetsindikatorer, viser at det er trygt å føde og at de aller fleste er fornøyd med tjenestene. At vi statistisk sett har et trygt fødetilbud hjelper selvfølgelig ikke for de som rammes av alvorlig hendelse og dødsfall. Når det går galt, er det en tragedie for alle involverte. Da må helsetjenesten gjøre alt den kan for å unngå at andre skal oppleve det samme. Da er det viktig å melde hendelsen og undersøke den grundig for å lære og forbedre fødselsomsorgen.

Jeg legger til grunn at sykehusene melder det som er meldepliktig til Helsetilsynet. Varslingsplikten til Helsetilsynet gjelder dødsfall eller svært alvorlig skade på pasient når hendelsen skjer i helsetjenesten og er uventet ut fra påregnelig risiko. Den 1. juli erstattes varselordningen med ny meldeordning til Statsforvalterne, men kriteriene for hva som skal meldes er de samme som i dag.

Sykehusene har i mange år jobbet for større åpenhet om uønskede hendelser og å melde for å lære og forbedre. I de lokale avvikssystemene meldes derfor også hendelser som kunne ført til skade, og hendelser som i ettertid viser seg å ikke kunne vært unngått. Det følger dessuten av forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse-

og omsorgstjenesten at helsetjenesten skal ha oversiktlig om områder med risiko for svikt og oversikt over uønskede hendelser, samt gjennomgå og iverksette tiltak slik at lignende forhold kan forebygges.

Jeg forventer at sykehusene heller melder en hendelse for mye enn en for lite. Jeg mener at det er systemsvikt dersom hendelser som er meldepliktige ikke meldes til Helsetilsynet, og at øvrige uønskede hendelser som har eller kunne ført til skade på pasient ikke meldes internt i avvikssystemet. Det er også systemsvikt dersom det ikke gjøres noe med årsakene til hendelsene som meldes. Jeg tar det på alvor at mange av hendelsene som meldes i sykehusenes avvikssystemer, er knyttet til ressursmangel, høy arbeidsbelastning, kommunikasjonsutfordringer, travle vakter, forsinket behandling og for mange samtidige oppgaver. Regjeringen er opptatt av å styrke bemanningen og stabiliteten i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen, og arbeider aktivt for å rekruttere og beholde flere jordmødre ved fødeavdelingene. Dette handler ikke bare om å utdanne flere, men også om å organisere tjenestene slik at flere jordmødre ønsker å bli værende.

Når det gjelder mer individuell turnus, hele stillinger og kompetanseutvikling, er dette et arbeid som allerede er i gang i tjenesten. I alle de fire helseregionene arbeides det blant annet med å redusere sykefravær, øke andelen faste og hele stillinger, beholde eksisterende personell og prøve ut alternative arbeidstidsordninger der det er hensiktsmessig. Dette er viktige grep dersom vi skal lykkes med å redusere turnover og gjøre føde- og barselavdelingene til attraktive arbeidsplasser for jordmødre. Arbeidet inngår også i Helsepersonellplan 2040, der arbeidsmiljø, arbeidsvilkår og kompetanseutvikling for alle yrkesgrupper, inkludert jordmødre, står sentralt.

Regjeringen har i tillegg bedt de regionale helseforetakene om å utarbeide regionale planer for å rekrut-

tere og beholde fagpersoner som er sentrale i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen, herunder jordmødre. Planene skal omfatte tiltak knyttet til arbeidsmiljø og arbeidsvilkår, oppgavedeling og effektiv organisering, samt rekruttering, kvalifisering og kompetanseutvikling. Det skal rapporteres på dette oppdraget i årlig melding for 2026.

Når det gjelder bedre oppgavedeling og å fjerne unødvendige belastninger i arbeidshverdagen, er dette også et prioritert område. Regjeringen mener at jordmødres kompetanse må brukes der den trengs mest. En mer hensiktsmessig oppgavedeling kan bidra til nettopp det. Barnepleiere og helsefagarbeidere kan ivareta flere oppgaver, blant annet ammeveiledning og andre oppgaver i barselomsorgen, og dermed frigjøre tid for jordmødre. De regionale helseforetakene har stor oppmerksomhet på arbeids- og oppgavedeling, og skal intensivere dette arbeidet ytterligere i 2026.

Det er også utarbeidet felles premisser for hensiktsmessig oppgavedeling, som partene har sluttet seg til. Disse slår fast at oppgavedeling skal bidra til god ressursutnyttelse og mer effektive arbeidsprosesser, samtidig som forsvarlighet, pasientsikkerhet og kvalitet ivaretas. Det innebærer blant annet krav om risikovurderinger før endringer gjennomføres, kartlegging av konsekvenser, kvalitetssikring og tydelige prosedyrer og støttesystemer. Målet er ikke å flytte oppgaver vilkårlig, men å organisere tjenestene bedre slik at jordmødre får bruke mer av tiden sin på oppgaver som krever jordmorfaglig kompetanse.

Status er derfor at arbeidet med begge de konkrete grepene representanten viser til, er godt i gang. Det følges opp både i helseforetakene og gjennom det videre arbeidet med Helsepersonellplan 2040. Regjeringen mener dette er avgjørende dersom vi skal lykkes med å beholde flere jordmødre i føde- og barselomsorgen over tid.

SPØRSMÅL NR. 2182

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 9. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er statsråden tilfreds med de store mengdene innstillinger og forsinkelser på Sørlandsbanen, og, hvis ikke, hvilke tiltak har han tenkt å gjøre for å bedre situasjonen?

BEGRUNNELSE:

Denne uken skriver Fædrelandsvennen om full krise på Sørlandsbanen med over 1 000 innstillinger av avgangene bare det siste halve året, jf. Skrekktall for Go-Ahead: Feil på tog har stanset over 1 000 avganger – fvn.no. Togpendlere beskriver uholdbare situasjoner og sterk

fortvilelse over å ikke kunne stole på togtilbudet, jf. Gamle og utslitte tog blir ikke byttet ut nå - fvn.no Sørlandsbanen var den minst punktlige jernbanestrekningen i Norge i fjor. For landsdelen er det utrolig viktig at det snarest gøres noe for å få et stabilt togtilbud som passasjerer og ikke minst togpendlere kan stole på.

Svar:

Driftsstabiliteten på Sørlandsbanen er ikke god nok og det er svært uheldig at dette går ut over togpassasjerene. Utfordringene skyldes i stor grad tekniske problemer knyttet til aldrende togmateriell og vedlikeholdsatterslep. Dette har medført at leveranse kvaliteten har vært vesentlig lavere enn kravene i trafikkavtalen mellom togoperatør og staten.

Det er iverksatt en rekke tiltak og driftsstabiliteten har bedret seg de siste ukene. Seks av sju togsett er

nå i operativ drift, men tilbudet er sårbart for utfall på kjøretøyene da det mangler reservekapasitet. Jernbanedirektoratet opplyser om at det syvende togsettet forventes klart i løpet av april, men at materiellsituasjonen på Sørlandsbanen fremdeles er sårbar.

Jernbanedirektoratet har styrket oppfølgingen gjennom fast rapportering og regelmessige statusmøter med togoperatøren Go-Ahead, for å sikre bedre innsikt i utfordringene og kunne følge opp med nødvendige tiltak. Jernbanedirektoratet vil videreføre den tette oppfølgingen og opplyser at det også tas initiativ til samarbeid mellom togoperatører for å sikre bedre tilgang på viktige deler til togene, blant annet gjennom utveksling av deler som ikke lenger produseres.

Jeg viser ellers til mine svar på tidligere spørsmål nr. 2107, nr. 1996, nr. 1782, nr. 1457, nr. 1112, nr. 2182 og nr. 2140.

SPØRSMÅL NR. 2183

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen

Besvart 10. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan statsråden presentere en tabell tilsvarende vedlegget gitt som svar i Dokument nr. 15:1779 (2025-2026), men der kun mottakere av barnetillegget vises, samt en tilsvarende tabell som viser samlet stønadsnivå for alle mottakere av barnetillegg?

Svar:

Representanten viser til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1779/2026, hvor jeg la ved oversikt over antall flyktninger etter intervaller for personlig overføringsinntekt og botid i 2024. Representanten ønsker en tilsvarende oversikt over mottakere av «barnetillegget». Jeg viser her til at barnetillegg ikke er en egen ytelse, og at det er flere ytelser som har et eget barnetillegg. Blant annet har ytelsene uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, kvalifiseringsstønad og sosialhjelp egne barnetillegg. I mitt svar på et annet spørsmål jeg har til skriftlig besvarelse fra representanten Gunnufsen, spørsmål nr. 2184/2026, har jeg lagt ved oversikt over hvilke overføringsinntekter flyktninger får. Her inngår disse ytelsene. Innenfor rammen av dette spørsmålet, har jeg

imidlertid ikke hatt mulighet til å bryte disse ytelsene ned etter hvor mange som mottar barnetillegg innenfor hver enkelt ytelse.

Ettersom barnetillegg ikke er en egen ytelse, kan det være nærliggende å anta at representanten ønsker en oversikt over mottakere av barnetrygd. Dette er statistikk jeg allerede har innhentet fra SSB, og som jeg har tilgjengelig. Vedlagt følger oversikt over mottakere av barnetrygd og en tilsvarende tabell som viser samlet stønadsnivå for alle mottakere av barnetrygd. Tilsvarende som med tabellene som ble lagt ved Dokument nr. 15:1779 (2025-2026), har jeg avgrenset oversikten til flyktninger over 18 år og fordelt på botid og inntektsintervall i stort.

Som det kommer fram av vedlagte tabeller, er det flest mottakere av barnetrygd blant flyktninger med lengst botid. Samtidig er det i det midtre botidsintervallet, botid 4-6 år, det er færrest mottakere av barnetrygd. Størrelsen på det gjennomsnittlige beløpet for de som mottar barnetrygd, ser videre ut til å øke noe med botid. Størrelsen på beløpet øker også mellom inntektsintervallene. Altså er den gjennomsnittlige utbetalingen av barnetrygd større for de med høyere overføringer i alt.

Antall flyktninger med barnetrygd fordelt etter intervaller for overføringsinntekt i alt og botid. Antall personer med beløp og gjennomsnitt i kroner for dem med beløp. Personer 18 år og eldre med flykt som første innvandringsgrunn

	Botid under 2 år				Botid 2-3 år			
	Overføringer i alt		Barnetrygd		Overføringer i alt		Barnetrygd	
	Antall med beløp	Gjennomsnitt for dem med beløp (kr)	Antall med beløp	Gjennomsnitt for dem med beløp (kr)	Antall med beløp	Gjennomsnitt for dem med beløp (kr)	Antall med beløp	Gjennomsnitt for dem med beløp (kr)
0- 75 000 kroner	6 849	38 300	223	22 000	5 678	36 900	1 438	29 200
75 000 -150 000 kroner	7 130	112 700	506	29 900	4 283	111 200	1 186	36 300
150 000 - 225 000 kroner	7 852	187 900	965	34 600	4 255	187 200	1 005	38 000
225 000 - 300 000 kroner	5 903	256 600	1 361	37 900	3 432	258 700	1 161	38 800
300 000 -375 000 kroner	2 313	333 000	1 260	47 700	1 703	333 200	1 225	49 800
375 000 - 450 000 kroner	976	406 800	701	56 100	765	407 400	620	57 300
450 000 - 525 000 kroner	463	481 700	360	69 100	415	481 700	322	65 200
525 000 - 600 000 kroner	185	558 200	159	75 000	180	556 600	136	78 200
600 000 kroner og over	150	673 400	128	94 100	126	696 800	111	97 300

Botid 4-6 år				
Overføringer i alt		Barnetrygd		
Antall med beløp	Gjennomsnitt for dem med beløp (kr)	Antall med beløp	Gjennomsnitt for dem med beløp (kr)	
0- 75 000 kroner	2 077	35 800	366	33 200
75 000 -150 000 kroner	1 136	111 600	416	42 800
150 000 - 225 000 kroner	965	187 100	411	47 200
225 000 - 300 000 kroner	957	261 600	462	46 600
300 000 -375 000 kroner	687	334 100	377	51 600
375 000 - 450 000 kroner	413	409 900	275	57 500
450 000 - 525 000 kroner	211	485 100	160	63 900
525 000 - 600 000 kroner	144	562 000	103	77 500
600 000 kroner og over	131	691 300	95	86 300

Kilde: Inntekt og formue for husholdninger, Statistisk sentralbyrå

Botid 7-9 år				
	Overføringer i alt		Barnetrygd	
	Antall med beløp	Gjennomsnitt for dem med beløp (kr)	Antall med beløp	Gjennomsnitt for dem med beløp (kr)
0- 75 000 kr	6 995	31 500	1 411	36 200
75 000 -150 000 kr	2 892	109 000	1 004	47 000
150 000 - 225 000 kr	2 238	186 600	723	45 000
225 000 - 300 000 kr	2 682	265 000	644	42 000
300 000 -375 000 kr	2 097	333 700	815	48 000
375 000 - 450 000 kr	1 157	409 500	612	52 700
450 000 - 525 000 kr	599	484 300	337	59 700
525 000 - 600 000 kr	313	559 000	202	63 900
600 000 - 675 000 kr	155	630 900	108	73 900
675 000 kr og over	150	774 400	105	77 200

Botid 10 år eller mer				
	Overføringer i alt		Barnetrygd	
	Antall med beløp	Gjennomsnitt for dem med beløp (kr)	Antall med beløp	Gjennomsnitt for dem med beløp (kr)
0- 75 000 kr	25 662	29 900	8 903	35 000
75 000 -150 000 kr	9 197	110 400	2 930	48 400
150 000 - 225 000 kr	11 095	192 300	1 820	45 000
225 000 - 300 000 kr	16 141	264 700	1 879	39 800
300 000 -375 000 kr	13 163	333 500	2 548	41 000
375 000 - 450 000 kr	7 491	409 000	2 212	46 700
450 000 - 525 000 kr	4 419	483 800	1 660	51 200
525 000 - 600 000 kr	1 945	556 800	970	58 200
600 000 - 675 000 kr	830	632 900	490	64 100
675 000 - 750 000 kr	352	706 200	224	68 400
750 000 kr og over	371	904 000	188	83 100

Kilde: Inntekt og formue for husholdninger, Statistisk sentralbyrå

SPØRSMÅL NR. 2184**Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen****Besvart 10. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hva er hovedårsaken til at rundt 2 000 personer som har flukt som første innvandringsgrunn mottar samlede utbetalinger fra Nav som går langt over lønnen til en gjennomsnittlig industriarbeider?

BEGRUNNELSE:

Med henvisning til Dokument nr. 15:1779 (2025-2026) viser tall fra Statistisk Sentralbyrå at rundt 2 000 personer med flyktningbakgrunn årlig mottar samlede utbetalinger fra Nav som går langt over lønnen til en gjennomsnittlig industriarbeider.

Svar:

Representanten viser til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1779/2026, hvor jeg la ved oversikt over antall flyktninger etter intervaller for personlig overføringsinntekt og botid i 2024. Videre viser representanten til gjennomsnittlig lønn for en industriarbeider. I lønnsoppgjøret for 2025, la NHO til grunn at gjennomsnittlig industriarbeiderlønn var 606 600 kr. Jeg legger derfor til grunn i svar på det skriftlige spørsmålet fra representanten at en gjennomsnittlig industriarbeiderlønn er på i overkant av 600 000 kr. før skatt.

For å svare på representantens spørsmål, har jeg henvendt meg til SSB. Vedlagt følger tabeller som viser overføringsinntekter i alt og utvalgte overføringsinntekter for personer (over 18 år) som har flukt som første innvandringsgrunn. Tabellene er delt inn etter botid, etter intervallene under 2 år, 2-3 år, 4-6 år, 7-9 år og 10 år eller mer. Inntektene er før skatt.

Som det kommer frem i vedlagte oversikt fra SSB, er det i hovedsak blant flyktninger med lengst botid at man finner eksempler på personer som har overføringsinntekter på mer enn 600 000 kr. Blant de med botid på 10 år eller mer, er det over 1 500 personer som mottar mer enn 600 000 kr. i overføringsinntekter. Ut ifra tabellen, ser det ut til at grunnen til dette er sammensatt, og at det er alderspensjon, uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, syke- og foreldrepenger, sosialhjelp og kvalifiseringsstønad som utgjør de største utbetalingene. De rundt 1 500 personene mottar ulike kombinasjoner av disse ytelsene. I tillegg mottar en del mindre utbetalinger i form av barnetrygd og bostøtte, mens noen få i denne gruppen også mottar dagpenger og studiestipend.

For de med botid på 7-9 år, er det arbeidsavklaringspenger, syke- og foreldrepenger og sosialhjelp som utgjør de største utbetalingene for de med overføringer på 600 000 kr. eller mer. En del i denne gruppen mottar også mindre utbetalinger av bostøtte og studiestipend. I gruppen med botid på 4-6 år, mottar nesten samtlige sosialhjelp som gjennomsnittlig utgjør en stor del av overføringene i alt. I tillegg er det noen få som mottar relativt store utbetalinger av kvalifiseringsstønad eller arbeidsavklaringspenger. Mange mottar mindre utbetalinger av bostøtte og studiestipend, mens noen også mottar introduksjonsstønad.

I gruppene med kortest botid, 2-3 år og under 2 år, mottar nesten samtlige av de med samlede overføringer på over 600 000 kr. sosialhjelp. For disse gruppene ser det ut til at det i hovedsak er høye utbetalinger av sosialhjelp kombinert med introduksjonsstønad, bostøtte og barnetrygd som gjør at de får et beløp på over 600 000 kr. Noen få i gruppen med botid på 2-3 år mottar også studiestipend.

Ett av hovedmålene i Arbeiderparti-regjeringens integreringspolitikk handler om å få flere med fluktbakgrunn i arbeid. Det er for mange som i dag står utenfor arbeidslivet. Det er også bakgrunnen for at regjeringen nylig har foreslått den største omleggingen av norsk integreringspolitikk – en ny integreringsstønad. Forslaget er nå på høring og har som mål å styrke arbeidsinsentivene med mål om at flere kommer i jobb.

Det er uheldig at personer med lang botid fortsatt er delvis avhengig av bostøtte, supplerende sosialhjelp mv. Dette viser at det er av stor betydning å ha en aktiv politikk som sørger for at flest mulig blir selvforsørget gjennom arbeid så tidlig som mulig. Det er også viktig at vi tar hensyn til behovet for gode arbeidsinsentiver når vi utformer ordninger og ytelser rettet mot flyktninger, innvandrere og andre mottakere.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202526-2184-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 2185**Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen****Besvart 10. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Gjennom en lengre periode har undertegnede forsøkt å få til et besøk med Norsk tollforbund til en tollstasjon, for å få mer forståelse rundt utfordringene Norge står overfor med smugling av blant annet narkotika til landet. Jeg har i forsøkene fått tilbakemelding om at politikere ikke får besøke Tollvesenet grunnet en instruks fra Finansdepartementet.

Er det riktig å forstå at stortingsrepresentanter ikke har tilgang til å besøke Tollvesenets lokasjoner, om ja vil finansministeren åpne opp for at slike besøk kan finne sted?

BEGRUNNELSE:

Ofte er besøk til offentlige etater særdeles nyttig for å øke kunnskapen og få dypere forståelse for muligheter og utfordringer etaten står i. Tollvesenet har en stor post på statsbudsjettet og det er et område Senterpartiet ønsker å prioritere høyt.

Svar:

Finansdepartementets underliggende etater har en hovedinstruks fastsatt av departementet, jf. reglement for økonomistyring i staten. Hovedinstruksen beskriver blant annet hvordan myndighet og ansvar er fordelt mellom departementet og etaten, og gir også føringer om blant annet kontakt med folkevalgte organer.

Statsråden har konstitusjonelt og parlamentarisk ansvar overfor Stortinget, og regjeringen og departementet er overordnet underliggende etater. Henvendelser fra Stortinget til Finansdepartementets underliggende etater skal derfor som utgangspunkt skje gjennom departementet. Underliggende etater skal ikke ha direkte kontakt med Stortinget eller Stortingets organer uten at dette først er avklart med statsråden, og statsråden kan sette rammer for innholdet i kontakten.

Det er etablert praksis at Finansdepartementets underliggende etater kan møte samlede komiteer fra Stortinget, og besøk fra enkeltrepresentanter kan gjennomføres på gitte vilkår jf. Statsministerens kontors retningslinjer «Regjeringens forhold til Stortinget», punkt 13.6.

Vilkårene er blant annet at hensikten med besøket må være å skaffe seg generell fagkunnskap om organets ansvarsområde, og informasjonen som kan gis vil være informasjon som kunne ha vært gjort tilgjengelig for allmennheten. Videre må temaene som drøftes avgrenses mot synspunkt på politiske veivalg som kan sette de ansatte i organet en vanskelig situasjon opp mot lojalitetsplikten, og departementet skal gis anledning til å delta.

Stortingsrepresentanten er velkommen til å kontakte Finansdepartementet vedrørende besøk til Tolletatens lokasjoner i tråd med retningslinjene fra Statsministerens kontor. Jeg presiserer at det uansett vil være Tolletaten som er vertskap for besøk fra stortingsrepresentanter til etaten, ikke ansattorganisasjoner eller fagforbund.

SPØRSMÅL NR. 2186**Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Morgan Langfeldt****Besvart 13. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Kan statsråden klargjøre om det er gjennomført notifisering kun på regelverksnivå, eller også i forbindelse med konkrete DNS-blokkeringsvedtak rettet mot enkeltaktører innenfor EØS-området, slik e-handelsdirektivet artikkel 3 nr. 4 krever?

BEGRUNNELSE:

DNS-blokkering av nettjenester etablert i andre EØS-stater reiser spørsmål om forholdet til e-handelsdirektivet og dets krav til inngrep i friheten til å tilby informasjonssamfunnstjenester på tvers av landegrensene. Direktivet bygger på opprinnelseslandsprinsippet, og åpner

kun for unntak dersom tiltak retter seg mot en konkret tjeneste, er nødvendig og forholdsmessig, og dersom de prosessuelle kravene – herunder notifikering – er oppfylt.

Notifiseringskravet etter artikkel 3 nr. 4 er et selvstendig vilkår, og kan ikke oppfylles gjennom generelle vurderinger på regelverksnivå alene. Det er derfor avgjørende å få avklart om det faktisk er gjennomført notifikering i tilknytning til de konkrete DNS-blokkeringsvedtakene.

På denne bakgrunn bes statsråden redegjøre for om notifikering er foretatt på tiltaksnivå, herunder tidspunkt for notifikering, hvilke vedtak dette gjelder, og om notifikering er gjennomført før tiltakene ble iverksatt.

Svar:

Pengespill er unntatt fra e-handelsdirektivets virkeområde, jf. artikkel 1 nr. 5 bokstav d som fastslår at direktivet ikke får anvendelse på «spil, som innebærer, at der gøres en innsats med penge i hasardspill, herunder lotteri og væddemål».

Vedtak om DNS-blokkering retter seg mot pengespilltjenester, jf. pengespilloven § 32 a jf. § 2, og faller dermed utenfor e-handelsdirektivets virkeområde. Dermed gjelder heller ikke direktivets regler om meldeplikt for tiltak som begrenser informasjonssamfunnstjenester for vedtak om DNS-blokkering.

Ettersom det ikke foreligger meldeplikt om DNS-blokkeringsvedtak etter e-handelsdirektivet artikkel 3 nr. 4, er slik meddelelse ikke gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 2187

Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 10. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en samlet oversikt over hvordan midler til skredsikring på riksveinettet er fordelt på enkeltprosjekter i perioden 2023 og frem til i dag, samt en geografisk fordeling på fylkesnivå?

bedringsstrekning Hoslemo–Geiskelid. Dette finansieres over post 1320.30, underpost Utbedringstiltak og inngår derfor ikke i oversikten, ettersom det er vanskelig å spesifisere hvor stor andel av midlene som knytter seg direkte til skredpunktet.

BEGRUNNELSE:

Fra og med statsbudsjettet for 2023 ble post 31 «Skredsikring riksveger» fjernet som egen budsjettpost og innlemmet i post 30 «Store riksveginvesteringer». Konsekvensen er at bevilgninger til skredsikring på riksveinettet ikke lenger er sporbare som en selvstendig post i statsbudsjettet.

Svar:

Statens vegvesen

Tabellen nedenfor viser en samlet oversikt over skredsikringsprosjekt under post 1320.30, underpost Skredsikring – mindre tiltak, i perioden 2023–2026. For 2026 er prognose for året lagt til grunn.

Det gjennomføres også skredsikringsarbeid som finansieres over andre poster, for eksempel som del av større utbedringstiltak. I 2026 er det planlagt å utbedre et skredpunkt innenfor prosjektet rv. 9 Setesdal, ut-

Drift og vedlikehold**1320.30.20.11 Skredsikring**

Fylke	Prosjekt	2023	2024	2025	2026	SUM
Vestland	Rv. 15 Skredsikring Dårflot	3 165 779	3 225			3 169 004
Vestland	E39 Skredsikring Matreberg	13 334 858	778 084			14 112 942
Vestland	E16 Dalseidtunnelen skredsikring	7 459 841	7 845 304			15 305 145
Vestland	E16 Skredsikring Åsbrekkegjelet - Skromle bru	364 061	1 535 940	17 313 018	22 700 000	41 913 018
Trøndelag	E6 Drivdalen - fangvoll	8 656 077	6 626 952			15 283 029
Rogaland	Rv. 13 skredsikring Rødsliane 1 Nett	5 170 389				5 170 389
Trøndelag	E6 Langnesberga - Sikringstiltak	44 543 889				44 543 889
Vestland	Sikringsnett rv. 13 Oaltdskor	5 172 845	1 373 255			6 546 100
Vestland	Rv. 13 Fanggjerdje Vikali	7 000 366				7 000 366
Vestland	E39 Skredsikring Skredestranda	4 656 736	3 068 933	11 641 100	19 000 000	38 366 769
Rogaland	E39 Tronvik, mellombels skredsikring		956 353	1 650 707	700 000	3 307 060
Vestland	E16 skredsikring Kjerrskredene		429 547	20 282 060		20 711 608
Vestland	E16 skredsikring Ohnstadbakken		32 705			32 705
Vestland	Rv. 15 Almenningsbakkane, skredsikring		11 994 078	197 962		12 192 040
Trøndelag	E6 Drivdalen skredsikring		57 597	26 980 655	1 800 000	28 838 251
Vestland	Rv. 7 skredsikring Kyskredo. Rossanes, Pytsur, I.Rotagjelet, Hagaskred			20 035 336	5 100 000	25 135 336
Vestland	E16 Skredsikring Stanghelle - Voss (fleire skredpunkt)			658 825	12 300 000	12 958 825
Finnmark	E6 Stokkedalen + Sarves/Leirbotvatn - Sennalandet , Skredsikring			473 305		473 305
Vestland	Rv. 13 Skredsikring Uri (Ølmheim-Ylvisåker)			24 724 092	4 300 000	29 024 092
Vestland	Rv. 13 Osgjelet skredsikring			5 550 734	1 900 000	7 450 734
Vestland	E16 Skredsikring Flenjatunnelen aust				500 000	500 000
Trøndelag	E14 Fremstad, Grindmoen og Kvassråsmoen, skredsikring				19 000 000	19 000 000
		99 524 839	34 701 973	129 507 794	87 300 000	351 034 606

Tabellen nedenfor viser prosjektene fordelt på fylke.

Drift og vedlikehold

Vestland	2023	2024	2025	2026	SUM
Rv. 15 Skredsikring Dårflot	3 165 779	3 225			3 169 004
E39 Skredsikring Matreberg	13 334 858	778 084			14 112 942
E16 Dalseidtunnelen skredsikring	7 459 841	7 845 304			15 305 145
E16 Skredsikring Åsbrekkegjelet - Skromle bru	364 061	1 535 940	17 313 018	22 700 000	41 913 018
Sikringsnett rv. 13 Oaltdskor	5 172 845	1 373 255			6 546 100
Rv. 13 Fanggjerdje Vikali	7 000 366				7 000 366
E39 Skredsikring Skredestranda	4 656 736	3 068 933	11 641 100	19 000 000	38 366 769
E16 skredsikring Kjerrskredene		429 547	20 282 060		20 711 608
E16 skredsikring Ohnstadbakken		32 705			32 705
Rv. 15 Almenningsbakkane, skredsikring		11 994 078	197 962		12 192 040
Rv. 7 skredsikring Kyskredo. Rossanes, Pytsur, I.Rotagjelet, Hagaskred			20 035 336	5 100 000	25 135 336
E16 Skredsikring Stanghelle - Voss (fleire skredpunkt)			658 825	12 300 000	12 958 825
Rv. 13 Skredsikring Uri (Ølmheim-Ylvisåker)			24 724 092	4 300 000	29 024 092
Rv. 13 Osgjelet skredsikring			5 550 734	1 900 000	7 450 734
E16 Skredsikring Flenjatunnelen aust				500 000	500 000
	41 154 485	27 061 072	100 403 127	65 800 000	234 418 684

Rogaland	2023	2024	2025	2026	SUM
Rv. 13 skredsikring Rødsliane 1 Nett	5 170 389				5 170 389
E39 Tronvik, mellombels skredsikring		956 353	1 650 707	700 000	3 307 060
	5 170 389	956 353	1 650 707	700 000	8 477 448

Trøndelag	2023	2024	2025	2026	SUM
E6 Drivdalen - fangvoll	8 656 077	6 626 952			15 283 029
E6 Langnesberga - Sikringstiltak	44 543 889				44 543 889
E6 Drivdalen skredsikring		57 597	26 980 655	1 800 000	28 838 251
E14 Fremstad, Grindmoen og Kvassråsmoen, skredsikring				19 000 000	19 000 000
	53 199 965	6 684 548	26 980 655	20 800 000	107 665 169

Finnmark	2023	2024	2025	2026	SUM
E6 Stokkedalen + Sarves/Leirbotvatn - Sennalandet , Skredsikring			473 305		473 305
			473 305		473 305

Nye Veier

Nye Veier

Nye Veier gjennomfører for tiden skredsikringstiltak på rv. 13 mellom Djupevik og Kviturtunnelen i Vest-

land, som er svært skredutsatt. Arbeidet startet i 2025 og forventes ferdigstilt høsten 2026. Det er satt av 544 mill. 2026-kr til tiltaket.

SPØRSMÅL NR. 2188

Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 13. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Regjeringen har som et sentralt mål at Norge skal bli topp tre i Europa på antall kliniske studier. Samtidig er signalene fra helsenæringen at en hovedfaktor for at selskaper skal legge kliniske forsøk til Norge, at det blir bedre tilgang til innovative legemidler. Norge er som kjent langt fra best i klassen på innføring av nye legemidler.

Vil statsråden gi et klart signal til helsenæringen om at Norge skal bli et foregangsland når det gjelder rask innføring av nye behandlinger og medisiner?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at statsråden nylig lanserte Nasjonal handlingsplan for kliniske studier og klinisk forskning. Blant målsettingene er at Norge skal bli topp tre i Europa på antall kliniske studier per millioner innbyggere i perioden, og at næringslivets investeringer til forsknings- og utviklingsarbeid skal øke. Dette er uten tvil gode ambisjoner, som Fremskrittspartiet støtter fullt ut. Imidlertid viser reaksjoner fra helsenæringen at virkemidlene som regjeringen planlegger ikke er tilstrekkelig for å gjøre Norge mer attraktivt for legemiddelselskapene. Uttalelser til Dagens Medisin fra flere legemiddelselskaper tyder på at industrien ikke legger sine studier til Norge hvis de vet at legemiddelet blir tatt i bruk langt senere enn i andre land - om det tas i bruk i det hele tatt. Det hjelper lite å ha ambisjoner om økt samarbeid med helsenæringen, når regjeringen ikke gjør noe med det som legemiddelselskapene selv sier er det største hinderet for flere kliniske forsøk i Norge - nemlig økt vilje til å ta i bruk nye legemidler. Her er Norge blant de dårligste i Europa. For legemiddelindustrien er det mer attraktivt å gjennomføre kliniske studier i land som raskt tar i bruk nye legemidler. Uten at statsråden tar tak i dette, er det tvilsomt om Norge blir et mer attraktivt land for legemiddelindustrien.

Svar:

Regjeringens nye nasjonale handlingsplan for kliniske studier og klinisk forskning ble lansert 23. mars d.å. Vår visjon er at kliniske studier og klinisk forskning skal være en integrert del av all pasientbehandling og klinisk praksis og at Norge skal være blant de mest attraktive land i Europa for gjennomføring av industristudier. Planen har fem hovedmål og fem innsatsområder. De to målene som stortingsrepresentanten referer til er særlig rettet mot helsenæringen.

Stortingsrepresentanten viser til at en viktig medvirkende årsak til at helsenæringen legger sine studier til et land er tilgang til nye legemidler i det aktuelle landet. Rask tilgang til nye metoder må balanseres mot behovet for et kunnskapsbasert og bærekraftig prioriteringssystem, der ressursene i helsetjenesten brukes slik at vi oppnår mest mulig helse for fellesskapets midler. Regjeringen står fast ved at innføring av nye metoder, herunder legemidler, skal skje i tråd med prinsippene for prioritering og i spesialisthelsetjenesten vurderes i systemet for Nye metoder. Det er samtidig viktig å understreke at Norge har en praksis der alle nye metoder skal metodevurderes og at spesialisthelsetjenesten tar i bruk en stor andel av metodene som vurderes. Om lag 7 av 10 metoder som vurderes i Nye metoder blir i dag besluttet innført i spesialisthelsetjenesten. Dette viser at systemet i hovedsak bidrar til god tilgang til nye behandlinger som gir dokumentert nytte og står i et rimelig forhold til ressursbruken.

Regjeringen er også opptatt av tidsbruken frem til beslutning og innføring i spesialisthelsetjenesten, og det pågår et arbeid for å gjøre prosessene mer effektive. Total tid til beslutning i 2025 er 382 dager mot 481 dager i 2024. Industrien står fremdeles for en stor andel av tidsbruken, 208 dager, mot 133 dager i Direktoratet for medisinske produkter og 11 dager i Sykehusinnkjøp. Det arbeides videre med blant annet tidlig dialog, bedre samordning mellom aktørene og mer effektiv bruk av data og dokumentasjon, slik at gode metoder kan tas i bruk raskere – uten

at det går på bekostning av grundige og kunnskapsbaserte vurderinger.

Deltakelse i kliniske studier gir pasienter tidligere tilgang til nye behandlingsformer og legemidler, samtidig som det bidrar til utvikling av kunnskap som er relevant for beslutninger om innføring i den offentlige helsetjenesten. Et tiltak i handlingsplanen er at regjeringen i løpet av planperioden vil utrede hvordan koblingen mellom kliniske studier og metodevurderingsbehov kan styrkes uten å påvirke de grunnleggende prinsippene for prioritering eller gjeldende regelverk. Formålet er å bidra til at Norge blir et attraktivt land for gjennomføring av kliniske studier, også for oppfølgingsstudier etter lansering, og til at slike studier i større grad kan genere dokumentasjon

som er relevant for norske beslutningsprosesser. I utredningen kan det blant annet være relevant å se på tidlig dialog og veiledning om hvilke datakrav og dokumentasjonsbehov som typisk er relevante i Norge, slik som valg av komparatorer brukt i norsk praksis, endepunkter og relevante pasientpopulasjoner, samt muligheter for innhenting av virkelighetsdata.

Dersom helsenæringen i større grad legger sine studier til Norge vil dette over tid bidra til tidligere tilgang til ny behandling for pasienter, styrke beslutningsgrunnlaget for innføring av nye metoder og øke Norges konkurransekraft innenfor rammen av et rettferdig og bærekraftig helsevesen.

SPØRSMÅL NR. 2189

Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 17. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Jeg viser til svar på skriftlig spørsmål, dokument n. 15:2014 (2025-2026), datert 26.03.2026.

Kan statsråden redegjøre for hvorfor Stortingets vedtak ikke vil gi helseforetakene saklig grunn til å avlyse og kan statsråden redegjøre for hvorfor helseforetakene vil være å bebreide for å innrette seg i samsvar med Stortingets vedtak?

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål, dokument nr. 15:2014 (2025-2026) skriver statsråden at han ikke vil følge opp Stortingets anmodningsvedtak om å avlyse rehabiliterings-anskaffelser i Helse Sør Øst og Helse Midt-Norge der kontrakt ikke er inngått. Helse- og omsorgs-departementet vurderer at anmodningsvedtaket ikke gir saklig grunn til å avlyse de to aktuelle konkurransene, og at det vil kunne utløse krav om erstatning.

Når kontrakt ikke er signert har Høyesterett sagt at avlysning kan skje så lenge det ikke er illojalt og oppdragsgiver ikke kan bebreides. I avgjørelsen i Fosen-Linjen aksepterte Høyesterett til og med at oppdragsgivers egne feil kan begrunne avlysning. Ut fra dette er det nødvendig å be statsråden redegjøre for hvorfor Stortingets vedtak ikke vil gi helseforetakene saklig grunn til å avlyse. Spørsmålss-tiller viser videre til at overtredelsesgebyr forutsetter at det ikke var saklig grunn for midlertidig å videreføre ek-

sisterende avtaler og at Helseforetakene kan bebreides for å ha kommet i en situasjon hvor det blir nødvendig. Da er det nødvendig å be statsråden redegjøre for hvorfor helseforetakene vil være å bebreide for å innrette seg i samsvar med Stortingets vedtak.

Svar:

Departementet har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF og Helse Midt-Norge RHF om deres vurderinger i saken knyttet til de problemstillingen som tas opp i spørsmålet.

Tilbakemelding fra Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst RHF har allerede inngått kontrakt med en rekke leverandører etter den gjennomførte anskaffelsen. For Helse Sør-Øst RHF er det derfor spørsmål om en delvis avlysning av konkurransen.

Det er i realiteten to spørsmål fra spørsmålsstiller:

1) Hvorfor Stortingets vedtak ikke vil gi helseforetakene saklig grunn til å avlyse rehabiliteringsanskaffelsene.

2) "Hvorfor helseforetakene vil være å bebreide for å innrette seg i samsvar med Stortingets vedtak". Av begrunnelsen for spørsmålet fremgår det at dette spørsmålet gjelder overtredelsesgebyr ved videreføring av eksisterende avtaler, og bygger på en forutsetning om at "overtredelsesgebyr forutsetter at det ikke var saklig grunn for midlertidig å videreføre eksisterende avtaler og

at Helseforetakene kan bebreides for å ha kommet i en situasjon hvor det blir nødvendig”.

Spørsmål 1 – Saklig grunn til avlysning

Det gjelder et krav om saklig grunn til avlysning for at oppdragsgiver lovlig skal kunne avlyse en anskaffelse. Dette følger av de grunnleggende prinsippene i anskaffelsesloven § 4 og fast praksis fra KOFA og domstolene. Dersom det først foreligger saklig grunn, kan konkurransen avlyses frem til kontrakt er signert.

Spørsmålsstiller har i begrunnelsen for spørsmålet vist til at der kontrakt ikke er signert, “har Høyesterett sagt at avlysning kan skje så lenge det ikke er illojalt og oppdragsgiver ikke kan bebreides”. Det er i forlengelsen vist til at Høyesterett i Fosen-Linjen-saken aksepterte “til og med at oppdragsgivers egne feil kan begrunne avlysning”.

Terskelen for at det foreligger saklig grunn er generelt lav. KOFA har imidlertid i flere saker uttalt at terskelen for hva som anses som saklig grunn heves noe når avlysningen skjer sent i konkurransen, jf. bl.a. KOFA-sak 2020/116 avsnitt 19. Et slikt synspunkt kan også begrunnes i bevisshensyn: Etter at tildeling har skjedd, er det en større risiko for at bakgrunnen for avlysning reelt er en annen enn den som fremføres, som at det er mer ønskelig at kontrakten skulle blitt tildelt andre enn vinnende leverandør.

Det er videre riktig at oppdragsgivers egne feil i visse situasjoner kan begrunne avlysning, for eksempel dersom konkurransegrunnlaget inneholder kriterier i strid med anskaffelsesregelverket. I Fosen-Linjen saken viste Høyesterett i avsnitt 85 til følgende uttalelse fra EF-TA-domstolen i E-16/16 avsnitt 106:

Det kan være situasjoner der for eksempel en prosessuell feil bare kan rettes opp på forsvarlig vis ved at anbudskonkurransen avlyses og gjennomføres på nytt, for å overholde prinsippene om likebehandling, gjennomsiktighet og åpen konkurranse...

Når en avlysning er saklig i slike tilfeller, har det altså sammenheng med at oppdragsgiver ikke er forpliktet til å inngå kontrakter basert på en ulovlig gjennomført konkurranse. Dette er imidlertid ikke situasjonen her. Helse Sør-Øst RHF har gjennomført en konkurranse i tråd med regelverket og ønsker å inngå kontrakt. En eventuell avlysning vil derfor utelukkende måtte begrunnes i Stortingets vedtak.

Spørsmålsstillerens henvisning til at avlysning kan skje “så lenge det ikke er illojalt og oppdragsgiver ikke kan bebreides” er også unyansert.

Høyesterett uttalte i Fosen Linjen-saken følgende i avsnitt 86:

Etter Høyesteretts praksis er det sentrale om avlysningen etter en totalvurdering finnes å være saklig begrunnet, jf. Rt-2007-983 SB Transport avsnitt 91, som igjen viser til kjæremålsutvalgets avgjørelse i Rt-2001-473 Concord. En totalvurdering innebærer etter mitt syn at det er rom for å ta i betraktning både subjektive og objektive

omstendigheter – for å bruke NOUens terminologi – forutsatt at de er saklige. Illojale hensikter, for eksempel å invitere til en konkurranse for å teste markedet, uten å ha til hensikt å inngå en kontrakt, vil ikke gi saklig grunn til å avlyse.

Som det fremgår, er “illojale hensikter” et eksempel på når en avlysning ikke vil være saklig. Uttalelsen innebærer derimot ikke at en avlysning alltid vil være saklig der det ikke foreligger illojalitet eller bebreidelse hos oppdragsgiver. Dette må avgjøres etter en totalvurdering.

KOFAs sak 2017/145 er et eksempel på at det ble lagt til grunn at det etter en totalvurdering ikke forelå saklig grunn til avlysning.

Saken gjaldt en kommunes anskaffelse av middagser til sykehjem, omsorgsboliger mv. etter FOA del II. Etter tildeling av kontrakt, men før kontrakt var inngått, ble det innkalt til et politisk hastemøte etter at lokale politikere hadde engasjert seg for at produksjonen skulle skje fra lokale leverandører. Formannskapet vedtok deretter at konkurransen skulle avlyses fordi kommunen heller ønsket å utføre tjenestene i egenregi.

Klageren anførte at ikke ethvert politisk stemningsskifte gjør det saklig å avlyse en konkurranse, og viste blant annet til at det hos mange oppdragsgivere kan oppstå et politisk ønske om lokale preferanser, spesielt om en leverandør blir utfordret i et eksisterende leveranseforhold. Det ble videre vist til at det ikke forelå noen beregninger for det foreslåtte alternativet med produksjon i egenregi.

KOFA uttalte følgende om hvorvidt det forelå saklig grunn til å avlyse konkurransen (understreket her):

(36) Av avlysningsvedtaket fremgår det at en styringsgruppe nedsettes for å utrede hvordan egenregi kan gjennomføres, og at gruppen i sitt arbeid skal legge «stor vekt på å finne samarbeidsaktører innanfor lokal matproduksjon og matforedling». Valget av egenregi hviler følgelig på et uttalt ønske om å ivareta eksterne lokale aktører. Klagenemnda er av den oppfatning at dette hensynet ligger utenfor rammen av de hensyn som forsvarlig kan vektlegges ved en avlysning der begrunnelsen er at innklagede ønsker egenregi.

(37) Oppfatningen av at avlysningen ikke fremstår som rettmessig underbygges også av at bindingstiden i den kunngjorte kontrakten bare var på ett år, og at innklagede måtte forstå at man ville måtte bruke en hel del av denne tiden på å etablere den omtalte egenregiordningen. Dersom kontrakt hadde blitt inngått med klager, ville oppstart av leveransen ha skjedd per 1. juni 2017. Det fremgår for øvrig også av konkurransegrunnlaget at innklagede har en ensidig rett til å si opp avtalen med 6 måneders varsel. Det var med andre ord mulig å inngå kontrakt med klager som rettmessig vinner av den kunngjorte konkurransen, men begrense leveransen til ett år eller eventuelt til bare 6 måneder. Innklagede kunne i så fall uansett ha etablert en egenregiordning med oppstart

1. juni 2018, eventuelt allerede 1. desember 2017. Innklagede valgte i stedet å videreføre kontrakten med den lokale leverandøren Dyrsku'n. Den egenregiløsningen som et drøyt halvår senere ble etablert innebærer videre at ansatte hos Dyrsku'n ble overført til innklagede i stillinger på 80 prosent, og at innklagede leier lokaler hos Dyrsku'n. En slik løsning henger etter nemndas vurdering sammen med hensynet innklagede ønsker å ta til lokale leverandører, og det vises til det som er sagt ovenfor om dette. Avlysningen skjedde heller ikke på bakgrunn av et endret politisk standpunkt som følge av endret politisk sammensetning i kommunen, og skiller seg derfor klart fra klagenemndas sak 2004/11.

KOFA fant altså at det ikke forelå saklig grunn til avlysning. Det ble blant annet vektlagt at den underliggende begrunnelsen for å avlyse og utføre i egenregi, var ønsket om å ivareta eksterne lokale aktører. Videre ble det vektlagt at bindingstiden på den kunngjorte kontrakten var så kort at det var mulig å inngå kontrakt med valgte leverandør som rettmessig vinner av konkurransen, og i parallell jobbe for å få etablert egenregiordningen. Begrunnelsen som ble gitt i formannskapetets vedtak i KOFA-saken, har flere paralleller til Stortingets vedtak om helseforetakenes rehabiliteringsanskaffelser.

Spørsmålsstillere kan synes å vektlegge at helseforetakene uansett ikke er å bebreide dersom de begrunner en avlysning med at Stortinget har vedtatt dette. Det er uklart om spørsmålsstillere mener at det er uten relevans for spørsmålet om det foreligger en saklig grunn, og hva som har vært Stortingets begrunnelse for vedtaket.

Det er riktig at det er Helse Sør-Øst RHF som er oppdragsgiver for anskaffelsen, og at Helse Sør-Øst RHF ikke kan bebreides for at Stortinget vedtar å be regjeringen om å instruere helseforetakene om å avlyse. Dersom Stortingets vedtak hadde dreid seg om endrede rammevilkår, lovendringer e.l. som medførte at konkurransen måtte avlyses, kunne dette utgjøre en saklig grunn for Helse Sør-Øst RHF til å avlyse konkurransen. Et anmodningsvedtak fra Stortinget som går ut på at regjeringen skal instruere om at konkrete anskaffelser skal avlyses, har imidlertid ikke karakter av rammevilkår. I et slikt tilfelle må det etter Helse Sør-Øst RHF syn sees hen til Stortingets konkrete begrunnelse for vedtaket ved saklighetsvurderingen.

Stortingets begrunnelse for vedtaket kan grovt sett deles i tre hovedkategorier. For det første er det vist til forhold knyttet til at det er behov som ikke blir dekket, som f.eks. at det vil bli manglende kapasitet innen rehabilitering og at det ikke er ønskelig med omlegging fra døgnbehandling til dagbehandling med overnatting. For det andre er det vist til at etablerte institusjoner og fagmiljøer har mistet kontrakter og at det er behov for å sikre kunnskapsmiljøene og berge lokale rehabiliteringsinstitusjoner. For det tredje er det vist til at pris er vektet for høyt i forhold til kvalitet i anskaffelsen.

Når det gjelder forholdene knyttet til at det er behov som ikke blir dekket, kan Helse Sør-Øst RHF ikke se at stortingsflertallet legger til grunn riktig faktisk grunnlag. Det foreligger ikke et forskningsgrunnlag som tilsier behov for mer døgnbasert rehabilitering. Videre vil 70 % flere pasienter få tilbud om arbeidsrettet rehabilitering gjennom Helse Sør-Øst RHF's anskaffelse. Denne anskaffelsen vil sammen med de planlagte nye anskaffelsene legge til rette for at minst like mange pasienter som i dag kan få behandling hos private leverandører. Helse Sør-Øst RHF mener at inngåelse av de gjenstående kontrakter som er tildelt nettopp vil være i tråd med det Riksrevisjonen har bedt departementet om å gjøre, og innretningen er i henhold til Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Når det gjelder stortingsflertallets begrunnelse knyttet til at flere etablerte institusjoner har mistet kontrakter og må si opp sine ansatte, er det vist til at fagmiljøer som er opparbeidet over flere år, vil gå tapt. Et ønske om å berge konkrete leverandører og fagmiljøer, vil imidlertid ikke være en saklig grunn til å avlyse en konkurranse etter at det er blitt klart hvem som er tildelt kontrakt, se for eksempel KOFA-sak 2017/145 som det er redegjort for over.

Når det gjelder stortingsflertallets henvisning til at pris er vektet for høyt i forhold til kvalitet, kan Helse Sør-Øst RHF heller ikke se at dette i denne anskaffelsen kan utgjøre en saklig grunn til avlysning. Vektingen har ikke gitt slike store utslag som stortingsflertallet synes å legge til grunn. Helse Sør-Øst RHF har foretatt en simulering basert på de innkomne tilbudene, der kvalitet er blitt vektet med 70 %. Denne simuleringen viser at selv med en slik vekting, ville det kun blitt mindre endringer i hvilke leverandører som hadde blitt tildelt kontrakt.

I tillegg til at Helse Sør-Øst RHF mener at de momentene som Stortingsflertallet har vist til, ikke gir saklig grunn til å avlyse konkurransen, er det dessuten øvrige forhold ved situasjonen som Stortinget ikke har vurdert, og som er relevante for om anskaffelsen lovlig kan avlyses.

For det første er det av betydning at det er mulig å inngå kontrakter med de leverandører som er tildelt kontrakt, og i parallell jobbe for å nå eventuelle nye politiske målsettinger snarest mulig. De eksisterende kontraktene som Stortinget ønsker at skal gjelde videre, er fra 2015 og bygger ikke på oppdaterte behovsvurderinger. Helse Sør-Øst RHF anslår at det vil ta ca. fire år å gjennomføre en ny konkurranse basert på endrede ønsker for innretningen. Samtidig har de nye kontraktene som er tildelt etter den gjennomførte konkurransen en oppsigelsestid på 6 måneder. Det er altså en stor fleksibilitet med hensyn til muligheten til å avvikle disse. Kontraktene kan derfor inngås samtidig med at det settes i gang et arbeid for en ny retning innen rehabilitering, herunder med å gjennomføre en ny anskaffelse. Som det fremgår av KOFA-sak 2017/145, er denne alternative muligheten et forhold som taler for at avlysning av konkurransen ikke er saklig.

For det andre er det av betydning at Helse Sør-Øst RHF allerede har inngått kontrakt med 14 leverandører fordelt på 33 ulike delkontrakter, mens andre venter på kontraktsinngåelse. Det ville derfor i så fall dreie seg om en delvis avlysning. Det er lagt til grunn i praksis at det i utgangspunktet bare kan foretas en delvis avlysning, dersom dette ikke forrykker konkurransen eller forutsetningene for leverandørenes tilbud, og ikke er i strid med de grunnleggende prinsippene. I en slik vurdering vil flere forhold kunne spille inn, som konkurransebestemmelser i anskaffelsen om leverandørenes mulighet til å betinge seg minimums- og maksimumsvolum, og at de nye kontraktene forutsetter eksklusiv tilgang til pasientgrunnlag.

Samlet mener Helse Sør-Øst RHF at det ved en eventuell rettslig prøving av en avlysning som er basert på Stortingets vedtak, vil bli lagt til grunn at avlysningen ikke er saklig begrunnet.

Spørsmål 2 – videreføring av avtaler

Reglene for illeggelse av overtredelsesgebyr som følge av ulovlig direkteanskaffelse, følger av anskaffelsesloven.

Det foreligger en ulovlig direkteanskaffelse dersom oppdragsgiver inngår kontrakt direkte uten kunngjøring. Det vil også i henhold til praksis foreligge en ulovlig direkteanskaffelse der oppdragsgiver foretar vesentlige endringer i en eksisterende avtale, da dette vil bli ansett som en ny kontrakt etter anskaffelsesregelverket som må kunngjøres. Ved tidsubegrensede kontrakter kan oppdragsgiver også uansett på et tidspunkt ha plikt til å si opp avtalen og konkurranseutsette de aktuelle tjenestene på nytt.

Når det foreligger en ulovlig direkteanskaffelse, kan oppdragsgiver ilegges et overtredelsesgebyr på opptil 15 % av kontraktens verdi, jf. LOA § 12 og 14.

Helse Sør-Øst RHF sa i desember 2023 opp samtlige avtaler med virkning fra 1. januar 2024, slik at avtalene skulle løpe til og med 31. desember 2025. Som følge av forsinkelser i den nye anskaffelsen av rehabiliteringstjenester, har Helse Sør-Øst RHF forlenget avtalenes løpetid til 30. juni 2026 med samtlige avtaleparter. Avtalene er nå videreført i ytterligere fire måneder på bakgrunn av den forsinkelse og usikkerhet Stortingets vedtak medfører. I den foreliggende situasjonen er det altså i realiteten ikke et spørsmål om å la eksisterende avtaler løpe videre, men om å “gjenopplive” oppsagte avtaler.

Spørsmålsstiller bygger sitt andre spørsmål på en forutsetning om at “overtredelsesgebyr forutsetter at det ikke var saklig grunn for midlertidig å videreføre eksisterende avtaler og at Helseforetakene kan bebreides for å ha kommet i en situasjon hvor det blir nødvendig”.

Det er uklart hvilket rettslig grunnlag spørsmålsstiller bygger på når det er vist til at overtredelsesgebyr kan unngås ved en “saklig grunn” til videreføring av eksisterende avtaler, samt at helseforetakene ikke kan bebreides å ha kommet i en situasjon hvor det blir nødvendig. Det kan fremstå som at dette henger direkte sammen med det

spørsmålsstiller har lagt til grunn som forutsetninger for adgangen til avlysning. Dersom det hadde foreligget en saklig grunn til avlysning av konkurransen, kunne Helse Sør-Øst RHF antakelig for en kortere periode foretatt et såkalt dekningskjøp. Som det fremgår over, mener Helse Sør-Øst RHF at Stortingets vedtak ikke gir slikt grunnlag for avlysning. Helse Sør-Øst RHF kan da heller ikke se at det vil være adgang til å foreta dekningskjøp gjennom midlertidig videreføring av eksisterende avtaler.

Det påpekes også at selv dersom det skulle ha foreligget en saklig grunn til avlysning, er det ikke klart at det vil være adgang til midlertidig å fortsette avtaleforholdene i den foreliggende situasjon. Årsaken til dette er at det her vil være spørsmål om å videreføre avtaleforhold som allerede er sagt opp, samt at det er gjennomført en lovlig konkurranse. Så lenge det ikke foreligger en plikt til å avlyse i henhold til anskaffelsesregelverket, foreligger det et annet lovlig alternativ enn å fortsette avtaleforholdene, nemlig å inngå kontrakt i henhold til tildelingen i konkurransen som er gjennomført. Dette kan innebære at det ikke vil være adgang til å benytte de eksisterende og oppsagte avtalene for et midlertidig dekningskjøp.

Svar fra Helse Midt-Norge RHF:

Vi legger til grunn en forståelse av eierstyring der Stortinget ikke utøver direkte styring med de regionale helseforetakene. Stortingets anmodningsvedtak er følgelig rettet mot regjeringen, og i dette tilfellet Helse- og omsorgsdepartementet ved statsråden.

For at oppdragsgiver lovlig skal kunne avlyse en konkurranse, kreves det etter anskaffelsesforskriften at det foreligger en saklig grunn. Selve årsaken til avlysningen må være saklig. De juridiske råd Helse Midt-Norge RHF har innhentet konkluderer med at det ikke foreligger slik saklig grunn ikke i dette tilfellet.

I Fosenlinje-saken, som det vises til i begrunnelsen for spørsmålet, konstaterte Høyesterett at det, i motsetning til herværende sak, forelå saklig grunn til avlysning, og at tilbyderne derfor ikke kunne kreve erstatning for tappt fortjeneste.

Konsekvensen av å avlyse en konkurranse uten at det foreligger saklig grunn, vil være erstatningsansvar for oppdragsgiver for positiv kontraktsinteresse; erstatning for tappt fortjeneste. Hvorvidt en videreføring av eksisterende avtaler vil utløse overtredelsesgebyr, avhenger av årsaken til at kontraktene blir videreført, og hvorvidt lengden på videreføringen vurderes helt eller delvis som nødvendig. Stortinget vurderes ikke å ha noen direkte instruksjonsmyndighet overfor helseforetakene, og helseforetakene kan dermed heller ikke vise til anmodningsvedtaket som saklig grunn for videreføring i forhold til anskaffelsesregelverket.

Departementets vurdering er i likhet med vurderingene fra Helse Sør-Øst RHF og Helse Midt-Norge RHF at Stortingets anmodningsvedtak i seg selv ikke kan anses som saklig grunn. Kravet til hva som utgjør en saklig

grunn er blant annet utledet av de grunnleggende prinsippene i anskaffelsesloven. Stortinget har i lov bestemt at disse prinsippene skal være en rettslig ramme for alle beslutninger oppdragsgivere tar i anskaffelsessaker. Ifølge anskaffelsesloven § 4 innebærer det at oppdragsgivers beslutninger må være i samsvar med prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvnbarhet og forholdsmessighet. Manglende overholdelse av de prinsippene vil utgjøre et brudd på regelverket på lik linje med manglende overholdelse av konkrete prosedyreregler i forskriftene. Prinsippene, slik de er forstått og anvendt i rettspraksis, vil derfor være styrende for hva som kan anses som saklig grunn, jf. Rt-2001-473 Con-

cord og HR-2019-1801-A Fosen Linjen. Anmodningsvedtaket vil derfor bare gi saklig grunn til avlysning, så langt det bygger på en begrunnelse som er i samsvar med loven og dens prinsipper.

De to aktuelle regionale helseforetakene forutsetter at vurderingen av om avlysningen er saklig, beror på en nærmere analyse av om begrunnelsen for avlysning, slik den fremkommer av flertallets merknader i Innst. 95 S (2025-2026) s. 5, er i tråd med de nevnte prinsippene. Det er også Helse Sør-Øst RHF og Helse Midt-Norge RHF som er oppdragsgiver og ansvarlig for å gjennomføre anskaffelsen innenfor rammen av loven.

SPØRSMÅL NR. 2190

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 14. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan stortingets vedtak om å stanse anskaffelsen der kontrakt ikke er inngått følges opp, og om statsråden også jobber videre med Arbeiderpartiets ønske om en tilleggsanskaffelse av kreftrehabilitering og døgntrehabilitering innen hjerneslag, CFS/ME og nevrologiske og nevromuskulære diagnoser?

BEGRUNNELSE:

Statsråd Jan Christian Vestre sendte 9. februar 2026 brev til Stortinget knyttet til Innst. 95 S (2025–2026) Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantane Kjersti Toppe og Bengt Fasteraune om ei ny og offensiv satsing på arbeidsretta rehabilitering. Med bakgrunn i statsrådens brev uttrykte både Arbeiderpartiets representanter og statsråden i debatten at det er rom for å avbøte eventuelle konsekvenser av anskaffelsen knyttet til Helse Midt-Norge gjennom en tilleggsanskaffelse av kreftrehabilitering og døgntrehabilitering innen hjerneslag, CFS/ME og nevrologiske og nevromuskulære diagnoser.

Svar:

Jeg har som kjent meddelt Stortinget (Dokument nr. 15:2014 (2025-2026)) at det vil være i strid med anskaffelsesreglene å avlyse de pågående anskaffelsene og forlenge de eksisterende avtalene. Stortingets anmod-

ningsvedtak gir ikke adgang til å dispensere fra Stortingets lover. Det er med andre ord ikke lovlig adgang til å følge opp Stortingets vedtak med krav overfor de to aktuelle regionale helseforetakene – Helse Midt-Norge RHF og Helse Sør-Øst RHF.

Når det gjelder tilleggsanskaffelser så er situasjonen at Helse Sør-Øst RHF allerede i oktober meddelte at de oppfattet at behovet for spesialiserte rehabiliteringstjenester ikke var tilstrekkelig dekket av anskaffelsen. Dette gjelder særlig innen hjerte- og lungesykdommer, kompleks epilepsi og pasienter med multipel sklerose.

<https://www.helse-sorost.no/nyheter/inngar-nye-avtaler-innen-spesialisert-rehabilitering/>

Ytterligere kjøp av rehabiliteringstjenester som går utover behovene som er vurdert av Helse Midt-Norge RHF eller Helse sør-Øst RHF er det ikke planlagt for. Hvis slike kjøp ikke skal medføre reduksjoner i andre tjenester må det gis tilleggsbevilgninger til dette formålet.

SPØRSMÅL NR. 2191**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 14. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministere forklare motivet for at små bedrifter, håndverkere, industribedrifter, reparatører, anleggsfolk osv. må innføre fartsskrivere på små varebilar frå 2 500- 3 500 kg, frå før er denne næringa belemra med verdens dyraste bilar, drivstoff, verdens høgaste skattar, avgifter og omfattande anna næringsregelverk, for nå å bli påført kostnader på godt over 50 000 kr pr. bil, årlige kostnader og ulemper med eit regelverk som frå talarstolen i Stortinget hadde motiv for varetaxinæringa og godstransport for betaling?

GRUNNGJEVING:

Det er for tida ute høyring frå regjeringa ang forslag om å innføre krav til køyre og kviletid samt fartsskrivar (taksograf) for varebilar mellom 2 500 kg og 3 500 kg som brukast i nasjonal transport av gods. Frå før har regjeringa innført desse reglane for denne vekstklassen for varebilar for internasjonal transport av gods, no skal altså regjeringa gjere det aldeles vanskeleg for resten av varebilane registrert i næring her i landet.

Ut av høyringa er det slett ikkje lett å forstå kva som egentlig er agendaen, då det i eine setninga omtalar at det er sosial dumping og ei ansvarlig varetaxinæring og transportnæring av gods for betaling som er motivet, for seinare å framstille dette i høyringa som om dette skal gjelde alt av varebilar i denne vekstklassa ned til 2 500 kg for alt av varebilar registrert i næringsdrift.

Dette er aldeles vanvittig i så måte. Ein ting er det at regjeringa påfører næringslivet enda fleire reglar, avgifter og kostnader for små bedrifter i denne samanhengen, men å påføre slike bedrifter kostnader på over 50 000 kr samt årlege store kostnader til kalibrering og eit vanvittig innfløkt regelverk som skal hånhevast, ser nesten ut som eit ledd i å kunne auke opp betydelig Statens vegvesen sine kontrollfunksjoner og framstår nærmest som eit selsettingstiltak for enda meir offentlig byråkrati og auke i eit frå før vanvittig sløseri kontrollregime.

Pr. i dag er det frå før innført regelverk om fartsskrivar og køyre og kviletid for 3500 kg varebilar i næring med hengar, noko som påfører store kostnader og ulemper for små bedrifter som til dømes deltek på messer med sine egne salgsvarer og som egentlig kan kaste inn årane då utgiftene etterkvart overgår inntjening, eit byråkrati som ingen klarer heilt å forstå. Håndverkere eller industrifag blir belemra med at ein kan køyre 100 kilometer i luftlinje, køyrer ein over dette med rør og arbeidsdelar til eige

bruk, må ein altså inn under desse strenge regelverket for køyre og kviletid med svindyre fartsskrivarar.

No skal tydeligvis resten av næringslivet sine små bedrifter til pers, svindyre fartsskrivarar skal inn på små varebilar som små bedrifter og håndtverkarar har, i ei høyring som slett ikkje verken er tydeleg eller særleg forståeleg å kunne tolke motivet for, med eit slett grunnlag.

Svar:

Køyre- og kviletidsreglane og krav om fartsskrivar gjeld i dag for alle køyretøy/køyretøykombinasjonar som har ei tillaten totalvekt på over 3 500 kg, eller som har meir enn 9 sitjeplassar, jf. forordning nr. 561/2006 art. 2. Mobilitetspakka til EU del 1 - sosial del er tatt inn i EØS-avtalen og gjennomført i Noreg. Som følge av dette trådte fleire endringar på køyre- og kviletidsområdet i kraft 1. november 2022. Ei av desse endringane er at frå 1. juli 2026 vil verkeområdet for reglane om køyre- og kviletid og fartsskrivar også omfatte godstransport med køyretøy mellom 2 500 kg og 3 500 kg i internasjonal transport.

Bakgrunnen for og føremålet med denne endringa er ynskje om like konkurransevilkår, gode arbeidsforhold for sjåførane og trafikktryggleik, på lik linje med krava som gjeld tyngre køyretøy. Mange varebilar driv omfattande godstransport i ein marknad som har hatt svært få reguleringar samanlikna med marknaden for tunge bilar. Varebilar overtek marknaden for ein del av køyringa som tunge bilar har gjort, og det vert skapt ubalanse då varebilane tradisjonelt har kunna køyra utan krav til, til dømes løyve eller køyre- og kviletid. I regjeringa sin handlingsplan mot sosial dumping i transportsektoren er tiltak nr. 1 at regjeringa vil innføre krav til internasjonal godstransport med tillaten totalvekt frå 2 500 kg (varebilar) i tråd med nye reglar i mobilitetspakka. Tiltak nr. 2 er at regjeringa vil starte eit regelverksarbeid for å innføre løyvekrav og reglar om køyre- og kviletid for nasjonal godstransport med varebilar over 2 500 kg. Høyringa det vert vist til i grunngjevinga for spørsmålet, er ei direkte oppfølging av denne handlingsplanen og ynske frå regjeringa om ei strengare regulering av godstransport med varebil. Framlegget som har vore på høyring, gjeld godstransport med varebil med tillaten totalvekt mellom 2500 og 3500 kg. Det gjeld ikkje alle som brukar varebil som del av si verksemd. Dette er unntak når godstransporten med slik varebil ikkje blir utført for ein annan si rekning, men for føretaket eller føraren si eiga rekning, og når køyringa ikkje er føraren si

hovudaktivitet. Dette fylgjer av forordning (EU) 561/2006 artikkel 3 ha) for internasjonal godstransport med varebil og er foreslått å gjelde tilsvarande for nasjonal transport, i framlegget som har vore på høyring. Unntaket har inga radiusavgrensing. Unntaket vil vere aktuelt for mellom anna handverkarar, reparatørar og anleggsfolk såframt

vilkåra er oppfylte, altså at køyringa ikkje er førarens hovudaktivitet og blir utført for eigen rekning. Samferdselsdepartementet har mottatt høyringsoppsummering frå Statens vegvesen, og vil nå gå grundig gjennom vurderingane før departementet tek stilling til den vidare oppfølginga av framlegget.

SPØRSMÅL NR. 2192

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 14. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram dokumentasjon på antall årlige alvorlige ulykker og dødsulykker i trafikken med varebilar registret i næring, i vekstklassa 2 500 kg til 3 500 kg, for åra 2021-2026, fordelt pr år og fordelt for dei ulike yrkeskategoriene?

GRUNNGJEVING:

Det er ute høyring frå regjeringa om innføring av fartsskrivarar og innføre køyre og kviletid for varebilar i næring frå 2 500 kg til 3 500 kg.

I høyringsnotatet står blant anna at dette er eit ledd i å unngå sosial dumping i varetaxinæringa og for transport av gods, og det er også brukt argument for å få ned ulykker i denne bilbruken innan næringslivet.

I debatten ang innføring av dette regelverket for internasjonal transport av gods for denne vekstklassa, argumenterte samferdselsministeren at denne innføringa med krav om fartsskrivar og køyre og kviletid, var meint for å demme opp for sosial dumping og eit anstendig arbeidsliv innan varetaxinæringa og transportnæringa for godstransport for betaling.

At dette blir innført som ein konsekvens av at andre statlige kontrollregimer slett ikkje gjer jobben sin, slik som skatteetaten, arbeidstilsynet, Statens vegvesen og politiet, som altså ikkje kontrollerar og tar ut av varetaxinæringa useriøse aktørar er nå ein ting, men som vanlig skal byråkratiske og svindyrer regelverk og pålegg vere AP og regjeringa sitt svar på det meste.

Det var ALDRI med i denne debatten at dette var eit utbreidd problem for varebilar generelt som er registret innan næring av ulike slag, noko det sjølv sagt heller ikkje er.

Eg har ikkje registrert at det er i varebilklassen mellom 2 500 kg og 3 500 kg som er spesielt problematisk

med grunnlag i hardt skadde og drepte i trafikken, dette er også bilar som har normalt god og trygg sikkerhetsutrustning og eit grunnlag for å innføre eit slikt byråkratiske regelverk for varebilar i næring i denne vekstklassa, verkar svært lite begrunna og direkte udokumentert.

Svar:

Køyre- og kviletidsreglane gjeld i dag for alle køyretøy/køyretøykombinasjonar som har ei tillaten totalvekt på over 3 500 kg, eller som har meir enn 9 sitjeplassar, jf. forordning nr. 561/2006 art. 2.

Mobilitetspakka til EU del 1 - sosial del, er tatt inn i EØS-avtalen og gjennomført i Noreg. Som følge av dette trådde fleire endringar på køyre- og kviletidsområdet i kraft 1. november 2022. Ei av desse endringane er at frå 1. juli 2026 vil verkeområdet for reglane om køyre- og kviletid og fartsskrivar også omfatte godstransport med køyretøy mellom 2 500 kg og 3 500 kg i internasjonal transport.

Bakgrunnen for og føremålet med denne endringa er ynskje om like konkurransevilkår, gode arbeidsforhold for sjåførane og trafikktryggleik, på lik linje med krava som gjeld tyngre køyretøy. Mange varebilar driv omfattande godstransport i ein marknad som har hatt svært få reguleringar samanlikna med marknaden for tunge bilar. Varebilar overtek marknaden for ein del av køyringa som tunge bilar har gjort, og det er skapt ubalanse då varebilane tradisjonelt har kunna køyra utan krav til, til dømes løyve eller køyre- og kviletid.

I regjeringa sin handlingsplan mot sosial dumping i transportsektoren er tiltak nr. 1 at regjeringa vil innføre krav til internasjonal godstransport med tillaten totalvekt frå 2 500 kg (varebilar) i tråd med nye reglar i mobilitetspakka. Tiltak nr. 2 er at regjeringa vil starte eit regelverksarbeid for å innføre løyvekrav og reglar om køyre- og kviletid.

id for nasjonal godstransport med varebilar over 2 500 kg. Høyringa det vert vist til under stortingsrepresentanten si grunngjeving for spørsmålet, er ei direkte oppfølging av denne handlingsplanen og ynske frå regjeringa om ei strengare regulering av godstransport med varebil.

Tal henta inn frå TRULS-registeret til Statens vegvesen (politirapporterte personskadeulykker) viser omfang og utvikling i personskadeulykker der varebil er involvert, og ei samanlikning mot ulykker der tungt køyretøy er involvert.

Statens vegvesen opplyser at for perioden 2020–2024 viser statistikken mellom 439 (i 2024) og 533 (i 2020) politirapporterte personskadeulykker per år der varebil er involvert. I same periode (2020–2024) utgjør dette samla 2 482 personskadeulykker der varebil er involvert. Uttaket viser også skadegrad for ulykker der varebil er in-

volvert (drepne/hardt skadde/lettare skadde per år), og tilsvarande for ulykker der tungt køyretøy er involvert. For perioden 2020–2024 er det til dømes registrert 73 drepne i personskadeulykker der varebil er involvert, medan det er registrert 130 drepne i personskadeulykker der tungt køyretøy er involvert. Endelege tal for 2025 og 2026 er ikkje tilgjengeleg.

Det vert presisert at TRULS-registeret ikkje inneheld opplysningar om skuld, utløysande einingar eller årsaker til ulykkene (til dømes trøytteleik). Registeret inneheld berre faktainformasjon frå politiet (dato/klokkeslett/stad/ulykkestype m.m.). Videre viser tala i uttaket personskadeulykker der varebil er involvert, men seier ikkje i seg sjølv om varebilen i den enkelte ulykka var i godstransport eller anna bruk.

SPØRSMÅL NR. 2193

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 9. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

I 2019 mente Klima- og miljødepartementet at planene om et landbasert oppdrettsanlegg på Tøfta på Averøya ville “ha vesentlige negative virkninger for hensynet til strandsone, friluftsliv og naturverdier.” Departementet anbefalte ovenfor KDD at innsigelsen til reguleringsplanen fra Fylkesmannen ble tatt til følge. Dette skjedde dessverre ikke. Solberg-regjeringen ga tillatelse til inngrepet. Nå behandles klagen på utslippstillatelsen av Miljødirektoratet.

Vil Klima- og miljøministeren sørge for at denne stoppes?

BEGRUNNELSE:

Solberg regjeringen hadde et slepphendt forhold til innsigelser fra Fylkesmennene i natur- og miljø saker. Den borgerlige regjeringen mente at innsigelsene var for mange og at flere utbygginger også i strandsonen burde tillates. Derfor fikk oppdrettsselskapet gjennomslag for sine planer på Averøya.

Nå behandles klagen på utslippstillatelsen av Miljødirektoratet. Utslipet av fosfor og nitrogen vil være like stort som utslippet av all kloakk fra Møre og Romsdals innbyggere. Det er noe som bør bekymre miljømyndighe-

tene i en tid hvor det skal stilles stadig strengere krav til avløpsrensing.

Dagens regjering har også uttalt at de vil ha en sterkere satsing på natur og miljø enn den borgerlige regjeringen. Dette er en god sak å vise at de mener alvor med dette. Her er det snakk om å følge de miljøfaglige råd som Miljødirektoratet og departementet selv kom med i sin tid.

Departementet skrev selv 21. juni 2019 følgende i et brev til KDD:

“Klima- og miljødepartementet mener at reguleringsplanen for landbasert fiskeoppdrettsanlegg på Tøfta i Averøy kommune vil ha vesentlige negative virkninger for hensynet til strandsone, friluftsliv og naturverdier. Etter en helhetlig vurdering tilrår departementet at innsigelsen tas til følge.”

Miljødirektoratet skriver i sin uttalelse 25. april 2019 at planen er i konflikt med naturmangfold-, friluftsliv- og strandsonehensyn av nasjonal og vesentlig regional interesse. Miljødirektoratet mener at lokalisering av slike arealkrevende industrianlegg som planen legger til rette for, må vurderes i en overordnet regional eller kommunal planprosess der flere alternativer vurderes med bakgrunn i de krav som stilles til tiltaket, og at dette avveies mot andre samfunnsinteresser. Miljødirektoratet tilrår på

denne bakgrunn at innsigelsen fra fylkesmannen i Møre og Romsdal tas til følge.

Svar:

Averøy Seafood AS søkte den 20. januar 2021 om tillatelse til etablering av landbasert akvakulturanlegg ved lokaliteten Tøfta i Averøy kommune. Søknaden gjaldt for produksjon av matfisk av laks, ørret og regnbueørret på inntil 30 000 tonn i året. Statsforvalteren ga i vedtak av 13. juni 2024 tillatelse etter forurensningsloven. Det ble gitt tillatelse hvor rammen for produksjonen ble satt til 10 000 tonn i året (trinn 1). Det var lagt opp til at det skulle

skje en trinnvis utvidelse av produksjonen i tre trinn, og at det måtte søkes om utvidelse av tillatelsen for hvert trinn. Vedtaket ble påklaget av flere og er nå til behandling i Miljødirektoratet. Miljødirektoratet har forespurt oppdretter om flere opplysninger om renseeffekt. På grunn av sakens kompleksitet har Miljødirektoratet varslet lang saksbehandling.

Siden klagen er under behandling er det ikke riktig at jeg uttaler meg om saken eller utfallet. Klagesaken må følge de ordinære saksbehandlingsprosessene, der det er Miljødirektoratet som klageinstans som avgjør saken.

SPØRSMÅL NR. 2194

Innlevert 14. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 13. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om det er hjemmel for å nekte såkalt "loitering" på offentlige steder som togstasjoner, hvor mange ganger har Sør-Vest PD benyttet oppholdsforbud totalt eller i tilknytning til Byterminalen, hvor mange og hvilke typer saker er registrert rundt Byterminalen i 2025 og så langt i 2026, og hvor mange og hva slags våpen er beslaglagt i 2025 og 2026?

BEGRUNNELSE:

Rundt Byterminalen i Stavanger, som er Rogalands viktigste kollektivknutepunkt, er det stadige problemer med ungdomsgjenger som oppholder seg der. Eksempler på det er grov vold, ran, narkotikaomsetning og bæring av våpen. Foreldre og ungdommer opplever utrygghet, og Sør-Vest politidistrikt har nest lavest politidekning per 1 000 innbyggere.

Selv om det er mulig å ilegge oppholdsforbud i enkelte tilfeller er det likevel flere ungdommer og gjenger som oppholder seg på viktige kollektivknutepunkt uten at de skal ta kollektivtransport. Derfor er det nødvendig å klargjøre hvilke hjemler som gir mulighet til å nekte opphold på offentlige steder som bussterminaler/togstasjoner når formålet ikke er å bruke kollektivtransport, såkalt "loitering".

Svar:

Politiet har ingen spesifikk hjemmel til å forby ungdomsgjenger opphold på offentlige trafikkknutepunkter. Politiet har imidlertid hjemmel til å gripe inn og eventuelt bortvise barn, unge eller andre fra offentlige steder i konkrete situasjoner eller i forbindelse med konkrete hendelser, på nærmere bestemte vilkår. Politiets inngripen skal alltid være nødvendig og forholdsmessig.

Bortvisning etter politiloven § 7 er aktuelt når det er nødvendig for å stanse forstyrrelser av den offentlige ro og orden eller når omstendighetene gir frykt for slike forstyrrelser, for å ivareta enkeltpersoners eller allmennhetens sikkerhet eller for å stanse eller avverge lovbrudd. Politimesteren kan også, med hjemmel i politiloven § 7 a, i visse situasjoner beslutte våpenvisitasjoner for et begrenset tidsrom og på et begrenset område – typisk et bestemt trafikkknutepunkt en bestemt natt – som et forebyggende tiltak for å avdekke ulovlig våpenbesittelse og forebygge ulovlig våpenbruk i det offentlige rom.

Politiet har også hjemmel i politiloven § 13 til å vise eller bringe hjem barn som antas å være under 15 år som driver omkring på egen hånd på offentlig sted etter kl. 22.00, og barn under 18 år som bryter oppholdsforbud nedlagt etter straffeprosessloven § 222 c. Sistnevnte bestemmelse gir politiet adgang til å forby personer å oppholde seg i et bestemt område i en viss periode dersom det er grunn til å tro at vedkommende ellers vil begå en straffbar handling eller forstyrre den offentlige ro og or-

den. Oppholdsforbud etter straffeprosessloven er et forebyggende tiltak som må være begrunnet i en nærliggende og reell risiko for («grunn til å tro») at barnet begår en ellers straffbar handling, må være konkret begrunnet og ha en begrunnet mistanke («grunn til å tro»), i tillegg til at det må være forholdsmessig. Det skal også gjelde et avgrenset område og tidsrom.

Jeg har via Politidirektoratet og riksadvokaten innhentet informasjon fra Sør-Vest politidistrikt for å kunne besvare representanten Sivertsens spørsmål om antallet oppholdsforbud og beslaglagte våpen i 2025 og 2026. Et-

ter det jeg har fått opplyst ble syv personer ilagt oppholdsforbud på Byterminalen i Stavanger i 2025, og så langt i 2026 har fire personer blitt ilagt oppholdsforbud. Alle oppholdsforbudene har hatt en varighet på tre måneder.

Politidistriktet har registrert 21 saker om ulovlig bevæpning på offentlig sted ved Byterminalen, hvorav 13 våpen i 2025 og åtte våpen så langt i 2026. Det er snakk om blant annet softguns, macheter og mindre kniver. Politiet i Stavanger gjennomførte åtte våpenaksjoner i 2025, hvor til sammen 838 personer ble kontrollert. Det ble funnet 16 våpen under disse aksjonene.

SPØRSMÅL NR. 2195

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 13. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at det ikke gjentar seg med kanselleringer av flyavganger på grunn av drivstoffpriser som dermed gjør viktige regionale knutepunkter sårbare?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Aftenbladets artikkel om kanselleringer av flere flyavganger fra Sola flyplass den 16. mars 2026 på grunn av høye drivstoffpriser.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at velfungerende transportårer mellom landsdelene og distriktene er helt avgjørende for å knytte landet sammen. Å sørge for at transportflyten i landet fungerer som den skal er derfor noe jeg prioriterer svært høyt. Når det er sagt vil jeg understreke at til tross for at SAS har kansellert flere flyavganger, foreligger det ikke holdepunkter som tilsier at transportflyten av mennesker og varer i Norge verken er eller har vært utilfredsstillende. Det er derfor på nåværende tidspunkt ikke aktuelt for meg og regjeringen å gripe inn med tiltak overfor flyselskapene.

Forsyningssikkerhet, herunder tilgang på drivstoff, er næringsministerens hovedansvar, men jeg kan forsikre om at jeg følger utviklingen på hvordan drivstoffsituasjonen påvirker transportnæringen. Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet samarbeider

også for å sikre at nasjonens drivstoffbehov ivaretas for alle transportformene.

Når det gjelder hvilken pris flyselskapene må betale for drivstoff, er dette et forhold som reguleres av avtaler inngått mellom det enkelte flyselskapet og selskapene som selger drivstoff på norske lufthavner og i utlandet. Samferdselsdepartementet og regjeringen er ikke part i disse avtalene.

SPØRSMÅL NR. 2196

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 13. april 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er status for “direktivetterslep” innen Energidepartementets ansvarsområde, hvor mange og hvilke direktiver og forordninger mv. gjenstår?

BEGRUNNELSE:

Det er en rekke direktiv som Norge i utgangspunktet er forpliktet til å gjennomføre.

Svar:

Vedlagt følger oversikt over vedtatte rettsakter i EU relatert til Energidepartementets ansvarsområde som per i dag ikke er tatt inn i EØS-avtalen. Per 9. april 2026 utgjør dette 57 rettsakter. Oversikten inneholder rettsakter hvor spørsmål om EØS-relevans, behov for EØS-tilpasninger og for å innhente Stortingets samtykke med innlemmelse i EØS-avtalen er til vurdering.

Vedlegg: Oversikt over rettsakter

CELEX-nummer	Navn på rettsakt
32011R1227	Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1227/2011 av 25. oktober 2011 om integritet og gjennomsiktighet i energimarkedet
32013R0814	Kommisjonsforordning (EU) nr. 814/2013 av 2. august 2013 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF med hensyn til krav til miljøvennlig utforming av varmtvannsbereidere og varmtvannslagringstanker
32014R0312	Kommisjonsforordning (EU) nr. 312/2014 av 26. mars 2014 om nettverkskoder for balansering av gasstransmisjonsnett
32014R1348	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 1348/2014 av 17. desember 2014 om gjennomføring av datarapportering etter artikkel 8 (2) og artikkel 8(6) i råds- og parlamentsforordning nr. 1227/2011 om integritet og gjennomsiktighet i energimarkedene
32015R0703	Kommisjonsforordning (EU) 2015/703 av 30. april 2015 om etablering av en nettverkskode om interoperabilitets- og datautvekslingsregler
32016R0631	Kommisjonsforordning (EU) 2016/631 av 14. april 2016 om etablering av en nettkode om krav for nettilknytning av generatorer
32016R1388	Kommisjonsforordning (EU) 2016/1388 av 17. august 2016 om etablering av en nettkode om nettilknytning av forbruk
32016R1447	Kommisjonsforordning (EU) 2016/1447 av 26. august 2016 om etablering av en nettkode om krav for nettilknytning av høyspent likestrømssystemer og produksjonsparker tilknyttet nettet via likestrømskabler
32017R0459	Kommisjonsforordning (EU) 2017/459 av 16. mars 2017 om fastsettelse av nettrekler om mekanismer for kapasitetstildeling i gasstransmisjonssystemer og oppheving av kommisjonsforordning (EU) nr. 984/2013
32017R0460	Kommisjonsforordning (EU) 2017/460 av 16. mars 2017 om etablering av en nettregele for harmoniserte tariffer for gassoverføring
32017R2196	Kommisjonsforordning (EU) 2017/2196 av 24. november 2017 om etablering av en nettkode for nødsituasjoner og gjenoppretting
32018R1999	Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1999 av 11. desember 2018 om et styringssystem for energiunionen og klimainnsatsen, om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, europaparlaments- og rådsdirektiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, rådsdirektiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652, og om oppheving av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 525/2013
32019R0807	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/807 av 13. mars 2019 om utfylling av direktiv (EU) 2018/2001 med hensyn til fastsetting av råprodukter med høy risiko for indirekte endringer i arealbruken for hvilke det er konstatert en betydelig utvidelse av produksjonsarealet til arealer med stort karbonlager, og sertifisering av biobrensel, flytende biobrensel og biomassebrensel med lav risiko for indirekte endringer i arealbruken

CELEX-num- mer	Navn på rettsakt
32019R0941	Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/941 av 5. juni 2019 om beredskap i elektrisitetssektoren og om oppheving av direktiv 2005/89/EF
32019R0942	Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/942 av 5. juni 2019 om opprettelse av et EU-byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter (revisjon)
32019R0943	Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/943 av 5. juni 2019 om det indre marked for elektrisitet (revisjon)
32019L0944	Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/944 av 5. juni 2019 om felles regler for det indre marked for elektrisitet og endring av direktiv 2012/27/EU (omarbeiding)
32020R1294	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1294 av 15. september 2020 om EUs finansieringsordning for fornybar energi
32021R0280	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/280 av 22. februar 2021 om endring av forordning (EU) 2015/1222, (EU) 2016/1719, (EU) 2017/2195 og (EU) 2017/1485 for å tilpasse dem til forordning (EU) 2009/943
32022R0869	Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2022/869 av 30. mai 2022 om retningslinjer for transeuropeiske infrastruktur, endring av forordningene (EF) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 og (EU) 2019/943 og av direktivene 2009/73/EF og (EU) 2019/944, og om oppheving av forordning (EU) nr. 347/2013
32022R0996	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/996 av 14. juni 2022 om regler for kontroll av bærekraft og klimagassutslipp og kriterier for å reduksjon av klimagassutslipp og kriterier for lavrisiko indirekte endring av arealbruk
32022R2299	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/2299 av 15. november 2022 om fastsettelse av regler for anvendelse av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1999 med hensyn til struktur, format, tekniske detaljer og prosesser for de integrerte nasjonale energi- og klimafremdriftsrapportene
32022R2448	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/2448 av 13. desember 2022 om fastsettelse av operasjonell veiledning om attesting av samsvar med bærekraftskriteriene for skogbiomasse fastsatt i artikkel 29 til europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2001
32023R0807	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2023/807 av 15. desember 2022 om revisjon av primærenergifaktoren for elektrisitet i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU
32023R1162	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2023/1162 av 6. juni 2023 om krav til samvirkeevne og oversiktlige prosedyrer for tilgang til data om måling og forbruk
32023R1184	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2023/1184 av 10. februar 2023 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2001 ved fastsettelse av en EU-metode med detaljerte bestemmelser for produksjon av fornybart drivstoff for transport i flytende form og i gassform av ikke-biologisk opprinnelse
32023R1185	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2023/1185 av 10. februar 2023 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2001 ved å fastsette en minstetterskel for besparelser av klimagassutslipp av resirkulert karbondrivstoff og ved å spesifisere en metode for å vurdere klimagassutslippsbesparelser fra fornybare transportdrivstoff i flytende form og som gass av ikke-biologisk opprinnelse og fra resirkulert karbondrivstoff
32023L1791	Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2023/1791 av 13. september 2023 om energieffektivisering og endring av forordning (EU) 2023/955 og om endring av forordning (EU) 2023/955 (omarbeiding)
32023R2104	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2023/2104 av 4. juli 2023 om endring av delegert kommisjonsforordning (EU) 2015/2402 med hensyn til revisjon av harmoniserte effektivitetsreferanseverdier for separat produksjon av elektrisitet og varme ved anvendelse av europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU
32023L2413	Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2023/2413 av 18. oktober 2023 om endring av direktiv (EU) 2018/2001, forordning (EU) 2018/1999 og direktiv 98/70/EF med hensyn til fremme av bruken av fornybar energi, og om oppheving av rådsdirektiv (EU) 2015/652
32023R2533	Kommisjonsforordning (EU) 2023/2533 av 17. november 2023 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF med hensyn til krav om miljøvennlig utforming av husholdningstørketromler, om endring av kommisjonsforordning (EF) nr. 1275/2008 og om oppheving av kommisjonsforordning (EU) nr. 932/2012

SPØRSMÅL NR. 2197**Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 14. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hva er status for “direktiveterslep” innen Klimadepartementets ansvarsområde, hvor mange og hvilke direktiver og forordninger mv. gjenstår?

BEGRUNNELSE:

Det er en rekke direktiver som Norge i utgangspunktet er forpliktet til å gjennomføre.

Svar:

Etterslepet er dynamisk og forandrer seg fortløpende i tråd med at det fattes vedtak i EU og i EØS-organene og når krav i regelverkene trer i kraft.

I en verden i endring er tilgang til det indre markedet og samarbeidet med EU viktig. Regjeringen jobber aktivt med å styrke vårt forhold til EU. Gjennom Regjeringens plan for Norge tydeliggjør vi hvordan å redusere EØS-etterslepet henger sammen med norsk næringslivs markedstilgang i Europa og på verdensmarkedet. På mitt ansvarsområde jobber vi blant annet med avskogingsforordningen, som er avgjørende for norsk treindustri sin markedsadgang til EU. Derfor er jeg opptatt av at vi reduserer etterslepet.

KLD har på få år gått fra å ha et nær ubetydelig etterslep til å ha et større etterslep på 95 rettsakter på sitt

ansvarsområde pr. april 2026. Økningen skyldes i all hovedsak det store omfanget av nytt og revidert klima- og miljøregelverk som ble vedtatt som en del av Europas grønne giv.

KLDs EØS-etterslep er sammensatt. Vi har p.t. 39 rettsakter som er avklart på norsk side, men som blir liggende i påvente av avklaringer hos våre EU/EØS-partnere. Vi har p.t. 14 rettsaker som er av mer teknisk karakter som forventes å bli innlemmet raskt. Blant sakene som tar tid på norsk side kan ca. 15 sies å være krevende i den forstand at de utfordrer EØS-avtalen og/eller er vanskelige fordi konsekvensen for Norge ikke er tydelig. I denne kategorien finner vi skog- og arealbruksregelverket (LULUCF), innsatsfordelingsforordningen (ESR), karbongrensejusteringsmekanismen (CBAM), avskogningsforordningen, økodesignforordningen, Fuel EU Maritime mv.

Samtidig fortsetter regelverksutviklingen i EU på KLDs områder. Det utvikles fortløpende en stor mengde underliggende regelverk som videreutvikler og utfyller hovedrettsaktene på klima- og miljøområdet. Kommisjonen forbereder nå også nye regelverksforslag og -revisjoner, blant annet knyttet til klimaregelverket etter 2030 og den sirkulære økonomien.

Norge er ikke tjent med et unødig etterslep. Regjeringen jobber for å få ned EØS-etterslepet og effektivisere forvaltningen av EØS-avtalen. Dette er også viktig for norsk klima- og miljøpolitikk.

SPØRSMÅL NR. 2198**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen****Besvart 13. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Når vil regjeringen oppfylle Stortingets vedtak gjort i 2024 om et slitertillegg i pensjonssystemet, og når vil dette komme til behandling i Stortinget?

Svar:

Regjeringen la frem en stortingsmelding med forslag som styrker den sosiale bærekraften i pensjonssystemet desember 2023. Arbeids- og sosialkomiteen leverte Innst. 233 S (2023–2024) 14. mars 2024. Med innstillingen fulgte en avtale mellom de daværende regjeringspartiene (Arbeiderpartiet og Senterpartiet) og partiene Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti og

Miljøpartiet De Grønne. Avtalepartene stiller seg bak forslagene fra regjeringen om en gradvis økning av aldersgrensene, en bedre regulering av minsteytelsene i pensjonssystemet og en styrking av alderspensjonen til uføre. Videre ble avtalepartene enige om å opprette en sliterordning i folketrygden, samtidig med de andre endringene i pensjonssystemet.

Endringene som følger av regjeringens forslag i stortingsmeldingen og pensjonsforliket krever et omfattende lovarbeid, og har tatt noe mer tid enn ventet. Dette

henger blant annet sammen med at en sliterordning i folketrygden ikke var utredet som en del av forslagene i stortingsmeldingen.

Departementet arbeider med et høringsnotat for å følge opp forslagene i stortingsmeldingen og pensjonsforliket. Først etter at forslagene har vært på alminnelig høring, vil det bli fremmet en lovproposisjon for Stortinget. En lovproposisjon vil derfor tidligst bli fremmet for Stortinget våren 2027.

SPØRSMÅL NR. 2199

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 22. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram ei grundig og detaljert synlegging av pengebruken på planlegging av ferjefri E-39 i Møre og Romsdal dei 12 siste åra, fordelt pr prosjekt, synleggjort i detalj som syner i realiteten kva pengane har gått til, ikkje i større "sekkepostar" men i detalj?

GRUNNGJEVING:

I ein artikkel i SMP har det kome fram at det til ferjefri E-39 i Møre og Romsdal er forbrukt dei 12 siste åra ca 1,6 milliard kr til planlegging.

Totalt dei siste 12 åra har der blitt brukt 1,9 milliard kr, med andre ord har ferjefri E-39 i Møre og Romsdal køyrt mange torpedoar inn i sida på alt av andre viktige vegstrekingar, der folket har blitt hardt skadd og mista livet i trafikken, medan pengane til planlegging har gått til sløseriprojekt som aldri vert bygd slik som Møreaksen.

Korleis er dette mulig at det til dømes til vindmålingar på HAFAST er forbrukt 620 million kr, som blir nevnt av representant frå Statens vegvesen i intervjuet i SMP, til vindmåling.

Det er nødvendig at alle fakta kjem på bordet i denne saka, og korleis det har vore mogeleg å brukt så vanvittig mykje pengar på desse prosjekta.

Eg er klar over at desse løyvingane har kome over lang tid frå ulike regjeringar, men detaljar om denne pengebruken til Statens vegvesen region midt må leggjast fram detaljert til offentligheta, då grunnlaget for dei årlige løyvingane i dei ulike satsbudsjetta er gjennomført med

grunnla i statens vegvesen sine handlingsprogram etter gjeldande NTP er behandla i Stortinget.

Eg har sjølv sagt lagt merke til at dette har i lang tid vore ein "villa" politikk frå Statens vegvesen sjølv, der til dømes den såkalla faglege tilrådinga før siste NTP vart lagt fram frå statens vegvesen i Møre og Romsdal. Der la utbyggingsdirektøren i Statens vegvesen fram dette, der til dømes eksportvegen E-39/136 frå Ålesund til Vestnes, den mest trafikkerte og mest ulykkesutsatte delen av eksportvegen frå Ålesund til Bjørli, vart anbefalt fjerna heilt ut av NTP sin 12 års periode, noko regjeringa følgte opp. Likeså vart E-39 Solevågseidet-Blindheim til Moa, regionens og ein av landets verste ulykkesutsatte vegstreking og den mest trafikkerte vegstrekinga mellom Bergen og Trondheim, også "fagleg" tatt heilt ut av NTP.

Men, Møreaksen ville Statens vegvesen ha, heilt i tråd med det dei sjølv sagt også dei 10-12 siste åra har hatt som mantra og har ivra for.

Heldigvis fjerna samferdselsministeren Møreaksen heilt ut av NTP sin 12 års periode, dette har eg gjeve statsråden ros for.

Eg forventar eit grundig svar noko anna blir ikkje akseptert då eg i ein del andre spørsmål ikkje er imponert over svara, alltid.

Svar:

Sidan 2013 er det brukt om lag 1 216 mill. kroner i løypande prisar på planlegging og utvikling av prosjekt som ville ha inngått i ferjefri E39 i Møre og Romsdal. Fjordkryssingane over Sulafjorden, Vartdalsfjorden og Halsafjorden er ikkje ordinære planprosjekt etter plan- og

bygningslova, men forprosjekt som har omfatta utgreiingar av nye fjordkryssingar og val av bruløysingar. Dette er teknologiske utviklingsprosjekt der ein måler vind, straum og bølger for å undersøkje om prosjekta let seg realisere.

Nedanfor følgjer ein tabell som viser forbruk per prosjekt i løypande mill. kr sidan 2013, fordelt på ulike utgifter:

Planprosjekter	Kommunedelplan	Reguleringsplan	Prosjektering, forberedende arbeider	Grunnundersøkelser	Grunnerverv	KS2 kostnad	Utreddinger knyttet til ny teknologi	Sum totalt
E39 Ålesund–Ørskogfjellet	29,2			8,4	3,7			41,3
E39 Ørskogfjellet–Vik		17,2			0,5			17,7
E39 Vik–Julbøen		15,8		199,0	2,8		49,6	267,2
E39 Julbøen–Molde	18,6	13,7			0,02			32,3
Fjordkryssningene								
Sulafjorden				91,2	0,5		385,3	477,0
Vartdalfjorden				38,3	0,02		40,2	78,6
Halsafjorden				35,1	0,4		143,5	179,0
Byggeprosjekter								
E39 Vik–Molde			80,6		35,5	4,0	2,4	122,4
Sum løpende kr	47,8	46,7	80,6	372,1	43,4	4,0	621,0	1 215,5

SPØRSMÅL NR. 2200**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 14. april 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Mener statsråden at dagens regler og praksis for etterbetaling av barnetrygd i tilstrekkelig grad ivaretar barnets beste i saker der en forelder av hensyn til barnas sikkerhet og en pågående barnefordelingssak ikke kan søke tidligere, og vil statsråden endre regelverket dersom konsekvensen er at staten kan kreve barnetrygd tilbake fra én forelder uten å utbetale den til den forelder som faktisk hadde den daglige omsorgen for barna?

BEGRUNNELSE:

Jeg er gjort kjent med en sak der en far fikk daglig omsorg for sine to barn etter en krevende barnefordelingssak. Faren opplyser at han ikke kunne søke om barnetrygd tidligere, fordi en slik søknad ville blitt brukt mot ham i konflikten og kunne satt barnas trygghet i fare.

Likevel skal NAV og Trygderetten ha avslått etterbetaling utover tre måneder tilbake i tid. Det opplyses samtidig at NAV har vurdert tilbakekreving overfor den andre forelder, uten at dette automatisk fører til utbetaling til den forelder som faktisk hadde omsorgen for barna i den aktuelle perioden.

Dette fremstår urimelig. Barnetrygden skal komme barna til gode, ikke bortfalle som følge av at en forelder i en vanskelig konflikt har handlet for å beskytte barna. Saken reiser spørsmål ved om dagens regelverk og praksis i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til barnets beste etter Grunnloven § 104.

Svar:

Jeg vil begynne med å understreke at det er et mål i familierpolitikken å hjelpe foreldre til å løse konflikter. Hvis foreldrene ikke blir enige om hvor barnet skal bo etter et samlivsbrudd, er det viktig at de får hjelp til å håndtere og løse konflikten. Stortinget vedtok i juni 2025 ny barnelov. Loven inneholder flere endringer som skal bidra til å forebygge eller dempe konflikter mellom foreldre. Dersom man søker om en statlig ytelse man har rett på skal det i utgangspunktet ikke påvirke utfallet av en foreldretvist.

Foreldre kan når som helst søke om barnetrygd. Barnetrygden skal bidra til å dekke utgifter til forsørgelse av barn, og skal utbetales til den forelder som har rett til stønaden, dvs. forelder som bor fast sammen med barnet (faktiske bosted).

Hvis barnet bytter fast bosted, skal det opplyses om dette. Dersom barnetrygden fortsetter å bli utbetalt til forelder som barnet ikke lenger bor fast hos, kan det føre til tilbakekreving av den feilaktige utbetalingen etter barnetrygdloven § 13. Når det gjelder feilutbetaling og vurdering av tilbakekreving, så gjøres dette opp mot den enkelte bruker. Det er ingen særregler for dette i barnetrygdloven. Om Nav kommer til at en feilutbetaling kan kreves tilbake fra den ene forelder, opplyser direktoratet om at det ikke er noen automatikk i at barnetrygden for denne perioden tilfaller den andre forelder. Vedkommende må sette fram et selvstendig krav om barnetrygd. Bestemmelsene om etterbetaling i barnetrygdloven § 11 begrenser tidsperioden det kan kreves etterbetaling for.

Bestemmelsene i barnetrygdloven § 11 om etterbetaling av barnetrygd fikk sin nåværende utforming etter en lovendring som trådte i kraft 1. juli 2024. Lovendringen, støttet av et bredt flertall i Stortinget, inkludert representanten selv, medførte at hovedregelen om etterbetaling av barnetrygd ble endret. Etterbetaling gis nå som hovedregel for en periode på inntil tre måneder før kravet ble satt fram (gitt at vilkårene var oppfylte), mens hovedregelen tidligere var etterbetaling i inntil tre år. Ett av formålene var å sikre likere behandling av sammenlignbare tilfeller. Nye regler om etterbetaling av barnetrygd er nå mer sammenlignbare med øvrig regelverk om etterbetaling av kontantytelser, som f.eks. reglene i folketrygdloven, kontantstøtteloven og forskotteringsloven. Reglene har blitt mer ensartede og forutsigbare for brukerne, og enklere å administrere for Nav. Jeg viser til nærmere omtale av endringene i Prop. 72 L (2023 – 2024) Endringer i barnetrygdloven og midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina (videreføring m.m.).

Barnetrygd kan unntaksvis gis for opptil tre år før kravet ble satt fram. Dette gjelder der det er åpenbart at den som har rett til ytelsen ikke har vært i stand til å sette fram krav tidligere. Det samme gjelder dersom vedkommende ikke har satt fram krav tidligere fordi Nav har gitt misvisende opplysninger. Misvisende opplysninger kan også omfatte manglende opplysninger. Unntaksregelen er ment som en sikkerhetsventil og er laget etter mønster av sammenlignbart regelverk.

De siste endringene i etterbetalingsreglene innebærer en innstramming for alle barnefamilier som berøres. Konsekvensene for de berørte og hensynet til barnets beste er nærmere beskrevet og vurdert i lovforarbeidene, og jeg viser til gjennomgangen som er gjort der. Det er i forarbeidene pekt på at en generell hovedregel for alle om

etterbetaling for en periode på tre måneder gir tid til å områ seg og søke om barnetrygd, for eksempel etter samlivsbrudd eller ved foreldretvist. I tillegg fins det en sikkerhetsventil og unntaksregel, slik beskrevet ovenfor.

Jeg har ikke anledning til å gå inn i enkeltsaker. På generelt grunnlag kan jeg si at jeg ikke per nå vurderer regelverksendringer av relevans for spørsmålene stortingsrepresentanten reiser. Jeg tar imidlertid med meg erfaringer fra praksis i mitt videre arbeid på området.

SPØRSMÅL NR. 2201

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 14. april 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden, i lys av den sterke befolkningsveksten i regionene rundt Oslo, at statlige kulturordninger samlet sett fungerer for slike områder, og mener statsråden at dagens system i tilstrekkelig grad bidrar til å bygge sterke kulturmiljøer og tilgjengelige kulturtilbud i regioner med stor befolkningsvekst og levekårsutfordringer?

BEGRUNNELSE:

Det har den siste tiden blitt stilt flere spørsmål til kulturministeren om den geografiske fordelingen av statlige kulturmidler, blant annet knyttet til festivalstøtte og tildelinger over statsbudsjettet. Tallgrunnlaget viser at regionene rundt Oslo i flere sammenhenger mottar vesentlig lavere statlige kulturbevilgninger enn andre deler av landet.

Flere kommuner i Akershus og omegn opplever sterk befolkningsvekst, og mange steder finnes også betydelige levekårs- og integreringsutfordringer. I slike områder kan et tilgjengelig kulturliv spille en viktig rolle for deltakelse, fellesskap og lokal samfunnsutvikling. Det kan tyde på at statens kulturpolitiske virkemidler ikke er godt nok tilpasset den demografiske utviklingen.

Allerede i Riksrevisjonens Dokument 3:12 (2012–2013) om tilskuddsforvaltningen i Norsk kulturråd ble det pekt på store geografiske forskjeller i fordelingen av kulturmidler, og Riksrevisjonen vurderte at slike forskjeller er en utfordring i statens tilskuddsforvaltning.

Kulturloven (2007) slår fast at staten skal legge til rette for et kunst- og kulturliv over hele landet. Dette handler dermed ikke bare om fordelingen av enkeltordninger, men om hvorvidt de samlede kulturpolitiske virkemidlene fungerer i områder der en stadig større del av befolkningen bor.

Svar:

Kunst, kultur, idrett og frivillighet er bærebjelker for å skape gode liv og samfunn. For regjeringen er det et mål at alle i hele landet skal ha mulighet til å delta og oppleve kunst og kultur av høy kvalitet og kunne delta i frivillig aktivitet.

Et rikt og mangfoldig kulturliv må bygges med utgangspunkt i lokale forutsetninger. Regjeringen arbeider aktivt for styrke det lokale kulturlivet og gi frivilligheten rammevilkår som sikrer et mangfold av aktiviteter i hele landet. Vår politikk bidrar til å senke terskelen for deltakelse, slik at flere kan få mulighet til å utforske sine talenter og oppleve kunst og kultur.

Det er forskjeller i folks kulturbruk, og variasjoner i hvilket kulturtilbud som er tilgjengelig der folk bor. Men jeg kan forsikre om at jeg hele tiden har oppmerksomheten rettet mot geografisk fordeling av tilskuddsmidler, og jeg mener de systemene vi har er gode og egnet til å bygge kulturmiljøer over hele landet.

Kulturbudsjettet for 2026 er på rekordhøye 27 milliarder kroner, og økte med 1,2 milliarder kroner fra året før. Det viser at vi prioriterer et rikt og mangfoldig kunst-, kultur- og idrettsliv. Vi prioriterer bl.a. frivillig innsats, infrastruktur og institusjoner over hele landet.

I statsbudsjettet for 2026 har vi for eksempel prioritert Østfold og Akershus. I Østfold ble tilskuddene til Østfold Internasjonale Teater, Dansekunst i Østfold og Opera Østfold økt. I Akershus økte vi tilskuddene til Unge Viken Teater, Henie Onstad Kunstsenter og Museene i Akershus.

Et annet eksempel er at vi har startet arbeidet med en nasjonal kulturarenastrategi, blant annet som oppfølging av anbefalinger i NOU 2025: 7 Musikklandet. Tilgang til egnede kulturarenaer i hele landet styrker lokalsamfunn. Det bygger engasjement, identitet og tilhørighet, og gir økt deltakelse for alle. Gode kulturarenaer vil gi kulturfrivilligheten bedre vekstvilkår, bedre rammevilkår for

profesjonelle kunstnere og tilpassede kulturrom for barn og unge. Tilgang til egnede kulturarenaer er særlig viktig i områder med sterk befolkningsvekst, der etterspørselen etter kulturtilbud øker og det er behov for gode arenaer for deltakelse, inkludering og lokalt engasjement. Slik blir også kulturarenastrategien en viktig komponent i å sikre kultur til og for alle uavhengig av størrelsen på den enkeltes lommebok.

Kulturrådet skal tilstrebe god geografisk spredning av tilskuddsmidlene. Kulturdirektoratet har informert meg om at Kulturrådet jobber kontinuerlig med å stimulere til flere søknader fra fylker det kommer relativt få søknader fra, eller som har lav tildelingsprosent. Der hvor de mener slike ulikheter krever tiltak gjøres dette blant

annet ved at rådet selv og/eller ett av rådets fagutvalg, besøker fylker med få søknader eller lav tildelingsprosent. Besøkene vil da omfatte dialogmøte med kunstnere, kulturaktører og lokale/regionale myndigheter for gjensidig informasjonsutveksling og dialog. Slik ekstrainsats bidrar til å stimulere til flere og bedre søknader.

Gjennom de statlige tilskuddsordningene legger vi til rette for et mest mulig stabilt og likeverdig kulturtilbud over hele landet, forankret i lokale forutsetninger og behov.

Vi fortsetter å jobbe for at alle i hele landet skal ha mulighet til å delta og oppleve kunst og kultur av høy kvalitet og kunne delta i frivillig aktivitet, uavhengig av hvem de er, størrelsen på lommeboka og hvor i landet de bor.

SPØRSMÅL NR. 2202

Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 13. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kan statsråden leggje fram kva som gjelder ang jerv i gjeldande vedtak i Stortinget ang rovviltforliket, som dannar grunnlaget for bestandsmålet for jerv, og fastsetting med dokumentasjon av ant faktiske årlige ynglingar opp mot bestandsmålet?

GRUNNGJEVING:

Rovviltforliket legg til grunn eit bestandsmål, målt over tre påfølgende år for dei ulike rovdyrartane her i landet.

Dette forliket i Stortinget vart gjennomført med bakgrunn i å kunne oppnå konflikt dempende forståelse mellom beitenæringa i heile landet og behovet for vern av vår e fire store rovdyrartar.

Det vi derimot blir vitner til, er ein massiv og konsekvent motarbeidelse av dette rovdyrforliket, spesielt frå statsforvaltninga og departement/direktorat, der bestandsmåla aldri har vorte lagt vekt på eller fulgt opp frå staten sin side gjeldande jerv og problema den svært store bestanden av dette rovdýret som har vore langt over bestandsmåla over lang tid.

Eg legg merke til at statsråden har forsøkt seg med å vise til enkeltår, der bestanden har vore slik eller slik, og såleis IKKJE forholder seg til det som skal leggjast til grunn i grunnlaget for bestandsmålet.

Eg forventer at statsråden og andre statlige organ, følger gjeldande vedtak i Stortinget, og ikkje bedriver noko form for "privatpraktiserende vurderingar" i verken denne eller andre saker.

Den svært store jervebestanden skapar store utfordringar for beitenæringa, der ein til dømes i Møre og Romsdal i bortprioriterte områder i forvaltningsplanen for jerv, har stort innslag av jerv med dertil enorme tap, som rammar sjølvsgatt beitenæringa og dei ulike saue eigarane, men også produksjonsbedrifter slik som til dømes Ole Ringdal as som mistar ein betydeleg mengde med slakt til sin produksjon.

Når vi høyrer at ulike statlige organ nærmest blander seg inn og feilaktig vurderer rovviltforliket og legg feilaktige føringar til grunn for rovviltneemndene sine utarbeidelsar av forvaltningsplaner, blir fleire enn eg bekymra.

Eg får starte i ein ende, med å avklare med statsråden, om han og departementet har fortsatt Stortinget sitt vedtak ang denne sak.

Svar:

Stortinget har vedtatt et nasjonalt bestandsmål om 39 årlige ungekull av jerv i Norge, og målsettingen er å forvalte bestanden så nær bestandsmålet som mulig. Bestandsmålet er videre fordelt med regionale bestandsmål til de ulike forvaltningsregionene. Stortinget har også ved-

tatt at det skal være en tydelig soneforvaltning der ulike områder prioriteres til henholdsvis beitedyr og jerv eller andre rovdyr, og det er rovviltneemndene som har ansvaret for å fastsette soneinndelingen. Å regulere viltbestander med det presisjonsnivået Stortinget har bestemt er krevende, men forvaltningen arbeider kontinuerlig for å holde bestanden så nær bestandsmålet som mulig både nasjonalt og i hver enkelt region.

Målsettingen om å forvalte jervebestanden så nær bestandsmål som mulig, både nasjonalt og i den enkelte forvaltningsregion, gjelder hvert år. Når det gjelder hvem som har myndighet til å vedtak fellingskvoter av jerv, reguleres dette likevel på bakgrunn av gjennomsnittlig antall ungekull i hver region de siste tre år. Dette har sammenheng med at det kan være en del variasjon mellom år i hvor stor andel av de voksne hunnjervene som lykkes å få frem ungekull, og det er derfor funnet hensiktsmessig at myndigheten reguleres basert på et tre års gjennomsnitt. Det er den regionale rovviltneemnden som har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling når bestanden de siste tre år ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen. Like fullt er målsettingen at bestanden hvert år skal forvaltes med sikte på å være så nær bestandsmålet som mulig både nasjonalt og i hver enkelt region.

Nasjonalt ble det registrert 51 ungekull av jerv i 2025, altså mer enn bestandsmålet på 39 årlige ungekull. Målet er derfor å redusere og stabilisere jervebestanden så nært bestandsmålet så mulig. Samtidig er det viktig å ha med seg at alle ungekull medregnes i disse tallene, også der Statens naturoppsyn har gjennomført ekstraordinære hiuttak av nyfødte ungekull. I 2025 ble det gjennomført 11 hiuttak, og ved inngangen til beitesesongen for sau var altså gjenværende antall ungekull 40 og kun ett ungekull over det nasjonale bestandsmålet.

Et annet viktig poeng er at det er forskjeller i avvik fra bestandsmålet mellom regionene, og at dette også

varierer mellom år. Hver region skal ha en jervebestand så nær sine respektive regionale bestandsmål som mulig, og i 2025 var det særlig Nordland som skilte seg ut med betydelig overtallighet av ungekull. Nordland har et regionalt bestandsmål om 10 årlige ungekull av jerv, mens det ble registrert hele 21 ungekull i fjor. At mange voksne jervetisper hadde ynglesuksess i Nordland dette året er også hovedforklaringen på at jervebestanden på landsbasis var større enn det nasjonale bestandsmålet. En stabilisering av jervebestanden i tråd med regionalt bestandsmål i Nordland ville med andre ord medført at jervebestanden forrige år også ville vært svært nær det nasjonale bestandsmålet.

Representanten Sve tar også opp Møre og Romsdal spesielt i begrunnelsen for sitt spørsmål. I region 6, som Møre og Romsdal er del av sammen med Trøndelag, er det et regionalt bestandsmål på 10 årlige ungekull av jerv. I 2025 ble det registrert 8 ungekull i regionen, eller 7 etter gjennomføring av ett ekstraordinært hiuttak, og altså en bestand under det regionale bestandsmålet. Rovviltneemnda har i tillegg gjort en fordeling av det regionale bestandsmålet for jerv mellom fylkene, og i Møre og Romsdal er bestandsmålet satt til 3 årlige ungekull. I 2025 ble det registrert 3 ungekull i Møre og Romsdal, men det ble likevel gjennomført et hiuttak slik at bestanden ved inngangen til beitesesongen for sau var nede på 2 ungekull. Jeg vil her også trekke frem at det denne vinteren har blitt gjennomført en effektiv lisensfelling i Møre og Romsdal og kvoten for fylket ble fylt. På denne bakgrunn er det per nå ikke stort handlingsrom for ytterligere bestandsregulering av jerv i Møre og Romsdal.

Miljødirektoratet vurderer fortløpende og parallelt med bestandsregistreringene behovet for ekstraordinære uttak utover våren. Dette gjelder både i Møre og Romsdal og andre deler av landet.

SPØRSMÅL NR. 2203

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 14. april 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en «planvask» av passive tillatelser i makroalgenæringen, i samarbeid med næringen og fagmiljøer, for å sikre bedre arealutnyttelse

og fjerne uegnede lokaliteter som hindrer bærekraftig vekst i tråd med Stortingets vedtak?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har i behandlingen av Havbruksmeldingen (Meld. St. 24 (2024–2025), Innst. 525 S) fattet vedtak 1057, hvor regjeringen bes legge til rette for økt produksjon av lavtrofisk akvakultur, herunder makroalgedyrking, med mål om bærekraftig vekst, verdiskaping og bedre arealtilgang.

Makroalger er en del av en global vekstindustri og representerer en av de mest bærekraftige formene for biomasse- og matproduksjon. Tare dyrking har lavt klimaavtrykk og krever verken matjord, ferskvann, gjødsel eller sprøytemidler. Økt norsk produksjon kan også redusere importavhengighet av innsatsfaktorer til fôr, jordbruk og industri.

I en tidlig fase ble det tildelt mange tillatelser preget av optimisme og begrenset kunnskap om egnede lokaliteter. Dette har ført til at en betydelig andel konsesjoner i dag er knyttet til områder som i ettertid viser seg å være biologisk eller logistisk uegnede for effektiv drift.

Resultatet er mange passive tillatelser som beslaglegger areal uten å bidra til produksjon eller verdiskaping. Disse «papirkonsesjonene» gir et misvisende bilde av næringens aktivitetsnivå og fungerer som en barriere for nye aktører og mer målrettet arealbruk.

For å følge opp Stortingets vedtak og legge til rette for reell oppskalering av næringen, er det behov for en systematisk gjennomgang – en «planvask» – av eksisterende tillatelser og arealbruk. Næringsaktører og fagmiljøer,

herunder Bellona, har pekt på utfordringen og uttrykt vilje til å bidra i en slik prosess.

Svar:

Jeg er godt kjent med problemstillingene rundt passive akvakulturtillatelser og unødige arealbeslag.

Forskrift om tillatelse til akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret (andre-arter-forskriften) har i § 18 en bestemmelse som gir Fiskeridirektoratet hjemmel til å trekke tilbake passive tillatelser i makroalgenæringen. Bestemmelsens første ledd lyder: «Fiskeridirektoratet kan trekke tilbake en akvakulturtillatelse dersom det innen tre år etter at tillatelsen er gitt, ikke er etablert virksomhet med mer enn en tredjedel av det tillatte».

Det finnes for øvrig en tilsvarende bestemmelse for akvakultur av laks, ørret og regnbueørret i laksetildelingsforskriften § 9-1.

Begrunnelsen for tilbaketrekking av akvakulturtillatelse ved passivitet er formålet om å unngå unødvendig båndlegging av areal. Det er videre uheldig med passive akvakulturtillatelser som kan hindre at en kan gi tillatelse til andre næringsutøvere som er interessert i å drive på de samme lokalitetene eller i nærområder til disse. Hensynet til ryddighet og effektiv ressursbruk i forvaltningen taler også for at passive tillatelser bør trekkes tilbake.

Fiskeridirektoratet vurderer og følger opp passivitetsbestemmelsene gjennom sin ordinære og løpende virksomhet. Jeg ser derfor ikke noe umiddelbart behov for et eget initiativ knyttet til dette.

SPØRSMÅL NR. 2204

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 13. april 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden legge til rette for at WWOOF Norway fortsatt kan formidle kunnskaps- og kulturutveksling på økologiske gårder i Norge, herunder vurdere avklaringer eller unntak i regelverket som gjør det mulig for deltakere å komme til Norge uten å bli definert som arbeidstakere?

BEGRUNNELSE:

Det vises til svar på skriftlig spørsmål fra Rasmus Hansson i mai 2025 (Dokument nr. 15:2180 (2024–2025))

om WWOOF Norway. I svaret legges det til grunn en forståelse av at ordningen innebærer bruk av ulønnet arbeidskraft som erstatter ordinære arbeidstakere. Dette fremstår som en misforståelse av hva WWOOF er.

WWOOF (World Wide Opportunities on Organic Farms) er en internasjonal ordning for kultur- og kunnskapsutveksling, hvor deltakere lærer om økologisk landbruk og bærekraftig livsstil gjennom å ta del i hverdagen på en gård. Forholdet mellom vert og deltaker er ment å være likeverdig og ikke-arbeidsrettslig, og det utveksles ikke lønn. Ordningen skiller seg derfor fra både ordinært arbeid og fra etablerte ordninger som «arbeidende gjest».

WWOOF Norway stiller krav til vertene og fører kontroll for å sikre at deltakere ikke erstatter ordinær arbeidskraft. Det er bred enighet om viktigheten av å motvirke sosial dumping og ulovlig arbeid. Samtidig opplever organisasjonen at dagens regelverk og praktisering gjør det vanskelig å gjennomføre lovlig deltakelse, særlig for personer fra tredjeland.

Det vises til at enkelte oppfatter at deltakelse kan falle inn under unntak for frivillig, vederlagsfritt arbeid i utlendingsregelverket, eller være forenlig med «working holiday visa». Samtidig skaper manglende avklaringer usikkerhet.

WWOOF er et etablert globalt nettverk i over 100 land, og bidrar til kunnskapsdeling, kulturutveksling og økt interesse for økologisk landbruk. I Norge deltar særlig små og mellomstore gårdsbruk, ofte med mål om økt selvforsyning og bærekraftig drift. Ordningen kan dermed også støtte nasjonale mål om økt økologisk produksjon og lokal mat.

På denne bakgrunn er det behov for å avklare hvordan regelverket kan praktiseres eller utvikles slik at ordningen kan videreføres innenfor trygge og lovlige rammer.

Svar:

Jeg viser til tidligere svar på skriftlig spørsmål nr. 2180/2025 fra representanten Rasmus Hansson. Det følger av utlendingsloven § 55 at alle borgere av land utenfor EØS (tredjelandsborgere) som skal utføre arbeid i Norge, mot eller uten vederlag, som hovedregel må ha oppholdstillatelse som gir rett til å ta arbeid. Bestemmelsen skal bidra til å motvirke svart arbeid og sosial dumping, og skal hindre omgåelse av utlendingslovens innvandringsregulerende regler. Kravet til oppholdstillatelse ved all type arbeid er dermed et viktig virkemiddel for å sikre etterlevelsen av arbeidsinnvandringsregelverket og for å fremme et seriøst og organisert arbeidsliv med anstendige lønns- og arbeidsvilkår.

Representanten viser i sin begrunnelse for spørsmålet til at enkelte oppfatter at deltakelse i WWOOF kan falle inn under unntak fra kravet om oppholdstillatelse for frivillig, vederlagsfritt arbeid i utlendingsregelverket eller kvalifisere til et «working holiday visa».

Jeg gjør oppmerksom på at unntak fra kravet om oppholdstillatelse i utlendingsforskriften § 1-1A gjelder ved frivillig, vederlagsfritt arbeid for humanitære, ideelle eller religiøse organisasjoner, frivillighetssentraler, idrettslag og lignende. Det er en forutsetning at slikt arbeid normalt utføres av medlemmer og sympatisører uten godtgjøring. Arbeidet kan for eksempel omfatte aktiviteter slik som sosiale tjenester for barn, eldre og funksjonshemmede, besøkstjeneste eller å hjelpe til ved arrangementer, loppemarkeder og loddsalg, distribusjon av opplysningsmaterieell, rengjøring av lokaler på dugnad og lignende. Slikt vederlagsfritt arbeid kan ikke omfatte akti-

vitert som normalt utføres av lønnede ansatte eller tjenester som normalt kjøpes av næringsdrivende. Arbeidet kan heller ikke omfatte aktiviteter der formålet er inntektsgivende virksomhet som frivillige organisasjoner mv., driver i konkurranse med regulær næringsvirksomhet. Deltakere i WWOOF utfører arbeid på gården mot vederlag i form av gratis kost og losji, og oppgavene de utfører ville vanligvis bli utført av andre mot betaling. I tillegg driver gårder som regel ordinær næringsvirksomhet i konkurranse med andre. Deltakere i WWOOF faller dermed ikke inn under dette unntaket.

Landbruket har utfordringer med sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Det følger av Økokrims trusselvurdering fra 2024 at utenlandske arbeidstakere som benyttes i arbeidsintensive bransjer med høy andel ufaglærte, er mer sårbare for utnyttning. Sesongarbeidere i landbruket er en spesielt utsatt gruppe. I Økokrims statusrapport om arbeidslivskriminalitet fra september 2022 omtales «Woofing» spesifikt, som en ordning med risiko for ulovlig arbeid i landbruket. Ifølge rapporten utfører ofte ufaglærte tredjelandsborgere som ankommer Norge på turistvisum, frivillig gårdsarbeid mellom 20 til 30 timer i uken mot gratis kost og losji. Jeg mener tredjelandsborgere som er på korttidsbesøk i Norge, ikke skal brukes som ulønnet arbeidskraft for å utføre oppgaver som vanligvis ville blitt utført av andre mot betaling.

Kravet om gyldig oppholdstillatelse gjelder også for deltakere i WWOOF, og de som utfører gårdsarbeid uten tillatelse, arbeider ulovlig i Norge. Jeg oppfordrer organisasjonen til å veilede sine deltakere slik at de søker om oppholdstillatelse før de ankommer Norge. Det finnes som tidligere opplyst en egen oppholdstillatelse for arbeidende gjest i landbruket i utlendingsforskriften § 6-22 andre ledd. Etter denne bestemmelsen kan tredjelandsborgere som er formidlet som arbeidende gjest i landbruket gjennom en godkjent organisasjon, få oppholdstillatelse i inntil tre måneder. Enkelte kan også søke om oppholdstillatelse for ungdom på arbeidsferie («Working holiday visa»). I arbeidsferieordningen kan ungdommer mellom 18 og 30 år (mellom 18 og 35 år for canadiske borgere) få innvilget oppholdstillatelse i til sammen ett eller eventuelt to år. Ordningen er begrunnet i kulturelle formål hvor ungdommer gis anledning til å ha lengre ferieopphold og ta kortvarig arbeid for å kunne supplere finansieringen av oppholdet i Norge. Det er en forutsetning for å få slik tillatelse at Norge har inngått en avtale om arbeidsferie med ungdommens hjemstat. Norge har for tiden seks bilaterale avtaler om arbeidsferie som er i bruk. Avtalene er inngått med Andorra, Argentina, Australia, Canada, Japan og New Zealand.

Jeg vil understreke viktigheten av at tredjelandsborgere som ønsker å ta arbeid i Norge og arbeidsgivere som ønsker å benytte seg av arbeidskraften, følger norske regler for innreise og opphold i landet.

SPØRSMÅL NR. 2205**Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 10. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden i det videre arbeidet med rederiskatteordningen sikre økt sektornøytralitet og likebehandling av fartøystyper og havnæringer, slik at ordningen styrker konkurransekraften, reduserer risiko for utflagging og legger til rette for omstilling og vekst i norske havnæringer?

BEGRUNNELSE:

En sterk og konkurransedyktig norsk maritim næring er avgjørende for både beredskap, verdiskaping og sysselsetting i Norge. Den norske rederiskatteordningen er en av de viktigste rammebetingelsene for norske rederier, og gjør det mulig for rederier å konkurrere med utenlandske aktører, samt gir virksomhetene større mulighet til å investere i nye skip, i ny teknologi og ta del i den grønne omstillingen. Dette bidrar igjen direkte til vekst langs hele kysten gjennom flere arbeidsplasser i sjøfart, verftsindustri, maritime tjenester og leverandørkjeder etc.

Rederiskatteordningen er en av de viktigste rammebetingelsene for norske rederier. Den bidrar til at norske aktører kan konkurrere internasjonalt, og gir grunnlag for investeringer i ny teknologi og grønn omstilling. Samtidig har 23 europeiske land egne tilpassede ordninger, og norsk skipsfart – særlig nærskipsfarten – er utsatt for sterk internasjonal konkurranse og risiko for utflagging.

Dagens ordning er i stor grad tilpasset petroleumsrelatert virksomhet, med begrensninger for andre fartøystyper og operasjonsområder. Dette kan bidra til skjevheter og hemme utviklingen av andre havnæringer.

Derfor har bl.a. Kystrederiene foreslått endringer i rederiskatteordningen for å sikre større grad av sektornøytralitet og forutsigbarhet, blant annet gjennom likestilling av fartøystyper og operasjonsområder, samt likebehandling av fartøy med hjelpefunksjoner i havbruk og andre havnæringer.

Gjeldende rederiskatteordning en varighet ut 2027, og en ny ordning må godkjennes av ESA. Samtidig skisserer ESA 18 mnd. behandlingstid for å få på plass en ny ordning, som skal gjelde for 10 nye år.

En mer sektornøytral ordning vil kunne bidra til økt konkurransekraft, redusert utflagging og bedre tilrettelegging for omstilling og vekst i eksisterende og nye havnæringer, i tråd med EØS-regelverket og en kommende re-notifisering av ordningen.

Svar:

Det norske skattesystemet bør utformes slik at ressursene i samfunnet utnyttes mest mulig effektivt. Effektiv ressursutnyttelse tilsier at en tar utgangspunkt i noen grunnleggende prinsipper om brede skattegrunnlag, lave satser, likebehandling av næringer, virksomhetsformer og investeringer, og symmetrisk behandling av inntekter og utgifter. Prinsippene ble senest redegjort for i Prop. 1 LS (2025–2026) kapittel 2.2 Retningslinjer for et godt skattesystem. Brede skattegrunnlag og relativt lave skattesatser gir normalt et enklere skatte- og avgiftssystem. Unntak og særordninger som avviker fra de generelle skattereglene, gjør skattesystemet mindre effektivt. De krever derfor en særskilt begrunnelse, og bør ikke gå lenger enn begrunnelsen tilsier.

Rederiskatteordningen er en særskilt skatteordning for aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper. Selskaper som oppfyller nærmere fastsatte vilkår, kan velge å bli beskattet etter skattelovens regler om rederiskatteordningen. Ordningen innebærer at det ikke skal gjennomføres skattlegging av nærmere definerte skipsfartsinntekter. Netto finansinntekter i selskapene skattlegges. Selskapene skal i tillegg svare en særskilt tonnasje-skatt etter satser som fastsettes av Stortinget i det årlige skattevedtaket.

Rederiskatteordningen skal motvirke at norske rederier utkonkurreres av utenlandske rederier med mer gunstige vilkår for beskatning. Ordningen skal i utgangspunktet omfatte internasjonal skipsfart og annen skipsfart som er utsatt for tilsvarende internasjonal konkurranse.

Rederiskatteordningen er godkjent av ESA for 10-årsperioden 2018 til og med 2027. En forlengelse av ordningen krever at norske myndigheter innen utgangen av 2027 vil måtte oppnå ny godkjenning av ESA for perioden 2028–2037.

Eventuelle endringer i rederiskatteordningen i forbindelse med en ny godkjenning, bør balansere de grunnleggende prinsippene som ligger til grunn for utformingen av det norske skattesystemet, mot hensynet om å motvirke at norske rederier utkonkurreres av utenlandske rederier med mer gunstige vilkår for beskatning.

Eventuelle forslag om endringer i rederiskatteordningen vil legges ut på høring i tråd med utredningssinstruksen. Bred involvering legger til rette for at berørte kan komme med innspill, forbereder berørte på hva som kan bli vedtatt og bidrar til gode beslutningsgrunnlag.

SPØRSMÅL NR. 2206**Innlevert 28. mars 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 17. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Jeg viser til Dokument nr. 15:2014 (2025-2026). Jeg ber om å få innsyn i de juridiske vurderingene Helse Midt-Norge RHF og Helse Sør-Øst RHF har gjort i forbindelse med oppfølgingen av vedtak 455, som ble gjort av Stortinget 10. februar 2026.

Kan jeg videre be om svar på om det ble gjort vurderinger av alternative måter å oppfylle intensjonen i Stortingets vedtak på, nemlig bevaring av de tilbudene som står i fare for å forsvinne og om det er gjort ulik vurdering av mulighetene til å oppfylle vedtaket i de to regionene?

BEGRUNNELSE:

10. februar 2026 fikk følgende forslag flertall:

Stortinget ber regjeringen straks stanse alle kontraktssinngåelser når det gjelder rehabiliteringsanskaffelser i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge, avlyse anskaffelsen der kontrakt ikke er inngått og videreføre dagens avtaler fram til det er etablert faglig gode kvalitetskrav basert på et solid kunnskapsgrunnlag, pasientens behov og en langsiktig plan for ulike typer rehabilitering er lagt fram for Stortinget.

I tillegg til å få innsyn i de juridiske vurderingene som er gjort er det viktig å få innsyn i de mer generelle vurderingene departementet også har gjort.

Det er på det rene at prosessene var på ulike stadier i de to regionene, det er derfor viktig å få klarhet i om det har vært gjort ulike vurderinger av muligheten til å oppfylle vedtaket i de to regionene.

Det er også viktig å få vite om det er gjort vurderinger av alternative måter å oppfylle intensjonen i Stortingets vedtak, som var å bevare viktige og svært gode rehabiliteringstilbud i de to regionene. Ap fremmet dagen før behandling selv et forslag til bevaring av deler av tilbudet. Et forslag de så trakk.

Svar:

Jeg viser til mitt svar gjengitt i Dokument nr. 15:2014 (2025-2026). Som det fremgår der så ba Helse- og omsorgsdepartementet Helse Midt-Norge RHF og Helse Sør-Øst RHF om å vurdere hvordan dette vedtaket kunne følges opp, herunder vurdere rettslige og økonomiske implikasjoner knyttet til oppfølging av vedtaket. De ble også utfordret på om det var alternative måter man kunne oppfylle hele eller deler av anmodningsvedtaket på. De har

begge innhentet eksterne juridiske råd i saken. Helse- og omsorgsdepartementet har etter å ha fått disse vurderingene kommet til en endelig konklusjon om at det ikke vil være mulig å følge opp anmodningsvedtaket uten å bryte norsk lov.

Denne typen råd og vurderinger kan i utgangspunktet unntas offentlighet etter § 15 annet ledd, men jeg har likevel valgt å gi ut disse. Vedlagt ligger de innspillene vi fikk fra de aktuelle regionale helseforetakene, samt de juridiske råd de innhentet eksternt. I ett av notatene som Helse Midt-Norge RHF innhentet fra advokatfirmaet Kvale (datert 19.02.26) er deler av innholdet som ikke vedrører Stortingets vedtak sladdet.

En av de sentrale rettslige problemstillingene i denne saken er som kjent hvorvidt det foreligger en «saklig grunn» for å avlyse de to aktuelle konkurransene. I dette spørsmålet så bes det om et «svar på om det ble gjort vurderinger av alternative måter å oppfylle intensjonen i Stortingets vedtak på, nemlig bevaring av de tilbudene som står i fare for å forsvinne og om det er gjort ulik vurdering av mulighetene til å oppfylle vedtaket i de to regionene.»

For å ta det siste først – det er som det fremgår av vedleggene gjort separate vurderinger for hver av regionene, men konklusjonene er de samme. Det vil være i strid med anskaffelsesreglene å avlyse de pågående anskaffelsene og forlenge de eksisterende avtalene. Stortingets anmodningsvedtak gir ikke adgang til å dispensere fra Stortingets lover.

Når det gjelder stortingsflertallets begrunnelse knyttet til at flere etablerte institusjoner har mistet kontrakter og må si opp sine ansatte, er det vist til at fagmiljøer som er opparbeidet over flere år, vil gå tapt. Et ønske om å berge konkrete leverandører og fagmiljøer, vil imidlertid ikke være en saklig grunn til å avlyse en konkurranse etter at det er blitt klart hvem som er tildelt kontrakt, se for eksempel KOFA-sak 2017/145. Dette er nærmere omtalt i mitt nylig avgitte svar til stortingsrepresentant Kjersti Toppe, Dokument nr. 15:2189 (2025-2026).

Jeg vil avslutte med å gjenta det som fremgikk av Dokument nr. 15:2014 (2025-2026).

Helse- og omsorgsdepartementet vurderer at anmodningsvedtaket ikke gir saklig grunn til å avlyse de to aktuelle konkurransene, og at det vil kunne utløse krav om erstatning for fortjenestetap og tilbudskostnader hvis man likevel skulle velge å gjøre det. Helse- og omsorgsdepartementet legger til grunn at mer enn en kortvarig forlengelse av dagens avtaler vil være å anse som en ulovlig

vesentlig endring i strid med anskaffelsesregelverket. Det innebærer også at domstolen eller KOFA vil kunne illegge helseforetakene overtredelsesgebyr hvis de eventuelle forlengelsene skulle bringes inn til avgjørelse der.

Med disse konklusjonene om at det vil være i strid med anskaffelsesreglene å avlyse de pågående anskaffelsene og forlenge de eksisterende avtalene, så har heller ikke jeg som statsråd adgang til å pålegge de regionale helseforetakene å følge opp dette vedtaket. Jeg må som alle andre forholde meg til anskaffelsesloven, herunder de grunnleggende prinsippene i lovens § 4. Stortingets an-

modningsvedtak gir ikke adgang til å dispensere fra Stortingets lover. Det er med andre ord ikke lovlig adgang til å følge opp Stortingets vedtak med krav overfor de to aktuelle regionale helseforetakene – Helse Midt-Norge RHF og Helse Sør-Øst RHF, og det vil kunne pådra de regionale helseforetakene ansvar for store erstatningsbeløp. Dette gjelder både kravet om å stanse anskaffelsene og det å videreføre dagens avtaler.

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2025-2026/dok15-202526-2206-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2207

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 14. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva er gjennomsnittlig utlignet skatt per person, - og median utlignet skatt per person for personlige skatteyttere i aldersgruppen 25-62 år for hele befolkningen ekskl. innvandrere, innvandrere og innvandrere fordelt på landgrupper (Norden, Vest-Europa utenom Norden, EU-land i Øst-Europa, Øst-Europa ellers, Nord-Amerika/Oseania, Asia, Afrika og Sør-/Mellom-Amerika) for hvert av årene 2019-2024?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål fra Stortingsrepresentant Lundteigen 24. november 2015 og Stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim 15.11 2019, spørsmålet er et ønske om oppdatering av det samme tallgrunnlaget som ble besvart i forbindelse med spørsmålet disse representantene stilte i 2015 og 2019. I de siste årene har det vært en rekordstor nettoinnvandring som noen år har overgått årene under migrantkrisen. Tallgrunnlag som kan synliggjøre skattegrunnlaget til innvandrerbefolkningen har derfor stor samfunnsinteresse blant annet knyttet til velferdsstatens finansielle bærekraft. I tillegg ønsker jeg en fordeling for innvandrere etter landbakgrunn for de 20 største enkeltland, fordelt etter kjønn og i alt. Jeg ber om tallene tilgjengeliggjøres i excelformat.

Svar:

Spørsmålet er forelagt Statistisk sentralbyrå. Svaret er omfattende og ikke tilpasset normalt format for svar på

spørsmål til skriftlig besvarelse. Vedlagt følger følgende to tabeller i Excel-format:

- Tabell 1: Skatt for bosatte personer mellom 25 og 62 år etter verdensregion og innvandringsbakgrunn. 2019-2024. Median, gjennomsnitt og antall personer
- Tabell 2: Skatt for bosatte personer mellom 25 og 62 år etter de 20 mest vanlige landbakgrunnene for innvandrere per 2024 og innvandringsbakgrunn. 2019-2024. Median, gjennomsnitt og antall personer.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202526-2207-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 2208**Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 10. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan Statsråden redegjøre for om det er forsvarlig å sette i gang eller videreføre en planprosess for ny løsning på strekningen Stange–Hamar, dersom det allerede er klart at løsningen slik den nå skisseres neppe kan føres fram til vedtak uten nye vesentlige avklaringer og hvordan mener statsråden dette harmonerer med intensjonen bak plan- og bygningsloven § 12-8 om å unngå planprosesser som ikke kan føre fram?

BEGRUNNELSE:

Når det gjelder Plan- og bygningslovens §12-8 er det et viktig poeng at eksisterende jernbanetrasé ligger godt utenfor den korridoren som er avsatt for dobbeltspor i vedtatt kommunedelplan. Vedtatt reguleringsplan for dobbeltspor forholder seg til vedtatt kommunedelplan. Prosessen med å komme fram til vedtatt jernbanetrase for dobbeltspor har gått over mange år, med flere utredninger og en omfattende planprosess etter plan- og bygningsloven. Hvis en nå vurderer å benytte gammel trase må det fremmes ny kommunedelplan og deretter må traseen reguleres iht. denne nye planen.

Saken reiser spørsmål om det er god og forsvarlig forvaltning å sette i gang eller videreføre en planprosess når de grunnleggende forutsetningene fortsatt virker uavklarte. Administrasjonen i Stange kommune har varslet at de ikke kan se at en slik ny plan bør føre fram og at det derfor vil være lite hensiktsmessig å bruke ressurser på et slikt initiativ. Etter plan- og bygningsloven § 12-8 kan kommunen stanse private planinitiativ som ikke bør føre fram, og i forarbeider og lovkommentarer ligger det et tydelig prinsipp om at planarbeid ikke bør drives videre når det er åpenbart at det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å komme fram til vedtak.

For større samferdselstiltak finansiert av det offentlige vil spørsmålet ikke nødvendigvis være identisk med et ordinært privat planinitiativ. Likevel er det relevant å spørre om staten og Bane NOR nå legger opp til en planprosess som er reell og tilstrekkelig avklart, eller om kommuner og andre berørte parter blir bedt om å bruke tid og ressurser på en prosess der utfallet fortsatt framstår høyst usikkert.

Når sentrale avklaringer om trasé, høyde, inngrep i området, kostnader og framdrift ennå ikke synes å være på plass, er det naturlig å be statsråden redegjøre for om det er forsvarlig å gå videre med en slik planprosess, og om dette er i tråd med intensjonen bak regelverket.

Svar:

Det er viktig for regjeringen å få på plass tilbudsforbedringen som gir to regionekspresstog i timen til Hamar. Jeg har vært tydelig på at jeg forventer at Bane NOR vurderer alle muligheter for å redusere forsinkelsen i prosjektet. Foretaket er nå i full gang med å utarbeide en ny løsning for strekningen Ottestad-Åkersvika. Eventuelle konsekvenser for vedtatt reguleringsplan er det for tidlig å ta stilling til.

Som jeg også tidligere har svart Stortinget, vil jeg komme tilbake med nærmere informasjon om framdriften og kostnadene i prosjektet i budsjettprosessen så snart det foreligger et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag.

SPØRSMÅL NR. 2209**Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 14. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Andelen av statsbudsjettet som ble brukt til infrastruktur og mobilitet økte jevnt og trutt under forrige regjering. Under dagens regjering har tallet gått ned.

Kan statsråden vise Samferdselsdepartementets andel av statsbudsjettet fra 2005 til og med 2026?

Svar:

Tabellen viser utvalgte utgiftsområder under Samferdselsdepartementet sin andel av statsbudsjettet i 2005–2026. Det er gjort en del korrigeringer av Samferdselsdepartementets samlede utgifter for å gi mest mulig sammenliknbarhet, ettersom det er mange tekniske endringer over en så lang tidsperiode. Dette gjelder blant annet endringer i ansvar mellom forvaltningsnivå, endringer i brutto- eller nettoføringer av inntekter og endringer i merverdiavgiftsloven.

Kystforvaltningen, som var en del av Samferdselsdepartementets budsjett i 2013–2021, er holdt utenfor. Telekommunikasjon, som var en del av Samferdselsdepartementets budsjett t.o.m. 2018, er også holdt utenfor. Tilskudd til pensjonsforpliktelser og aksjekapital er holdt utenfor.

I pandemiårene 2020 og 2021 ble det bevilget store beløp over Samferdselsdepartementets budsjett. Av disse er tilskudd til Avinor AS på totalt 8,1 mrd. kroner holdt utenfor. Bevilgninger for å opprettholde aktivitet i samfunnet og økt kjøp av innenlandske flyruter er inkludert. Det økte kjøpet av innenlandske flyruter utgjorde over 2 mrd. kroner.

Som størrelse på statsbudsjettet er Utgifter statsbudsjettet (eks. lån/egenkapital og petroleumsvirksomhet) brukt. 2025 viser foreløpig regnskap, mens 2026 viser Gul bok 2026.

År	Utvalgte utgiftsområder, andel av statsbudsjettet i prosent
2005	2,4
2006	2,4
2007	2,5
2008	2,6
2009	3,1
2010	2,6
2011	2,6
2012	2,7
2013	3,0
2014	3,4
2015	3,6
2016	3,7
2017	4,2
2018	4,4
2019	4,9
2020	5,1
2021	5,0
2022	4,9
2023	4,7
2024	4,7
2025	4,6
2026	4,5

SPØRSMÅL NR. 2210**Innlevert 24. mars 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 14. april 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Det er store variasjoner i prisen på bensin og diesel, også innenfor svært begrensede geografiske områder. Det

tilsier at noen stasjoner utnytter den urolige situasjonen og tar seg grovt betalt.

Hvordan sikrer regjeringen at bensinstasjonene ikke øker prisene på bensin og diesel mer enn situasjonen skulle tilsi?

BEGRUNNELSE:

Konkurransetilsynet har påpekt at konkurransen i bensinstasjonmarkedet er svak. De fire store kjedene hever prisene samtidig hver mandag og torsdag, og mange holder prisene høye i sitt lokalområde i stedet for å konkurrere med nabostasjonene. Dette gir høyere priser for forbrukerne og større fortjeneste for selskapene. Det har også vist seg at bensinstasjonene er raske med å sette prisene på drivstoff opp når markedene er urolige, men trege med å sette dem ned igjen når situasjonen stabiliserer seg.

Det er viktig at regjeringen sikrer at prisene på bensin og diesel reflekterer de faktiske kostnadene og markedsforholdene, og ikke overstiger det som situasjonen skulle tilsi. Dette er særlig relevant i perioder med ustabile råvarepriser eller andre uforutsette hendelser som kan påvirke drivstoffmarkedet. Regjeringen bør derfor sikre at prisene på bensin og diesel ikke stiger mer enn nødvendig, overvåke markedet aktivt og vurdere tiltak som styrker konkurransen. En tydelig og konkret innsats vil bidra til å hindre utnyttelse av forbrukere og skape et mer stabilt drivstoffmarked.

Svar:

Krigen i Midtøsten har ført til at prisen på olje- og petroleumprodukter på verdensmarkedet har økt. Dette påvirker prisene på drivstoff også i Norge. Drivstoffprisene er viktige for både forbrukerne og næringslivet. Regjeringen følger derfor situasjonen nøye.

Pumpeprisene på drivstoff baseres på faktorer som kostnadene for råvaren, transport, drift av stasjon og lokale konkurranseforhold. I områder med flere stasjoner eller uavhengige utsalg som følger egne prisstrategier, vil prisutviklingen være forskjellig sammenlignet med markeder med bare én stasjon. Videre følger drivstoffprisene i Norge typisk et mønster med markante prisløft i løpet av uken, som følges av flere påfølgende prisreduksjoner før prisen økes igjen.¹ Dette mønsteret går igjen i drivstoffmarkedet i flere land.² De senere årene har ikke prisene økt på faste dager, men typisk en til to ganger i uken. Et øyeblikksbilde kan dermed gi et feil bilde av konkurranse-situasjonen dersom for eksempel en stasjon nettopp har økt prisen, men ikke den andre.

Konkurransetilsynet følger særlig med på drivstoffmarkedet. De har blant annet pålagt de største aktørene opplysningsplikt knyttet til fusjoner og oppkjøp, og de

overvåker markedet ved å samle inn drivstoffpriser fra hele landet. Denne overvåkingen har tidligere ledet til en etterforskningssak som endte med avhjelpende tiltak. Videre bruker de informasjonen blant annet til å gi forbrukerne råd om når det er best å fylle drivstoff.³

I et konsentrert marked som drivstoffmarkedet, er det viktig å vurdere nye tiltak nøye, da noen tiltak fort kan gjøre det lettere for aktørene å samarbeide eller gir dem svakere insentiver til å sette prisene ned. Tiltak som knytter seg til tidspunkt for prisendringer kan gjøre det lettere for konkurrenter å koordinere priser. Priskoordinering fører normalt til høyere priser til forbrukerne. Videre kan tiltak som pristak og andre begrensninger i prissettingen også bidra til høyere priser til forbrukerne. Maksimalt priser kan fort bli gjeldende priser i markedet, og være høyere enn prisen i en situasjon med fri prissetting. Og settes pristaket for lavt kan det føre til mangelsituasjoner.

Hvor aktive kundene er til å fylle tanken på den stasjonen som har lavest pris, er også viktig for stasjonenes insentiv til å konkurrere hardt på pris. Den siste tidens oppmerksomhet knyttet til drivstoffpriser både i media og blant forbrukerne vil kunne styrke konkurransen i markedet. Det er derfor viktig at forbrukerne fortsetter å være flinke til å følge med og fylle når det er billigst og der det er billigst. God forbrukerinformasjon er viktig for å kunne ta opplyste valg, og som nevnt over spiller Konkurransetilsynets markedsovervåking en viktig rolle i denne sammenheng.

1 [Drivstoff - Konkurransetilsynet](#)

2 [Edgeworth Price Cycles](#)

3 [Drivstoff - Konkurransetilsynet](#)

SPØRSMÅL NR. 2211**Innlevert 1. april 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 15. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden ta opp med Helse Vest RHF at alle lokalsjukehus må røntgenlegar til stades, for å oppretthalde breddekompetansen og ikkje svekke beredskapen, og sikre rett diagnostisering på lågast mogleg nivå?

GRUNNGJEVING:

Stord sjukehus vil etter påske ikkje lenger ha røntgenlege til stades. Dette kom som ei stor overrasking for legane ved sjukehuset og fastlegegruppa i Sunnhordland (Lesarbrev, Sunnhordland 1.april 2026). Ifølgje legar ved medisinsk og kirurgisk/ortopedisk avdeling/avdeling for anestesi, vil dette bety uforsvarlege kutt i tenestene, og som fører til eit svekt tilbod til lokalbefolkninga i Sunnhordland.

Stord sjukehus har sidan starten av 2000-talet hatt røntgenlegar frå universitetssjukehus i Sverige som har jobba i ein stafekk med døgnvakt samanhengane 7 dagar i strekk. Dei har granska/ besvart 20-30 prosent av alle bileta som er tekne i Helse Fonna. Røntgenlegen er ein viktig del av det faglege teamet også ved akutte situasjonar.

No har røntgenlegane sagt opp fordi dei ikkje får avlastning på dagid av LIS- lege. Avgjersla var fatta utan at det var utgreia konsekvensar eller involvering av fagmiljøet ved Stord sjukehus. Legane er no spesielt bekymra for tilgangen til ultralyd ved akutte situasjonar, som ved traumer, mistanke om blodpropp, blodforgifting med utgangspunkt i urinvegar, born og unge med akutte magesmerter eller mistanke om akutt nyresvikt m.m.

Helseforetaket har kommen med avbøtande tiltak ved at det vil vere røntgenlege til stades på Stord sjukehus på dagtid, to dagar i veka. Dette er sjølv sagt ikkje tiltrekkeleg.

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan er det eit hovudmål at helse- og omsorgstenestene skal vere attraktive arbeidsplassar, med fokus på kompetanseheving og godt leiarskap. I planen står det også at eit mål er å få rett hjelp på rett stad. I planen står det vidare at det er eit mål å sikre tilgang til kompetanse og sørge for at høgspesialisert personell brukar meir av si tid på pasientbehandling. Denne saka er såleis i strid med sentrale føringar i Nasjonal helse- og samhandlingsplan og grunn til at statsråden bør engasjere seg i saka.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet opplysninger om denne aktuelle saken fra Helse Vest RHF, som igjen fått opplysninger fra Helse Fonna HF.

Helse Fonna HF opplyser at de har som målsetting at pasienter skal ha et trygt og nært tilbud av spesialisthelsetjenester. Dette innebærer at helseforetaket vil gi helsetjenester til befolkningen av høy kvalitet på alle sykehus. Det er likevel slik at ikke alle tilbud kan gis ved alle sykehus. Helseforetaket opplyser at bemanningssituasjonen innen radiologifaget har vært krevende i flere år, og de har ikke lyktes med å ansette radiolog i fast stilling på sykehuset på Stord. Det har derfor vært en «vikarstafett» med radiologer fra Sverige som har sørget for beskrivelser og vakt innen radiologi ved dette sykehuset. Til sammenligning har Odda sjukehus vært bemannet med radiolog fra Haugesund sjukehus to dager i måneden. Vurdering av MR-bilder og pasienter som trenger intervensjon, har for alle sykehusene i helseforetaket blitt utført av radiologer ved sykehuset i Haugesund.

De svenske radiologene som ble benyttet på Stord sa opp avtalen med Helse Fonna HF med virkning fra 1. april i år. Etter at oppsigelsen ble mottatt, har Helse Fonna HF jobbet med å finne løsninger på situasjonen. Løsningen som er valgt nå innebærer at radiolog fra Haugesund sjukehus er til stede på Stord på dagtid. Vaktfunksjonen er ivarettatt av radiologer ved Haugesund sjukehus, mens radiograf er på vakt på Stord sjukehus. Også radiologisk avdeling i Haugesund opplever bemanningsutfordringer, og det er foreløpig ikke radiolog til stede på Stord alle hverdager. Helseforetaket er i prosess med å ansette flere radiologer, som vil muliggjøre en utvidet tilstedeværelse også ved sykehuset på Stord.

Jeg vil avslutningsvis nevne at Helse Vest RHF opplyser at alle sykehusene i regionen samarbeider tett om tolkning og vurdering av radiologiske undersøkelser. En regional rapport om bærekraftig utvikling innen radiologi peker på et ytterligere behov for å styrke dette samarbeidet i fremtiden. Jeg registrerer også at Helse Vest RHF vurderer at Helse Fonna HF har en god plan for å ivareta det radiologiske tilbudet ved Stord sjukehus.

SPØRSMÅL NR. 2212**Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 13. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvorfor har justisministeren ved Politidirektoratet besluttet og sterkt begrense publiseringen av årsverk i politiet ved å redusere publiseringen fra månedlig til tertialvis, samtidig som publiseringen etter enheter som politidistrikter og særorgan skal fjernes?

BEGRUNNELSE:

Politidirektoratet har tilbake til 2011 publisert tall for politiårsverk, og andre årsverk i politiet, hver eneste måned fordelt etter politidistrikter og særorgan. I forbindelse med publiseringen 31. desember 2025 opplyser POD at publiseringen per måned heretter skal bli tertialvis og at publiseringen etter enheter som politidistrikter og særorgan skal avsluttes. Dermed blir det ikke lenger mulig for offentligheten og politikere å følge utviklingen i ressursituasjonen i politiet. I praksis vil det med denne omleggingen ikke bli mulig å se på for eksempel utviklingen i politidekning i forhold til SSBs befolkningsutvikling mer enn en gang i året. Utviklingen i årsverk i politiet har vært en viktig indikator i debatten om politiets ressurser, og omleggingen som nå er varslet fremstår som et forsøk på å dekke til den negative utviklingen politiet har hatt når det kommer til årsverk i forhold til innbyggertall og økt oppdragsmengde.

Svar:

Politidirektoratets beslutning om å redusere hyppigheten på bemanningsrapporteringen fra månedlig til tertialvis har blant annet bakgrunn i anbefalingene i områdegjennomgangen av økonomistyringen og budsjett-situasjonen i politiet fra mai 2024. Et sentralt funn i denne gjennomgangen er at styringen av politiet i stor grad er preget av kortsiktige prioriteringer og styring på innsatsfaktorer som bemanning. Få andre sektorer har vært styrt så omfattende på bemanning som politiet. I rapporten pekes det på at manglende helhetlig, overordnet og langsiktig styring reduserer politiets mulighet til å utnytte ressursene slik at samfunnsoppdraget kan løses best mulig.

Områdegjennomgangen anbefaler at styringen i større grad bør vektlegge bruker- og samfunnseffekter, og at månedlig bemanningsstatistikk på politiets hjemmesider erstattes med nøkkeltall på resultater.

Dessuten vurderes det som en lite hensiktsmessig bruk av ressurser å gjennomføre månedlig kvalitetssikring av bemanningsstatistikken, ettersom den månedlige rap-

porteringen i begrenset grad gir styringsrelevant informasjon. De variasjonene som fremkommer fra måned til måned kan ofte forklares med forhold som endringer i omfanget av foreldrepermisjoner eller sesongmessige utslag som sommervikariater.

I første omgang vil Politidirektoratet gjøre justeringer i hvordan politiet publiserer bemanningsstatistikk på politiet.no. Foruten å endre rapporteringshyppigheten planlegger Politidirektoratet å:

- inndelegge bemanningstallene i faste og midlertidige stillinger
- synliggjøre bemanningsutviklingen for henholdsvis faste stillinger og øvrige stillinger i diagrammer som viser utviklingen over tid

Dessuten vil informasjonen i begge diagrammer kunne filtreres på:

- stillingskategori (politi, påtale og sivile)
- enhet (politidistrikter, særorgan og øvrige enheter)
- periode

Det vil altså fremdeles være mulig få informasjon om bemanningsutviklingen per politidistrikt, særorgan og øvrige enheter i etaten. Politidekningen vil kunne beregnes hvert tertial.

SPØRSMÅL NR. 2213**Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 14. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for status i oppfølging av vedtak 452-454 og 456-459 med tidsplan for hvordan disse konkret skal oppfylles?

BEGRUNNELSE:

Viser til statsrådens svar til representanten Margret Hagerup vedr. regjeringens vurdering av vedtak 455 fra 10. februar i år i behandlingen av Dok 8:30 S (2024-2025) Representantforslag om ei ny og offensiv satsing på arbeidsretta rehabilitering, Innst. 95 S (2025-2026), der representanten etterspør en tidsplan for hvordan vedtaket følges opp. Statsråden svarer at regjeringen ved fremleg-

gelsen av revidert nasjonalbudsjett vil foreslå en oppheving av det aktuelle vedtaket.

Stortinget fattet i samme sak også vedtak nummer 452-454 og 456-459.

Svar:

Vedtakene som ble fattet i februar er til vurdering for videre oppfølging. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte, men det er for tidlig å gi en konkret tidsplan for når de ulike vedtakene skal oppfylles. Vedtak 456 vil, som Stortinget har anmodet om, følges opp i løpet av 2027. Det kan være naturlig å se flere av de andre vedtakene i sammenheng med dette vedtaket.

SPØRSMÅL NR. 2214**Innlevert 1. april 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 15. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre greie for kor mykje midlar som er brukt til å få ned ventelistene ved doble takstane på operasjonar, og kan statsråden gjøre greie for alle avtalar med private tilbydarar (kommersielle og ideelle) om omfanget av desse som er kommen på plass siste året for å få ned ventetidene?

GRUNNGJEVING:

Arbeiderpartiregjeringa har gitt helseføretaka plikt til å nytte private tilbydarar i større grad enn før, blant anna for å få ned ventetidene.

Svar:

Jeg legger til grunn at representanten Toppe ber om en redegjørelse for bruken av midler til økt kirurgisk aktivitet i Helse Vest. Gjennom budsjettforliket for 2026 ble Helse Vest RHF tilført 73,2 mill. kroner i basisbevilgningen til aktivitetsvekst. Midlene er tatt i bruk gjennom

en midlertidig rammestyrte insentivmodell for å øke planlagt kirurgisk aktivitet.

Modellen innebærer at aktivitet utover et definert nivå, basert på gjennomsnittet for 2024 og 2025, for utvalgte kirurgiske prosedyrer utløser et tillegg tilsvarende 40 pst. ISF-finansiering. Samlet gir dette en finansiering på om lag 70 pst. ISF for den aktuelle aktiviteten (30 pst. statlig ISF og 40 pst. regionalt insentiv).

Ordningen omfatter et avgrenset utvalg kirurgiske prosedyrer som inngår i tjenesten «Velg behandlingssted», og skal stimulere til økt planlagt kirurgi der det er ledig kapasitet.

Midlene inngår i en avgrenset økonomisk ramme. Det er derfor ikke snakk om en generell ordning med «doble takster», men en målrettet og tidsavgrenset insentivmodell. Ordningen trådte i kraft 1. mars 2026, og det foreligger foreløpig ikke erfaringstall for aktivitetsøkning eller samlet bruk av midlene.

Når det gjelder spørsmålet om private tilbydere, legger jeg til grunn at representanten ber om en oversikt over avtaler som er kommet på plass det siste året, det vil

si tall for 2025. Departementet har sammenstilt tilbakemeldinger fra de regionale helseforetakene, innhentet i januar 2026. Sammenstillingen nedenfor gir et samlet bilde av nye avtaler og utvidelser av eksisterende avtaler det siste året. Det vises for øvrig til svar på spørsmål nr. 1028 til skriftlig besvarelse.

Helse Sør-Øst RHF

Psykisk helsevern

Innen psykisk helsevern er avtalen for poliklinisk behandling med Norsk Arbeidshelse «arbeidsrettet be-

handling, angst og depresjon», utvidet. Volumet ble utvidet i 2025 med 15 %, tilsvarende 3 420 konsultasjoner. Avtalen er ytterligere utvidet i 2026 med om lag 780 konsultasjoner.

Somatiske spesialisthelsetjenester

Innen somatiske tjenester er det inngått flere nye avtaler og gjennomført betydelige volumøkninger i eksisterende avtaler. Se tabell for detaljer.

Nye avtaler med private leverandører

Fagområde	Tidspunkt for avtaleinngåelse	Varighet	Volum
Fordøyelse	01.09.2024	31.12.2026	8 100
Fordøyelse	01.09.2025	31.12.2026	334
Hjerte	26.05.2025	26.06.2026	2 800
Øye	01.04.2025	31.12.2026	680
Samlet volum i nye avtaler			11 914

Økning i eksisterende avtaler med private leverandører

Fagområde	Tidspunkt for avtaleøkning	Varighet	Volum
Fordøysessykdommer	01.06.2024	31.12.2026	7 650
Gastrokirurgi	01.01.2025	31.12.2026	1 010
Hjertesykdommer	01.06.2024	31.12.2026	3 780
Klinisk nevrofysiologi	01.01.2025	31.12.2026	1 460
Urologi	01.07.2025	31.12.2025	850
Øye	01.11.2024	31.12.2026	860
Samlet volum økning i eksisterende avtaler			15 610

Den samlede økningen i økonomiske rammen for alle nye avtaler og utvidelser av avtaler med private leverandører innen både psykisk helsevern og somatikk, utgjør i størrelsesorden 135 millioner kroner.

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF har det siste året inngått avtaler slik det går frem av tabellen under:

Fagområde	Avtaleinngåelse	Varighet	Estimert volum og økonomisk ramme
Psykisk helsevern for voksne - Polikliniske tjenester for Nordlandssykehuset HF	01.11.2024	01.07.2025	3 MNOK
Psykisk helsevern for voksne - Polikliniske tjenester for Nordlandssykehuset HF	03.06.2025	03.06.2026 Varighet 1 år med mulighet for 1+1+1 forutsatt finansiering	33 MNOK
Gastromedisin	01.10.2025	30.09.2027 Mulighet for å forlenge 1+1 år	4 MNOK årlig

Polikliniske tjenester - ØNH (øre, nese og hals)	01.03.2025	28.02.2026 Varighet 1 år eller inntil rammen er brukt opp	7,8 MNOK
---	------------	---	----------

Helse Vest RHF

Nedenfor følger en oversikt over nye avtaler:

Fagområde	Avtalevarighet	Estimert volum
ØNH (tonsillektomier)	01.10.2024-28.02.2026	300 EMB10 + 300 stk tonsillektomier (opsjonsperiode)
Bukplastikk, brystreduksjon og varicer	01.11.2024-30.04.2025	40 stk buk (Kvinne/Mann) 60 stk bryst (Kvinne) 100 stk varicer (Kvinne/Mann)
Koloskopi og gastroskopi	01.12.2024-31.05.2025	550 koloskopi 100 gastroskopi
Førstekonsultasjon nevrologi	02.01.2025-30.06.2025	130 stk
Septumplastikk, concaplastikk og concotomi	02.01.2025- 31.12.2025	300 stk + 450 stk (opsjonsperiode)
Basalcellecarcinomer og hemoroider	01.03.2025-31.08.2025	200 stk basalcellecarcinomer 150 hemoroider
Ekkokardiografi og førstekonsultasjon av hudpasienter	01.04.2025-30.06.2025	200 stk ekkokardiografi 150 stk førstekonsultasjon av hudpasienter
Ablasjon	01.04.2025-30.06.2025	100 stk
Utredning/behandling av urologipasienter	01.04.2025-30.06.2025	100 stk Kvinne/Mann
Førstekonsultasjon innen gynekologi	01.04.2025- 30.06.2025	100 stk Kvinne
Koloskopi	01.08.2025-31.12.2025	700 stk
Førstekonsultasjon innen nevrologi	01.08.2025-31.12.2025	130 stk
Førstekonsultasjon av hudpasienter	01.08.2025-31.12.2025	500 stk
ØNH tjenester	01.01.2026-31.12.2027 (med opsjon 1 år)	200 tonsillektomier 290 neseseptum 150 conchotomi
Førstekonsultasjon nevrologi Ekkokardiografi	01.01.2026-31.12.2027 (med opsjon 1 år)	200 stk førstekonsultasjon nevrologi 500 stk ekkokardiografi
Koloskopi	01.01.2026-31.12.2027 (med opsjon 1 år)	500 stk
Håndkirurgi	01.01.2026-31.12.2027 (med opsjon 1 år)	100 stk karpaltunnelsyndrom 100 stk dupuytren's kontraktur
Grå stær	01.01.2026-31.12.2027 (med opsjon 1 år)	200 stk grå stær

Helse Midt-Norge RHF

Nedenfor følger en oversikt over nye avtaler:

Tjenestetype	Ramme [kr]	Anskaffelser
Somatiske helsetjenester	14.528.300,-	Ny avtale 07.04.2025 - Øyesykdommer
	63.540.000,-	Ny avtale 01.04.2025 - somatikkavtale, spesifikke operasjoner og annen behandling for flere fagområder basert på behovsvurdering: Fordøyelsessykdommer • Gastrokirurgi • Karkirurgi • Plastisk kirurgi • Urologi • Ortopedi • Øre-nese-hals operasjoner • Søvn
	8.792.000,-	Ny avtale 07.04.2025 - kun Hudsykdommer
Private bildediagnostikk-tjenester	5.446.000,-	Ny anskaffelse gjennomført i 2025 med oppstart juni 2026
	5.684.000,-	Ny anskaffelse gjennomført i 2025 med oppstart juni 2026
Brystdiagnostikk	5.784.375,-	Ny avtale 17.02.2025, prolongert for virketid 2026 den 21. nov 2025

Avtalene er etablert med mulighet for forlengelse gjennom utløsning av avtalefestede opsjoner. I tillegg til overnevnte er avtalene innen rehabilitering og tverrfaglig spesialisert rusbehandling forlenget i perioden, og det er inngått ny avtale om bildediagnostiske undersøkelser med en avtale som trer i kraft juni 2026.

Avslutningsvis vil jeg understreke at private tilbydere, både ideelle og kommersielle, er en integrert del av spesialisthelsetjenesten og et viktig supplement til den

offentlige tjenesteproduksjonen. De regionale helseforetakene har ansvaret for å inngå avtaler med både ideelle og kommersielle tilbydere, basert på behovene i egen region. I oppdragsdokumentet for 2026 har jeg gitt tydelige føringer om å inngå flere langsiktige avtaler med ideelle og private tilbydere som kan bidra til raskere behandling og bedre utnyttelse av den samlede kapasiteten i helsetjenesten, særlig der ventetidene er lange i de offentlige sykehusene.

SPØRSMÅL NR. 2215**Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølvsberg****Besvart 14. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for i hvilken grad fjerning eller reduksjon av asfaltdekke på bruer benyttes som tiltak for å redusere egenvekt og dermed øke tilgjengelig bæreevne og tillatt aksellast, og om dette vurderes som et aktuelt virkemiddel for å opprettholde eller forbedre fremkommeligheten på det norske veinettet?

BEGRUNNELSE:

Norge har et omfattende veinett med et stort antall bruer, hvor en betydelig andel er bygget i en tid med lavere trafikkbelastning og andre dimensjoneringskrav enn i dag. Mange av disse bruene står nå overfor økende utfordringer knyttet til aldring, slitasje og økt belastning fra tyngre kjøretøy og mer intensiv transport, særlig innen næringstransport og skogbruk.

Flere steder i landet har dette ført til redusert bruksklasse, lavere tillatt aksellast eller behov for kostbare utbedringer og forsterkningstiltak. Samtidig er det

et betydelig etterslep på vedlikehold og oppgradering av bruporteføljen, både på riks-, fylkes- og kommunale veier.

I den forbindelse er det relevant å se på kostnadseffektive og midlertidige tiltak som kan bidra til å opprettholde eller forbedre bæreevnen. Ett slikt tiltak som er omtalt i fagmiljøer, er fjerning eller reduksjon av asfaltdekke på bruer for å redusere egenvekten (permanent last). Dette kan i enkelte tilfeller frigjøre bæreevne som kan benyttes til økt trafikklast, og dermed bidra til høyere tillatt aksellast eller redusert behov for restriksjoner.

Internasjonalt er prinsippet om å redusere egenlast for å øke tilgjengelig kapasitet godt kjent, og det er også kjent at asfaltdekker kan utgjøre en betydelig del av den permanente lasten på en bru. Tiltaket kan derfor være aktuelt som en midlertidig løsning i påvente av større rehabilitering, eller som et supplement til andre forsterkningstiltak.

På denne bakgrunn er det ønskelig å få en redegjørelse for: om og i hvilken grad dette tiltaket benyttes i Norge i dag hvilke faglige vurderinger som ligger til grunn for eventuell bruk hvilke erfaringer man har gjort seg når det gjelder effekt på bæreevne og levetid og om dette vurderes som et aktuelt virkemiddel for å møte utfordringene

i bruporteføljen fremover prosedyrer for innhenting av fagekspertise.

Dette anses særlig relevant sett i lys av behovet for å sikre fremkommelighet for næringstransport, Forsvarets fremkommelighet og samtidig forvalte begrensede vedlikeholdsmidler på en effektiv måte.

Svar:

Reduksjon eller utskifting av asfalt-/slitelag på bruer kan i enkelte tilfeller brukes som et midlertidig avbøtende tiltak for å redusere egenvekten og dermed frigjøre noe bæreevne. Hvilke konkrete tiltak som iverksettes for den enkelte bru baserer seg på blant annet konstruksjon, tilstand og beregnet bæreevne, samt krav til trafiksikkerhet og drift. Tiltaket benyttes derfor ikke som en generell løsning, men kan være aktuelt der det gir tilstrekkelig effekt og kan gjennomføres uten uønskede konsekvenser. Tiltak av denne typen kan på kort sikt bidra til å opprettholde eller i noen tilfeller forbedre tillatt last, men erstatter ikke behovet for nødvendig forsterkning eller rehabilitering der bæreevnen er for lav.

SPØRSMÅL NR. 2216

Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 14. april 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjere for å sikre tilstrekkeleg veterinærdekning og tenkjer statsråden det er rimeleg at tap av dyr ikkje vert erstatta til tross for at dyreeigar har gjort det den kan for å få veterinær til det sjuke dyret?

GRUNNGJEVING:

Mange stader er veterinærdekninga for dårleg, noko som gjer at sjuke dyr ikkje får naudsynt hjelp raskt nok. Nyleg opplevde ein bonde i Kinn kommune at eit sjuke dyr ikkje fekk tilgang til veterinær - og fekk heller ikkje erstatning for dyret fordi veterinær må vurdere korvidt veterinærbehandling kunne ha berga dyret. Dette er ein uholdbar situasjon både med tanke på dyrehelse og for dei som driv dyrehald.

Svar:

Jeg mener at tilstrekkelig tilgang på veterinærer er avgjørende for å ivareta beredskapsevne, dyrehelse, dyrevelferd og mattrygghet, slik at vi kan ha aktivt landbruk og matproduksjon i hele landet. Det er derfor bekymringsfullt at det oppleves som lite attraktivt for veterinærer å etablere praksis i enkelte områder.

Kommunene har siden 2008 hatt et lovpålagt ansvar for veterinærdekningen, herunder organisering av en vaktordning. Behovene for veterinærtjenester i kommunene varierer med en rekke forhold, blant annet dyretetthet, geografi, næringsstruktur, beredskapsbehov og hvor mange veterinærer man bør ha tilgang til i et vaktområde for at ordningen med døgnvakt skal være forsvarlig. Flertallet i et utvalg som i 2005 utredet organisering og bemanning av klinisk veterinæravdeling, mente at vaktordningen som hovedregel burde være slik at 80 % av gårdsbruk med husdyr burde kunne nås innen 100 minutter. Depar-

tementet antok at en slik norm kunne være veiledende også for hva som var tilfredsstillende tjenestetilgang på dagtid.

Departementet forutsatte da kommunene fikk ansvaret for veterinærdekning at de måtte ta grep for at det skal være god nok tilgang på dyrehelsepersonell til sine innbyggere. De måtte også legge til rette for det praktiske ved ordningen og finne samarbeidsformer kommunene imellom. KS ble pekt på som en sentral medspiller.

Staten bidrar fortsatt med øremerkede tilskudd til kommunenes tiltak for veterinærdekning. Stortinget har i statsbudsjettet for 2026 bevilget 237 millioner kroner. Dette omfatter tilskudd til vaktordning, stimuleringsstilskudd i områder med svakt næringsgrunnlag for veterinærtjenester, samt en mentorordning. Mange kommuner supplerer i tillegg med egne midler, og flere har valgt å opprette kommunale veterinærstillinger for å dekke behovet.

Det har som kjent over tid vært utfordringer med å rekruttere veterinærer mange steder i landet. Regjeringen tar situasjonen på alvor. Derfor satte Landbruks- og matdepartementet ned en bredt sammensatt arbeidsgruppe som skulle utrede problemstillingen. Arbeidsgruppens rapport fra mars 2023 viste at utfordringene er kompliserte og sammensatte, og at det ikke finnes en enkelt løsning.

Jeg har fulgt opp rapporten fra arbeidsgruppen med målrettede tiltak, blant annet en mentorordning for

nye veterinærer. Mentorordningen, gjennomført i regi av Den norske veterinærforening, har fått gode tilbakemeldinger. Den gjør overgangen fra studier til praksis tryggere og senker terskelen for produksjonsdyrpraksis og vakt deltakelse. Departementet har gitt tilsagn om en videreføring og styrking av mentorordningen i 2026 med et samlet tilskudd på 6 millioner kroner.

Det ble i 2008 ikke foreslått særskilte sanksjonsbestemmelser knyttet til kommunenes plikt etter loven. Departementet hadde imidlertid stor tiltro til at kommunene ville ivareta ansvaret på en god måte.

Med hjemmel i Matloven er det erstatningsordninger for pålagte tiltak mot sjukdommer, smittestoffer og skadegjørere hos dyr og planter, og det er forskrifter om kompensasjon for å lette etterlevelse av matlovens krav og forpliktelser i primærproduksjonen. Det er ingen statlig erstatningsordning for tap av dyr på grunn av utilfredsstillende veterinærdekning. I slike tilfeller må dyreeier selv dekke tapet, eventuelt tegne privat forsikring eller henvende seg til kommunen som ansvarlig for veterinærdekningen. Det kan i prinsippet oppstå et kommunalt erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsrettslige regler. Det forutsetter at kommunen har opptrådt uaktsomt, lovbruddet kan dokumenteres og det foreligger årsakssammenheng mellom manglende veterinærdekning og tapet.

SPØRSMÅL NR. 2217

Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 13. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Meiner statsråden det er noko i vegen for å be om å overføra ein norsk statsborgar som er pågripen etter ønske frå norsk politi, og som har blitt etterforska av norsk politi i samband med ei sak som går i det norske rettsystemet, frå fengsel i Storbritannia til eit fengsel i Noreg?

GRUNNGJEVING:

Ein norsk 19-åring sit i britisk fengsel etter å ha blitt pågripen av britisk politi på spørsmål frå norsk politi. Han er den fjerde tiltalte i eit sak som no går for Sør-Rogaland tingrett. Dei fire ungdommane er tiltalt for å ha vore involvert i planlegging av ulike valdsangrep eller drap. Dei

tre andre blir straffefølgd i Noreg. Også den fjerde tiltalte var først sikta i Noreg, og det er norsk politi som har ført etterforskinga. Planen er likevel at den fjerde skal straffefølgast i Storbritannia.

Saka har fleire prinsipielle sider. Det handlar dels om kor ei slik straffefølgning helst skal føregå. Dels handlar det om kor ein tiltalt skal eller kan haldast fengslast i påvente av rettssak. Også dersom saka skal gå i eit anna land, trass i dei sterke koplingane til ei sak i Noreg, er dette konkrete spørsmålet om det er noko i vegen for å overføra den tiltalte til eit fengsel i Noreg i påvente av rettssaka.

Svar:

Jeg oppfatter at spørsmålet dreier seg om en konkret sak, som ligger til påtalemyndigheten å avgjøre. Som statsråd kan jeg verken kommentere eller gripe inn i saker som behandles av påtalemyndigheten. Det er et viktig prinsipp i en rettsstat som Norge.

Påtalemyndigheten er uavhengig i behandlingen av den enkelte straffesak. Dette er lovfestet og følger av straffeprosessloven § 55. Det kan ikke gjøres unntak fra dette. Påtalemyndighetens uavhengighet innebærer at ingen utenfor påtalemyndigheten, heller ikke poli-

tiske myndigheter eller departementet, kan instruere påtalemyndigheten til å benytte bestemte virkemidler i en straffesak. Også eventuelle anmodninger om utlevering og overføring av straffesaker til Norge vurderes og besluttet av påtalemyndigheten.

Jeg vil også påpeke at norske myndigheter ikke har noen rolle i gjennomføringen av straffesaker mot norske borgere i andre land. Dette betyr at verken påtalemyndigheten eller departementet kan gripe inn i en annen stats interne eller eksterne anliggender, inkludert deres rettslige prosesser og myndighetsutøvelse.

SPØRSMÅL NR. 2218

Innlevert 31. mars 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 14. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere eller følge opp noen av forslagene som vil gi mer trygghet og lette hverdagen for redningsmannskap som skal gjennomføre oppdrag i verneområder, og hvilke andre forenklinger vil han ev. foreslå?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt skriftlige spørsmål Dokument nr. 15:341 (2025-2026) om redningsoppdrag i verneområder.

På bakgrunn av svaret og en stadig utfordring for bl.a. Røde Kors Hjelpekorps til å gjennomføre søk og redningsoppdrag eller ambulanseoppdrag i verneområder er det kommet ulike innspill til forbedringer.

Manglende tilgang til realistiske øvingsområder svekker frivilliges evne til å redde liv og kan sette deres liv i fare. Varslede utvidelser av verneområder vil forsterke utfordringen framover. Dette er en utfordring for Vestland fylke men også av nasjonal interesse. Spørsmålsstiller mener det bør være mulig å sikre forutsigbar, trygg og lovlig tilgang til å gjennomføre nødvendige kjentmannsturer for frivillig beredskap slik som Røde Kors og andre frivillige søk og redningsorganisasjoner – uten å overstyre verneformålet eller grunneiers rettigheter.

Noen forslag til forbedringer:

1) Prinsipp: Likebehandling og tydelig mandat

- Rammetillatelser: Det kan f.eks. innføres standardiserte, årlige rammetillatelser (eventuelt flerårige i verneområder) for frivillige søk- og redningsorganisas-

joner, basert på godkjent øvingsplan og enkel etterrapportering.

- Unntak i tiltaksplanene: Det bør innarbeides et generelt unntak i tiltaksplanene for redningstjenestens operative virksomhet og nødvendig øving/kjentmannskjøring. Unntaket kan kombineres med vilkår om GPS-sporing/-logg, etterrapportering og særlig akt-somhet i sårbare perioder.
 - Likebehandling: Beslutningsmyndigheten bør bruke digital saksbehandling som gir nasjonal oversikt og likebehandling. Redningsoppdrag er allerede hjemlet i regelverket og faller utenfor alminnelige begrensninger for motorferdsel. For å sikre forsvarlig tjenesteutøvelse må det samme utgangspunktet legges til grunn for nødvendig øving og kjentmannskjøring.
 - Samfunnseffekt: Et slikt prinsipp vil gi raskere innsattid og bedre kvalitet i redningsarbeidet. I praksis betyr det at flere menneskeliv kan reddes.
- 2) Forenklet myndighetslinje ved øving
- Politi som øverste myndighet i øvingssituasjon: Når politiet har godkjent en øvingsplan, bør dette gi nødvendig hjemmel og fungere som én dør inn til øvrige myndigheter. Politiet vurderer behov, sikkerhet og samfunnsnytte, og gir Røde Kors og lignende aktører fullmakt til å gjennomføre øvelsen. Politiet vurderer også øvingsplan/kjentmannstur opp mot naturmangfoldloven.
 - Kobling til gjeldende regelverk: Politiets godkjenning må ses i sammenheng med motorferdselloven § 4 og relevant forskrift, slik at nødvendig transport og ferdsel

i terreng under øving kan tillates der dette er påkrevd for beredskapen.

3) Ufravikelig respekt for vern

- Skånsom gjennomføring: Kjentmannskjøring planlegges for å ivareta natur- og verneverdier (minimere slitasje, bruke eksisterende traseer, begrense tidsrom og antall kjøretøy, rydde opp etter aktivitet, og loggføre tiltak).

4) Praktiske mekanismer som kan innføres raskt

- Standardisert øvingsfullmakt: En nasjonal mal for «øvingsfullmakt» utstedt av politiet for redningsaktører, som samtidig dokumenterer grunneiers samtykke og nødvendige verne vurderinger.
- Forutsigbare «øvingsvinduer»: Avtale faste perioder og soner for øving i dialog mellom politi, forvaltning, grunneiere og frivillig beredskap som for eksempel Røde Kors – særlig i områder med krevende topografi.
- Enklere sporvalg: Klargjorte traseer (sommer/vinter) hvor motorisert ferdsel kan tillates under øving etter forhåndsgodkjenning.
- Rapportering og læring: Etter hver øvelse leveres kort rapport om gjennomføring, naturhensyn og eventuelle forbedringer – for tillit og kontinuerlig forbedring.

5) Hvorfor dette haster

- Kommer mer vern: Varslede utvidelser av verneområder vil gjøre det enda vanskeligere for frivilligheten å øve. Uten løsning nå svekkes beredskapen, og frivillige kan settes i unødig fare når reelle hendelser oppstår.
- Frivillig mannskap og beredskapsorganisasjoner trenger bare å gjøre seg kjent: Øving er selve grunnlaget for trygg innsats og all øving tas utenfor verneområder. Med tydelig fullmakt, samtykke fra grunneier og skånsom praksis kan de ivareta både beredskap og natur. Vestland Frp ber Frps stortingsgruppen jobbe aktivt for å forenkle frivillige beredskapsorganisasjoners hverdag og sikre at denne delen av vår viktige beredskap er rustet og i stand til å utføre redningsoppdrag i Norge. Da må frivillig mannskap ha tilgang på øvingsområder for at de skal trene på å redde liv og å unngå at man setter frivilliges liv i fare.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet uttaler representant Hjemdal at manglende tilgang til realistiske øvingsområder svekker frivilliges evne til å redde liv og kan sette deres liv i fare. Videre uttaler Hjemdal at varslede utvidelser av verneområder vil forsterke utfordringen framover. Hjemdal mener det bør være mulig å sikre forutsigbar, trygg og lovlig tilgang til å gjennomføre nødvendige kjentmannsturer for den frivillige redningstjenesten, uten å overstyre verneformålet eller grunneiers rettigheter, og presenterer flere forslag i den anledning.

Som jeg skrev i mitt svar 10. november 2025 på spørsmål nr. 341 til skriftlig besvarelse fra representant

Hjemdal om kjentmannsturer for Røde Kors i verneområder på Hardangervidda, har Klima- og miljødepartementet i samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet utarbeidet retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder (Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder - regjeringen.no).

Selv om utgangspunktet i de fleste verneområder er at øvingskjøring er forbudt, anerkjenner retningslinjene at redningstjenesten til en viss grad vil være avhengig av mulighet for øvingskjøring og i praksis særlig kjøring for å bli kjent ("kjentmannskjøring") innenfor verneområder. Det kan derfor gis dispensasjon til slik kjøring. Retningslinjene omtaler nærmere hvilke vurderinger forvaltningsmyndigheten skal gjøre når den behandler søknader om dispensasjon til øvingskjøring og kjentmannskjøring innenfor verneområder.

I retningslinjene heter det blant annet (min utheving):

«Forvaltningsmyndigheten skal som hovedregel bare kunne gi dispensasjon til øvingskjøring og kjentmannskjøring som er ledd i en øvingsplan. [...] Dersom øvingsplanen er forankret sentralt (på nasjonalt nivå) hos Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp, Norske redningshunder eller andre lignende større redningsorganisasjoner, og planen er i samsvar med vurderinger fra lokal redningssentral, skal forvaltningsmyndigheten normalt gi dispensasjon til kjøring som omsøkt i planen, herunder gi dispensasjon for flere år av gangen, såfremt dette ikke vil stride mot vernevedtakets formål og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Kjøring som det er søkt om gjennom slike sentralt forankrede planer skal i utgangspunktet anses som strengt nødvendig kjøring, jf. at motorferdsel i verneområder skal begrenses til det som er stengt nødvendig. Denne føringen gjør at forvaltningsmyndighetens skjønnsrom ved søknadsbehandling av slike sentralt forankrede øvingsplaner blir mindre.»

Slik jeg oppfatter det, møter retningslinjene i stor grad de forslagene representant Hjemdal legger frem såfremt øvingen er ledd i en øvingsplan som er sentralt forankret i den aktuelle organisasjonen og i samsvar med vurderinger fra lokal redningssentral. Blant annet åpnes det for flerårige dispensasjoner, og alle dispensasjonsvedtak skal registreres i Miljøvedtaksregisteret (jf. forslaget om at beslutningsmyndigheten bør bruke digital saksbehandling som gir nasjonal oversikt og likebehandling). Klima- og miljødepartementet avventer for øvrig en utredning og anbefaling om utvikling av et digitalt system for saksbehandling og rapportering av motorferdsel fra Miljødirektoratet. Oppdraget gjelder saksbehandling av motorferdselsaker både i og utenfor verneområder.

Når det gjelder forslag om forutsigbare øvingsvinduer, avklarte traseer mv. er dette noe som må avklares lokalt i det enkelte verneområde. God dialog mellom lokal redningstjeneste og forvaltningsmyndigheten for verneområdet i forkant av utforming av øvingsplan og søknader vil være nyttig for å finne gode løsninger.

Når det gjelder forslag om standardiserte tillatelser og nasjonale maler er jeg litt usikker på hva rep-

representanten sikter til, men jeg ser ikke noe i veien for at utformingen av søknader og dispensasjoner diskuteres i dialog mellom redningstjenestens organisasjoner, politiet og miljømyndighetene.

Jeg noterer meg at representanten foreslår at politiet skal være øverste myndighet når det gjelder adgangen til øving i verneområder i de tilfellene der lokal redningssentral har godkjent øvingsplanen. I de aller fleste nasjonalparker og andre store verneområder er det et lokalpolitisk sammensatt verneområdestyre som er forvaltningsmyndighet for verneområdet og som i dag avgjør slike dispensasjonssøknader. Blant annet på grunn av sin lokale kjennskap til verneområdet og verneverdiene mener jeg det vil være uheldig om styrene skal fratas myndigheten i slike saker. Som nevnt over er uansett styrenes skjønnsrom allerede begrenset dersom dispensasjonssøknaden er ledd i en øvingsplan og i samsvar med vurderinger fra lokal redningssentral.

Et av representantens forslag gjelder så vidt jeg forstår tiltaksplaner for villrein, der representanten blant annet påpeker at det «bør innarbeides et generelt unntak i tiltaksplanene for redningstjenestens operative virksomhet og nødvendig øving/kjentmannskjøring». Tiltaksplanene for villrein utarbeides for villreinområdene.

Villreinområdene overlapper delvis, ikke fullstendig, med verneområder. Kun 46,2% av arealet i villreinområdene er vernet. Utenfor verneområder gjelder reglene i motorferdselloven alene. Jeg vil påpeke at tiltaksplanene ikke er juridisk bindende, men oppfordrer ulike aktører til å gjennomføre forskjellige tiltak, deriblant reduksjon og tilpasning av motorferdsel i utmark i villreinområder ved vurdering av søknader etter motorferdselloven. Tiltaksplanen gjelder all motorferdsel, og oppfordringen rettes mot både myndigheter som gir tillatelser til motorferdsel i utmark og aktører som har direktehjemmel til motorferdsel i utmark. Det påpekes i tiltaksplanene samtidig at det i utgangspunktet er større grunn til å tillate motorferdsel som forutsetningsvis oppfyller et samfunnsnyttig behov enn annen ferdsel.

Jeg gjentar fra mitt svar 10. november at den frivillige beredskapen er en sentral og svært viktig del av norsk redningstjeneste som gjør en uvurderlig innsats ved krisesituasjoner i fjellområdene. Jeg vil samtidig gjenta at jeg mener at vi har gode retningslinjer som ivaretar redningstjenestens behov for øving på en god måte, og legger til rette for at redningstjenesten kan gjennomføre redningsaksjoner i verneområder effektivt og trygt.

SPØRSMÅL NR. 2219

Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 14. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når vil regjeringa sende ut det varsla brevet til kommunane, statsforvaltarane og Helsedirektoratet, slik at Stortingets vedtak – og føresetnadane for Merkur-butikkane – vert følgd opp i praksis?

GRUNNGJEVING:

I februar 2026 vedtok Stortinget at regjeringa skal syte for at kommunane kan tillate sal av alkohol og tobakk i fjernbetente butikkar, og samstundes varsle kommunane, statsforvaltarane og Helsedirektoratet om at kommunane kan halde fram med å godkjenne slikt sal – fram til ei eventuell lovendring er behandla av Stortinget (jmf Innst. 113 S (2025-2026) vedtak 486 og 487).

Vedtaket bygger mellom anna på erfaringar knytt til den statlege Merkur-ordninga, som er forvalta av Kommunal- og distriktsdepartementet. Merkur-ordninga har

vore sentral for utvikling og drift av fjernbetente butikkar i distrikta. Likevel viser praksis at fleire kommunar fortsatt avslår søknader om digitalt betent alkoholsal, med tilvising til tidlegare tolkingsuttalar frå Helsedirektoratet. Vi ser at Helsedirektoratet seinast i mars i år rådgjer kommunar til å vente med å godkjenne digitalt betent alkoholsal inntil deira eiga vurdering av saka er slutført og vurdert av Helsedepartementet. Det tyder på at Helsedirektoratet, kommunane med fleire ikkje er tilstrekkeleg informert om Stortingets vedtak.

Svar:

Spørsmålet viser til anmodningsvedtak 487 til saken Representantforslag om alkoholsal i fjernbetente butikkar (Dokument 8:59 S (2025-2026)). Vedtaket lyder som følger:

«Stortinget ber regjeringa varsle kommunane, statsforvaltarane og Helsedirektoratet om at kommunane kan halde fram med å godkjenne sal av alkohol og tobakk i fjernbetente butikkar, gitt at dei tekniske løysingane er gode nok til å oppfylle alkohollovens og tobakksskadelovens krav, fram til ei eventuell lovendring er lagd fram for Stortinget.»

Tobakksskadeloven kom inn som en del av vedtaket uten at dette hadde vært en del av representantforslaget eller forutgående behandlinger. Det er flere viktige forskjeller mellom alkohollovens og tobakksskadelovens regler for salg, særlig knyttet til at alkoholsalg er underlagt et kommunalt bevilningssystem, mens det ikke er tilfelle for tobakkssalg. Dette førte til at det har tatt noe lengre tid å få ferdigstilt brevet til kommunene, statsforvalterne og Helsedirektoratet. Departementet holder på å ferdigstille brevet og vil sende det ut om kort tid.

Lovlighetskontroller gjennomført av statsforvalterne beskriver at det er ulike måter å innrette det

fjernbetjente salget på. Kommunene som bevilningsmyndighet, vil fremdeles måtte foreta en konkret vurdering i det enkelte tilfellet om det vil være mulig å oppfylle kravene i alkoholloven.

For tobakksskadelovens del er det som nevnt ingen forutgående kommunal vurdering og behandling av søknader om salgsbevilling, noe som kompliserer oppfølgingen av vedtak 487. Departementet har derfor behov for å gjøre særskilte vurderinger av gjeldende rett og videre prosess på dette lovområdet.

Jeg viser for øvrig til at Helsedirektoratet den 7. april 2026 leverte svar på oppdraget om å gjøre en vurdering av ulike teknologiske løsninger for fjernbetjent salg opp mot alkoholregelverket. Departementet vil gjennomgå utredningen og komme tilbake til Stortinget ved behov for ev. lovendringer.

SPØRSMÅL NR. 2220

Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 16. april 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kartlegging i Trøndelag viser at elever mister 1 av 6 timer med vedtaksfesta tilrettelagt opplæring; 5 855 timer falt bort ved 93 skoler på fire uker, noe som tilsier opptil 125 000 tapte timer i løpet av et skoleår bare i Trøndelag.

Hva vil statsråden konkret gjøre for å sikre at vedtaksfestede timer gjennomføres, herunder nasjonale krav til registrering, tilsyn, økonomisk kompensasjon til kommuner og tiltak for vikar- og bemanningssituasjonen, slik at elevenes rettigheter blir reelt oppfylt?

BEGRUNNELSE:

Kartlegginga fra Utdanningsforbundet Trøndelag dokumenterer et omfattende og systematisk problem: vedtaksfestede timer for individuell tilrettelegging og særskilt språkopplæring faller bort i stort omfang. Data fra 93 kommunale skoler (42 % av skolene i fylket) viser 5855 tapte timer over fire uker. Om disse funnene er representative, tilsier det at rundt 13940 timer forsvinner hver måned i Trøndelag — over 500 timer daglig — og over et skoleår kan dette utgjøre mer enn 125000 timer. Tallene bekrefter allerede alarmerende tall: rektorundersøkelser fra 2023 viser at 62 % fikk redusert budsjett for 2024/25, 8

av 10 er bekymret for økonomien, og 9 av 10 oppgir at de blir presset til å bryte loven. NRK estimerte i 2023 at cirka 1,3 millioner timer med spesialundervisning ikke ble gjennomført nasjonalt i løpet av ett år.

Flere forhold gjør situasjonen alvorlig: lav grunnbemanning, stramme kommunale budsjetter og mangel på vikarer fører til at personale som skal gjennomføre enkeltvedtak ofte må omdisponeres. PPT slår fast at disse barna trenger tiltak for å få et forsvarlig utbytte av opplæringen. Når tiltak ikke gjennomføres, svikter fellesskolen sitt kjerneoppdrag og de mest sårbare betaler prisen.

Problemet forsterkes av manglende systemer for registrering og av at mye spesialundervisning gjennomføres av ukvalifisert personell. Dette svekker både kvalitet og rettssikkerhet. Politisk og juridisk ansvar ligger delvis hos kommunene, men også staten har ansvar for å sikre at lovfestede rettigheter realiseres i praksis. Derfor er det nødvendig med nasjonale krav og rammer: nasjonalt tilsyn som avdekker og følger opp brudd på enkeltvedtak, åpenhet overfor foreldre om tapte timer, økonomiske rammer som sikrer at kommunene kan holde grunnbemanning og vikardekning og målrettede tiltak for å styrke PPT og rekruttere kvalifiserte spesialpedagoger. Uten slike grep vil manglende undervisningstimer gi varig

læringstap, økt frafall og store samfunnskostnader på sikt. Rødt ber om svar fra kunnskapsministeren om hvilke tiltak som vil bli satt i verk for å stanse bortfallet av vedtaksfestede timer og sikre elevenes lovfestede rettigheter.

Svar:

Jeg vil først understreke at det er viktig at alle elever får oppleve å mestre og lære i skolen, og at de som trenger ekstra tilrettelegging får det de har krav på. Vi har gode individuelle rettigheter i opplæringsloven, men kunnskapsgrunnlaget viser at rettighetene ikke alltid blir oppfylt. Da ekspertgruppen ledet av Thomas Nordahl i 2018 kom med sin rapport om inkluderende fellesskap for barn og unge, viste rapporten at for mange fikk mangelfull oppfølging og at hjelpen ofte kom for sent. Siden da er det satt i gang en rekke statlige tiltak for å bedre situasjonen. Det er blant annet tydeliggjort i opplæringsloven at de som gir individuell tilrettelagt opplæring må oppfylle kompetansekravene for ansettelse i lærerstilling og PP-tjenestens doble mandat er tydeliggjort, slik at tjenesten skal jobbe tettere på barnehager og skoler for å forebygge utfordringer i opplæringen. Et annet sentralt tiltak er kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, som nå inngår i det nye systemet for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole. Over 5 600 lærere i skolen har fått tilbud om videreutdanning i spesialpedagogikk i perioden 2021-2025.

I tillegg til de statlige tiltakene vet jeg at det har vært jobbet godt og systematisk i mange kommuner. Det er kommuner og fylkeskommuner som har ansvaret for å oppfylle rettighetene i opplæringsloven. Staten legger rammene gjennom lov og bevilgninger, og følger opp med risikobaserte tilsyn, samt veiledninger, kompetansetiltak og annen støtte til kommunene. Skolen er en av få arenaer hvor staten har fastsatt bemanningsnormer for å sikre høy voksentetthet, men det er kommunene som har ansvaret for å ha nok og kompetente ansatte til å utøve de oppgavene de har på en tilfredsstillende måte. I 2025 har regjeringen sammen med samarbeidspartiene på Stortinget, styrket kommunesektorens frie inntekter med om lag 15 milliarder kroner, og i 2026 styrkes dette med en vekst på over 8 milliarder kroner.

Til sist vil jeg igjen understreke at jeg er opptatt av å følge med på og følge opp at alle elever skal få den tilretteleggingen de har behov for. Derfor ga departementet Utdanningsdirektoratet (Udir) i 2025 i oppdrag å gi oss kunnskap, status og tiltak for å sikre bedre tidlig innsats, tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging. Inkludert i oppdraget skulle Udir også gi anbefaling om virkemidler for å sikre gjennomføring av vedtak etter opplæringsloven. Udir leverte sitt oppdragssvar i slutten av februar, og departementet jobber nå med oppfølgingen av funn og forslag til tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2221

Innlevert 31. mars 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 14. april 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Vil ministeren arbeide for å forenkle og digitalisere brukthandel ved å få å f.eks. åpne for digitale salgsmeldinger?

BEGRUNNELSE:

Dagens regelverk for blant annet profesjonelt kjøp av brukt gull og sølv er utdatert og unødvendig byråkratisk. Kravet om brukthandelsbevilgning kombinert med manuell dokumentasjon i en fysisk, politiplombert bok som føres med penn, står i sterk kontrast til myndighetenes mål om digitalisering, effektivt ressursbruk og forenkling for næringslivet. Ordningen påfører seriøse

aktører betydelige administrative kostnader, samtidig som den binder opp politiets ressurser til oppgaver med begrenset kontrollverdi. Aktører har utviklet en moderne, digital salgsmelding der kunden identifiseres sikkert gjennom Vipps, og alle gjenstander dokumenteres med foto, tidsstempel og lagring som gir full sporbarhet i ettertid. Denne løsningen gir langt bedre dokumentasjon og kontrollmuligheter enn dagens papirbaserte system, og reduserer samtidig risiko for feil, mangler og omgåelser. Man skulle tro at digitale løsninger som oppfyller klare krav til identifikasjon, dokumentasjon og etterprøvbarehet kunne godkjennes som en fullgod erstatning for dagens fysiske bok og manuell føring. En slik modernisering vil redusere byråkrati, forenkle for seriøse næringsdrivende, frigjøre

politiets ressurser og styrke kontrollen – i tråd med både næringspolitiske og digitalpolitiske mål.

Svar:

Stortinget vedtok våren 2024 endringer i brukthandelleva, etter regjeringens forslag i Prop. 86 L (2023–2024). Endringene trådte i kraft 1. juli 2024. Formålet var å legge bedre til rette for en mer sirkulær økonomi og å forenkle hverdagen for næringsdrivende, samtidig som hensynet til å motvirke omsetning av stjalne gjenstander ivaretas der risikoen vurderes som størst.

Konkret innebar endringene at lovens virkeområde ble betydelig innskrenket. Brukthandelleva gjelder nå kun for handelsvirksomhet med brukte og kasserte varer av edelt metall, edelstener og perler, kulturgjenstander, kunstverk, samleobjekter og antikviteter, samt motorvogner og tilhengere til motorvogner. Tidligere omfattet regelverket all handelsvirksomhet med brukte og kasserte varer. Endringene er ment å redusere unødvendige administrative byrder for næringsdrivende og dermed stimulere til økt omsetning av brukte varer.

Jeg har forståelse for at aktører som fremdeles er omfattet av regelverket kan oppleve det som byråkratisk. Når det gjelder spørsmålet om digitalisering, vil jeg imidlertid understreke at verken brukthandelleva eller brukthandelforskrifta er til hinder for at protokollføringen kan skje digitalt, så lenge kravene til innhold, sporbarhet og tilgjengelighet for kontroll oppfylles. Regelverket stiller krav til hvilke opplysninger som skal registreres, men er i utgangspunktet teknologinøytralt når det gjelder hvordan dette gjøres.

Det er politiet som er lokal tillatelses- og kontrollmyndighet etter brukthandelleva. Det enkelte politidistrikt har ansvar for å håndheve regelverket og for å vurdere hvordan kravene til protokollføring kan oppfylles i praksis. Jeg legger til grunn at politiet innenfor gjeldende regelverk kan akseptere digitale løsninger som gir like god eller bedre kontroll enn tradisjonelle papirbaserte systemer.

Regjeringen er opptatt av digitalisering og forenkling for næringslivet. Innenfor rammene av gjeldende regelverk mener jeg det er rom for løsninger som ivaretar både hensynet til effektiv næringsvirksomhet og behovet for kontroll.

SPØRSMÅL NR. 2222

Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølvberg

Besvart 14. april 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hvordan er den geografiske fordelingen av barneverninstitusjoner mellom fylkene, og hvordan fordeler disse institusjonene seg med hensyn til eierskap og drift, herunder andelen kommersielle, ideelle og offentlig drevne institusjoner?

BEGRUNNELSE:

Flere av landets ordførere har uttrykt bekymring for at barn og unge i vanskelige livssituasjoner som bor på barneverninstitusjon kan medføre et økt press på kommunale tjenester. Dette gjelder særlig innenfor skole og helsetjenester, hvor kommunene må håndtere komplekse behov knyttet til oppfølging, tilrettelegging og ressursbruk.

På denne bakgrunn er det av interesse å få en oversikt over hvordan barneverninstitusjonene er fordelt geografisk, samt hvordan eierskap og driftsformer er sam-

mensatt. En slik oversikt vil kunne gi bedre grunnlag for å vurdere belastningen på ulike kommuner og fylker.

Svar:

Den geografiske fordelingen av barnevernsinstitusjoner mellom fylkene, og andelen kommersielle, ideelle og offentlig drevne institusjoner, fremgår av tabellen nedenfor. Det gis en oversikt over plasser i barnevernsinstitusjoner godkjent av Bufetat og Oslo kommune, som utgjør totalt 1 610 godkjente plasser. Merk at antallet plasser den enkelte institusjonen er godkjent for, ikke tilsvarer benyttede eller tilgjengelige plasser til enhver tid. Dette har blant annet sammenheng med at Bufetat og Oslo inngår rammeavtaler og gjør enkeltkjøp med private kommersielle og ideelle leverandører ut i fra behov for kapasitet. Videre er det forhold ved den enkelte institusjonen som gjør at institusjonen ikke til enhver tid kan ha det antall plasser den er godkjent for. For eksempel må Bufetat ved

alle plasseringer ta hensyn til den samlede beboersamsetningen. Dette kan innebære at det ikke alltid er forsvarlig å ha det antallet barn institusjonen er godkjent for. Andelen i tabellen reflekter derfor ikke faktisk forde-

ling av antall oppholdsdøgn i barnevernsinstitusjonene, som i 2025 var 37,6 pst. på statlige, 36,9 pst. på kommersielle og 25,6 pst. på ideelle. Det er til enhver tid om lag 1 000 barn i barnevernsinstitusjon.

Fylke	Antall godkjente plasser	Andel offentlig	Andel kommersiell	Andel ideell
Agder	146	23,3 %	71,2 %	5,5 %
Akershus	249	22,5 %	50,6 %	26,9 %
Buskerud	65	53,8 %	27,7 %	18,5 %
Finnmark	20	40,0 %	40,0 %	20,0 %
Innlandet	126	69,0 %	21,4 %	9,5 %
Møre og Romsdal	43	74,4 %	25,6 %	0,0 %
Nordland	24	62,5 %	37,5 %	0,0 %
Oslo	129	31,0 %	54,3 %	14,7 %
Rogaland	144	24,3 %	31,3 %	44,4 %
Telemark	73	30,1 %	69,9 %	0,0 %
Troms	57	43,9 %	56,1 %	0,0 %
Trøndelag	133	27,8 %	33,1 %	39,1 %
Vestfold	61	57,4 %	42,6 %	0,0 %
Vestland	204	42,6 %	29,9 %	27,5 %
Østfold	136	17,6 %	63,2 %	19,1 %

SPØRSMÅL NR. 2223

Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 14. april 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva er nå gjennomsnittlig saksbehandlingstid hos DEKSA for eksport som til syvende og sist skal til Ukraina, hvilket mål har DEKSA for denne saksbehandlingstiden, og hvilke grep vil ministeren ta for å redusere saksbehandlingstiden slik at Norges støtte til Ukraina blir så effektiv som mulig?

BEGRUNNELSE:

Ukraina har et stort behov for at forsvarsmateriell kommer raskt frem slik at det kan utføre den nytteverdien for Ukraina som vi ønsker og har bevilget midler til. Samtidig får undertegnede høre fra norske forsvarsbedrifter

at saksbehandlingstiden hos DEKSA er svært lang, og dermed gjør støtten vår til Ukraina mindre effektiv enn den ellers kunne ha vært.

Svar:

Siden Russlands fullskalainvasjon av Ukraina i februar 2022 har Norge gitt betydelig militær støtte til Ukraina. Norsk våpenstøtte til Ukrainas legitime forsvarskamp er langsiktig. Støtten skal være effektiv og basert på Ukrainas egne behov. Ukraina er helt avhengig av tilgang på luftvern, missiler, artillerigranater og annet forsvarsmateriell for å kunne fortsette sin forsvarskamp.

Norges militære støtte har i hovedsak vært innrettet langs fire hovedspor: 1) Donasjoner av materiell fra forsvarssektoren, 2) donasjoner av materiell anskaffet gjennom internasjonalt samarbeid og fondsmekanismer, 3) donasjoner av materiell anskaffet direkte fra forsvarsindustrien og 4) trening og opplæring av ukrainsk personell. Den militære støtten vil i 2026 utgjøre 70 milliarder kroner. Prioriterte innsatslinjer er droner, luftvern, artilleri-ammunisjon, det maritime domenet og arbeidet med å trene og utruste en ukrainsk brigade.

En endring de siste årene er at en betydelig andel av norsk støtte nå går gjennom internasjonale finansieringsmekanismer og anskaffelser fra ukrainsk industri, i samarbeid med nære allierte. Dette er støtte som i langt mindre grad fanges opp hos Direktoratet for eksportkontroll og sanksjoner (DEKSA) i form av søknader fra norske bedrifter om eksportlisens. Jeg ønsker likevel å understreke at alle saker som gjelder eksport fra Norge til Ukraina blir prioritert av DEKSA, noe det også opplyses om på direktoratets nettsider som omhandler Ukraina: Eksport til Ukraina – DEKSA

Ifølge DEKSAs egen oversikt er gjennomsnittlig saksbehandlingstid for Ukraina-saker på 2–4 uker: Saksbehandlingstider – DEKSA. Det må samtidig tas høyde for at saksbehandlingen må være forsvarlig, og at enkelte kompliserte saker kan ta noe lenger tid. DEKSA arbeider

også målrettet med å veilede den delen av industrien som har leveranser til Ukraina og da særlig bedrifter som er nye på dette feltet.

Norske bedrifters leveranser til Ukraina er kritiske for at vår militære støtte forblir så effektiv som mulig. En kortest mulig saksbehandlingstid av søknader om eksportlisens er dermed en forutsetning for at leveransene av forsvarsmateriell fra Norge kan komme raskest mulig frem til Ukraina.

Som det også framgår av Meld. St. 29 (2024–2025) - regjeringen.no, etablerte regjeringen våren 2023 en egen samarbeidsmekanisme mellom Forsvarsdepartementet (FD) og Utenriksdepartementet (UD), med oppdrag om å vurdere alle saker knyttet til donasjoner av forsvarsmateriell til Ukraina. Formålet med mekanismen var nettopp å sørge for en mer effektiv interdepartemental saksbehandling, slik at alle eksportlisenssøknader som omhandler Ukraina blir vurdert i et eget «hurtigspor». I januar 2024 ble det besluttet at mekanismen også skulle behandle lisenssøknader om direktesalg, og deretter også søknader om teknologioverføring til Ukraina. UD har fra 1. januar 2025 delegert myndighet til DEKSA for å lede arbeidet i mekanismen. DEKSA rapporterer jevnlig til UD om antall og type Ukraina-saker som mekanismen har til behandling. DEKSA vil fortsette å prioritere Ukraina-saker.

SPØRSMÅL NR. 2224

Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Arild Hermstad

Besvart 14. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hvor stor andel av de vedtatte avgiftslettelsene for bensin og diesel til persontransport vil komme de med høyest inntekt i Norge til gode, versus de med lavest inntekt?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok 27. mars i år å midlertidig fjerne veibruksavgiften på bensin og diesel.

Ifølge Statistisk Sentralbyrås forbruksundersøkelse fra 2022 står 25 prosent av nordmenn med høyest inntekt for 41 prosent av forbruket i kategorien «drift av personlige transportmidler». De med 25 prosent lavest inntekt står for 12 prosent av forbruket.

Svar:

I forbindelse med behandlingen av Dokument 8:222 S (2025-2026) Representantforslag om midlertidig suspensjon av veibruksavgift på drivstoff fattet Stortinget 26. mars 2026 vedtak nr. 599. Vedtaket innebærer at fra 1. april, eller dersom strengt nødvendig fra den tid regjeringen bestemmer, men ikke senere enn 1. mai, til 1. september 2026 skal alle satsene i veibruksavgiften på drivstoff (bensin, mineralolje, naturgass, LPG, bioetanol og biodiesel) reduseres til null. Vedtaket reduserer statens inntekter fra veibruksavgiften i 2026 med om lag 3,3 mrd. kroner.

Fra 1. april ble alle satsene i veibruksavgiften på drivstoff redusert til null i tråd med Stortingets vedtak. Finansdepartementet har anslått at vedtaket isolert sett

vil redusere pumpeprisene på bensin med 4,41 kroner per liter og pumpeprisene på diesel med 2,85 kroner per liter.

En utfordring ved fordelingsanalyser av indirekte skatter er at avgifter normalt ikke ilegges forbrukeren direkte. I stedet betales avgifter som regel av avgiftspliktige importører og produsenter. Det innebærer at det er usikkert hvor stor del av avgiftsreduksjonen som veltes over i prisene til forbrukerne. I tillegg foreligger det ikke sikre tall for hvor mye av veibruksavgiften som belastes henholdsvis husholdninger og næringsdrivende. Det gjør det krevende å anslå hvor mye av avgiftsreduksjonen som berører husholdningene direkte.

Det finnes som regel ikke detaljert statistikk over hvordan forbruket av avgiftslagte varer og tjenester er fordelt mellom inntektsgrupper. Fordelingsvirkninger av avgiftsendringer beregnes da på grunnlag av det anslåtte forbruket til husholdninger med ulik inntekt, og er følgelig svært usikre.

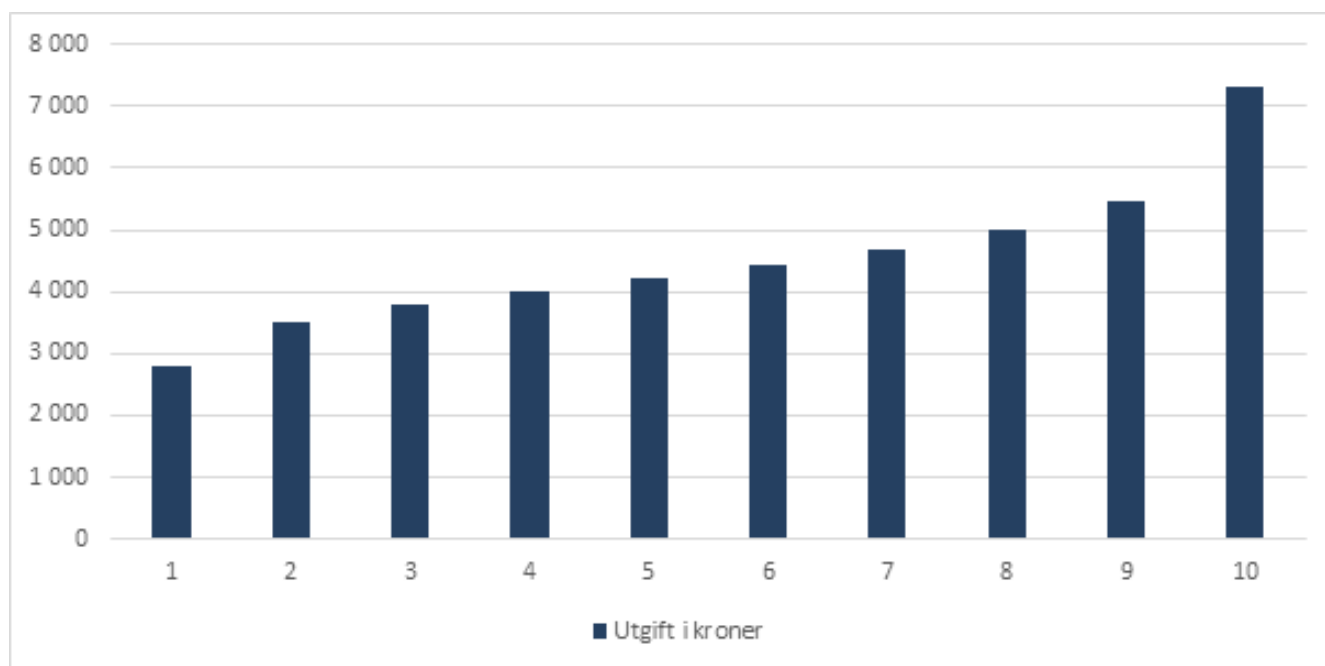
I figur 1 er Statistisk Sentralbyrås modell Lotte-Konsum brukt til å anslå gjennomsnittlig utgift per person til bensin, diesel og olje. Modellen bruker data fra blant an-

net forbruksundersøkelsen til å anslå forbrukssammensetningen til husholdninger med ulik inntekt og sammensetning. Den nyeste forbruksundersøkelsen, som er basert på egenrapportering, er fra 2022. Siden da har det vært betydelige endringer i drivstoffsammensetningen i bilparken. Det kan gjøre at utgiftene til bensin og diesel er fordelt annerledes i dag. På denne bakgrunn må anslagene i figur 1 tolkes med varsomhet.

I figuren er befolkningen delt inn i 10 like store grupper etter husholdningsjustert inntekt. Husholdningsjusteringen tar hensyn til at det er stordriftsfordeler i husholdninger med flere medlemmer.

Med de overnevnte forbehold anslås fordelingsvirkningene av de midlertidige reduksjonene i veibruksavgiften å være proporsjonale med fordelingen i figur 1. Det innebærer at for hver krone som tilfaller den nedre desilen, tilfaller i overkant av to kroner den øverste desilen. På grunn av den overnevnte usikkerheten om overvelting og andelen av veibruksavgiften som belastes husholdningene, anslås ikke størrelsen på den samlede lettelsen til husholdningene.

Figur 1 Anslått gjennomsnittlig utgift per person til bensin, diesel og olje. Befolkningen delt inn i 10 like store grupper etter husholdningsjustert inntekt.

Kilde: Statistisk Sentralbyrås modell Lotte-Konsum og Finansdepartementet. Husholdningsjustert med normalisert EU-skala.

I Lotte-Konsum skilles det ikke mellom utgifter til bensin og diesel. Reduksjonen i veibruksavgiften påvirker prisen på de to drivstofftypene ulikt. I beregningene forutsettes det at forholdet mellom de to drivstofftypene er lik i alle inntektsdesilene. I beregningene er det ikke tatt hensyn til eventuelle atferdsendringer.

Reduksjonen i veibruksavgiften bidrar til å redusere kostnadene for enkelte næringsdrivende, for eksempel

transportselskaper og drosjesjåfører. Hvis lavere produksjonskostnader veltes over i lavere priser til forbrukerne, kan avgiftsreduksjonene også ha indirekte fordelingsvirkninger. Disse sammenhengene er imidlertid svært usikre. Departementet har ikke mulighet til å anslå de indirekte fordelingsvirkningene av redusert veibruksavgift.

SPØRSMÅL NR. 2225**Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed****Besvart 14. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Det er bekymring for at rullebanen ved Bardufoss flystasjon kan bli stengt dersom nødvendig oppgradering ikke gjennomføres i tide. Flyplassen er en av Forsvarets viktigste, og viktig for folk og næringsliv i Indre Troms.

Kan statsråden garantere at rullebanen fortsatt vil være fungerende etter 2028?

BEGRUNNELSE:

Bardufoss flystasjon er en viktig base for Forsvarets virksomhet i Nord-Norge. Rullebanen har en sentral rolle både for militær aktivitet, øving og mottak av allierte styrker, og er en viktig del av infrastrukturen som gjør det mulig for Forsvaret å operere effektivt i nordområdene. Den er også essensiell for militært ansatte som pendler ukentlig til Indre Troms.

I en omtale i Forsvarets forum pekes det på at tilstanden på rullebanen kan bli en utfordring dersom nødvendige oppgraderinger ikke gjennomføres innen rimelig tid. Det fremgår at dette i ytterste konsekvens kan føre til begrensninger i bruken av rullebanen, eller i en periode stenging.

Dersom tilgangen til rullebanen skulle bli redusert, vil det kunne få betydning for Forsvarets operative virksomhet i regionen. Det gjelder blant annet logistikk, pendling, beredskap og muligheten til å ta imot og støtte allierte styrker som opererer i nord.

Svar:

Bardufoss flystasjon er viktig både for lokalsamfunnet og for Forsvaret. Luftfartstilsynet leverte i november 2025 en tilsynsrapport av Bardufoss flyplass. Rapporten opplyser om at tilstanden på rullebanen er av en karakter som krever utbedring, men sier ingenting om tidspunkt for stenging. Forsvaret har, gjennom sin oppfølging av rapporten, bedt Forsvarsbygg om en statusvurdering, samt anbefalte utbedringstiltak, både på kort og lang sikt. Forsvaret vil, med bakgrunn i denne vurderingen, planlegge det videre arbeidet med vedlikehold og oppgradering av rullebanen.

Jeg har tillit til at Forsvaret følger situasjonen nøye, og gjør utbedringer på bakgrunn av faglige råd. Vi har nå lagt fram en revidert langtidsplan for Stortinget, og jeg legger til grunn at Forsvaret gjennomfører en helhetlig prioritering innenfor det handlingsrommet som langtidsplanen gir.

SPØRSMÅL NR. 2226**Innlevert 6. april 2026 av stortingsrepresentant Tom Staahle****Besvart 13. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke grep vil samferdselsministeren ta for å etablere dobbeltspor på Hovedbanen R13 mellom Lillestrøm og Jessheim, samt åpne for at togene på Hovedbanen vil sikre persontrafikk også mellom Dal og Eidsvoll?

BEGRUNNELSE:

Hovedbanen er Norges første jernbanetrase og ble etablert i 1854. Det er en historisk strekning, men også i

dagens moderne samfunn en strekning der trafikkgrunlaget er økt dramatisk med økt innbyggerantall på Jessheim og Dal. Store deler av strekningen fra Lillestrøm til Jessheim har enkeltspor, og det er på tide med økt kapasitet og flere spor. Videre er det ikke persontrafikk mellom Dal og Eidsvoll - et tilbud som er ønsket av innbyggere og kommunene som er berørt. Det er derfor nødvendig at samferdselsministeren avklarer regjeringens syn på følgende.

Svar:

Samferdselsdepartementet ga i 2019 Jernbanedirektoratet i oppdrag å utvikle og utrede ulike konsepter for togtilbudet på strekningen Lillestrøm–Jessheim–Eidsvoll. Bakgrunnen for oppdraget var at infrastrukturforvalter Bane NOR erklærte jernbanen som overbelastet.

Ifølge Jernbanedirektoratet, hadde regiontogene tidligere endestasjon på Eidsvoll, men ble forkortet til Dal i 2004 som følge av et raskere tilbud mellom Oslo og

Eidsvoll via Gardermobanen, samt begrenset lokalt kundegrunnlag mellom Dal og Eidsvoll.

I konseptvalgutredningen utført av Jernbanedirektoratet, ble forlengelsen av R13 Drammen-Dal til Eidsvoll vurdert, men ikke anbefalt på grunn av høye kostnader og gjennomføringsutfordringer knyttet til blant annet vendekapasitet på Eidsvoll og behov for kjøp av materiell.

I Nasjonal transportplan 2025–2036 er det planlagt videre utvikling av togtilbudet på Hovedbanen i perioden 2031–2036. Oppstart av tiltakene forutsetter bevilgninger over de årlige statsbudsjettene.

SPØRSMÅL NR. 2227

Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Margit Bye

Besvart 13. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Når vil forslaget til ny husleielov fremmes for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

18. Oktober 2024 leverte Husleielovutvalget sitt forslag til ny husleielov. Da ble det først lovet at det skulle fremmes et forslag om ny husleielov i løpet av stortingsperioden, altså senest våren 2025. Dette skjedde ikke.

I valgkampen, den 6. august 2025, varslet likevel Regjeringen flere grep de ville fremme i ny husleielov. Nå har det gått over et halvt år, og fremdeles foreligger det ikke noe forslag til Stortinget, eller noen indikasjon på når nevnte lovforslag vil komme.

Samtidig har situasjonen for landets leietakere bare forverret seg. Leieprisene stiger, AirBnB og korttid-sutleie tar over stadig større deler av leiemarkedet i byene, og flere leietakere påvirkes i svært stor grad av ulovlige leiekontrakter og useriøse utleiere. Det er tydelig at tiltak som styrker leietakeres rettigheter haster.

Svar:

Jeg kan forsikre representanten om at arbeidet med endringer i husleieloven er høyt prioritert. Jeg er opptatt av at leiemarkedet skal være trygt og forutsigbart. Det å bo i leid bolig skal være et godt og trygt alternativ til å eie. Til dette trenger vi også trygge, seriøse utleiere som vil fortsette å tilby trygge og gode hjem for leierne.

Husleielovutvalget leverte en grundig utredning som gir oss et godt grunnlag for å fornye husleieloven. Samtidig var det delte meninger i utvalget om hvor mye det er mulig å øke leieres rettigheter uten at det går på bekostning av insentivene til å leie ut, og dermed størrelsen på tilbudet av leieboliger. Også innspillene departementet fikk i høringen av husleielovutvalgets NOU viste at det er delte meninger om endringer i loven, og hva som skal til for å bedre leiemarkedet for leiere. Departementet jobber derfor med et helhetlig lovforslag som både skal styrke leieres rettigheter, og samtidig ivareta balansen mellom leier og utleier. Både de som leier og de som leier ut, skal oppleve at loven legger til rette for trygghet og forutsigbarhet på kort og lang sikt. Derfor må vi se alle endringene vi vil gjøre i loven i sammenheng, og gjøre et grundig lovarbeid.

Vi har tidligere uttrykt at vi har en klar ambisjon om å fremme et lovforslag for Stortinget i første halvdel av denne stortingsperioden. Det står ved lag.

SPØRSMÅL NR. 2228**Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Arild Hermstad****Besvart 14. april 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hva er regjeringens posisjon overfor de nylige truslene fra USAs president om en mulig intervensjon mot Cuba, og hvilke initiativer vil regjeringen ta – bilateralt eller i internasjonale fora – for å bidra til å redusere spenningen og sikre respekt for folkeretten og menneskerettighetene i den stadig mer alvorlige situasjonen?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen på Cuba har den siste tiden eskalert betydelig, med dyp økonomisk krise, mangel på mat, energi og medisiner, og rapporter om alvorlige menneskerettighetsbrudd. Samtidig har USA trappet opp presset mot Cuba gjennom sanksjoner og en politikk som blant annet har bidratt til akutt energimangel på øya.

Flere medier rapporterer nå at USAs president Donald Trump har uttalt at han vil ha «æren» av å «ta» Cuba «i en eller annen form», og at han «kan gjøre hva han vil» med landet. Slike uttalelser blir tolket som en trussel om mulig amerikansk intervensjon mot en allerede svært ustabil nasjon.

Dette bidrar ytterligere til å skape uro i regionen, og situasjonen preges av en kombinasjon av intern politisk uro på Cuba og et ytre press som forverrer de humanitære og politiske forholdene.

Svar:

Jeg viser til spørsmål 2228 fra representanten Hermstad som omhandler situasjonen på Cuba.

Situasjonen i Latin-Amerika og Karibia er fortsatt spent. Cuba står midt i en langvarig og dyp økonomisk og sosial krise, som de siste månedene har forverret seg ytterligere etter at USA har stanset oljeleveranser blant annet som følge av trusler om straffetoll mot land som eksporterer olje til Cuba.

Norge har over tid uttrykt bekymring for situasjonen i Cuba. I FN stemte vi – sammen med et stort flertall av FNs medlemsland – for den årlige resolusjonen som ber om en avslutning av USAs embargo mot Cuba. I mars spilte vi også inn våre synspunkter til FNs generalsekretær sin rapport om implementering av resolusjonen. Dette følger en langvarig og konsistent norsk linje. Vi har også, både i multilaterale sammenhenger og i bilaterale kontakter, tatt opp vår bekymring for den humanitære og sosiale utviklingen, og for menneskerettighetssituasjonen i landet. Det er positivt at Cuba nå viser tegn til å løslate et betyde-

lig antall fanger, selv om det er uklart hvor mange av disse som vil være politiske fanger.

Jeg registrerer med bekymring retorikk som kan bidra til økt spenning i regionen, også fra USA Norge forventer at alle stater opptrer i samsvar med folkeretten, herunder respekterer staters suverenitet, territoriell integritet og FN-paktens forbud mot bruk av makt. Eventuelle uenigheter mellom stater må løses med fredelige midler og gjennom diplomati og dialog. Det er viktig å unngå en ytterligere eskalering, og at situasjonen videreutvikler seg til en humanitær krise eller destabiliserer regionen ytterligere.

Norge følger nøye med på utviklingen i Cuba, især hva gjelder matsikkerhet, energiforsyning, menneskerettigheter, og helsevesenets kapasitet. Vi vurderer fortløpende muligheten for å gi ytterligere humanitær støtte, og hvilke typer støtte som evt. kan være mest hensiktsmessige. Norge vil også fremover arbeide for at humanitære hensyn og respekt for folkeretten, herunder humanitærretten og menneskerettighetene, står sentralt i håndteringen av situasjonen i regionen.

SPØRSMÅL NR. 2229**Innlevert 26. mars 2026 av stortingsrepresentant Margit Bye****Besvart 10. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er Ministeren åpen for å instruere Statens Vegvesen til å gjennomføre nye vurderinger av eksisterende veier i strøk med fartsgrenser på 50 km/t, der en ny vurdering vil føre til en betydelig styrking av trafikksikkerheten?

BEGRUNNELSE:

Statens Vegvesen endret nylig utgangspunktet for vurdering av fartsgrense for tettbygde strøk til 30km/t. Dette vil bidra til å gjøre det tryggere å ferdes i tettbebyggelse for bilister og myke trafikanter.

Likevel er det en rekke veier i slike strøk som i dag har fartsgrenser på 50km/t. I svært mange tilfeller oppleves det som for høy fart for de som bor og ferdes der, for at de skal kunne ha trygge skoleveier for barna og gode boområder.

Svar:

Statens vegvesen har revidert kriteriene for fastsettelse av fartsgrenser innenfor tettbygd strøk. Etter de reviderte kriteriene krav 11.6-2 som er gjeldende fra 13. mars

2026 skal fartsgrense 30 km/t være utgangspunktet når en strekning vurderes.

Dette betyr, i motsetning til tidligere kriterier, at det må argumenteres for høyere fartsgrense enn 30 km/t innenfor tettbygd strøk. Hensikten med kravet er at fartsgrensesetting innenfor tettbygd strøk bør skje på de gående og syklendes premisser. Det kan skiltes høyere fartsgrense på strekninger hvor dette er forsvarlig mht. trafikksikkerhet, ønskelig mht. veiens funksjon, og/eller der det ikke har betydning for nullvekstmålet.

I Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2026-2029 lyder ett av oppfølgingstiltakene:

«Statens vegvesen, fylkeskommunene og storbykommunene vil gjennomgå veinettet for å sikre at fartsgrensene er i samsvar med prinsippene i de nye fartsgrensekriteriene innenfor tettbygd strøk.»

Disse veimyndighetene har derfor allerede forpliktet seg til å gjennomgå veinettet for å sikre samsvar med de nye kriteriene, og med dette bidra til økt bruk av 30 og 40 km/t i tettbygd strøk. Statens vegvesen har opplyst at de i tillegg vil følge opp mot øvrige kommuner og be dem om å gjøre tilsvarende gjennomgang og fatte nødvendige vedtak om nye fartsgrenser.

SPØRSMÅL NR. 2230**Innlevert 25. mars 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed****Besvart 13. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Når vil regjeringen konkretisere hvilke tiltak og utgifter som skal kunne inngå i NATOs 1,5-prosentmål for forsvarsrelaterte formål, herunder tiltak innen sivil beredskap og totalforsvaret?

BEGRUNNELSE:

NATO har vedtatt et nytt ambisjonsnivå for medlemslandenes samlede innsats for forsvar og sikkerhet. I målstrukturen legges det opp til at 3,5 prosent av BNP skal gå til rene forsvarsutgifter, mens ytterligere 1,5

prosent kan anvendes til bredere forsvarsrelaterte tiltak som bidrar til alliansens samlede motstandskraft.

Denne delen av måloppnåelsen kan etter det som er kommunisert blant annet omfatte tiltak innen sivil beredskap, kritisk infrastruktur, transport, forsyningssikkerhet, cybersikkerhet og andre elementer i totalforsvaret. Samtidig er det foreløpig uklart hvilke konkrete utgiftstyper og tiltak regjeringen vil legge til grunn i den norske oppfølgingen av 1,5-prosentmålet.

Avklaringen av hva som skal inngå kan få betydelige budsjettmessige og prioriteringsmessige konsekvenser på tvers av sektorer. Det er derfor behov for tydelighet om

hvilke prinsipper og avgrensninger regjeringen vil legge til grunn i arbeidet.

Svar:

På NATOs toppmøte i Haag 25. juni 2025 ble allierte medlemsland enige om at det innen 2035 skal benyttes minimum 5 prosent av bruttonasjonalprodukt (BNP) til forsvarsformål. Av dette skal minimum 3,5 prosent av BNP avsettes til ordinære forsvarsutgifter, mens inntil 1,5 prosent kan benyttes til øvrige forsvars- og sikkerhetsrelaterte utgifter. Medlemslandene er videre forpliktet til å fremlegge årlige planer som redegjør for en troverdig og trinnvis opptrapping mot måloppnåelse. Frist for første rapportering til NATO er fastsatt til 15. mai 2026.

Justis- og beredskapsdepartementet har på denne bakgrunn anmodet samtlige departementer om å kartlegge relevante forsvars- og sikkerhetsrelaterte utgifter innenfor egne ansvarsområder som kan inngå i beregningsgrunnlaget for 1,5-prosentmålet. Kartleggingen har tatt utgangspunkt i NATOs definerte rammeverk for slike utgifter, slik dette ble presisert i etterkant av toppmøtet i Haag. Forsvars- og sikkerhetsrelaterte utgifter defineres av NATO som statlige utgifter på alle forvaltningsnivåer

som støtter medlemslandenes forpliktelser innen forsvar og sikkerhet, så lenge disse utgiftene ikke allerede regnes som vanlige forsvarsutgifter. Kriteriene inkluderer blant annet utgifter som muliggjør gjennomføring av NATO- og nasjonale forsvarsplaner, styrker forsvarsindustriell kapasitet og innovasjon, bidrar til økt samfunnsmessig motstandsdyktighet og sivil beredskap, støtter NATOs samarbeidspartnere eller bidrar til å forebygge og håndtere hybride trusler.

Innrapporteringen fra departementene viser at Norge på flere områder allerede anvender betydelige ressurser som bidrar til å understøtte nasjonal forsvarsevne, og som kan omfattes av 1,5-prosentmålet. Det er særlig utgifter innen transportsektoren, helsesektoren samt justis- og beredskapssektoren som utgjør de største kostnadspostene. Videre er det rapportert om relevante utgifter knyttet til kritisk infrastruktur, herunder damanlegg, romrelatert virksomhet, navigasjonsteknologi og diverse maritim infrastruktur.

Justis- og beredskapsdepartementet er nå i ferd med å sammenstille samtlige innspill fra departementene, og vil rapportere til NATO innen fristen 15. mai 2026.

SPØRSMÅL NR. 2231

Innlevert 5. april 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen

Besvart 14. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan har brukermedvirkning og faglig medvirkning fra ansatte i psykisk helsevern blitt i varetatt i planleggingen av psykiatridelen ved Nytt sykehus Drammen, og hvordan vil statsråden sikre at nye sykehusbygg i større grad tilrettelegges for sosial aktivitet og rehabilitering, ikke bare opphold i pasientrom?

BEGRUNNELSE:

Nedleggelsen av Blakstad sykehus og overgangen til nytt sykehus i Drammen representerer en stor endring i tilbudet innen psykisk helsevern. Flere ansatte og fagpersoner har nå uttrykt bekymring for at de lokalene i for liten grad er tilrettelagt for sosial aktivitet og gradvis eksponering, som er sentrale elementer i behandling og rehabilitering av psykiske lidelser. Ved Blakstad sykehus fantes det blant annet lavterskeltilbud som bord-

tennisrom og sosiale møteplasser i umiddelbar nærhet til pasientrommene. Slike tilbud gjorde det mulig for pasienter å ta små, men viktige steg ut av isolasjon. I det nye sykehuset rapporteres det at slike tilbud i stor grad er fraværende og at eksempelvis det er gymsal som skal erstatte lavterskeltilbudet. Denne gymsal er selvfølgelig noe helt annet og plassert slik at den er lite tilgjengelig for mange pasienter. For en pasient med alvorlige psykiske utfordringer kan terskelen for å forlate rommet være høy, og da er nærhet til trygge sosiale arenaer avgjørende. Samt at det krever mer ressurser å følge en pasient til et helt annet område. Noe som ikke er tatt med i tilsatte ressurser ved det nye sykehuset. Dette reiser spørsmål om hvorvidt planleggingen i tilstrekkelig grad har tatt hensyn til erfaringsbasert kunnskap fra ansatte og pasienter, og om dagens utforming i praksis bidrar til bedring eller i verste fall forsterker isolasjon.

Det er avgjørende at nye sykehus ikke kun bygges som moderne bygg for oppbevaring, men som helhetlige behandlingsarenaer der fysisk utforming aktivt støtter opp under behandlingsmålene i psykisk helsevern.

Svar:

Jeg har i min styring av de regionale helseforetakene understreket betydningen av gode og reelle medvirkningsprosesser i forbindelse med større sykehusutbygginger. Jeg har gitt tydelige oppdrag til de regionale helseforetakene om nettopp dette. Gode og formålstjenlige sykehusbygg er en viktig forutsetning for å kunne levere spesialisthelsetjenester av høy kvalitet.

Ansvar for at befolkningen har tilgang til gode helsetjenester ligger hos helseforetakene. Helseforetakene skal, gjennom grundige og inkluderende medvirkningsprosesser med ansatte, brukere, tillitsvalgte og verneombud, tilrettelegge for bygg som er hensiktsmessige og funksjonelle for både pasienter og ansatte. Samtidig har helseforetakene ansvar for at prosjektene gjennomføres innenfor tilgjengelige økonomiske rammer.

I sakens anledning har jeg bedt om innspill fra Helse Sør-Øst RHF. De har innhentet følgende informasjon fra Vestre Viken HF:

«Under planleggingen av nye Drammen sykehus ble det gjennomført flere runder med workshops og medvirkningsgrupper for fagområdene voksenpsykiatri og barne-/ungdomspsykiatri. Et bredt utvalg av medarbeidere og fagpersoner deltok sammen med ledere, tillitsvalgte, vernetjeneste og brukerrepresentanter. Samarbeidet med Sykehusbygg HF foregikk slik at det ble vist forslag til tegninger og løsninger, som så ble revidert etter innspill fra medvirkningsgruppene. Mange innspill førte til endringer, samtidig som det selvfølgelig også var slik at ikke alle innspill lot seg gjennomføre i praksis.

De nye lokalene er utformet slik at alle enheter har fellesarealer, både utendørs i form av balkonger, takterrasser og atrier, og innendørs i form av stuer/allrom. Her legges det opp til sosial aktivitet og felles måltider for de som er klare for det. Flere av seksjonene har også aktivitetsskjøkken. Utearealene er tilrettelagt for aktivitet, og de psykiatriske avdelingene har egen ballbinge. Gymsalen brukes daglig av pasienter og ligger mye nærmere pasientrommene enn det som var tilfelle for gymsalen på Blakstad. Det er opprettet en daglig aktivitetsgruppe, hvis tilbud inkluderer turer, yoga, treningsveiledning, klatring, bordtennis, spill og filmvisning. For barn og unges vedkommende har tilgang på sykehusets skole gitt bedre muligheter for å bevare tilknytningen til skolearbeid og undervisningsmiljø under innleggelse, sammenlignet med det som var tilfelle i tidligere lokaler.

Selv om helseforetaket mener de nye lokalene gir gode muligheter for aktivitet, er det viktig å høre på erfaringene som pasienter, pårørende og medarbeidere gjør seg i løpet av dette første året etter innflytting. Både voksenpsykiatri og barne-/ungdomspsykiatri i nye Drammen sykehus kommer til å arbeide videre for å tilpasse aktivitetstilbudene til pasientenes behov».

SPØRSMÅL NR. 2232

Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 14. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden det er akseptabelt at en enkelt hendelse i en nedslitt tunnel kan stenge den eneste landeveisforbindelsen mellom nord og sør i Norge på ubestemt tid midt i påsketrafikken, og hva sier den oppståtte situasjonen og manglende respons fra samferdselsmyndighetene om landets sivile og militære beredskap?

BEGRUNNELSE:

Natt til fredag 27. mars tok en russebuss fyr i Raudhammartunnelen i Sørfold. Statens vegvesen bekrefter store skader og tunnelen stenges i lengre tid. For folk som ferdes langs E6 innebærer det en omkjøring via Sverige på

opptil 12–17 timer – om den veien i det hele tatt er åpen. Ekstraordinære fergeavganger avhjelper situasjonen noe.

Dette er ikke et engangstilfelle. E6 er gjerne stengt flere ganger i måneden. Kaoset rammer denne gang første utfartsdag ifm. påske, men det underliggende problemet er permanent: E6 er i praksis den eneste sør-nord-aksen nord for Trondheim, og det finnes ingen omkjøringsmuligheter på land når tunnelene stenger. Første del av oppgraderingen av Sørfoldtunnelene har fått oppstartsbevilgning, men det er fremdeles stor usikkerhet knyttet til om hele prosjektet vil realiseres.

Konsekvensene strekker seg langt utover trafik kaos. I Totalberedskapsmeldingen fastslår regjeringen at transport er en kritisk samfunnsfunksjon og en forutset-

ning for militær innsats. Betydningen av E6 i Nordland generelt, og Sørfold-tunnelene spesielt, står helt sentralt i KVVU for Nord-Norge. For noen uker siden rullet NATO-kolonner nordover på nettopp denne veien under øvelsen Cold Response. Denne regionen rommer noen av våre skarpeste militære kapasiteter og allierte forhåndslagte. E6 binder både landet sammen og binder i stor grad også våre nordiske allierte sammen gjennom Narvik som knutepunkt med vei, havn og bane til Sverige.

Det er på denne bakgrunn betimelig å spørre regjeringen om den på bakgrunn av hendelsen er tilfreds med egen respons overfor de reisende, og hvordan de selv vurderer samferdselssektorens beredskapsevne.

Svar:

Hendelsen natt til fredag 27. mars, med brann i en buss i E6 Raudhammartunnelen i Sørfold, var alvorlig og medførte store skader på tunnelteknisk utstyr, blant annet belysning og sikkerhetsutstyr. Varmeutviklingen påvirket også fjellet, og det var nødvendig med betydelige sikringstiltak for å redusere risikoen for steinnedfall fra tunneltaket før trafikken kunne slippes til.

Når det oppstår alvorlige hendelser i tunnel, må sikkerheten alltid prioriteres. Det innebærer at veien kan bli stengt inntil skadeomfanget er avklart og nødvendige tiltak er gjennomført. Samtidig viser denne hendelsen at beredskapen og samvirket fungerte. E6 ble gjenåpnet for regulert trafikk om lag 37 timer etter at brannen første gang ble varslet til Vegtrafikksentralen.

I stengeperioden ble det etablert omkjøring via Sverige. Det var tett dialog med svenske veimyndigheter, og vinterdriftsstandard og beredskap på aktuelle svenske veier ble styrket. Det ble også iverksatt tiltak for å øke kapasiteten i ferjetilbudet, både gjennom ekstra avganger på ordinære samband og ved å opprette nye samband (Bodø–Svolvær–Bodø og Bodø–Skutvik–Bodø) ved om-disponering av fartøy.

Strekningen E6 Megården–Mørsvikbotn har ingen lokale omkjøringsmuligheter, og hendelsen synliggjør den kjente sårbarheten i infrastrukturen på denne delen av E6. Planlagt ny E6 på strekningen vil redusere sårbarheten betydelig og gi bedre robusthet og beredskap, blant annet gjennom moderne tunneler og bedre standard. Ved stenginger vil omkjøringstiden kunne reduseres vesentlig (fra opptil 11 timer til under 2 timer, avhengig av forholdene). Første byggetrinn av ny E6 mellom Megården og Sommerset er satt i gang, med forventet åpning i 2031.

Statens vegvesen arbeider løpende med drift og vedlikehold av eksisterende vei, og videreutvikler beredskapsplaner, varslingsrutiner og samvirkeprosedyrer i samarbeid med relevante aktører gjennom øvelser og erfaringslæring. Dette bidrar til å redusere konsekvensene når hendelser oppstår, men hendelsen understreker samtidig behovet for økt robusthet i denne viktige sør-nord-forbindelsen. God transportberedskap langs E6 i Nordland er dermed sentral for både sivil beredskap og for å sikre nødvendig militær mobilitet. Samferdselsdepartementet har også mottatt flere henvendelser etter hendelsen med ros til Statens vegvesen for måten de håndterte hendelsen på og at veien kunne åpnes igjen etter kort tid.

SPØRSMÅL NR. 2233

Innlevert 27. mars 2026 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 14. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre på kort sikt for å sikre et stabilt og forutsigbart togtilbud på Jærbanen – for eksempel ved å omdisponere togmateriell fra andre deler av landet, stille statlige ressurser til rådighet for reparasjon av tog eller på annen måte bidra til at passasjerene får et kollektivtilbud de faktisk kan stole på, vurderer statsråden å omdisponere togmateriell fra andre deler av landet for å bedre situasjonen, og hvilke andre strakstiltak kan i så fall iverksettes på kort sikt for å få togene tilbake i drift?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen på Jærbanen er nå helt uholdbar. Bare denne uken har det vært nærmere 120 innstilte avganger, og halvparten av togsettene er satt ut av drift på grunn av tekniske feil. Dette rammer tusenvis av pendlere og reisende på Jæren og Nord-Jæren, og svekker tilliten til kollektivtilbudet.

Jærbanen er selve ryggraden i kollektivtilbudet i regionen, og for mange er den helt avgjørende for å komme seg til jobb, skole og fritidsaktiviteter. Når togene i prak-

sis ikke går, tar det lang tid å vinne dem tilbake til kollektivtrafikken.

Svar:

I mars måned førte tekniske utfordringer til mange innstillinger i lokaltogtrafikken på Jærbanen. Jeg har forståelse for at perioder med mange innstillinger oppleves som krevende og frustrerende. Jeg har imidlertid fått opplyst at det er funnet løsning på disse utfordringene.

Jernbanedirektoratet har planlagt for at togparken som brukes på Jærbanen kan utvides når nye tog er faset inn på Østlandet. Innfasing av nye tog på Østlandet vil

frigjøre togsett som kan overføres til andre toglinjer. De nye togene er imidlertid forsinket fra produsent. Frem til nye tog fases inn, vurderer ikke Jernbanedirektoratet det som aktuelt å overføre tog fra Østlandet til Jærbanen.

Som beskrevet i svar på tidligere spørsmål nr. 2182, nr. 2140, nr. 2107, nr. 1996, nr. 1782, nr. 1457 og nr. 1112 følger Jernbanedirektoratet situasjonen på Sørlandsbanen og Jærbanen tett. Jernbanedirektoratet har styrket oppfølgingen gjennom fast rapportering og regelmessige statusmøter, for å få bedre innsikt i utfordringene og for å kunne vurdere tiltak operatøren iverksetter.

SPØRSMÅL NR. 2234

Innlevert 5. april 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan

Besvart 14. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

På kva grunnlag kan regjeringa halda fram eit forbod mot e-sigarettar, når Stortinget har vedteke at dei skal bli tillatne når tobakksdirektivet trer i kraft?

GRUNNGJEVING:

EUs tobakksdirektiv (2014/40/EU) tredde i kraft 19. mai 2014, og reglane blei gjeldande i medlemslanda frå 20. mai 2016. I Noreg vedtok Stortinget endringar i tobaksskadelova for å førebu innføringa av direktivet alt i desember 2016, og i juni 2022 gav Stortinget samtykke til å ta direktivet inn i EØS-avtalen.

Det har sidan vore betydelege forseinkingar før direktivet kunne tre i kraft i EFTA-landa. I vår fekk Helse-direktoratet tilgang til EUs database EU-CEG, og 11. mars blei det klart at Island ikkje lenger står utanfor tobakksdirektivet. Dermed kan direktivet no setjast i kraft i Noreg.

Gjennom heile førebuinga av innføringa har det vore eit sentralt premiss at e-sigarettar med nikotin kan seljast lovleg når regelverket trer i kraft. Det var også bakgrunnen for at Stortinget i 2023 vedtok reglar for omsetning av e-sigarettar i Noreg.

Likevel skriv Helsedirektoratet på nettsidene sine at «Regjeringa sende i fjor på høyring eit forslag om å videreføra forbudet og eventuelt utvida det til e-sigarettar utan nikotin. Inntil spørsmålet er avgjort, vil ikkje lovreglane om registreringsordning med meir for e-sigarettar setjast i kraft. Det same gjeld for vasspipetobakk».

Til trass for at Stortinget sitt lovvedtak 7 (2023–2024) inneber at e-sigarettar skal bli tillatne når tobakksdirektivet trer i kraft, og at regjeringa i Prop. 125 L (2022–2023) presiserer nettopp dette, vel regjeringa no i praksis å halda fram forbudet.

No er alt klart, og Stortinget har vedteke det som skal gjelda. Likevel held regjeringa fram forbudet som om vedtaket ikkje finst.

Svar:

Departementet har hjemmel i tobaksskadeloven § 42 til å forby innførsel og salg av enkelte produktkategorier av hensyn til folkehelsen. Bestemmelsen er basert på tobakksdirektivet artikkel 24 nr. 3. Dette er grunnlaget for at regjeringen har besluttet å videreføre det norske forbudet mot e-sigaretter med nikotin, av hensyn til å beskytte barn og unge.

Stortinget tok i 2016 tok stilling til at e-sigaretter med nikotin skulle følge tobakksdirektivets reguleringer, og således tillates på det norske markedet. Ikrafttredelsen av direktivet i Norge har av flere grunner blitt forsinket i mange år, de siste ti årene har vi fått stadig ny kunnskap om helserisiko, bruksmønster og ungdomsappell når det gjelder e-sigaretter. Dette er årsaken til at regjeringen i fjor sendte på høring et forslag om å videreføre forbudet mot e-sigaretter i Norge.

Norge fikk beskjed om Island hadde opphevet sitt konstitusjonelle forbehold mot direktivet 10. mars 2026.

Regjeringen var da i gang med prosessen med å vurdere om forbudet mot e-sigaretter burde videreføres. Av tidshensyn var det ikke mulig å fremme spørsmålet for Stortinget før direktivet trådte i kraft 11. mars 2026. Departementet er imidlertid i gang med å utarbeide et slikt lovforslag, slik at Stortinget kan ta endelig stilling til saken.

SPØRSMÅL NR. 2235

Innlevert 28. mars 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 9. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kan klima- og miljøministeren redegjøre for hvordan departementet vil sikre at aktører som ennå ikke er autorisert som besøkssenter, eller som tidligere har fått avslag, får reell mulighet til å gi innspill i arbeidet med ny besøkssenterstrategi og forskriftsendringer, slik at viktige perspektiver fra distriktene og nordområdene ikke faller bort?

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratet har nylig oversendt sine innspill til ny besøkssenterstrategi. I arbeidet har det vært nedsatt en ressursgruppe bestående av ledere fra allerede autoriserte sentre, mens sentre som ikke er autorisert, eller som tidligere har fått avslag, ikke har fått mulighet til å bidra med innspill.

Flere uautoriserte aktører, blant dem Reisa villakssenter, uttrykker bekymring for at viktige perspektiver ikke blir ivaretatt i denne prosessen. Dette gjelder særlig hensyn til distriktene, hvor lange avstander og lav befolkningstetthet gjør lokale kunnskaps- og formidlingssarenaer ekstra viktige. Det pekes også på risikoen for at bredden av naturtyper og naturverdier i nord, inkludert arktiske og subarktiske økosystemer, ikke blir tilstrekkelig reflektert.

Det uttrykkes også bekymring for at retningen i arbeidet peker mot økt standardisering, der sentrene i større grad blir like hverandre. Dette kan svekke lokal egenart og faglig dybde, og dermed både redusere verdien av ordningen for publikum og gi svakere grunnlag for reiseliv og lokal utvikling.

Det er også usikkerhet knyttet til når og hvordan det vil være mulig å gi innspill. Dersom første reelle mulighet kommer ved høring av ny forskrift, vil handlingsrommet være betydelig begrenset.

Det er derfor viktig at prosessen sikrer åpenhet og bred involvering før forskriftsforslag utarbeides, slik at distrikts- og nordområdeperspektiver, mangfoldet av

naturtyper, og særlige behov knyttet til villaksforvaltning i nord blir ivaretatt på en god måte.

Svar:

Høsten 2024 vedtok Klima- og miljødepartementet et nytt hovedmål for besøkssentrene for natur, som var å øke befolkningens kunnskap om natur, samtidig som ordningen skal bidra til lokal verdiskaping.

Miljødirektoratet fikk deretter i oppdrag å foreslå en strategi som oppdaterer besøkssenterordningen i tråd med det nye målet. Klima- og miljødepartementet mottok et endelig utkast til denne strategien fra Miljødirektoratet i januar 2026.

Departementet er nå i gang med å bearbeide utkastet til strategi. Jeg er enig med representanten Amundsen i at også strategien, og ikke bare forskriftsendringen bør være gjenstand for en høring.

Gjennom en høring vil jeg sikre at beslutningsgrunnlaget blir så fullstendig og balansert som mulig før endelig strategi vedtas. Det er viktig at de som blir berørt gis anledning til å fremføre sine synspunkter, erfaringer og vurderinger som kan belyse både positive og negative konsekvenser av utkastet til strategi.

SPØRSMÅL NR. 2236**Innlevert 28. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 14. april 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hva er status for regjeringens arbeid med å etablere en helsekatapult slik det ble varslet i veikartet for helsenæringen?

BEGRUNNELSE:

Helsenæringen er en av de mest lovende fremtidsnæringene Norge har. For tre år siden la regjeringen frem sitt veikart for helsenæringen, hvor etablering av en helsekatapult ble løftet frem som et viktig virkemiddel for å styrke veien fra testing til industriell produksjon.

Norge har forskningsmiljøer i verdensklasse, blant annet innen kreftforskning, og det investeres nå betydelige private midler i forskningsinfrastruktur. For å omsette denne forskningen til nye produkter, arbeidsplasser og eksportinntekter, er det behov for test- og pilotfasiliteter hvor selskaper kan utvikle og prøve ut produksjon før oppskalering. Et offentlig-privat samarbeid i form av en helsekatapult kan bidra til å gjøre slik infrastruktur tilgjengelig og styrke koblingen mellom forskning, teknologiutvikling og industriell produksjon.

Svar:

Jeg er godt kjent med at helsenæringen ønsker å få etablert en egen helsekatapult. Helsenæringen er en viktig næring, og regjeringen har de siste årene hatt fokus på hvordan næringen kan videreutvikles bl.a. i Industrimeldingen, regjeringens eksportsatsing for helsenæringen og Veikartet for helsenæringen. I Veikart for helsenæringen ble det imidlertid ikke varslet at det skulle etableres en helsekatapult, men at katapultordningen skal videreutvikles.

Siva har, sammen med Innovasjon Norge og Forskningsrådet, utredet hvordan helsenæringen i større grad kan få nytte av katapultordningen. I utredningen ble det anbefalt å etablere et helhetlig katapulttilbud for helse som vil dekke behov innenfor områdene legemiddelproduksjon, medisinsk utstyr og digital helse.

Det har så langt ikke vært rom til å opprette nye katapulter innenfor de gjeldende budsjettammer. Helsenæringen kan slik det er i dag i noen grad benytte seg av tilbudet fra de eksisterende katapultene, som tilbyr tjenester innenfor kompetanse, testing og verifisering.

SPØRSMÅL NR. 2237**Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen****Besvart 15. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Barn som skal i avhør blir i Akershus fraktet mange mil til Moss når de skal avhøres i Barnehuset.

Har statsråden vurdert eller en plan for å etablere et eget statlig barnehus i Akershus, for eksempel på Romerike eller i Asker og Bærum, for å sikre bedre tilgjengelighet og mer skånsom oppfølging av barn i landets mest befolkede fylke?

BEGRUNNELSE:

Statens barnehus er en sentral del av rettsapparatet og hjelpeapparatet for barn som har vært utsatt for, eller

er vitne til, vold og seksuelle overgrep. Barnehusene tilbyr tilrettelagte avhør og oppfølging i trygge og barnevennlige omgivelser, og har dokumentert gode resultater både når det gjelder kvaliteten på avhør og ivaretagelse av barna.

Per i dag er Akershus tilknyttet barnehuset i Moss, mens barnehuset i Oslo i hovedsak betjener Oslo, som allerede har stor pågang. Dette medfører at barn fra Akershus ofte må reise betydelige avstander for å gjennomføre tilrettelagte avhør. For små barn, som gjerne tas ut av barnehage eller skole for noen timer, kan dette innebære en belastende og krevende situasjon. I enkelte tilfeller skjer dette uten at foreldre er til stede, eksempelvis der foresatte er involvert i saken.

Akershus er landets mest befolkede fylke og har også det høyeste antallet barn. Dette tilsier etterspørsel etter tjenester som barnehusene tilbyr. En etablering av et barnehus i Akershus, for eksempel på Romerike, vil kunne redusere reisebelastningen for barn, bidra til mer effektiv saksavvikling og styrke ivaretagelsen av særlig sårbare barn i en vanskelig situasjon.

På denne bakgrunn er det relevant å få avklart om regjeringen har vurdert behovet for et eget barnehus i Akershus.

Svar:

Barnehusene står sentralt i regjeringens arbeid for å sikre at barns rettsikkerhet ivaretas og at hjelpen til barn som utsettes for vold og overgrep eller er vitner vold, er godt koordinert.

I dag har samtlige politidistrikt et eget barnehus. I tillegg er det etablert underavdelinger av henholdsvis barnehusene i Tromsø, Bodø og Bergen. I Finnmark er det etablert tre barnehuslokasjoner, i Alta, i Kirkenes og i Karasjok. I løpet av 2026 vil også ny underavdeling av barnehuset i Ålesund åpnes i Kristiansund.

Det ble gjennomført en større evaluering av barnehusene i 2021. Hovedbildet i evalueringen var at barnehusene fremstår som et viktig, høykompetent og godt innarbeidet tilbud til barn og unge i politianmeldte saker om vold og overgrep. Evalueringen viste videre at utbyggingen av barnehuset de senere årene har bidratt til

at få barn nå har lang reisevei og at avhørene hovedsakelig kan gjennomføres på en dag. Unntaket var situasjonen i Nord Norge der lang reisevei til barnehus fortsatt var en utfordring enkelte steder. Det var bakgrunnen for nyetableringen i Harstad og beslutningen om å etablere tre barnehuslokasjoner i Finnmark.

Tilgjengeligheten til et barnehus på det sentrale østlandsområdet ble ikke løftet som en utfordring i evalueringen. Både Statens barnehus i Oslo og i Moss gir et tilbud til barn og særlig sårbare i dette området.

Før det eventuelt tas stilling til behovet for en nyetablering av et barnehus i dette området må det foretas en nærmere kartlegging av utfordringer knyttet til reisevei samt vurderes hvilke muligheter de ulike tjenestene, som er en del av barnehuset, har til å levere et tilfredsstillende tilbud. Barnehusene er bygget på en helhetlig modell der det tilrettelegges for avhør, gjennomføres medisinske undersøkelser og tilbys behandling og oppfølging av barn og psykisk utviklingshemmede. En etablering av nye barnehus krever derfor et tett samarbeid mellom særlig justis-sektoren og helsesektoren for å sikre at de nødvendige tjenestene kan tilbys.

Jeg ser det ikke som hensiktsmessig å igangsette en kartlegging av behovet for etablering av et nytt barnehus i Akershus nå, men ser ikke bort fra at situasjonen knyttet til kapasitet kan endre seg og vil derfor ikke avvise at en slik kartlegging kan gjennomføres på et senere tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2238

Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 17. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Når kan man forvente at den økonomiske konsekvensen for den enkelte sin pensjon er beregnet og klar for utbetaling som konsekvens av høyesterettsdommen?

BEGRUNNELSE:

Sak om pensjon på to tillegg for forsvarsansatte er for ett år siden i Høyesterett. Dommen gir delvis medhold til begge parter, men fortsatt er ikke rett pensjon utbetalt. Torsdag 3. april 2025 konkluderte Høyesterett med at Trygderettens kjennelse blir stående, og både saksøkerne og staten får delvis medhold.

I Trygderetten fikk de forsvarsansatte delvis medhold, der retten konkluderte med at tilleggene skal inngå i pensjonsgrunnlaget som variable tillegg. Høyesterett konkluderte 2. april 2025 med det samme. Det er naturlig at det vil ta noe tid å beregne hva dette vil få av konsekvenser for den enkelte. Forsvarssjefen har lenge vært tydelig på at han ønsker at en større del av inntekten til Forsvarets ansatte skal være pensjonsgivende. Dette synet fikk også tilslutning fra et enstemmig Storting.

Svar:

I avgjørelsen fra Høyesterett var spørsmålet om fartøy- og landbasert vakttillegg for tjeneste i Kystvakten er å anse som pensjonsgivende. Høyesterett kom til at de omtvistede tilleggene skulle inngå i pensjonsgrunnlaget som variable pensjonsgivende tillegg etter lov om statens pensjonskasse § 11 andre ledd, jf. Hovedtariffavtalen vedlegg 4. Vilåorene om at tilleggene måtte være forutsigbare og gjelde arbeid som forekom regelmessig gjennom året i ordinær stilling ble ansett oppfylt for disse to.

Statens pensjonskasse, som var part i saken fra statens side, har det formelle ansvaret for at utfallet av dommen følges opp for disse to. Statens pensjonskasse har informert Forsvarsdepartementet om at de kan foreta utbetalingen av endret pensjon i de to enkeltsakene i løpet av kort tid. Som en direkte konsekvens av avgjørelsen i Høyesterett vil Forsvaret også i løpet av kort tid iverksette innrapportering av fartøy- og landbasert vakttillegg for alle ansatte i Kystvakten til Statens pensjonskasse. Forut-

setningen som ligger i hovedtariffavtalen må være oppfylt i det enkelte tilfellet.

Selv om avgjørelsen i Høyesterett formelt sett kun gjaldt spørsmål om fartøytillegg og landbaserte vakttillegg i Kystvakten, vil avgjørelsen kunne få konsekvenser også for øvrige tillegg som følger av Særavtale om arbeidstidsbestemmelser i Forsvaret (ATF). Forsvaret fikk sommeren 2025 i oppdrag å vurdere dette nærmere. Vurderingene ble gjort i tett dialog med arbeidstakerorganisasjonene i Forsvaret og oversendt til Statens pensjonskasse for en pensjonsfaglig vurdering. Statens pensjonskasse har gitt sine innspill til de vurderingene som Forsvaret har gjort.

Det arbeides nå med oppfølgingen av rapporten, inkludert administrative og økonomiske konsekvenser. Dette er et kompleks juridisk og administrativt arbeid, som er grunnen til at saken trekker ut i tid. For meg er det viktig at også denne siden av saken finner en løsning, og at de uavklarte pensjonsmessige spørsmålene knyttet til ATF får en endelig avklaring.

SPØRSMÅL NR. 2239

Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen

Besvart 13. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Mener statsråden det er akseptabelt at innsatte i norske fengsler i praksis får begrenset sin ytringsfrihet gjennom inngrep i kunstnerisk virksomhet slik som å lage musikk i forskjellige sjangre, og vil regjeringen sikre at kriminalomsorgen ikke driver vilkårlig sensur av innsattes ytringer under dekke av sikkerhetshensyn?

BEGRUNNELSE:

Ytringsfriheten er en av de mest grunnleggende verdiene i et fritt samfunn, og noe Norge med rette er stolt av å forsvare, både nasjonalt og internasjonalt. Det fremstår derfor som et paradoks dersom staten samtidig bidrar til å begrense denne friheten for egne borgere som soner straff.

Innsatte mister sin frihet, men ikke sine grunnleggende rettigheter. Ytringsfriheten gjelder også bak murene, innenfor nødvendige og forholdsmessige rammer. Likevel er det eksempler på at innsatte opplever inngrep i kunstnerisk virksomhet, som produksjon av musikk

og annet kreativt arbeid, uten at begrunnelsene fremstår som tilstrekkelig klare, konsistente eller etterprøvbare.

Når slike inngrep skjer, og begrunnes med diffuse henvisninger til «sikkerhet», reiser det spørsmål om kriminalomsorgen i praksis utøver en form for sensur. Dette utfordrer både rettssikkerheten og tilliten til systemet.

Samtidig vet vi at kultur, arbeid og meningsfull aktivitet er avgjørende for rehabilitering og tilbakeføring til samfunnet. Å begrense innsattes mulighet til å uttrykke seg kunstnerisk kan dermed virke mot sin hensikt og bidra til økt utenforskap.

Dersom Norge skal være troverdig i sitt forsvar av ytringsfriheten, må dette også gjelde for dem som soner straff. Det er derfor behov for en tydelig avklaring av hvor grensene går, og hvordan regjeringen vil sikre at innsattes ytringsfrihet ikke uthules i praksis.

Svar:

Jeg er ikke kjent med enkelttilfeller der innsatte opplever inngrep i sin kunstneriske virksomhet under soning i norske fengsler, og det vises heller ikke til konkrete

te tilfeller i begrunnelsen for spørsmålet. Svaret mitt må derfor nødvendigvis bli helt generelt.

Jeg mener det ikke er akseptabelt at innsatte i norske fengsler får begrenset sin ytringsfrihet gjennom inngrep i kunstnerisk virksomhet, gitt at inngrepet er ulovlig. Denne distinksjonen er viktig, fordi innsatte i norske fengsler må tåle en rekke lovlige inngrep i sin ytringsfrihet. Dette er ukontroversielt. Vilka'rlig sensur av innsattes ytringer vil imidlertid ikke v'are lovlig, og vil derfor heller ikke v'are akseptabelt.

Ved straffegjennomf'oring mister innsatte sin bevegelsesfrihet, men hovedregelen er at innsatte har sine 'vrige grunnleggende rettigheter i behold. Det vil si at de innsatte i fengsel i utgangspunktet har de samme krav p' ytringsfrihet som borgere ellers. Ytringsfriheten er imidlertid ikke absolutt, og innsatte m' ogs' t'ale de samme begrensninger i ytringsfriheten som borgere ellers.

Til en viss grad m' innsatte ogs' t'ale flere begrensninger i ytringsfriheten enn resten av samfunnet. Dette er en n'dvendig f'olge av at de soner en straff i fengsel. Eksempelvis vil innsatte m'atte t'ale begrensninger i adgangen til kontakt med omverdenen, blant annet ved ' miste tilgang til mobiltelefoner. Slike begrensninger er lovlige, og er et resultat av at ytringsfrihet m' balanseres mot andre tungtveiende samfunnshensyn, s'rlig hensynet til sikkerheten i fengslene. Innsattes sikkerhet er p' ulike m'ater beskyttet gjennom deres grunnleggende rettigheter. Hensynet til de innsattes kunstneriske ytringsfrihet og hensynet til sikkerhetsmessig forsvarlig straffegjennomf'oring, vil kunne v'are motstridende. I slike tilfeller m' Kriminalomsorgen balansere hensynene mot hverandre.

Kriminalomsorgen har samtidig en positiv plikt til ' legge forholdene til rette for at de innsatte skal f' tilbud om deltagelse i aktiviteter p' fritiden, herunder mulighet

for fysisk aktivitet og kulturell virksomhet. ' sikre innsatte mulighet til deltagelse i aktiviteter under soning er et av flere viktige tiltak for ' fremme rehabilitering, motivere til en konstruktiv fritid og sikre at de innsatte har en meningsfull hverdag. Muligheten til ' formidle ytringer i form av kunst, herunder musikk og sang, er ogs' beskyttet av ytringsfriheten.

Flere av fengselsenheterne har spesialrom til ulike form'ål som for eksempel musikkstudio eller rom til ulike kunst- og h'ndverksaktiviteter. Tilbudene arrangeres av kriminalomsorgen, frivillige organisasjoner, skoler og andre, og kan v'are noe ulike p' grunn av fengselets st'ørrelse, bygningsmessige forhold, sammensettingen av innsatte, kompetansen i kriminalomsorgen, samarbeidet med eksterne osv. I tillegg har kriminalomsorgen hatt ulike kunstprosjekter, herunder musikkvideoinnspilling i Romerike fengsel avdeling Ullersmo, l'atskrivingskurs i Bergen fengsel, kunstakademi i Agder fengsel avdeling Froland med tilh'ørende utstilling p' Kunstnernes hus i Oslo, deltagelse i internasjonale kunstkonkurranser, 'lesund fengsels samarbeid med byens litteraturfestival og Troms' fengsels ivaretagelse av samisk h'ndverkstradisjon gjennom aktivitetstilbudet «Flerbruksrommet».

Ytringsfriheten gir frihet fra inngrep, men inneb'erer ingen positiv rett til, eller krav p' ' ' ha tilgang til bestemte midler eller bruke bestemte kanaler ut til det offentlige rom. Selv om kriminalomsorgen skal tilrettelegge for at innsatte kan delta i kulturell virksomhet, gir ikke ytringsfriheten innsatte krav p' spesifikk tilgang til eksempelvis musikkstudio, kunstakademi mm. Begrensninger i slik tilgang av hensyn til sikkerhet i fengselet eller lokale forhold, som tilgjengelighet og samarbeid med tredjeparter, utgj'or ikke ulovlige inngrep i innsattes ytringsfrihet.

SP'ORM'ÅL NR. 2240

Innlevert 1. april 2026 av stortingsrepresentant Stian Storbuk'as

Besvart 13. april 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Sp'orsm'ål:

Hva er de faktiske endringene i praksisen for utbetaling og innkreving av voldserstatning etter lovendringen 1. januar 2023, spesifikt hvor mange tilfeller den voldsutsatte under dagens ordning selv m' fors'oke ' kreve inn tilkjent erstatning fra gjerningspersonen f'or staten trer inn?

BEGRUNNELSE:

Ny lov om erstatning fra staten til voldsutsatte tr'adte i kraft 1. januar 2023. Et av de uttalte form'ålene med lovendringen var ' skape en mer effektiv og forutsigbar voldserstatningsordning. Et sentralt hensyn var ' unng' ' at den voldsutsatte m' st' i en vedvarende relasjon med

utøveren ved innkreving av erstatning, da dette kan være i konflikt med offerets behov for beskyttelse og avstand.

Lovens utgangspunkt er at statens utbetaling skal tilsvare domstolens utmåling, der staten utbetaler erstatningen til offeret og deretter overtar regresskravet mot skadevolderen. Statens innkrevingsentral har verktøy for å kreve inn penger for å sikre at erstatningen utbetales uavhengig av overgriperens betalingsevne eller vilje.

For å få innsikt i effekten av den nye loven, ønskes det en klargjøring av hvordan praksisen rundt utbetaling og innkreving faktisk fungerer i dag sammenlignet med tidligere.

Svar:

Med den nye voldserstatningsloven ble det innført en hovedregel om at alle erstatningskrav tilknyttet den skadevoldende handlingen i utgangspunktet skal behandles av domstolen under straffesaken. Tilkjennes erstatning for noen av de angitte straffebudene i voldserstatningsloven § 1 har den voldsutsatte, uavhengig av om handlingen har medført skade, rett til å få utbetalt erstatningen fra staten. Den voldsutsatte sikres dermed erstatning uavhengig av skadevolderens økonomi. Utbetaling fra staten skal skje når dommen på erstatning er rettskraftig og skadevolderens betalingsfrist fastsatt i dommen har gått ut. Det er tilstrekkelig at den som er tilkjent erstatning sender et elektronisk krav til Kontoret for voldsoffererstatning innen seks måneder etter at dommen ble rettskraftig. Kontoret for voldsoffererstatning utbetaler beløpet domstolen har dømt skadevolderen til å betale relativt raskt. I over 90 prosent av sakene utbetales erstatningen innen 20 dager etter mottatt krav.

I 2025 utbetalte Kontoret for voldsoffererstatning 318 millioner kroner på grunnlag av erstatning tilkjent i dom, fordelt på 1 656 saker. Når voldserstatning er tilkjent i dom krever staten samtidig regress fra skadevolderen for det beløpet som utbetales.

Dommen er tvangsgrunnlaget, eget regressvedtak kreves ikke. Det er Statens innkrevingsentral som krever inn beløpet fra skadevolderen.

I saker uten dom, for eksempel hvor straffesaken er henlagt av politiet, kan Kontoret for voldsoffererstatning tilkjenne erstatning etter søknad. Vedtak kan påklages til Statens sivilrettsforvaltning, og det kreves ikke regress fra skadevolder i disse sakene. I 2025 ble det utbetalt 60 millioner kroner i erstatning i slike saker.

Erstatning tilkjent av domstolen for andre handlinger enn de som omfattes av voldserstatningslovens virkeområde, slik som tingskade, må innkreves direkte fra skadevolder. Statens innkrevingsentral kan likevel bistå med å kreve inn i disse sakene.

Etter den tidligere voldsoffererstatningsloven var utgangspunktet at den som hadde lidd personskade som følge av en straffbar handling som krenket livet, helsen

eller friheten, hadde rett til voldsoffererstatning fra staten. Det skulle gjøres fullt fradrag for forsikringsytelser og annen økonomisk støtte som skadelidte kunne ha rett til som følge av skaden. Etter at straffesaken var endelig avgjort måtte det sendes inn søknad om erstatning med en rekke opplysninger; blant annet om straffesaken, hvilke erstatningsposter man ønsker dekket, hvilke forsikringer eller andre ordninger søkeren hadde som kunne dekke tapet, og om skadevolderen allerede helt eller delvis hadde dekket søkerens tap. Kontoret for voldsoffererstatning var ikke bundet av domstolens erstatningsutmåling, men skulle vurdere om den pådømte handlingen falt innenfor ordningen, om det var sannsynliggjort at skadelidte hadde fått en personskade som følge av den straffbare handlingen, og om det skulle gjøres fradrag for forsikringsutbetalinger og andre ytelser som dekket tapet. KfV fattet så vedtak om erstatningens størrelse. Vedtaket kunne påklages til Statens sivilrettsforvaltning.

Ordningen etter den tidligere voldsoffererstatningsloven var i mye større grad basert på skjønn og var mye mer uforutsigbar. Videre tok det som hovedregel vesentlig lenger tid før voldserstatningen ble utbetalt av staten, og skadelidte måtte derfor oftere påbegynne innkreving selv fra skadevolder. Videre samsvarte ikke nødvendigvis erstatningen tilkjent av domstolen med det som senere ble tilkjent i voldsoffererstatning. Etter at erstatningen var utbetalt måtte Kontoret for voldsoffererstatning fatte et nytt vedtak for å kunne kreve regress fra skadevolderen. Vedtaket om regress kunne påklages til Statens sivilrettsforvaltning.

Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 15. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Viser til svar fra statsråden (Dokument nr. 15:2014 (2025-2026)) vedrørende vedtak fattet angående rehabiliteringsanskaffelsen i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge. I svaret forstår jeg at statsråden legger til grunn avtaler også der kontrakt allerede er inngått, men Stortingets vedtak spesifiserer at anskaffelser skal stanses der kontrakt ikke allerede er inngått.

Kan jeg be statsråden utdype hvorfor dette ikke kan la seg gjøre, og hvilke juridiske vurderinger som statsråden har innhentet for å ha kommet til denne konklusjonen?

BEGRUNNELSE:

Ved behandling av Dokument 8:30 S (2025-2026) ble følgende vedtak fattet:

«Stortinget ber regjeringen straks stanse alle kontrakt-sinngåelser når det gjelder rehabiliteringsanskaffelser i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge, avlyse anskaffelsen der kontrakt ikke er inngått og videreføre dagens avtaler fram til det er etablert faglig gode kvalitetskrav basert på et solid kunnskapsgrunnlag, pasientens behov og en langsiktig plan for ulike typer rehabilitering er lagt fram for Stortinget.»

Statsråden har i svar på skriftlig spørsmål varslet at han vil melde til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett at han ikke vil følge opp dette vedtaket. Det er i strid med flertallet i Stortingets klare vilje i denne saken.

Svar:

Det fremgår av mitt svar på nevnte spørsmål til skriftlig besvarelse (Dokument nr. 15:2014 (2025-2026)) at Helse- og omsorgsdepartementet ba Helse Midt-Norge RHF og Helse Sør-Øst RHF om å vurdere hvordan dette stortingsvedtaket kunne følges opp, herunder vurdere rettslige og økonomiske implikasjoner knyttet til oppfølging av vedtaket. De ble også utfordret på om det var alternative måter man kunne oppfylle hele eller deler av anmodningsvedtaket på. De har begge innhentet eksterne juridiske råd i saken. Helse- og omsorgsdepartementet har, etter å ha fått disse vurderingene, kommet til en endelig konklusjon om at det ikke vil være mulig å følge opp anmodningsvedtaket uten å bryte norsk lov.

Helse- og omsorgsdepartementet og de to regionale helseforetakene har lagt til grunn vedtakets ordlyd, altså at Stortinget ønsker å «avlyse anskaffelsen der kon-

trakt ikke er inngått». Den faktiske situasjonen er at Helse Midt-Norge RHF i hovedsak ikke har inngått kontrakter mens Helse Sør-Øst RHF har inngått relativt mange kontrakter. Det som imidlertid er den rettslige problemstillingen er hvorvidt det foreligger «saklig grunn» til å avlyse anbudskonkurransen, og konklusjonen i begge tilfeller er at det ikke anses å foreligge en slik saklig grunn.

Det oppstår for så vidt også en særlig rettslig tillegg-sproblemstilling i Helse Sør-Øst som følge av at man står i en delt situasjon mht. avtaleinngåelse. Helse Sør-Øst RHF har påpekt at en delvis avlysning i seg selv kan anses ulovlig. Dette vil kunne hevdes å forrykke konkurransen og være i strid med likebehandlingsprinsippet om noen leverandører får inngått kontrakt, mens andre leverandører ikke får inngått kontrakt.

SPØRSMÅL NR. 2242

Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 14. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan statsråden si når reguleringsplanen for Hordfast legges på høring?

BEGRUNNELSE:

Det viser til Dokument nr. 15:243 (2025-2026) der jeg fikk antyda at planen var klar for høring til nyttår, og så purring en måned etterpå i Dokument nr. 15:1287 (2025-

2026) som ikke gav indikasjoner på at fire måneder til skulle gå. Nå har det skjedd.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 27. mars 2026 på skriftlig spørsmål nr. 2079 fra stortingsrepresentant Erna Solberg, om bakgrunnen for at det har tatt lengre tid enn forventet å få planforslaget ut på offentlig ettersyn.

SPØRSMÅL NR. 2243

Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 16. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Sykehuset Østfold Kalnes skal inn i en omfattende byggeprosess, foreløpig planlagt uten tilfluktsrom. I spørretimen 26. januar 2026 utfordret undertegnede statsråden på dette, hvor statsråden kunne fortelle at en beslutning vedrørende dette vil komme "tidsnok til at vi ikke forsinker eller fordyrer prosessen på Kalnes sykehus.". Det kan virke som det er en ulik oppfatning mellom sykehuset og statsråden i hva som vil være "tidsnok".

Kan statsråden utdype når han tenker denne beslutningen vil foreligge for Sykehuset Østfold?

BEGRUNNELSE:

Det haster med en avklaring vedrørende tilfluktsrom ved norske sykehus, og kanskje særdeles for Kalnes. Det har ikke blitt bygget tilfluktsrom i nye sykehusbygg de siste tiårene. Bakgrunnen er at Forskrift om tilfluktsrom, som påla større utbyggingsprosjekter å bygge tilfluktsrom, midlertidig ble suspendert i 1998. Ved behandlingen av Meld. St. 9 (2024-2025) Totalberedskapsmeldingen - Forberedt på kriser og krig i 2024, vedtok Stortinget å gjeninnføre plikten til å etablere tilfluktsrom. Nå venter blant annet sykehusene som er under planlegging på at regjeringen skal fremme forskrift om tilfluktsrom og på den måten avklare hvilke krav det skal stilles til tilflukts-

rom. Regjeringen har over lengre tid varslet at denne vil bli sendt på høring "snarlig", noe som ikke lenger kan anses å være "snarlig".

Svar:

Jeg har fortsatt til hensikt å få svart ut spørsmålet om tilfluktsrom ved Kalnes til Helse Sør-Øst RHF tidsnok til at dette kan tas inn i planleggingen og ikke føre til forsinkelser eller fordyrer prosessen knyttet til utbyggingen.

Regjeringen er i full gang med å styrke beredskapen i Norge, og vi har klare prioriteringer om hva som er viktigst når vi skal løfte beredskapen vår raskt og bruke ressursene riktig. Vi følger opp Stortingets vedtak om å gjeninnføre plikten til å etablere tilfluktsrom.

Det eksisterende regelverket for tilfluktsrom ble i all hovedsak utformet under den kalde krigen, for en situasjon med lengre varslingstid og andre typer angrep enn dem vi i større grad må planlegge for i dag. Erfaringene fra blant annet Ukraina viser at vi må tenke bredere om beskyttelse av befolkningen.

Jeg vil til legge til at det også pågår et bredere arbeid for å forberede helsetjenesten på krise og krig. Beskyttelse av befolkningen handler ikke bare om å bygge flere rom, men også om å sikre strøm, vann, elektronisk kommunikasjon, transport, helseberedskap, sivilforsvar og planer

for evakuering og krigsutflytting. Regjeringen har derfor prioritert å gjøre dette grundig og målrettet. Dette arbeidet inkluderer også kartlegging av hvilke tilfluktsromare-

aler tjenesten har tilgang til i dag og eventuelle evakueringsplaner.

SPØRSMÅL NR. 2244

Innlevert 30. mars 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen

Besvart 14. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Stortinget vedtok 10. februar 2026 å gjeninnføre fullt stoppmønster på Steinberg stasjon.

Når vil dette vedtaket bli iverksatt, og kan statsråden bekrefte at Steinberg stasjon vil være innlemmet med fullt stoppmønster i grunnruten fra desember 2027?

BEGRUNNELSE:

Steinberg stasjon fikk i vinter et kraftig redusert stoppmønster, noe som har skapt betydelig uro og praktiske utfordringer for pendlere, elever og andre som er avhengige av et forutsigbart togtilbud. Stortinget vedtok derfor 10. februar 2026 å gjeninnføre fullt stoppmønster for å sikre mobilitet og forutsigbarhet for befolkningen.

Aksjonsgruppa Bevar Steinberg stasjon melder imidlertid at de fortsatt ikke har fått informasjon om når vedtaket faktisk vil bli gjennomført. Dette til tross for at togene allerede stopper på nabostasjonene Hokksund og Mjøndalen, og at avgangstidene på disse stasjonene er de samme både før og etter reduksjonen i stoppmønsteret på Steinberg. Dette tilsier at gjennomføringen burde være mulig uten større operative endringer.

I tillegg uttrykker lokalsamfunnet uro over at Jernbanedirektoratets nylige informasjon fortsatt viser til den opprinnelige begrunnelsen for reduksjon av stoppmønsteret, uten å omtale Stortingets beslutning om å gjeninnføre full stoppstruktur. Dette skaper usikkerhet om hvorvidt direktoratet faktisk innretter seg etter Stortingets vedtak. Videre har uttalelser i media fra enkelte stortingsrepresentanter, som fortsatt problematiserer Stortingets rolle i ruteplanlegging, bidratt til et inntrykk av at vedtaket ikke er fullt ut akseptert eller fulgt opp.

Lokalsamfunnet etterlyser derfor tydelige og konkrete avklaringer fra nasjonale myndigheter. De er særlig opptatt av både når fullt stoppmønster vil bli gjenopprettet, og om Steinberg er innarbeidet i planene for den nye grunnruten som skal tre i kraft i desember 2027. For innbyggerne, pendlerne og lokaldemokratiet er det avgjø-

rende at Stortingets beslutning gjennomføres, og at myndighetene kommuniserer klart og forutsigbart om veien videre.

Svar:

Samferdselsdepartementet vurderer nå nærmere hvordan Stortingets vedtak kan følges opp innenfor departementets roller og ansvar, og jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2245**Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan****Besvart 14. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Når regjeringa vil at folk skal bu heime lengst mogleg, kvifor opplever mange at hjelpa frå kommunen først og fremst handlar om medisinar, medan det som held kvardagen i gang – som mat, reinhald, klesvask og handling – i liten grad blir tilbydd, sjølv om litt hjelp kunne gjort at fleire klarte seg heime lenger og redusert behovet for meir kostbare tiltak?

GRUNNGJEVING:

Statsråden har fleire gonger peika på at fleire skal bu heime lengst mogleg. Det ønskjer folk også sjølve. Dei fleste vil klara seg i eigen heim og ikkje vera til bry for andre.

I praksis bur mange heime med store helseutfordringar. Ofte gjeld det hushald der ein person tek hovudansvaret for ein som er meir sjuk. Det kan vera ektefellar, foreldre og barn, eller andre som bur saman og får kvardagen til å gå rundt så godt dei kan.

Mange ber ikkje om hjelp, sjølv når behovet er der. Dei strekkjer seg langt for å klara seg sjølve, heilt til belastninga blir for stor.

Samtidig opplever mange at hjelpa frå kommunen i stor grad er retta mot medisinsk oppfølging. Det kjem nokon for medisinar, men det som held kvardagen i gang blir i liten grad tilbydd.

Behovet er ofte heilt grunnleggjande: å få handla mat, få laga eit måltid, få vaska klede, få gjort reinhald eller få kasta søppel. Små ting kvar for seg, men avgjerande for om ein klarer å bu heime.

For mange skal det ikkje meir til enn litt hjelp i kvardagen for å kunna halda fram med å bu heime. Når slik hjelp manglar, aukar belastninga raskt på den som tek ansvaret.

Når den som ber ansvaret ikkje lenger klarer å stå i det, kan situasjonen snu fort. Det som kunne vore handtert med enkle tiltak, endar med behov for meir omfattande hjelp.

Dette er ikkje berre ei belastning for den enkelte, men også ressurskrevjande for kommunen. Enkle tiltak tidleg kan i mange tilfelle førebyggja behov for langt meir omfattande og kostbare tenester seinare.

Dette reiser eit spørsmål om prioritering: om det er tilstrekkeleg fokus på det som faktisk gjer det mogleg å leva heime – ikkje berre behandla sjukdom.

Svar:

Jeg har forståelse for at mange kan oppleve at den kommunale hjelpen i stor grad er innrettet mot medisinsk/helsemessig oppfølging, og at det i noen tilfeller oppleves vanskeligere å få hjelp til praktiske gjøremål som er avgjørende for å mestre hverdagen hjemme. Slike erfaringer er viktige å lytte til.

Kommunene er ulike. Hvilke tjenester den enkelte får, beror på lokale forhold og på konkrete, individuelle vurderinger av behov. Kommunene har ansvar for å tilby nødvendige og helse- og omsorgstjenester. Dette omfatter også praktisk bistand når vilkårene for det er oppfylt. Hvilken hjelp den enkelte mottar, skal bygge på en faglig og individuell vurdering, der brukeren og eventuelle pårørende blir hørt. Det er viktig at vurderingene er helhetlige, og at de fanger opp hva som skal til for at den enkelte kan mestre hverdagen og bo hjemme så lenge som mulig. Helse- og omsorgstjenesteloven hjemler også ansvaret kommunen har overfor pårørende med særlig tyngede omsorgsarbeid, samt at helse- og omsorgstjenesten skal arbeide for at det blir satt i verk velferds- og aktivitetstiltak for eldre, som en del av sitt ansvar for helsefremmende og forebyggende arbeid.

For regjeringen er det et viktig mål at flere skal kunne bo hjemme lengst mulig, dersom det er i tråd med den enkeltes ønsker og behov. For mange vil praktisk hjelp i hverdagen være en viktig forutsetning for dette, som kan bidra til å forebygge behov for mer omfattende tjenester på et senere tidspunkt.

Vurderingene i de kommunale helse- og omsorgstjenestene skal støtte opp under prinsippet om beste effektive omsorgs- og tjenestenivå, slik at den enkelte får riktig hjelp til rett tid og på lavest effektive nivå. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å bidra til å styrke tildelingsprosessene i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, blant annet gjennom tiltak som kan legge til rette for mer helhetlige vurderinger og bedre brukermedvirkning.

For å styrke kunnskapsgrunnlaget både for lokal og nasjonal styring vil jeg også vise til betydningen av eldrebarometeret, som vil være et verktøy for å synliggjøre kvaliteten i tjenestene til eldre. Eldrebarometeret kan bidra til større åpenhet om variasjoner i kvalitet og gi kommunene bedre støtte i sitt lokale forbedringsarbeid. Et bedre og mer helhetlig kunnskapsgrunnlag er viktig også for å følge med på om tjenestene faktisk bidrar til at eldre og andre med hjelpebehov kan mestre hverdagen hjemme, herunder om den samlede tjenesteinnsatsen i tilstrekkelig grad understøtter praktiske og grunnleggende behov.

Avslutningsvis vil jeg vise til regjeringens nyopprettede tilskudd til aktivitetstiltak for eldre, der målet er å fremme fysisk og sosial aktivitet. Tilskuddet skal bidra til å styrke evnen til å bo trygt hjemme, ved å legge til rette

for flere arenaer for felleskap, mestring og mening. Eldre skal både kunne bidra og delta. Slike tilbud vil også bidra til å avlaste pårørende.

SPØRSMÅL NR. 2246

Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 14. april 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Meiner regjeringa at dagens bompengvekst er berekraftig for norske bilistar, og er det eit mål for regjeringa å redusere den totale bompengbelastninga – særleg sett opp mot dei mange andre kostnadsaukingane bilistane no står i, som drivstoffprisar?

BEGRUNNELSE:

Dei siste 20 åra har bompengbelastninga for norske bilistar auka dramatisk. Ei historisk oversikt frå Transportøkonomisk institutt viser at dei årlege bompenginntektene har gått frå om lag 3 milliardar kroner i 2005 til rundt 11 milliardar i 2018, ein tredobling på litt over ti år.

Sidan den gang har kostnadene eksplodert ytterlegare. NAF viser til at bilistane i 2024 betalte 15,8 milliardar kroner, og at regjeringa sjølv anslår at innkrevjinga vil stige til 17,3 milliardar kroner i 2026. Statens vegvesen stadfestar også at bompenginntektene no ligg på 16,8 milliardar kroner i 2025, opp frå 15,9 milliardar året før.

Dette er ei seksdobling av bompenginntektene sidan 2005. Samtidig møter bilistane stadig fleire fordyrande element – inkludert vesentleg høgare drivstoffprisar og nye bomstasjonar – noko som gjer den samla kostnadsbelastninga for vanlege pendlarar svært krevjande.

Svar:

Som eg viste til i svaret mitt på spørsmål nr. 1681 (2025–2026) frå stortingsrepresentant Bård Hoksrud, er det eit grunnleggjande prinsipp at bompengefinansiering på offentleg veg skal byggje på lokalpolitisk tilslutning. Gjennom lokalpolitiske vedtak vurderer lokale styresmakter òg om bompengbelastninga som eit nytt bompengprosjekt vil gje, er akseptabel sett opp mot nytten i prosjektet. Eg meiner det er viktig at lokale styresmakter

framleis skal ha høve til å medverke til utviklinga av vegnettet gjennom bruk av bompengefinansiering.

Samstundes er regjeringa oppteken av at lokale styresmakter har best mogleg grunnlag for å fatte lokale vedtak om bompengefinansiering. Eg har derfor bedt Statens vegvesen – som ei oppfølging av omtalen av bompengar i Nasjonal transportplan 2025–2036 – om å utvikle eit felles rammeverk for å vurdere den samla bompengbelastninga i eit område ved planlegging av nye bompengeprosjekter.

Regjeringa vidarefører ordninga med Tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene for 2026. Denne ordninga inneber eit statleg tilskot slik at bompengetakstane kan reduserast med om lag 10 prosent, og gjeld for bompengeprojekt som vart lagt fram for Stortinget før utgangen av 2016. I tillegg vert det gjeve tilskot for redusert bompengbelastning for prosjekta E6 Kolomoen–Moelv, rv. 3/25 Ommangsvollen–Grundset/Basthjørnet og ytterlegare eit tilskot til rv. 13 Ryfast. I 2026 blir det løyvd om lag 870 mill. kr innanfor desse ordningane.

Inntektene frå bompenginnskrevjinga har auka dei siste åra, men grunnen til dette er ikkje at det har blitt så mange fleire bompengeprojekt. Talet på bompengeprojekt med innkrevjing har vore stabilt – om lag 55–60 prosjekt dei siste ti åra, og det var fleire prosjekt med innkrevjing i den første halvdel av perioden enn i den siste. I same tidsrom har likevel talet på bomstasjonar auka. Grunnen til dette er oppstart eller utviding av bompengepakker i dei store byområda. Når det blir etablert fleire bomstasjonar i eit område, fører det til at heile eller store delar av vegnettet blir dekt, og dermed passerer fleire køyretøy gjennom bomstasjonane. På denne måten er det fleire som bidreg, men bompengbelastninga for den enkelte blir ikkje nødvendigvis større.

Eg er oppteken av at bompengar, enten dei blir brukte til strekningsvise prosjekt eller i byområda gjennom bypakker, skal nyttast på ein måte som gir god nytte

for trafikantane og samfunnet. Sidan bypakkene med-
verkar til at nullvekstmålet kan nås og i tillegg reduserer
utfordringane i byområda, vil dei òg bidra til betre fram-
komst for dei som er avhengige av å bruke bil.

Når det gjeld strekningsvise riksvegprosjekt, vil
eg understreke at staten framleis investerer betydeleg i
riksvegnettet samstundes som det vert lagt til rette for
heilskaplege løysingar i byområda i tråd med lokalpo-
litiske ønskje og vedtak.

SPØRSMÅL NR. 2247

Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 13. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan statsråden avklare hva som er akseptabel saks-
behandlingstid for plan- og bygningsrett, hva embetene
med lengst saksbehandlingstid bør gjøre for å redusere
tidsbruken og ikke minst hva de bør gjøre mindre av for
å unngå unødig og ekstremt lange saksbehandlingstider?

BEGRUNNELSE:

Ifølge siden Statsforvalterens fellestjenester under
“Statistikk for saksfeltet Plan- og bygningsrett” er Stats-
forvalteren i Agder det statsforvalterembetet med lengst
gjennomsnittlig saksbehandlingstid av alle siden årsstart-
en for 4 år siden. Siden januar i år har saksbehandlings-
tiden økt ytterligere, dette samtidig som Statsforvalter har
varslet og gjennomført kontroll av dispensasjonsvedtak
tilbake til 2025 i hele fylket.

Det er av interesse å både høre lovens tekst, samt
statsrådens vurdering av statsforvalternes oppfyllelse av
denne hva gjelder forsvarlig og akseptabel saksbehan-
dlingstid.

https://sysam.statsforvalteren.no/Statistics?areaId=1#:~:text=Table_title:%20Statistikk%20for%20saksfeltet%20Plan%2D%20og%20byggningsret-t,perioden:%20171%20%7C%20Gjennomsnittlig%20be-handlingstid:%2087%20%7C

Svar:

Jeg forstår spørsmålet slik at det gjelder klagesak-
er. Representanten har vist til en statistikk hvor flertallet
av sakene er klagesaker som etter byggesaksforskriften
(SAK10) § 7-1 første ledd bokstav d, skal behandles innen
12 uker. Bestemmelsens ordlyd er slik:

«d) klagesaker skal avgjøres av klageinstansen innen 12
uker. Fristen gjelder for klage i alle byggesaker, herunder klage

i byggesaker der tiltaket krever dispensasjon fra bestemmelser
gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven»

Formålet med fristen er å sikre fremdrift og forut-
sigbarhet for aktørene som er involvert i klagesaken. Det
får ikke konsekvenser for statsforvalteren dersom fristen
ikke overholdes. Som utgangspunkt ligger det i lovgivnin-
gen en forventning om – og tillit til – at statsforvalteren
prioriterer så godt det lar seg gjøre innenfor rammene slik
at tilstrekkelig fremdrift sikres.

Statsforvalteren i Agder er en av flere embeter som
har problemer med lange saksbehandlingstider. Statsfor-
valterne må foreta løpende og helhetlige prioriteringer
for å sikre at de ulike oppgavene de forvalter håndteres på
en god måte. Jeg har forståelse for de ulempene som føl-
ger av at behandling av klagesaker tar tid. Jeg er kjent med
at statsforvalterembetene opplever et økende arbeids-
press på klagesaksområdet, og dette er bekymringsfullt.
Årsaken til dette er sammensatt. Det synes likevel å være
en generell trend at saksmengden øker. Sakene har blitt
langt mer komplekse og krever høy faglig kompetanse og
erfaring. Regjeringen har gjennomført en ressurskartleg-
ging på statsforvalterens områder, herunder plan- og byg-
gesaksområdet. Vi følger opp kartleggingen, og vurderer
nå ulike tiltak for å sikre en mer effektiv oppgaveløsning
Departementene som legger oppgaver til statsforvalter-
embetene, jobber med tiltak for å bedre balansen mellom
oppgaver og ressurser hos embetene generelt.

Statsforvalteren i Agder bruker ressurser til op-
pfølgingsarbeidet som er igangsatt for å påse at strand-
sonen ivaretas i tråd med regelverket. Statsforvalteren i
Agder har anslått et behov for 4 millioner kroner i ekstra
ressurser, fordelt over to år. Klima- og miljødepartemen-
tet og Kommunal- og distriktsdepartementet har satt av
midler for å imøtekomme dette behovet.

SPØRSMÅL NR. 2248**Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan****Besvart 14. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Med bakgrunn i svaret til skriftlig spørsmål nr. 15:117280 (2025–2026), der statsråden både viser til kapasitetsproblem og legg ansvaret til helseforetaka, stadfester statsråden då at pasientar i praksis kan få ulik CT-oppfølgning etter kreftoperasjon avhengig av kvar dei bur, og kvifor grip han i så fall ikkje inn når dette kan føra til forseinka oppdaging av sjukdom og i verste fall kosta liv?

GRUNNGJEVING:

I svaret til skriftlig spørsmål nr. 15:117280 (2025–2026) viser statsråden til at kreftpasientar skal følgjast opp i tråd med nasjonale retningslinjer, samstundes som ansvaret for kapasitet, utstyr og fagfolk i stor grad blir lagt til det enkelte helseforetaket der pasienten bur. Samtidig blir det vist til at kapasiteten i hovudsak er tilstrekkeleg, men også til kapasitetsproblem, mangel på fagfolk, bruk av private løysingar og behov for oppgradering av utstyr.

Dette gir ikkje ei klar avklaring av det sentrale spørsmålet: om pasientar i praksis får lik CT-oppfølgning etter kreftoperasjon. Tvert imot peikar svaret i retning av at tilbodet kan variera, avhengig av kapasitet der pasienten bur.

For pasientar som har gjennomgått kreftoperasjon, er CT-oppfølgning ein avgjerande del av vidare behandling. Undersøkingane blir brukte for å oppdaga tilbakefall eller spreiding så tidleg som mogleg. Når oppfølgning skjer i tide, kan behandling setjast inn raskt. Når ho blir forseinka eller uteblir, kan sjukdommen utvikla seg vidare utan å bli oppdaga.

Det er dokumentert forseinkingar i CT-undersøkingar for kreftpasientar, og fagmiljø har peika på at dette kan påverka behandlinga. Dette viser at problemstillinga ikkje er teoretisk, men reell.

Dersom kapasitet, tilgang på utstyr og fagfolk varierer mellom helseforetak, inneber det i praksis at bustad kan avgjera kva oppfølgning ein får etter kreftbehandling. Då handlar det ikkje berre om organisering, men om tryggleik, behandling og i verste fall liv.

Statsråden viser til at ansvaret ligg hos helseforetaka, men det er staten ved statsråden som eig og styrer desse. Når statsråden samtidig peikar på kapasitetsproblem og mogleg variasjon, er han også kjent med forhold som kan føra til ulik oppfølgning. Då er det også statsråden sitt ansvar å gripa inn for å sikra likeverdig tilbod.

Dersom det ikkje blir gripe inn når slike forhold er kjende, betyr det i praksis at forskjellar i oppfølgning kan

bli ståande. Det reiser eit grunnleggjande spørsmål om staten aksepterer at pasientar får ulik oppfølgning avhengig av kvar dei bur.

Statsråden har ansvar for å sikra likeverdig tilgang til nødvendige helsetenester. Det er difor behov for eit tydeleg svar på om slik ulikskap finst i praksis, og kvifor det i så fall ikkje blir gripe inn.

Svar:

Det er sentralt at innbyggerne skal motta likeverdige helsetjenester etter behov, uavhengig av deres økonomi, sosioøkonomisk status, kjønn, bosted og etnisitet. Som det fremgår av mitt svar på spørsmål nr. 1994 om samme sak, er hovedprinsippet at kreftpasienter skal behandles og følges opp i helseforetakene med CT og andre undersøkelser i henhold til de nasjonale faglige retningslinjene for de ulike krefttypene. De nasjonale faglige retningslinjene er utarbeidet av Helsedirektoratet i samarbeid med sentrale fagmiljøer i helseforetakene og gir uttrykk for hva som anses som god praksis på utgivelsestidspunktet. Det pågår en kontinuerlig oppdatering av retningslinjene på bakgrunn av ny kunnskap. De nasjonale faglige retningslinjene skal blant annet bidra til at tjenestene har god kvalitet, gjør riktige prioriteringer og at det ikke er uønsket variasjon i tjenestetilbudet.

Helsepersonell og alle deler av helse- og omsorgstjenesten er forpliktet til å yte forsvarlig helsehjelp. Nasjonale faglige retningslinjer er ment som et hjelpemiddel ved avveiningene tjenesteyterne må gjøre for å oppnå forsvarlig og god kvalitet i tjenesten. De er ikke rettslig bindende, men faglig normerende for valg man anser fremmer kvalitet, god praksis og likhet i tjenesten på utgivelsestidspunktet. Helsepersonell må likevel vise faglig skjønn i vurderingen av hver enkelt pasient for å ta hensyn til individuelle behov. Helsetjenestens eiere og ledelse har ansvar for tilrettelegging av virksomheten slik at anbefalinger gitt i nasjonale faglige retningslinjer kan følges. I tilbakemeldingen jeg har fått fra de regionale helseforetakene går det fram at helseforetakene prioriterer kreftpasienter i pakkeforløp og i videre kontroller.

SPØRSMÅL NR. 2249**Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 13. april 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Svalbard Energi AS driver nå et dieselmotorkraftverk i Longyearbyen, etter kullkraftverket ble lagt ned. Det planlegges et nytt dieselmotorkraftverk med bedre maskineri og større lagringstanker. Tidligere planer for energiløsning manglet realisme og planla for en overgang for et "grønt skifte" på Svalbard, i Arktis, innen 2030, uten seriøse tallgrunnlag.

Kan statsråden redegjøre for hvorfor ikke gasskraft utredes seriøst, med tanke på både forsyningssikkerhet, beredskap med diesel som backup, og ikke minst reduserte utslipp?

BEGRUNNELSE:

Norge er ikke selvforsynt med diesel, men avhengig av import, som kan rammes i krig og krise. Diesel er også reserveløsningen for flere andre aktører i Longyearbyen, noe som medfører at ved en forsyningskrise, vil problemene ramme flere og bli omfattende.

Gasskraftverk er kjent teknologi, driftssikker og trygg. Det er underlig at man planlegger for grønne teknologier uten gjennomførte tester og kvalitetssikring, mens man ikke engang seriøst vurderer gasskraft.

Svar:

Det følger av Svalbardloven § 31 tredje ledd at Longyearbyen lokalstyre har ansvar for infrastruktur i Longyearbyen som ikke er tillagt staten eller andre. Det følger av Prop. 1 S (2025-2026) Nærings- og fiskeridepartementet kapittel 951 post 71 side 263 at regjeringen etter en helhetlig vurdering, hvor også svalbardpolitiske hensyn har inngått, vurderte det som nødvendig å overføre ansvaret for energiforsyningen i Longyearbyen til Store Norske. Dette medfører at et statlig eid selskap får eierskap til vesentlig infrastruktur i Longyearbyen i tråd med hva regjeringen varslet i Meld. St. 26 (2023-2024) Svalbard. Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2026 sluttet Stortinget seg til dette, jf. Innst. 8 S (2025-2026). 9. januar 2026 overtok Store Norske eierskapet til Svalbard Energi AS fra Longyearbyen lokalstyre og dermed også ansvaret for energiforsyningen i Longyearbyen.

Energidepartementet sendte 25. mars 2026 på offentlig høring forslag til regulering av forsyningen av elektrisk energi og varme i Longyearbyen. Forslaget til forskrift, som er tenkt hjemlet i energiloven, har bestemmelser om bl.a. konsesjon, ansvar for drift av systemet, leveringskvalitet, rasjonering, tariffer, sikkerhet og beredskap. Jeg vil understreke at forslaget til regulering er teknologinøytralt, og at departementet ikke tar stilling til hvilke løsninger som eventuelt utredes fremover.

SPØRSMÅL NR. 2250**Innlevert 29. mars 2026 av stortingsrepresentant Oda Indgaard****Besvart 15. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen følge opp ny kunnskap om sammenhenger mellom kjemikalier og psykiske lidelser, og mener statsråden at norske myndigheter gjør nok for å sikre forbrukere trygge produkter fri for uønskede kjemikalier?

BEGRUNNELSE:

En ny forskningsgjennomgang fra Det europeiske miljøbyrået oppsummerer tilgjengelig kunnskap om sammenhenger mellom forurensning og psykisk helse. De finner blant annet at eksponering for kjemikalier som BPA og bly kan øke risikoen for enkelte psykiske lidelser.

Psykisk helse påvirkes av komplekst samspill mellom faktorer, og det er stor usikkerhet knyttet til årsaks-

forhold. Likevel viser denne gjennomgangen at eksponering for kjemikalier ikke bør overses som faktor for psykisk uhelse, som er et stort samfunnsproblem.

Vi eksponeres for kjemikalier fra en rekke ulike kilder, og den siste tiden har vi sett at også forbrukerprodukter kan bidra til skadelig eksponering. For eksempel fant Forbrukerrådet i 2025 helseskadelige nivåer av kjemikallet BPA fra barnematemballasje og brusbokser. I 2023 fant en studie fra FHI at 99,6% av norske barn mellom 7 og 14 år hadde BPA-nivå i kroppen som overstiger den trygge grensen. Stoffet er allerede mistenkt å ha en rekke skadelige effekter, blant annet på fruktbarhet. Det europeiske miljøbyrået peker i sin gjennomgang også på sammenheng mellom prenatal eksponering for BPA, og angst og depresjon hos barn og unge.

Svar:

Vi blir dessverre utsatt for uønskede stoffer fra mange ulike kilder, og jeg er som representanten oppatt av at vi må redusere denne eksponeringen så mye som mulig. Jeg er særlig bekymret over hvordan barn kan rammes. Arbeidet med å redusere spredningen av miljøgifter er i hovedsak ansvaret til klima- og miljøministeren, mens regelverket og de andre tiltakene som skal begrense eksponeringen for stoffer som kan utgjøre en helserisiko gjennom mat, kosmetikk og drikkevann, ligger til myndighetsorganene under meg som helse- og omsorgsminister.

Helserisikoen de ulike forbindelsene utgjør avhenger av mange faktorer og er forskjellig fra stoff til stoff. Selv om årsaksforholdene er uklare, er det interessant og viktig informasjon for helse- og miljømyndighetene at rapporten fra EEA viser en mulig sammenheng mellom psykiske lidelser og eksponeringen for kjemikalier. Psykisk uhelse i befolkningen er en stor utfordring, og ny kunnskap om mulige årsaker kan bidra til å finne tiltak som styrker den generelle folkehelsen.

Regjeringen prioriterer arbeidet med å redusere spredningen av miljøgifter høyt og har som mål å stanse bruk og utslipp av miljøgifter og hormonforstyrrende stoffer. Det viktigste er å få stoppet produksjonen, bruken og utslippene av skadelige kjemikalier internasjonalt. Den mest effektive reguleringen for et giftfritt miljø og trygge forbrukerprodukter skjer gjennom internasjonalt samarbeid, også fordi handel med produkter skjer på tvers av landegrensene. Både på globalt og regionalt nivå jobber Norge med initiativer og regelverksutvikling på flere områder. Eksempler på stoffer som allerede er regulert er bly og andre metaller, bisfenol A (BPA), flere ftalater, PFAS-er og nonylfenoletoksilater. Forbudene gjelder produkter som leker, småbarnsprodukter, smykker, elektriske og elektroniske produkter, tekstiler og emballasje. Det er behov for ytterligere tiltak, og Norge jobber blant annet med å få på plass flere globale forbud mot miljøgifter og et

generelt forbud mot hele gruppa av evighetskjemikaliene PFAS-er i Europa. Andre initiativ er europeisk regulering av en rekke bisfenoler. Det europeiske samarbeidet bidrar til det som i dag er det fremste kjemikalier regelverket i verden. Foreløpig er ikke eventuelle effekter på psykisk helse en del av vurderingen i arbeidet med å regulere miljøgifter og andre farlige stoffer under de felleseuropeiske kjemikalier regelverkene.

BPA har lenge vært ulovlig i tåteflasker, tutekopper og emballasje til barn under tre år, og et forbud mot bruken av både dette stoffet og andre bisfenoler i alle matkontaktmaterialer er nå innført i hele EØS-området. Norge deltok aktivt i arbeidet med å få det på plass. Reglene trådte i kraft i EU tidlig i 2025 og i Norge litt seinere samme år, men siden det tar tid å finne trygge alternativer, er det gitt ulike overgangstider for utfasingen. Arbeidet med å forby bruken av BPA og andre bisfenoler var høyt prioritert og blir et viktig bidrag til at barn, unge og resten av befolkningen blir utsatt for lavere nivåer og dermed også til å redusere helserisikoen disse stoffene utgjør, inkludert ev. psykiske lidelser.

Bl.a. gjennom Miljøbiobanken følger Folkehelseinstituttet med på nivåer av miljøgifter og andre uønskede stoffer i kroppen over tid og undersøker hvordan og i hvilken grad de kan påvirke helsa vår. Det var særlig urovekkende da en rapport fra 2023 viste at mengden de fleste norske barn hadde av BPA i kroppen var over den som regnes som trygg. BPA er ikke akutt helsefarlig, men en høy eksponering over tid kan øke risikoen for skadelige effekter. Nivåene som ble påvist i norske barn var omtrent de samme som i tilsvarende aldergrupper i andre europeiske land. Når ny kunnskap viser at den godkjente bruken av stoffer kan innebære en helserisiko, må helsemyndighetene endre regelverket så raskt som mulig.

Konklusjonene i den nye rapporten om en mulig sammenheng mellom forurensning og psykisk helse bekrefter at det er viktig å bekjempe forurensning på alle nivåer i samfunnet. Vi får mer og mer kunnskap om forekomsten av skadelige stoffer i miljøet og maten og effekten de har på helsa vår. Det er nedslående at miljøgifter og andre stoffer kan gjenfinnes i barn og unge i nivåer over det som anses som trygt. Samtidig viser data at det har vært en nedgang i nivåene for mange stoffer, deriblant bly. Norske myndigheter jobber på ulike måter, både nasjonalt og internasjonalt, for å bidra til det. Det er mulig å lykkes gjennom håndtering fra myndighetene, en håndtering som omfatter stadig strengere reguleringer og mer informasjon til forbrukerne. Befolkningen, og særlig barn, skal eksponeres for så lite av skadelige stoffer som mulig.

